"21. yüzyılın en önemli kitaplarından biri."
—*The New York Times*

SARI YÜZ

R. F. KUANG

ithaki

R. F. KUANG

Çin doğumlu Amerikalı bir yazar ve akademisyendir. 1996'da Guangzhou'da doğmuş, küçük yaşta ailesiyle ABD'ye göç etmiştir. Georgetown, Cambridge ve Oxford gibi üniversitelerde tarih ve Çin çalışmaları alanında eğitim almış; Yale Üniversitesi'nde doktora çalışmalarını sürdürmektedir. 2018'de yayımlanan ilk romanı *Haşhaş Savaşı* büyük ses getirmiş, ardından gelen *Ejderha Cumhuriyeti* ve *Yanan Tanrı* ile bu fantastik üçlemeyi tamamlamıştır. Eserlerinde 20. yüzyıl Çin tarihinden esinlenmiş, savaş, güç ve travma gibi temaları işlemiştir.

2022'de yayımlanan *Babil* romanı, dil, sömürgecilik ve direniş temalarını fantastik kurgu aracılığıyla ele almış, çok sayıda ödüle değer görülmüştür. 2023'te çıkan *Sarı Yüz* ise edebiyat dünyasında kimlik, kültürel sahiplenme ve etik sorunları hicivsel bir dille tartışır. Tarihsel olayları güçlü anlatılar ve politik göndermelerle harmanlayan tarzıyla günümüzün dikkat çeken yazarları arasında yer alır.

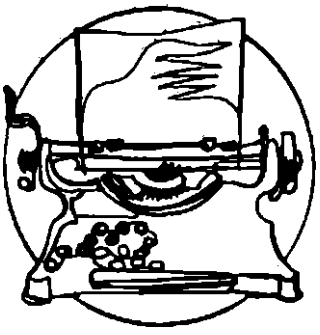
SARI YÜZ

R. F. KUANG

ithaki

SARI YÜZ

R. F. Kuang

Çeviren
Elif Ersavcı

ithaki

Eric ile Janette'a

Bir

Athena Liu'nun ölümünü izlediğim gece, Netflix'le yaptığı anlaşmayı kutluyoruz.

Baştan söyleyeyim, bu hikâyenin bir anlam ifade edebilmesi için Athena'yla ilgili şu iki şeyi bilmeniz gerekir:

Birincisi, Athena'nm her şeyi var: Üniversiteden mezun olur olmaz büyük bir yayıneviyle birden çok kitap için sözleşme yaptı, adını sanını herkesin bildiği bir yazarlık programında yüksek lisans eğitimi aldı, özgeçmişi çok prestijli konuk sanatçı programlarıyla dolu ve bugüne dek aday olduğu ödüllerin listesi alışveriş listemden daha uzun. Henüz yirmi yedi yaşında ve her biri öncekinden daha büyük bir başarı yakalayan üç romanı yayımlandı. Athena için Netflix'le imzaladığı anlaşma hayatını değiştirecek türden bir olay değil yani, bir övünç kaynağı, edebiyat dünyası yıldızlığına giden, mezuniyetinden beri tozunu attırdığı yolun tali hoşluklarından bir başkası olsa olsa.

İkincisi, belki de birinci maddenin sonucu bu, neredeyse hiç arkadaşı yok. Neslimizin yazarları –otuzuna basmamış, genç, hırslı ve gelecek vaat edenler– sürüler hâlinde hareket etme eğiliminde. Sosyal medyanın her köşesinde bu yazar kliklerinin kanıtlarını görebilirsiniz – birbirlerinin henüz basılmamış kitaplarından seçilmiş pasajları yere göğe koyamaz (BİTSE DE OKUSAK, BAYILDIM!), kapaklar tanıtılınca ortalığı ciyak ciyak ayağa kaldırır (O KADAR MUHTEŞEM Kİ DAYANAMIYORUM!!!) ve dünyanın dört bir yanındaki edebiyat buluşma-

larında grup selfilerini paylaşırlar. Ama Athena'nın Instagram fotoğraflarında başka kimseyi görmezsiniz. Düzenli olarak tweet atıp yetmiş bin takipçisine kariyeriyle ilgili haberler verir ve cins şakalar yapar ama başka insanları etiketlediği nadirdir. Meşhur isimleri zikretmez, meslektaşlarının kitaplarının reklamını yapıp tavsiye etmez, kariyerinin başındaki yazarlar gibi can havliyle göstermelik samimiyetler kurmaz. Onu tanıdığım onca zaman boyunca benden başka birinden yakın arkadaşım diye bahsettiğini duymadım hiç.

Eskiden mesafeli olduğunu düşünüyordum sadece. Athena o kadar saçma sapan, o kadar akıl almaz derecede başarılı ki alelade fanilerin arasına karışmak istememesi gayet anlaşılır. Bir tek mavi tiklilerle ve kitapları çok satan, modern toplum üzerine güzide gözlemleriyle onu eğlendirebilen diğer yazarlarla muhabbet ediyordur büyük ihtimalle. Proleterlerle arkadaşlık edecek vakti yoktur.

Ama son yıllarda başka bir teori geliştirdim. Belki de Athena'yı herkes benim kadar katlanılmaz buluyordur. Sizi istisnasız her an gölgede bırakan biriyle arkadaş olmak zor iş ne de olsa. Muhtemelen kimse Athena'ya tahammül edemiyordur çünkü onunla asla boy ölçüşemedikleri ve ölçüşemeyecekleri gerçeğine tahammül edemiyorlardır. Benim burada olma sebebimse bu kadar zavallı olmam muhtemelen.

Dolayısıyla o gece Georgetown'da gürültülü ve aşırı pahalı bir teras barda Athena'yla yalnızız. O iyi vakit geçirdiğini ispatlamak gibi bir görevi varmışçasma kokteylleri ardı ardına yuvarlarken ben içimdeki onun ölmesini dileyen kaltağı susturmak için içiyorum.

Athena'yla koşullar bizi bir araya getirdiği için arkadaş olduk. Yale'deki ilk senemizde aynı katta kalıyorduk ve ikimiz de aklımız ermeye başladığından beri yazar olmak istediğimizi bildiğimiz için lisans boyunca aynı yazarlık derslerinde bulduk kendimizi.

Kariyerimizin başlarında aynı edebiyat dergilerinde kısa öykülerimizi yayımlattık ve mezun olduktan birkaç sene sonra aynı şehre taşındık – o Georgetown'da prestijli bir kürsü almıştı, rivayete göre fakülte Athena'nın American Üniversitesi'nde konuk olarak verdiği bir dersten o kadar etkilenmişti ki İngiliz edebiyatı bölümü sırf onun için yaratıcı yazarlık kadrosu açmıştı; bense annemin kuzenlerinden birinin Rosslyn'de bir dairesi olduğu için taşınmıştım şehre, bitkilerini sulamayı unutmamam koşuluyla ve sadece faturaları ödemem karşılığında evi bana kiralamıştı. Yani birbirimizde ruh ikizimizi bulmuş veya bizi birbirimize bağlayan, derin izler bırakan travmalar geçirmiş değildik – hep aynı yerlerdeydik sadece, aynı şeyleri yapıyorduk, dolayısıyla birbirimize arkadaşça davranmak işimize gelmişti.

Ne var ki, yola aynı noktadan çıksak da –Profesör Natalia Gaines'ın Kısa Kurguya Giriş dersiydi bu nokta– mezuniyetten sonra kariyerlerimiz alabildiğine farklı yönlere kaydı.

İlk romanımı Teach For America'da çalışıp can sıkıntısından kafayı sıyırdığım yıl bir ilham patlamasıyla yazdım. Her gün işten sonra eve geliyor, çocukluğumdan beri anlatmak istediğim hikâyenin taslağını çıkarmak üzere özene bezene çalışıyordum. *Akçaağacın Üzerinden* adlı, yas, kayıp ve kız kardeşlik üzerine zengin detaylarla dolu ve hafiften büyülü bir büyüme hikâyesiydi bu. Aşağı yukarı elli edebiyat ajanının kapısını çalıp sonuç alamadım, derken Evermore adlı küçük bir yayınevi başvurular için açık çağrı yaptı ve benim kitabım da seçildi. Verdikleri avans o esnada bana absürd gelmişti –on bin dolar peşin, kazancım bu rakamı geçtikten sonra da telif eklenecekti– ama bu Athena'nın ilk romanı için Penguin Random House'la altı haneli bir anlaşma yaptığını öğrenmemden önceydi tabii.

Evermore benim kitabım baskıya gitmeden üç ay önce kapandı. Kitabın hakları bana geri döndü. Mucizevi bir şekilde, ajanım –ki kendisi Evermore'un ilk teklifinden sonra kabul etmişti beni– hakları yirmi bin dolarlık bir avans karşılığında beş büyük

yayınevinden birine sattı bu kez – "Hiç fena bir anlaşma değil," yazıyordu Publishers Marketplace'in* haberinde. Görünüşe göre nihayet tuttuğumu koparmıştım işte, şan, şöhret ve başarı hayallerimin hepsi gerçek olacaktı ama sonra kitabın çıkış zamanı yaklaştı, ilk baskı on bin adetten beş bine, altı şehri kapsayan kitap turum Washington metrosu güzergâhındaki üç durağa indi ve meşhur yazarlardan geleceği vaat edilen övgüler bir türlü gelmedi. İkinci baskıyı hiç görmedim. Kitabım toplamda iki bin, taş çatlasa üç bin kopya satmıştır. Sonra ekonomi her yokuş aşağı gittiğinde yaşanan darboğazların birinde editörüm işten kovuldu ve beni Garrett diye bir adama verdiler, kendisi şu vakte kadar romanımı desteklemekle öyle az ilgilendi ki beni hepten unuttuğundan şüpheleniyorum çoğu zaman.

Ama bu işler böyleymiş zaten, herkes böyle söyledi bana. Herkesin ilk deneyimleri boktanmış. Yayıncıların Al Birini Vur Ötekineymiş. New York'ta hep kaos hüküm sürüyormuş, bütün editörler ve tanıtımcılar düşük ücretlere haddinden fazla çalıştırılıyormuş ve çuval çuval incirler sürekli berbat ediliyormuş. Komşunun tavuğu kaz değilmiş. Bütün yazarlar yayıncısından nefret ediyormuş. Külkedisi hikâyeleri külliyen yalanmış – sıkı çalışmak, sebat etmek ve şans kapılarını tekrar tekrar çalmak lazımmış.

Madem öyle niçin bazı insanlar daha ilk denemelerinde yıldız mertebesine yükseliveriyor çabucak? Athena'nın ilk kitabı basılmadan altı ay önce, çok okunan yayıncılık dergilerinin birinde kocaman, seksi bir fotoğrafı çıkmıştı, haberin başlığı şöyleydi: "Yayın Dünyasının En Yeni Dehası İhtiyaç Duyduğumuz AAPI** Hikâyelerini Anlatmaya Geldi." Yurtdışı hakları otuz ülkeye satılmıştı. Kitabı, eleştirmenlerin *New Yorker* ve *New York Times* gibi mecralarda bol keseden övgü ve tezahüratları eşliğinde piyasaya sürüldü ve bütün çoksatanlar listelerinde haftalarca en üst sıra-

* Yayın dünyasıyla ilgili haberlere yer veren ve yayın piyasasından insanları bir araya getiren bir site. –*çn*

** Asya Asıllı Amerikalılar ve Pasifik Adalılar. –*çn*

larda yer aldı. Ertesi seneki ödül sezonunun nasıl geçeceği çok belliydi. Athena'nın ilk kitabı –ailesindeki bütün ölü kadınların hayaletlerini çağırabilen Çin asıllı Amerikalı bir kızı konu alan *Ses ve Yankı*– spekülatif ve popüler edebiyat arasındaki çizgiyi mükemmel bir şekilde tutturan ender romanlardandı, dolayısıyla Booker, Nebula, Hugo ve Dünya Fantazi'ye aday gösterilip ikisini kazandı. Üstelik bu sadece üç yıl önceydi. O zamandan beri iki kitabı daha yayımlandı ve eleştirmenler camiasının ortak fikri Athena'nm giderek daha da iyi yazdığı yönünde.

Athena'nm yeteneksiz olduğunu söylemiyorum. Aksine, feci *iyi* bir yazar – yazdığı her şeyi okudum ve iyi edebiyatı görünce hakkını vermeyecek kadar kıskanç değilim. Ama Athena'nm etrafındaki halenin sebebinin yazdıkları olmadığı aşikâr. Olay tamamen *kendisi*. En basit şekliyle söyleyecek olursam, Athena Liu dehşet havalı biri. Adı –Athena Ling En Liu– bile havalı; bravo size Bay ve Bayan Liu, kızınızın adını koyarken klasikle egzotiğin mükemmel bir karışımını seçmişsiniz. Athena Hong Kong'da doğmuş, Sydney'yle New York arasmda mekik dokuyarak büyümüş, okuduğu yatılı İngiliz okullarında o asortik ve kökeni anlaşılmaz aksanı edinmiş; uzun boylu ve dal gibi incecik, bütün eski balerinler gibi zarif, teni porselen gibi soluk ve uzun kirpikli kocaman kahverengi gözleriyle Çinli bir Anne Hathaway'e benziyor (bunu söylemem ırkçılık sayılmaz çünkü Athena bir seferinde kırmızı halılı etkinliklerden birinde "Anmie"yle birlikte bir selfisini paylaşmış, yan yana dizilmiş dört iri ceylan gözün altına yalnızca "İkizler!" yazmıştı.)

İnanılmaz biri. Kelimenin tam manasıyla inanılmaz biri.

Dolayısıyla bütün güzel şeyler Athena'nm oluyor tabii çünkü sektör böyle işliyor. Yayın dünyası kendine bir şampiyon –yeterince çekici birini, havalı, genç ve, hadi ama, hepimiz aynı şeyi düşünüyoruz, söyleyelim gitsin, yeterince "çeşitlilik" arz eden birini– seçer ve bütün parasıyla imkânlarını üstüne yağdırır. Müthiş keyfi bir durum yani. Ya da keyfi değil belki ama kişinin

kaleminin gücüyle hiçbir alakası olmayan etkenlere bağlı. Yukarıdakiler Athena'yı -güzel, Yale mezunu, çok uluslu, kuirliği müphem bir beyaz olmayan kadını- seçti. Bense altı üstü kahverengi gözlü, kahverengi saçlı, Philly'li June Hayward'ım - ve ne kadar sıkı çalışırsam çalışayım, ne kadar iyi yazarsam yazayım, asla Athena Liu olamayacağım.

Şimdiye kadar roket hızıyla yörüngemden çıkmış olmasını beklerdim. Ama dostane mesajlar gelmeye devam ediyor -yazın nasıl gidiyor bugün? hedeflediğin kelime sayısına ulaştın mı? teslim tarihine yetişirsin umarım!- davetlerinin de arkası kesilmiyor: El Centro'da *happy hour* margaritaları, Zaytinya'da brunchlar, U Street'te şiir geceleri. Karşınızdakini gerçek anlamıyla tanımadan birlikte çok zaman geçirmeyi becerdiğiniz yüzeysel arkadaşlıklardan bizimkisi. Kardeşi olup olmadığını hâlâ bilmiyorum. O da erkek arkadaşlarımla ilgili tek bir soru sormadı. Ama takılmaya devam ediyoruz çünkü ikimiz de Washington'da olduğumuz ve yaş ilerledikçe yeni arkadaşlar edinmek zorlaştığı için böylesi daha münasip.

Dürüst olayım, Athena'nın beni neden sevdiğini pek bilmiyorum. Beni her gördüğünde sarılıyor. Haftada en az iki kez sosyal medya gönderilerimi beğeniyor. İki ayda bir, çoğunlukla da onun daveti üzerine bir şeyler içmeye çıkıyoruz. Ama ona ne sunduğuma dair hiçbir fikrim yok - ne nüfuzum, ne popülerliğim ne de benimle harcadığı vakti zahmete değer kılacak bir çevrem var.

İçten içe, Athena'nın benimle görüşmeyi tam da bu yüzden, onunla rekabet edemediğim için sevdiğinden şüphelendim hep. Dünyasını anlıyorum, öte yandan bir tehdit teşkil etmiyorum, başarıları benim o kadar uzağımda kalıyor ki zaferlerini yüzüme çığırırken kendini kötü hissetmiyor. Davayı baştan kaybettiğini bildiği için üstünlüğümüze meydan okumayan bir arkadaşımız olsun istemez miyiz? Kum torbası muamelesi yapabileceğimiz birine ihtiyaç duymaz mıyız hepimiz?

***

"O kadar da kötü olamaz," diyor Athena. "Karton kapaklı baskıları birkaç ay öteleyeceklerini kastetmişlerdir eminim."

"Ertelenmedi," diyorum. "İptal edildi. Brett'in dediğine göre... yayın programlarında benim kitabıma uygun bir yer bulamamışlar."

Omzuma vuruyor hafifçe. "Aman be, üzülme. Ciltli kitaplardan daha çok telif alınıyor zaten! Her işte bir hayır var, ha?"

Telif aldığımı varsayman senin küstahlığın. Bunu yüksek sesle söylemiyorum. Patavatsızlıkları yüzünden Athena'ya kızdığınızda o kadar çok, o kadar abartarak mahcup oluyor ki buna katlanmak öfkemi bastırmaktan daha zor geliyor.

Graham adlı teras bardayız, ikili bir koltukta günbatımına karşı oturuyoruz. Athena ikinci *whisky sour*'unu yuvarlıyor, ben de üçüncü *pinot noir*'ımdayım. Yine aynı bayat konuya girdik, yayıncımla yaşadığım sıkıntılardan bahsediyoruz, çok pişmanım çünkü Athena'nm teselli ya da tavsiye niyetine söylediği her şey yarama tuz basıyor.

"Garrett'ın tepesini attırmak istemiyorum," diyorum. "Aslını istersen benimle işleri kalmasın diye opsiyonu reddetmeye can atıyor bence."

"Ama sen de kendini biraz ağırdan sat, canım," diyor Athena. "Sonuçta ilk kitabını o aldı, değil mi?"

"Hayır," diyorum, "o almadı." Bunları Athena'ya her seferinde hatırlatmam gerekiyor. Benim dertlerime gelince balık hafızalılığı tutuyor hep, bir şeyin aklında kalması için iki üç kez tekrarlamam lazım. "Kitabımı alan editör kovuldu, top Garrett'ta şimdi ama o da bu konuyu her konuşmamızda beni başından savıyormuş gibi geliyor."

"Hım, o zaman siktir et onu," diyor Athena neşeyle. "Birer tane daha içelim mi?"

Burada içkiler manasızca pahalı ama Athena ısmarladığı için sıkıntı yok. Hep Athena ısmarlar zaten; ben teklif etmeyi bırakalı çok oldu. Athena'nın "pahalı" ya da "ucuz" gibi mefhumlara

hâkim olduğunu sanmıyorum. Yale'dan çıkıp banka hesabında yüz binlerce dolarla tam burslu bir yüksek lisans programına gitti. Bir seferine ona New York yayın dünyasında giriş seviyesindeki pozisyonlara yılda yaklaşık otuz beş bin dolar ödendiğini söylemiştim, "Çok mu yani?" diye sormuştu gözlerini kırpıştırıp.

"Ben bir *malbec* içerim," diyorum. Kadehi on dokuz dolar.

"Tamamdır, bebek." Athena kalkıp salına salına bara yürüyor. Barmen ona gülümsüyor ve Athena, Shirley Temple havalarına girip şaşkın bir çığlık atıyor, elleri ağzına uçuveriyor. Görünüşe göre bar taburesinde oturan beyefendilerden biri ona bir kadeh şampanya göndermiş. "Evet, kutlama yapıyoruz *gerçekten* de." Zarif ve neşeli gülüşü müziğin üzerinde süzülüyor. "Arkadaşıma da aynısından alabilir miyim? Bu benden."

Kimsenin bana şampanya yolladığı yok. Ama bu hep böyle zaten. Her dışarı çıktığımızda Athena kâh imza ve selfi isteyen hevesli okurların kâh onu büyüleyici bulan erkek ve kadınların ilgi yağmuruna tutulur. Ben mi? Ben görünmezim.

"Geldim." Athena yanıma yerleşip içkimi uzatıyor. "Netflix toplantısını anlatayım ister misin? Off, Junie, manyak bir şeydi. *Kaplan Kral*'ın yapımcısıyla tanıştım. *Kaplan Kral* ya!"

Onun adına sevin, diyorum kendime. *Sevin gitsin işte, bırak bu gece onun gecesi olsun.*

İnsanlar kıskançlığı hep keskin, yeşil, zehirli bir şey gibi tarif ediyor. Mesnetsiz, sirkemsi, habis. Ama anladım ki kıskançlık, yazarlar cephesinde, daha çok korkuya benziyor. Kıskançlık, Twitter'da Athena'nın başarılarıyla ilgili haberleri –yeni kitap sözleşmelerini, aday olduğu ödülleri, özel baskıları, yurtdışı hakları için yapılan anlaşmaları– gördüğümde nabzımın aniden yükselmesi demek benim için. Kendimi mütemadiyen onunla karşılaştırmak ve hep eksik kalmak demek; yeterince iyi veya yeterince hızlı yazmadığımı, yeterli *olmadığımı*, asla da olmayacağımı düşünüp paniğe kapılmak demek. Kıskançlık sırf Athena'nın Netflix'le altı haneli bir anlaşma imzaladığını öğrendim diye

günlerce raydan çıkmam, kendi işime odaklanamamam, onun kitaplarını kitapçı vitrinlerinde her gördüğümde utanç batağına saplanmam, kendimden nefret etmem demek.

Tanıdığım her yazar başka bir yazar hakkında böyle hissediyor. Yazarlık bu denli yalnız bir faaliyet. Yarattığın şeyin herhangi bir kıymeti olduğuna dair hiçbir güvencen yok, bu kör yarışta geride kaldığına dair her türlü işaret ümitsizlik çukurlarına atıyor seni. *Sen kendi önündeki kâğıda bak*, diyorlar. Ama diğer herkesin kâğıtları sürekli gözünün önünde uçuşurken bunu yapması zor.

Öte yandan, Athena'nın kendi editörüne, yayın dünyasının en önemli isimlerinden biri olan, onu "karanlıktan alıp gün ışığına çıkaran" ve yapmaya çalıştığı şeyi "yazarlık tekniği açısından noktası noktasına anlayan" Marlena Ng'ye ne kadar bayıldığını anlatmasını izlerken o kötücül kıskançlığı da hissetmiyor değilim. Athena'nın onu Disney'den fırlamış bir orman hayvanına benzeten abes bir gürlük ve uzunluktaki kirpiklerle çevrili kahverengi gözlerine bakıp düşünüyorum, *Sen olmak nasıl bir şey acaba?* İmkânsız ölçüde mükemmel olmak, dünyadaki her güzel şeye sahip olmak nasıl bir his? Belki kokteyller yüzünden, belki de yazarlara özgü aşırı faal hayal gücümden, midemde ateş gibi bir burulma hissediyorum, parmaklarımı Athena'nın dut kırmızısına boyanmış dudakları arasından ağzına sokup yüzünü cart diye yırtasım geliyor, derisini portakal soyar gibi vücudundan tertemiz soyup kendi üstüme geçirmek gibi acayip bir isteğe kapılıyorum.

"Yani işte, dilimden *anlıyor*, kelimelerimle sevişiyor sanki. Zihin seksi gibi." Athena kıkırdıyor, sonra bütün sevimliliğiyle yüzünü buruşturuyor. Parmaklarımı burnuna sokmamak için kendimi zor tutuyorum. "Revizyon süreci sana da editörünle sevişmek gibi gelmiyor mu? Hani böyle birlikte kocaman, edebi bir bebek yapıyormuşsunuz gibi hissetmiyor musun?"

Sarhoş olduğunu anlıyorum. İki buçuk kadehle kafayı bulmuş, editörümden enikonu nefret ettiğimi yine çoktan unutmuş.

Athena içmeyi bilmiyor. Bunu üniversitenin ilk senesinin ilk haftasında, son sınıf öğrencilerinden birinin East Rock'ta verdiği ev partisinde o klozete kusarken saçlarını tuttuğumda anladım. Lüks zevkleri var; İskoç viskileriyle ilgili bildiği her şeyle hava atmayı çok sever (o sadece "viski" der, bazen de "*Highland* viskisi"), ama henüz az bir şey içtiği hâlde yanakları kıpkırmızı, dili dolaşıyor. Athena sarhoş olmayı da sever ve sarhoş Athena her zaman kendini abartıp dramatikleşir.

Bu hâlini ilk kez San Diego'daki çizgi roman fuarında fark ettim. Otelin barındaki geniş bir masanın etrafında toplanmıştık, Athena kıpkırmızı kesilmiş yanaklarıyla gürültülü kahkahalar atıyor, bu esnada yanında oturan adamlar istekle memelerine bakıyordu, kısa süre sonra içlerinden birinin tacizci olduğu ifşa edilecekti Twitter'da. Athena, "Aman Yarabbim," diyip duruyordu. "Buna hazır değilim. Her şeyi elime yüzüme bulaştıracağım kesin. Hiç hazır değilim. Sence benden nefret ediyorlar mıdır? Ya herkes benden alttan alta nefret ediyor ve kimse bana söylemiyorsa? *Sen* benden nefret etsen yüzüme söyler miydin?"

"Hayır, hayır," diye rahatlatıyordu onu adam. "Kimse senden nefret edemez."

Eskiden bunun ilgi çekmek için yaptığı bir numara olduğunu düşünüyordum ama ikimiz yalnızken de böyle. Çok savunmasızlaşıyor. Bir anda gözyaşlarına boğulacakmış veya cesaretini toplayıp daha önce kimseye açmadığı sırlarını anlatıyormuş gibi konuşmaya başlıyor. İzlemesi zor bir şey bu. İnsanın elini kolunu bağlayan bir yanı var, beni hangisi daha çok korkutuyor bilemiyorum – böyle bir numara çekebilecek kadar manipülatif olması mı, yoksa söylediklerinin doğru olma olasılığı mı?

Bangır bangır müziğe ve basların titreşimlerine rağmen Graham ölü gibi – çok da şaşırtıcı değil, çarşamba gecesi sonuçta. İki adam gelip Athena'ya telefon numaralarını vermeye çalışıyor, Athena adamları kışkışlıyor. Mekânda bizden başka kadın yok. Ortam biraz korkutucu şekilde sessiz ve klostrofobik geliyor, iç-

kilerimizi bitirip çıkıyoruz bu yüzden. Gecenin sonuna geldiğimizi düşünerek biraz olsun rahatlıyorum – derken Athena evine davet ediyor beni, Dupont Circle'a yakın oturuyormuş, Lyft'le çabucak gidermişiz.

"Hadi ama," diye ısrar ediyor. "Tam böyle zamanlar için sakladığım muhteşem bir viskim var – tadına bakman lazım."

Yorgunum, üstelik o kadar eğlenmiyorum da –kıskançlık sarhoşken daha beter vuruyor– ama evini merak ediyorum ve sırf bu yüzden kabul ediyorum.

Ev gerçekten feci güzel. Athena'nm zengin olduğunu zaten biliyordum –çoksatan kitapların telifleri dişe dokunuyor gerçekten– ama *ne kadar* zengin olduğunu dokuzuncu kattaki yalnız yaşadığı bu iki artı bir daireye ayak basana kadar bilmiyormuşum meğer. Odalardan biri uyumak, biri yazmak için; tavan yüksek, parkeler ışıl ışıl, pencereler boydan boya ve evin köşesini dönen bir balkon var. Evi minimalizm diye bağıran ama afili bir tarzda, hani şu her yerde gördüğümüz Instagram şöhretlerinin evleri tarzında döşemiş: şık ahşap mobilyalar, sade tasarımlı kitaplıklar, temiz, tek renk halılar. Bitkiler bile pahalı görünüyor. Dua çiçeklerinin altında hava nemlendirici tıslıyor.

"O zaman viski? Yoksa daha hafif bir şey mi?" Athena şarap dolabma işaret ediyor. Şarap dolabı var resmen. "Riesling'e ne dersin? Ya da *güzel* bir *savignon blanc*'ım var, tabii kırmızıdan gitmek istersen—"

"Viski," diyorum çünkü gecenin geri kalanını atlatmanın tek yolu mümkün olduğunca sarhoş olmak.

"Sek mi, buzlu mu, yoksa *old-fashioned* mı?"

Viskinin nasıl içildiği hakkında hiçbir fikrim yok. "Ee, sen nasıl içiyorsan."

"*Old-fashioned* öyleyse." Mutfağa atıyor kendini. Hemen sonra içeride dolapların açılıp kapandığını, kap kacağın şıngırdadığını duyuyorum. *Old-fashion*'ın bu kadar uğraştıracağını nereden bileyim?

"On sekiz yıllık güzel bir WhistlePig var evde," diye sesleniyor. "İçimi yumuşacık, karamelayla karabiberi karıştırmışsın gibi – dur bak, göreceksin."

"Tamam," diye sesleniyorum ben de. "Harika bir şeye benziyor."

Dönmesi uzun sürüyor, benim de gerçekten işemem lazım, bu yüzden çıkıp banyoyu arıyorum. Orada ne bulacağımı merak ediyorum. Belki fiyakalı bir aromaterapi difüzörü. Ya da vajinaya sokulan yeşim taşlarıyla dolu bir sepet.

O sırada çalışma odasının kapısının ardına dek açık olduğunu fark ediyorum. Muhteşem bir yer, içeriye göz atmadan edemiyorum. Odayı Athena'nın Instagram'a koyduğu fotoğraflardan tanıyorum aslında, "yaratıcılık sarayım" diyor buraya. Viktorya tarzı dantelli perdelerle örtülü bir pencerenin altında, ayakları kavisli, kocaman bir maun masa var, üstünde çok kıymetli siyah daktilosu duruyor.

Doğru ya. Athena daktiloda yazar. Word'de yedeklemek yok, Google Docs yok, Scrivener yok. Moleskine defterlerine karaladığı notlar var sadece, bunlar yapışkanlı not kâğıtlarında ana hatlara dönüşüyor, onlar da Remington marka daktilosunda tam teşekküllü bir taslak hâlini alıyor. Bu yöntem Athena'nın metne cümle düzeyinde odaklanmasını sağlıyor, en azından iddiası bu. (Söyleşilerde bu cevabı o kadar çok kez verdi ki ezberledim neredeyse.) Diğer türlü koca koca paragrafları tek seferde sindiriyor ve bu yüzden orman uğruna ağacı kaybediyor, büyük resimde ayrıntıları kaçırıyor.

Cidden ama. Kim böyle konuşur ki? Kim böyle *düşünür?*

Odağını kaybedip Twitter'a dalmadan tek bir paragraf toparlayamayan yazarlar için çirkin ve aşırı pahalı elektronik daktilolar üretiyorlar. Ama Athena bunlardan nefret ediyor; o özel mürekkep şeritleri ve kalın, dayanıklı sayfalar almasını gerektiren hantal, *vintage* bir daktilo kullanıyor. "Ekranda yazamıyorum işte," demişti bana vaktiyle. "Basılı hâliyle görmem lazım. Keli-

menin somutluğunun verdiği güvenle alakalı bir şey bu. Kalıcı geliyor bu şekilde, sanki yarattığım her şeyin bir ağırlığı varmış gibi. Beni dizginliyor; düşüncelerimi durulaştırıp daha dolambaçsız, daha net olmaya zorluyor."

Çalışma odasında ilerlemeye devam ediyorum çünkü görgü kurallarını unutacak kadar sarhoşum. Şaryoda bir sayfa var hâlâ, üzerinde tek bir sözcük: *SON*. Daktilonun hemen yanında neredeyse otuz santim kalınlığında bir kâğıt yığını duruyor.

Athena yanımda bitiyor birden, iki elinde birer kadeh. "Hah, bu Birinci Dünya Savaşı projem. Bitti nihayet."

Athena projelerini tamamma erdirene kadar kendine saklamasıyla meşhur. Önden okutup fikir almaz. Röportaj vermez, sosyal medyada pasajlar paylaşmaz. Ajanlarının ve editörlerinin bile, o son noktayı koymadan önce metnin ana hatlarını görme fırsatı olmaz. "Hayatta kalabilir hâle gelene kadar içimde gelişmesi lazım," demişti bana bir seferinde. "Henüz olgunlaşmadan dünyaya maruz bırakırsam ölür." (Bu grotesk metafora kimsenin laf etmemesini aklım almıyor ama Athena söylediği müddetçe her şey mübah sanırım.) İki senedir bu romanın yirminci yüz yıl askeri tarihi etrafında döndüğünden ve onun için "sanatsal açıdan büyük bir imtihan" olduğundan başka hiçbir bilgi vermedi.

"Vay be," diyorum. "Tebrikler."

"Son sayfayı bu sabah yazdım," diye cıvıldıyor. "Daha kimse okumadı."

"Ajanın bile mi?"

Homurdanıyor. "Jared evrak işleriyle uğraşmaktan ve çek imzalamaktan başla bir şey yapmaz."

"Amma uzunmuş." Masaya yaklaşıp ilk sayfaya uzanıyorum, sonra hemen çekiveriyorum elimi. Aptallığım üstümde, sarhoşum da – kafama göre odalara girip ona buna dokunmamam gerek.

Ama Athena beni terslemek yerine kafasını sallayıp izin veriyor. "Ne diyorsun?"

"Okumamı mı istiyorsun?"

"Hepsini nasıl okuyacaksın şimdi?" Gülüyor. "*Çok* uzun. Ben – bittiği için çok mutluyum sadece. Şu koca yığın sana da güzel görünmüyor mu? Cüsseli. Nasıl desem... bir ağırlığı var."

Saçma sapan konuşuyor; o da benim kadar sarhoş, yine de ne demek istediğini çok iyi anlıyorum. Kitap birden çok bakımdan kocaman. İz bırakan türden bir kitap.

Parmaklarım kâğıt yığınının üzerinde kararsızca kalıyor. "Bir baksam..."

"Tabii ki..." Şevkle kafa sallıyor. "Dışarıda, dışımda olmasına alışmam lazım. Doğurmalıyım artık."

Ne kadar acayip, ne kadar ısrarcı bir metafor. Sayfaları okumanın kıskançlığımı körüklemekten başka bir işe yaramayacağını biliyorum ama elimde değil. En üstteki on-on beş sayfayı alıp karıştırıyorum.

Vay canına, gerçekten iyiler.

Çakırkeyifken müthiş bir okur değilim, gözlerim sürekli paragraf sonlarına kayıyor ama üstünkörü göz atmak bile bu kitabın ortalığı kasıp kavuracağını anlamama yetiyor. Sımsıkı örülmüş, kendinden emin bir üslubu var. İlk romanındaki ergen acemiliklerinden eser yok. Sesi olgunlaşıp bilenmiş. Her tasviri, her bir ifadesi – hepsi kendi şarkısını söylüyor.

Benim belki hayatım boyunca yazabileceğim her şeyden daha iyi.

"Beğendin mi?" diye soruyor.

Gergin. Gözleri kocaman, korkmuş gibi âdeta; beni izlerken kolyesiyle oynuyor. Ne sıklıkla başvuruyor acaba bu oyuna? Başvurduğunda insanlar onu nasıl bir coşkuyla övgü yağmuruna tutuyor?

Yaptığım âdilik ama beklediği onayı vermek istemiyorum. Bu numaraları ona bayılan eleştirmenlerle hayranları yutuyor olabilir; ben yutmuyorum.

"Bilemiyorum," diyorum düz bir sesle. "Sarhoşken okumayı pek beceremem."

Süngüsü düşüyor ama sadece bir an için. Yüzüne alelacele bir gülümseme sıvamasını izliyorum. "Haklısın tabii, benim aptallığım, niye şimdi okumak isteyesin zaten..." Önce kadehine, sonra bana, sonra salonuna bakarak gözlerini kırpıştırıyor. "Peki... öylesine takılmak ister misin?"

İşte buradayım, Athena Liu'yla öylesine takılıyorum.

İyice zom olduğunda şaşırtıcı ölçüde banal biri olduğu çıkıyor ortaya. Beni Heidegger, Arendt ya da söyleşilerde adını geçirmeyi sevdiği yarım düzine filozof hakkında sorguya çekmiyor. Paris'teyken Prada reklamı için konuk modellik yaptığında (ki tamamen tesadüfen gelişmiş olay; yönetmen Athena'yı bir kafenin önünde otururken görmüş ve çekime dahil olmasını istemiş) ne kadar eğlendiğini anlatmıyor uzun uzun. Ünlüler hakkında gevezelik edip kıkırdıyoruz. Köpek yavrusu gibi bakan şu parlak oğlanla işimiz olmayacağını itiraf ediyoruz ama Cate Blanchett isterse üstümüzde tepinebilir her zaman. Tarzıma iltifat ediyor. Ayakkabılarımı, broşumu, küpelerimi nereden aldığımı soruyor. İkinci el dükkânlarından alışveriş etme becerime hayran kalıyor. "Ben yaşlı teyzeler gibi kıyafetlerimin yarısını Talbots'tan alıyorum hâlâ." Öğrencilerimle ilgili hikâyeler anlatıp onu güldürüyorum, SAT'den iki yüz puan fazla almayı becerebilseler ebeveynlerinin mezun oldukları okullar ve sahip oldukları bağlantılar sayesinde kapağı alt kademesinden olsa da Sarmaşık Ligi'ne atabilecek sivilceli, gözünde ışık olmayan çocuklar hepsi, başvurular için başkalarına yazdırdıkları kompozisyonlarda kendilerine badire uydurma alıştırması yapıyorlar çünkü hayatları boyunca hiçbir sıkıntı çekmedikleri çok açık. Sonra kötü geçen randevulardan, lisanstan tanıdığımız insanlardan, nasıl olduysa Princeton'dan aynı iki çocukla birlikte olmamızdan bahsediyoruz.

Geldiğimiz noktada kanepesine sere serpe yayılmışız ve o kadar çok gülüyoruz ki kaburgalarımız acıyor. Athena'yla bu kadar eğlenebileceğim aklımın ucundan geçmezdi. Daha önce onun

yanında hiç bu kadar *kendim* olmamıştım. Birbirimizi dokuz seneden uzun bir zamandır tanıyoruz ama onunlayken gardımı hiç indirmedim – kısmen sandığının yarısı kadar bile zeki ve enteresan olmadığımı anlayacak diye endişelendiğimden, kısmen de üniversitedeki ilk senemizde olanlar yüzünden.

Ama bu gece, uzun zamandır ilk kez, söylediğim her şeyi süzgeçten geçirmek zorundaymışım gibi hissetmiyorum. Meşhur Athena Liu'yu etkilemeye uğraşmıyorum. Athena'yla öylesine takılıyorum.

"Bunu daha sık yapmalıyız," diyip duruyor. "Junie, cidden, niye daha önce böyle bir akşam geçirmedik ki?"

"Bilmem," diyorum, sonra, derin bir şey söyleme hevesiyle, "belki de birbirimizi ne kadar çok sevebileceğimiz düşüncesi bizi korkutmuştur."

Aptalca bir şey bu söylediğim, gerçeklikle yakından uzaktan alakası da yok ama görünüşe göre çok hoşuna gidiyor.

"Olabilir," diyor. "Öyledir belki. Ah, Junie. Hayat çok kısa. Neden örüyoruz bu duvarları sanki?"

Gözleri ışıl ışıl. Dudakları ıslak. Futon kanepesinde yan yana oturuyoruz, dizlerimiz birbirine değdi değecek. Eğilip beni öpeceğini sanıyorum bir an için –ne *hikâye* olur ama, diye düşünüyorum, ters köşe diye buna derim– ama bir anda geri çekilip ciyaklıyor, kadehimi fazla eğip yere viski döktüğümü fark ediyorum; neyse ki zemin ahşap, eğer Athena'nın pahalı kilimlerinden birini berbat etseydim balkondan aşağı atardım kendimi. Gülerek mutfağa koşuyor peçete getirmeye, ben de sakinleşmek için bir yudum daha içiyorum, küt küt atan kalbime hayret ediyorum.

Sonra bir bakıyorum ki gece yarısı olmuş ve biz krep yapıyoruz – sıfırdan hem de, hazır malzemelerle değil. Pandan özü kattığımız karışım neon yeşiline dönüyor, sonuçta Athena Liu'nin *normal* krep yapacak hâli yok. "Vanilya gibi ama daha güzeli," diye açıklama yapıyor. "Hem ıtırlı, hem bitkisel, orman havasından derin bir nefes alıyormuşsun gibi. Beyazların pandandan

hâlâ bihaber olmasına *inanamıyorum*." Krepleri döndürüp tavadan tabağıma aktarıyor. Hem yanıklar hem de yamuk yumuk ama inanılmaz güzel kokuyorlar ve kurt gibi aç olduğumu fark ediyorum. İlk krepi ellerimle mideye indiriyorum, başımı kaldırınca Athena'nın beni izlediğini görüyorum. Parmaklarımı siliyorum, midesini bulandırdığım için dehşete kapılmış durumdayım ama sonra gülmeye başlıyor ve kim en hızlı yiyecek yarışması yapmamız için bana meydan okuyor. Derken kronometre çalışıyor ve yarı pişmiş yapış yapış krepleri son sürat yerken koca lokmalar boğazımızdan kolay geçsin diye kafamıza süt dikiyoruz arada.

"Yedi," diyorum nefes nefese. "Benim yedi, sen kaç—"

Ama Athena bana bakmıyor. Gözlerini kırpıştırıyor art arda, kaşları çatık. Bir eli boğazına gidiyor. Diğeriyle koluma vuruyor çılgınca. Dudakları aralanıyor, boğuk, korkunç bir hırıltı çıkıyor.

Boğuluyor.

Heimlich, Heimlich manevrasını biliyorum – en azından bildiğimi sanıyorum. İlkokuldan beri hiç aklıma gelmemiş. Yine de arkasına geçip kollarımı beline doluyorum ve ellerimi karnına bastırıp bırakıyorum, krepin yerinden oynaması gerek böylece –*yuh*, bu kız gerçekten çok zayıf– ama hâlâ başını iki yana sallıyor, koluma vuruyor. Krep çıkmıyor. Tekrar bastırıp bırakıyorum. Sonra tekrar. İşe yaramıyor. Aklımdan telefonumu çıkarıp Google'a "Heimlich" yazmak, belki bir YouTube videosu izlemek geçiyor. Ama öyle bir zaman yok, çok uzun sürer bu.

Athena tezgâha çarpıp duruyor. Yüzü mosmor olmuş.

Birkaç yıl önce, okuduğu üniversitenin kızlar kulübünde yapılan krep yeme yarışmasında boğularak ölen bir öğrenciyle ilgili bir gazete haberi okuduğumu hatırlıyorum. Tuvalette oturmuş, kaydıra kaydıra detayları okumuştum müstehcen bir merakla, ölmek için öyle ani, gülünç ve yıkıcı bir yol gibi gelmişti ki. *Krepler boğazına çimento topağı gibi dizilmiş*, demişti acil ekibi. Çimento topağı.

Athena kolumu çekiştirip telefonumu işaret ediyor. *Yardım*, diyor dudaklarını oynatarak. *Yardım iste—*

Parmaklarım tir tir titremeye devam ediyor; telefonun şifresini açmayı ancak üçüncü seferde becerip 911'i arıyorum. Acil durumun ne olduğunu soruyorlar.

"Yanımda bir arkadaşım var," diyorum nefes nefese. "Boğuluyor. Heimlich yapmayı denedim; çıkmıyor—"

Athena bir sandalyenin üstüne katlanmış, göğüs kemiğini sandalyenin arkalığına sıkıştırıp kendi kendine Heimlich manevrası yapmaya çalışıyor. Hareketleri giderek daha da çılgınlaşıyor *–Sandalyeyle çiftleşiyormuş gibi görünüyor*, diye düşünüyorum aptal aptal– ama belli ki işe yaramıyor. Ağzından uçarak çıkan bir şey yok.

"Hanımefendi, konumunuz nedir?"

Siktir, Athena'nın adresini bilmiyorum ki. "Bilmiyorum, arkadaşımın evindeyiz." Düşünmeye çalışıyorum. "Ee, takocunun karşısı, bir de kitapçı var, tam bilmiyorum..."

"Daha açık tarif edebilir misiniz?"

"Dupont! Dupont Circle. Ee, Metro istasyonundan bir blok sonra, güzel bir döner kapısı var—"

"Apartman mı?"

"Evet—"

"Independent mı? Madison mı?"

"Evet! Madison. Madison'dayız."

"Daire?"

Bilmiyorum. Athena'ya dönüyorum ama yerde kıvrılmış yatıyor, öne arkaya sallanıyor, korkunç bir manzara. Arada kalıyorum, yardımına mı koşsam, yoksa kapı numarasına mı baksam, derken hatırlıyorum, dokuzuncu kat, o kadar yüksekmiş ki balkonundan Dupont Circle'ı olduğu gibi görebiliyormuş. "Dokuz sıfır yedi," diyorum soluk soluğa. "N'olur, çabuk gelin, aman Yarabbim—"

"Ambulans yola çıktı, hanımefendi. Hastanın bilinci yerinde mi?"

Omzumun üstünden bakıyorum. Athena tepinmeyi bırakmış. Bir tek omuzları hareket ediyor şimdi, içine şeytan girmiş gibi delice kasılıyor.

Omuzları da duruyor sonra.

"Hanımefendi?"

Telefonu kulağımdan indiriyorum. Görüşüm bulanıyor. Uzanıp omuzlarını sarsıyorum: Tık yok. Gözleri kocaman açık, pörtlemiş, bakamıyorum. Nabzını kontrol ediyorum – tık yok. Hattaki kadın bir şey daha söylüyor ama anlayamıyorum; kendi düşüncelerimi bile anlayamıyorum ve sonrasında kapının vurulup acilcilerin eve dalmasına kadar olup biten her şey karanlık, kafa karıştırıcı bir bulanıklıktan ibaret.

Ertesi sabahın erken saatlerine kadar eve gidemiyorum.

Görünüşe göre ölümü belgelemek epey bir vakit alıyor. Acil ekibi evraklara resmi bir şekilde kaydetmeden önce her bir detayı kontrol etmek zorunda: *Athena Liu, yirmi yedi, kadın, siktiriboktan bir krep yiyeceğim derken boğularak ölmüş.*

İfade veriyorum. Karşımdaki görevlinin gözlerinin içine bakıp –gözleri çok açık bir mavi, kirpiklerine büyük siyah rimel topakları yapışmış– dikkatimi arkamdaki mutfakta duran sedyeden başka yöne çekmeye çalışıyorum, üniformalı insanlar Athena'nm vücuduna plastik bir örtü geçiriyorlar. *Aman Yarabbim. Aman Yarabbim, ceset torbası bu. Bunlar gerçek. Athena öldü.*

"İsim?"

"June – pardon, Juniper Hayward."

"Yaş?"

"Yirmi yedi."

"Ölen kişinin nesi oluyorsunuz?"

"Arkadaşım – arkadaşımdı yani. Üniversiteden beri arkadaştık."

"Bu gece burada ne yapıyordunuz?"

"Kutlama yapıyorduk." Akmayan gözyaşlarım burnumu sızlatıyor. "Netflix'le imzaladığı anlaşmayı kutluyorduk, aşırı mutluydu."

Garip bir şekilde, beni cinayetten tutuklayacaklar diye ödüm kopuyor. Ama bu çok aptalca – Athena boğuldu ve globül (globül diyip duruyorlar – "globül" diye kelime mi olur?) boğazında duruyor işte. Boğuşma izi yok. Beni içeri kendisi aldı, insanlar bizi barda dostça muhabbet ederken gördü hem – *Graham'daki adamı arayıp sorun isterseniz*, diyesim geliyor, *söylediklerimi doğrular.*

İyi de niye savunmaya geçiyorum ki? Bu ayrıntıların önemi olmaması lazım. Ben yapmadım. Onu ben öldürmedim. Saçma bu, bu konuda endişelenmem bile saçma. Hiçbir jüri beni suçlu bulmaz.

En sonunda gitmeme izin veriyorlar. Saat sabahın dördü. Polislerden biri –bir noktada polisler de geldi, ortada bir ceset olunca hep geliyorlar sanırım– beni eve, Rosslyn'e bırakmayı teklif ediyor. Yolun büyük kısmını sessizlik içinde geçiriyoruz, evin önünde durunca başsağlığı diliyor. Duyuyorum ama algılayamıyorum. Eve giriyorum sendeleye sendeleye, ayakkabılarımla sutyenimi çıkarıp atıyorum, gargara yapıp yatağıma yığılıyorum. Ağlıyorum bir süre, vücudumu tırmalayan korkunç enerjiyi boşaltmak için uluya uluya hıçkırıyorum, sonra bir melatonin hapı, iki de Lunesta'yla uykuya dalmayı beceriyorum nihayet.

Bu esnada, yatağımın altına fırlattığım çantamda Athena'nın dosyası duruyor bir çuval kor gibi.

İki

Yas tuhaf şey. Athena'yla arkadaştık sadece, öyle canciğer dost değildik. Böyle söylemek âdice geliyor ama benim için o kadar da önemli biri değildi, hayatımda şimdi etrafından dolaşmak zorunda kaldığım koca bir boşluk bırakmadı yani. Babam öldüğünde yaşadığım o kara, boğucu kayıp hissi yok. Nefes almak zor gelmiyor. Sabahları tavana bakıp hayat yatağımdan sürünerek çıkmaya değer mi diye düşünmüyorum. Karşıma çıkan her yabancıya hınçlanıp sanki dünya dönmeyi bırakmamış gibi hayatlarına devam edebilmelerine hayret etmiyorum.

Athena'nm ölümü dünyamı yerle bir etmedi, daha... garip bir yere dönüştürdü yalnızca. Günlerim normal geçiyor. Çoğunlukla, üzerinde çok durmazsam, anılara dalmazsam, iyiyim.

Ama yine de, *oradaydım*. Athena'nın ölmesini izledim anbean. İlk haftalardaki hislerime kederden çok dehşetli bir şok damga vuruyor. Bu gerçekten oldu. Ayaklarının parkeleri dövmesini, parmaklarının can havliyle boğazına yapışmasını gerçekten izledim ben. Ambulans gelene kadarki o upuzun on dakika boyunca cesedinin başında oturup bekledim sahiden. Dehşete kapılmış, görmeyen gözlerinin pörtlediğini gerçekten gördüm. Bu anılar beni ağlatmıyor – buna acı demezdim. Günde kimbilir kaç kez duvara bakıp, "*Hassiktir*," diye mırıldanıyorum daha ziyade.

Athena'nm ölümü haberlere çıkmış olmalı çünkü telefonum beni merak ettiğini gösterip münasip şeyler söylemeye çalışan (Hey, yokluyorum sadece, nasıl gidiyor?) arkadaşlarımla iş-

tahlarını kabartan ayrıntıları öğrenmenin peşindeki (OHA Twitter'da gördüm, ORADA MIYDIN cidden?) tanıdıklar yüzünden hiç susmuyor. Cevap verecek takatim yok. Mesajlaşma uygulamalarımın köşelerindeki kırmızı sayıların giderek yükselmesini izliyorum heyecanla karışık şaşkın bir tiksintiyle.

Ablam Rory'nin tavsiyesi üzerine hem yakınlardaki bir destek grubuna katılıyor hem de yas konusunda uzmanlaşmış bir terapistten randevu alıyorum. İkisi de bana kendimi daha beter hissettirmekten başka bir işe yaramıyor çünkü insanlar Athena'yla aramızda aslmda olmayan bir dostluk olduğunu farz ediyorlar. Athena'nın ölümünün beni niçin daha çok yıkmadığını açıklamak da zor, bu yüzden ikisine de devam etmiyorum. Oturup da onu ne kadar özlediğimi ya da günlerin onsuz ne kadar boş geldiğini anlatasım yok. Çünkü, açıkçası, günlerim gayet normal geçiyor, tek istisna Athena'nm basbayağı *ölü* olduğu, yok olup gittiği şeklindeki sersemletici gerçek, bu kadar; ve ben bu konuda nasıl hissetmem gerektiğini bile bilmiyorum, bu yüzden akşamları içim daraldığında içmeye ve panikle tıkınmaya başlıyorum, onca dondurma ve lazanya yüzünden birkaç haftalığına balon gibi şişiyorum ama işler bundan daha kötüye gitmiyor.

Doğrusu metanetime ben bile şaşırıyorum.

Sadece bir kez kendimi kaybediyorum, olaydan bir hafta sonra. Neyin tetiklediğini bilmiyorum ama o geceyi Youtube'da saatlerce Heimlich manevrasıyla ilgili videolar izleyerek, öğretilenleri kendi yaptıklarımla kıyaslayarak, ellerimi aynı şekilde koyup koymadığımı, yeterince güç uygulayıp uygulamadığımı hatırlamaya çalışarak geçiriyorum. Onu kurtarabilirdim. Bunu yüksek sesle söyleyip duruyorum, melun lekesi hakkında bağırıp çağıran Lady Macbeth gibiyim. Sakin kalabilir, Heimlich'i doğru yapmayı öğrenebilir, yumruklarımı karnının doğru yerine koyabilir, tıkanıklığı açabilir, Athena'ya tekrar nefes aldırabilirdim.

Ölme sebebi benim.

"Hayır," diyor Rory sabahın dördünde onu arayıp ağlamak-

tan zar zor konuştuğumda. "Hayır, sakın, sakın böyle düşünme, anladın mı? Senin hiçbir suçun yok. *O kızı sen öldürmedin. Sen masumsun.* Anlıyor musun?"

Mırıldanırken ufacık bir bebek gibi hissediyorum kendimi. "Tamam. Anladım. Peki."

Ama şimdi tam da buna ihtiyacım var: Bir çocuğun dünyanın alabildiğine basit olduğu yollu kör inancına, kötü bir niyetimin olmadığına, bunların hiçbirinin benim hatam olmadığına inanmaya.

"İyi misin, idare edebilecek misin?" diye üsteliyor Rory. "Dr. Gaily'yi arayayım mı?"

"Yok, hayır, iyiyim ben. Arama."

"Tamam, ama bize demişti ki, belli duygular nüksedecek olursa—"

"Hiçbir şeyin nüksettiği yok." Derin bir nefes alıyorum. "Öyle bir şey değil. Ben iyiyim, Rory. Athena'yı o kadar da iyi tanımıyordum zaten. Her şey yolunda."

Haber duyulduktan birkaç gün sonra, olanlar hakkında uzun bir Tweet zinciri yazıyorum. Bir şablona bakıp yazıyormuş, geçmişte müstehcen bir merakla ekranı kaydıra kaydıra okuduğum sayısız matem cümlesinden faydalanıyormuş gibi hissediyorum. "Elim kaza", "henüz kavrayabilmiş değilim", "hâlâ gerçek gelmiyor" gibi laflar ediyorum. Ayrıntılara girmiyorum – çirkin kaçar bu. Ne kadar sarsıldığımı, Athena'nm benim için ne kadar önemli olduğunu, onu ne kadar özleyeceğimi yazıyorum.

Tanımadığım insanlar bana ne kadar üzgün olduklarını, kendime yumuşak davranmam gerektiğini, böyle travmatik bir olaydan sonra bocalamamın ne kadar normal olduğunu tekrarlayıp duruyorlar. İyi biri olduğumu söylüyorlar. Bana kucak dolusu sevgiler ve iyi dilekler gönderiyorlar. Terapim için GoFundMe'de para toplamayı öneriyorlar, para aklımı çeliyor ama kabul edecek kadar rahat hissedemiyorum. Gelecek ay boyunca her gün evde pişirdiği yemeklerden getirmeyi teklif eden bile var. Bunu hiç ka-

ale almıyorum, internette kimseye güvenemezsiniz çünkü, beni zehirlemeyeceklerini nereden bilebilirim ki?

Tweet'im bir günde otuz bin beğeni alıyor. İlk kez Twitter'da bu kadar ilgi görüyorum, beğenenlerin çoğu edebiyat dünyasından bilindik isimler ve onaylı hesaplara sahip internet ünlüleri. Takipçi sayımın her saniye artmasını izlemek tuhaf bir şekilde heyecanlandırıyor beni. Ama sonra kendimi iğrenç hissetmeme sebep oluyor, sırf can sıkıntısından mastürbasyon yaptıktan sonra hissettiğim gibi, bu yüzden Twitter'ı bütün cihazlarımdan kaldırıyorum (Ruh sağlığım için biraz ara vereceğim, ilginiz için hepinize teşekkür ederim) ve en az bir hafta geçene kadar asla giriş yapmamaya yemin ediyorum.

Athena'nın cenazesine katılıyorum, annesi beni konuşma yapmam için davet etti. Kazadan bir iki gün sonra aradı, kim olduğunu söylediğinde telefonu elimden düşürecektim az kalsın, beni sorgulayacakmış ya da kızını öldürmekle suçlayacakmış gibi ani bir korkuya kapıldım – ama o özür dileyip durdu, Athena benim huzurumda ölerek büyük bir kabalık etmişti sanki.

Cenaze töreni Rockville'deki bir Kore kilisesinde, bu bana biraz garip geliyor çünkü Athena'nın Çinli olduğunu sanıyordum ama neyse ne. Benim yaşlarımda çok az insan olmasına çok şaşırıyorum. Gelenlerin çoğu yaşlı Asyalılar, muhtemelen annesinin arkadaşları. Tanıdığım tek bir yazar, üniversiteden tek bir kişi yok. Belki de bu tören kendi cemaatleri içindir sadece – Athena'nın gerçek tanıdıkları Asya Asıllı Amerikalı Yazarlar Kolektifi'nin düzenlediği sanal törene gitmiştir.

Tabutun kapağı çok şükür kapalı.

Anma konuşmalarının çoğu Çince, bu yüzden orada mal mal oturup ne zaman güleceğimi, ne zaman başımı iki yana sallayacağımı ya da ağlayacağımı anlamak için etrafa bakınıp ipuçları arıyorum. Sıra bana geldiğinde Athena'nın annesi beni kızının en yakın arkadaşlarından biri olarak takdim ediyor.

"Junie, Athena'mın öldüğü gece onun yanındaydı," diyor Bayan Liu. "Onu kurtarmak için elinden geleni yaptı."

Gözyaşlarımın sel olması için bu kadarı yetiyor. *Bak bu çok iyi oldu*, diyor kafamın içinde korkunç ve kinik bir ses. Gözyaşları yasımı sahici gösteriyor. Burada ne halt ettiğimi bilmediğim gerçeğini örtbas ediyor.

"Athena göz kamaştırıcıydı," diyorum ve gerçekten de böyle düşünüyorum. "Bu dünyadan değildi sanki. Ulaşılmazdı. Ona bakmak güneşe bakmak gibiydi. O kadar parlaktı ki uzun süre bakınca gözleriniz acırdı."

Törenden sonraki fasla yarım saat katlandıktan sonra bir bahane uydurup çıkıyorum – keskin kokulu Çin yemeklerine ve İngilizce konuşmayan ya da konuşamayan yaşlılara tahammül sürem bu kadarmış. Veda ederken Bayan Liu başını göğsüme yaslayıp burnunu çeke çeke ağlıyor. Arayıp sormam, kendimden haberdar etmem için söz verdiriyor. Gözyaşlarına bulanan rimeli kadife bluzumun orasmda burasında lekeler bırakıyor, sonra lekeler beş altı yıkamada bile çıkmıyor ve bluzu çöpe atıyorum nihayetinde.

Ayın geri kalanındaki derslerimi iptal ediyorum. (Veritas Üniversitesi Enstitüsü'nde yarı zamanlı çalışıp öğrencileri SAT sınavlarına hazırlıyor ve üniversite başvuruları için hayalet yazarlık yapıyorum, daha büyük umutları olmayan Sarmaşık Ligi mezunlarının kendilerini bu işi yaparken bulması âdettendir). Patronum rahatsız oluyor, randevu alan velilerin kızgınlığı da anlaşılır ama şu anda penceresiz bir odada oturup sakız çiğneyen, diş teli takan şımarık veletlerle okuduğunu anlama testi cevaplarının üzerinden geçecek hâlde değilim hiç. Yapamam. "Geçen hafta bir arkadaşımın yerlerde çırpına çırpma ölmesini izledim," diye parlıyorum bir öğrencinin annesi arayıp şikâyet ettiğinde. "Biraz izin alıp yas tutmaya hakkım vardır herhalde."

Sonraki bir iki hafta dışarı çıkmıyorum. Üstümde pijamamla

evde oturuyorum bütün gün. En az on kez Chipotle'dan yemek söylüyorum. Zihnim sakinleşsin diye *The Office*'in eski bölümlerini izliyorum replikleri kelimesi kelimesine ezberleyene kadar.

Kitap da okuyorum.

Athena heyecanlanmakta haklıymış. *Son Cephe*, en basit ifadeyle, bir başyapıt.

Olay örgüsünde kaybolmamak için Wikipedia'nın altını üstüne getiriyorum. Roman, Çin İşçi Birlikleri'nin, I. Dünya Savaşı'nda Britanya Ordusu'nun silah altına alıp İttifak Cephesi'ne yolladığı 14.000 Çinli işçinin hak ettiği değeri görmeyen, hiç bahsedilmeyen katkı ve deneyimleri üzerine. İşçilerin büyük kısmı bombalar, kazalar ve hastalıklar yüzünden can vermiş. Pek çoğu Fransa'ya vardığında kötü muamele görmüş, maaşları ödenmemiş, pis ve sıkış tıkış barakalara yerleştirilmiş, çevirmen ayarlanmamış, diğer işçilerin saldırılarına uğramışlar. Pek çoğu evine dönememiş bir daha.

Her Ciddi Yazarın bir noktada heybetli ve hırslı bir savaş romanı yazması espri konusudur, herhalde bu da Athena'nınki. Bu kadar ağır bir hikâyeyi edebiyat parçalamadan, ergenliğe kaçmadan, erdem taslamadan anlatmak için gerekli özgüveni ve ölçülü, lirik bir üslubu var. Genç yazarların kaleminden çıkan savaş destanları genellikle büyük savaş destanlarının taklitleri gibidir; yazarları da oyuncak atlara binen küçük çocuklara benzer. Ama Athena'nın savaş destanı savaş meydanından yankılanıyor sanki. Kulağa *doğru* geliyor.

Bu kitabın sanatında bir dönüm noktası olduğunu söylerken neyi kastettiği çok açık. Şimdiye kadarki romanları doğrusal anlatılar sunuyordu, hepsi tek bir kahramanın üçüncü tekil şahsından geçmiş zamanda anlatılıyordu. Ama Athena burada Christopher Nolan'ın *Dunkirk* filminde yaptığıma benzer bir şey yapıyor: Belli bir hikâyeyi takip etmek yerine, apayrı anlatı ve perspektifleri katmanlayıp hareketli bir mozaik çıkarıyor ortaya, hep bir ağızdan çığlık atan bir kalabalık. Yarattığı etki sinema-

tik; olup bitenleri zihninizde görebiliyorsunuz neredeyse, üslubu belgesel gibi: Geçmişi gün yüzüne çıkaran çoğul sesler mevzubahis.

Doğru dürüst kahramanı olmayan bir hikâye bu kadar sürükleyici olamaz. Ama Athena'nm cümleleri insanı o kadar içine alıyor ki kendimi hikâyeye kaptırıyor, bilgisayara geçireceğime okudukça okuyorum. Savaş romanı kılığına girmiş bir aşk romanı bu ve detaylar öyle şok edici bir şekilde canlı, öyle incelikli ki bunun bir anı kitabı olmadığına, Athena'nm hayaletlerin kulağına fısıldadığı kelimeleri kâğıda geçirmediğine inanması zor. Neden bu kadar uzun sürede yazdığını şimdi anlıyorum – kılı kırk yaran araştırmaları, birliklere dağıtılan kürk kenarlı başlıklardan tutun da işçilerin sudan farksız çaylarını içtikleri emaye kupalara kadar her bir paragrafta kendini gösteriyor.

Athena sihir kabilinden bir yetenekle bakışlarınızı sayfaya mıhlıyor. Çevirmenlik yapan fasulye sırığı öğrenci A Geng'in ve istenmeyen yedinci oğul Xiao Li'nin akıbetini öğrenmek zorundayım artık. Sonunda Liu Dong'un eve, onu bekleyen yeni geline asla dönemediğini öğrendiğimde gözyaşlarına boğuluyorum.

Ama daha çok işi var. Bu hâliyle ilk taslak demeye bile bin şahit ister, tam anlamıyla bir "taslak" bile değil aslında; insanı allak bullak edecek güzellikteki cümlelerin, pervasızca ileri sürülen fikirlerin ve ara ara da "[ardından yola çıkıyorlar – daha sonra tamamla]" cinsi parantezlerin karışımı gibi daha ziyade. Yine de yolu takip edebileceğim kadar ekmek kırıntısı bırakmış. Nereye gittiğini görebiliyorum ve yaptığı şey muhteşem. Düpedüz, nefes kesecek kadar muhteşem.

O kadar muhteşem ki tamamlamayı deneme fikrine karşı koyamıyorum.

Başta sırf eğlencesine yapıyordum bunu. Yazı alıştırması gibi. Eldekini baştan yazmaktan ziyade boşlukları doldurup dolduramayacağıma, teknik becerilerimin resmi bir bütün hâline getirecek gölgelendirmeleri, ince ayarları ve çıkarımları yapmama

yetip yetmeyeceğine bakıyordum. Kitabın ortalarındaki bölümlerden biriyle oynayacaktım sadece – bu bölümde öyle çok tamamlanmamış cümle vardı ki yazıyı ve yazarını yakından tanımadan ne anlatılmaya çalışıldığını anlamanız imkânsızdı.

Ama devam ettim sonra. Duramadım. Kötü bir taslağı elden geçirmenin boş sayfaya yazmaktan çok daha kolay olduğunu söylerler, doğru bu – bu şekilde kendimi yazdıklarımdan çok *emin* hissediyorum. Metne Athena'nın çalakalem betimlemelerinden çok daha fazla yakışan ifade biçimleri buluyorum. Temponun düştüğü yerleri belirleyip gereksiz dolambaç ve dolguları acımadan atıyor, olay örgüsünün hattını bir uçtan bir uca duru, güçlü bir nota gibi ortaya çıkarıyorum. Derleyip topluyorum, kırpıp süslüyorum; metni *öttürüyorum.*

Biliyorum, bana inanmayacaksınız ama *Şunu alayım da üstüne yatayım*, gibi bir düşünce aklımdan bir an bile geçmedi. Oturup da ölü arkadaşımın eserinden nemalanmak için şeytani planlar yapmadım. Hayır, sahiden – her şey çok *doğal* geldi, bu iş bana düşmüş gibi, takdiri ilahi böyle gerektirmiş gibi. Bir kez başlayınca Athena'nın hikâyesini bitirmem, sonra da cilalamam gerektiği ayan beyan ortadaydı sanki.

Ve sonra – kimbilir? Belki kitabı onun adına yayımlatabilirdim.

Deli gibi çalışıyorum. Her gün şafak vaktinden saat gece yarısını geçene dek yazıyorum. Daha önce yazı çizi konulu hiçbir projem için, hatta ilk romanım için bile bu kadar çok çalışmamıştım. Kelimeler bağrımda kor gibi yanıyor, beni harlıyor, onlar beni yakıp kül etmeden önce dışarı dökmeliyim hepsini.

İlk taslağı üç haftada bitiriyorum. Bir hafta ara veriyorum, bu süre zarfında bakışımı tazelemek için uzun yürüyüşlere çıkmaktan ve kitap okumaktan başka hiçbir şey yapmıyorum, sonra kırmızı dolmakalemle metnin üstünden geçmek için Office Depot'ya gidip çıktı alıyorum. Göz gezdiriyorum yavaş yavaş, seslerin hissini yakalamak, kelimelerini şeklini kavramak için

her cümleyi yüksek sesle mırıldanıyorum. Bütün gece gözümü kırpmadan çalışıp değişiklikleri Word'e aktarıyorum.

Sabah, aylardır konuşmadığım, ikinci kitabımın nasıl gittiği konusundaki kibar ama ısrarcı sorgulamalarını cevaplamadan sildiğim edebiyat ajanım Brett Adams'a yazıyorum:

Selam Brett.
İkinci kitabımdan haber beklediğini biliyorum ama şu an elimde

Bir an durup cümleyi siliyorum.

Nasıl açıklayacağım bütün bunları Brett'e? İlk taslağı Athena'nm yazdığını öğrenirse Athena'nın ajanı Jared'la irtibata geçmesi gerekir. Edebi miras meselesiyle ilgili içinden çıkılmaz müzakereler başlar. Athena'nm kitabı benim bitirmemi istediğine dair yazılı bir kanıt yok elimde – ama eminim bunu tercih ederdi, sonuçta hangi yazar eserinin meçhulde heba olup gitmesini ister ki? Öte yandan izni olduğunu kanıtlayamazsam, benim versiyonumun asla onaylanmaması ihtimal dahilinde.

Yine öte yandan ilk taslağı Athena'nm yazdığını kimse bilmiyor, öyle değil mi?

Künyesinde ne yazdığı, kitabın benim müdahalem olmadan asla gün yüzüne çıkmayabileceği gerçeği kadar önemli mi?

Athena'nın en büyük eserinin o baştan savma hâliyle baskıya gitmesine izin veremem. Bunu yapamam. Ne biçim bir arkadaş böyle bir şey yapar ki?

Selam Brett,
İşte taslak. Konuştuğumuzdan biraz farklı bir yöne evrildi ama yeni bir ses buldum ve hoşuma gitti. Bakalım sen ne diyeceksin.

Sevgiler,
June

Bitti; gönderildi; e-posta uygulamamdan *vınn* sesi geliyor. Dizüstü bilgisayarımın kapağını kapatıp masanın üstünde geri itiyorum, cüretim nefesimi kesiyor.

En zor kısım beklemek. E-postayı pazartesi gönderiyorum, Brett perşembeye kadar cevap yazmıyor, yazınca da hafta sonunu metnime bakmaya ayırdığını haber veriyor. Ciddi mi, yoksa başına bela olmayayım diye zaman mı kazanmaya çalışıyor anlayamıyorum. Sonraki pazartesi gelip çattığında anksiyete yumağına dönmüş vaziyetteyim. Her dakika bin yıl sürüyor. Sokağa çıkıp evin etrafında tur attım milyon kez, sürekli kontrol etmemek için telefonumu mikrodalgaya koymayı bile denedim son çare.

Brett'le bir Twitter etkinliğinde tanıştık. Bu etkinlikte yılın üç beş günü yazarlar kitaplarının konusunu bir Tweet uzunluğunda anlatıp etkinliği etiketliyor, ajanlar da etiketli Tweetlere bakıp ilgilerini çekenleri beğeniyor. Benimki şöyleydi:

> *Akçaağacın Üzerinden*: Janie ve Rose kardeşler hayatlarının en kötü yazını yaşıyor. Babaları ölmek üzere. Anneleri hiçbir zaman yanlarında olmadı. Birbirlerinden başka kimseleri yok – ama arka bahçelerinde gizemli bir kapı var. Başka diyarlara açılan bir portal. #Yetişkin #BüyümeHikâyesi #Edebiyat

Brett dosyamı istedi, gönderdim, halihazırda bir sözleşmem olduğunu da ekledim, bir hafta sonra telefonda konuşmak istedi. Biraz *hop-moruk-n'aber* biri gibi geldi bana – "fenaymış" ve "acayip yükseldim" gibi laflar edip duruyordu ve sesine bakılırsa korkunç gençti. Hamilton'dan iki sene önce mezun olmuş, yüksek lisansım yayıncılık üzerine yapmıştı ve henüz birkaç aydır bu ajanstaydı. Ama saygın bir ajanstı ve Brett'in referans müşterileri onu gerçekten seviyor gibiydi, anlaşmayı kabul ettim. Zaten daha iyi bir teklifle gelen de yoktu.

Yıllardır bir sıkıntı yaşamadık. Ona çok para kazandırmadığım için öncelik sıralamasının biraz altlarında hissediyorum gerçi ama en azından bütün e-postalarıma haftasında cevap veriyor ve bana alacağım telifler ya da haklarım konusunda yalan söylediği olmadı hiç, ki bu konuda sürekli korkunç hikâyeler duyuyoruz. Öte yandan, kısa kesilmiş, gayrişahsi bir tonla yazılmış e-postalarını okurken kendimi biraz tuhaf ve mahcup hissediyorum, mesela şöyle: Selam June, yayıncı senin kitabı ciltsiz basmayacakmış, satışların devam edeceğinden emin değiller, veya Selam June, sesli kitap haklarının peşinden koşan yok, o yüzden en azından bir süre yayıncılara sunmayacağım, haber vereyim dedim. Brett'ten ayrılıp bana kendimi daha insan gibi hissettirecek bir ajan aramak arada aklıma gelmiyor değil. Ama sektörde bir kez daha benim tarafımı tutan kimse olmadan tek başıma kalma fikri beni dehşete düşürüyor.

Sanırım Brett bu yazarlık sevdasından kendi kendime, sessiz sedasız vazgeçmemi bekliyordu. Attığım bomba gelen kutusuna düştüğünde yüzünün aldığı şekli görmek isterdim.

Salı gece yarısı cevap yazıyor nihayet. Lafı uzatmamış.

Selam June,
Vay canına, bu gerçekten özel bir iş. Bu projenin üstünde çalışmak için diğer her şeyi bırakmakta haklıymışsın. Her zamanki mecrandan biraz farklı ama ilerlemen için müthiş bir fırsat olabilir. Garrett'ın bu kitap için doğru kişi olduğunu sanmıyorum – bence daha geniş bir yelpazeye sunmalıyız. O kısmı ben hallederim.
Birkaç editoryal önerim var. Ekte.

Sevgiler,
Brett

Brett'in düzeltileri müdahaleci değil, ufak tefek şeyler. Cümle düzeyindeki önerilerin haricinde, çoğu tempoyla ilgili düzenle-

meler (Athena kendini anlatısının sesine *fazla* kaptırabiliyordu), anlatının daha doğrusal olması için bazı *flashback* sahnelerinin yeri değişmiş, sondaki belli temalar vurgulanmış. Yanıma kutu kutu espresso alıp yetmiş iki saat içinde hepsini hallediyorum. Kelimeler zahmetsizce akıyor – revizyon işi diş çektirmek gibidir genelde ama bu kez eğleniyorum. Belki bir başkasının kelimelerini kesip biçtiğim için canımdan can gidiyormuş gibi hissetmiyorum. Belki de hammadde fazla *iyi* olduğundan kendimi kıymetli bir taşı biler gibi, ışıl ışıl parlaması için pürüzlerini giderir gibi hissettiğim için böyle.

Sonra Brett'e geri gönderiyorum, o da önce Garrett'a iletiyor çünkü, teknik olarak, reddetmek ilk onun hakkı. Garrett pas geçiyor, biz de böyle olmasını umuyorduk zaten. Dosyayı açma zahmetine girdiğini bile sanmıyorum. Sonra Brett hiç vakit kaybetmeden romanı beş altı editöre yolluyor, hepsi de önde gelen yayınevlerinin son karar mercileri. ("İlk tercihlerimiz," diyor buna, üniversite başvurusunda bulunuyoruz sanki. Daha önceki işlerimi "ilk tercihlerimiz"e göndermemişti.) Sonra bekliyoruz.

Üç hafta sonra HarperCollins'ten bir editör kitabımı yayın kurulu toplantısında sunuyor – bütün önemli insanların bir masanın etrafına oturup bir kitabın haklarını alıp almamaya karar verdikleri toplantı bu. Hemen o öğleden sonra Brett'i arayıp teklif veriyorlar, rakamı duyunca ağzım açık kalıyor. İnsanların kitaplar için bu kadar çok para *ödediğini* bilmiyordum. Ama sonra Simon & Schuster da dahil oluyor işe, sonra Penguin Random House, sonra da Amazon (aklı başında hiç kimse Amazon'la iş yapmaz, diye ikna ediyor Brett beni; onların olayı fiyat yükseltmek), sonra varlığını hâlâ bir şekilde sürdüren daha küçük çaplı, prestijli bağımsız yayınevleri. Açık artırmaya gidiyoruz. Rakam yükseldikçe yükseliyor. Ödeme programları, primler, hakların dünya çapında mı yoksa Kuzey Amerika özelinde mi alınacağı, sesli kitap hakları, ilk kitabımın satışında bahsi bile geçmeyen

onca şey konuşuluyor. Neticede, *Son Cephe* hayatım boyunca kazanmayı hayal edebileceğimin toplamından fazla bir paraya, art arda yayımladığı ödüllü ve prestijli romanlarıyla meşhur, orta boy, bağımsız bir yayınevi olan Eden Press'e satılıyor.

Brett arayıp haberi verdiğinde yere yatıyor ve tavan dönmeyi bırakana kadar kalkmıyorum.

Publishers Weekly anlaşmamı büyük, göz alıcı bir haberle duyuruyor. Brett yurtdışı, film ve çoklu ortam haklarıyla kimlerin ilgilendiğinden söz etmeye başlıyor ve ben bunların ne demek olduğunu bile bilmiyorum, kesin olan şu ki bu çeşmeden daha çok para akacak.

Böbürlenmek için annemle ablamı arıyorum, haberin boyutunu tam kavrayamasalar da önümüzdeki birkaç sene boyunca sabit bir gelir elde edecek olmamdan memnunlar.

Veritas Üniversitesi Enstitüsü'nü arayıp işi temelli bıraktığımı söylüyorum.

Yılda iki kez görüştüğüm yazar çizer arkadaşlarım TEBRİKLER mesajları atıyorlar, eminim hepsinin üstünden kıskançlık akıyor. Eden'ın resmi Twitter hesabı haberi patlatıyor ve yüzlerce yeni takipçi ediniyorum. Veritas'tan iş arkadaşlarımla içmeye çıkıyoruz, aslında o kadar da sevdiğim insanlar değiller ve kitapla ilgili başka bir şey duymak istemedikleri çok açık ama üç tekten sonra fark etmiyor çünkü benim şerefime içiyoruz.

Bütün bunlar olurken, *Başardım,* diye düşünüyorum. *Yaptım işte.* Athena'nın hayatını yaşıyorum. Yayıncılığı olması gerektiği gibi deneyimliyorum. O cam tavanı kırdım. İstediğim her şeye sahibim – ve tadı hep hayal ettiğim kadar güzel.

Üç

Ne düşündüğünüzü biliyorum. *HIRSIZ. İNTİHALCİ.* Ve belki de, bütün kötü şeylerin altından ırkçılık çıkması gerektiği için, *Irkçı.*

Önce beni bir dinleyin.

Dışarıdan göründüğü kadar korkunç bir şey yapmadım.

İntihal kolaya kaçmaktır, kelimeleri kendi başınıza dizemediğinizde yaptığınız sahtekârlıktır. Oysa benim yaptığım şey *kolay* filan değildi. Kitabın büyük kısmını baştan yazdım. Athena'nın ilk taslakları her zaman kaotiktir, hiç yontulmamıştır, yarım cümlelerle doludur her yeri. Bir paragrafta nereye varmaya çalıştığını hiç anlayamadığım, bu yüzden tamamını attığım bile oldu. Bir resmi alıp benim diye yutturmuş değilim. Ben orasına burasına renk atılmış bir eskiz miras aldım ve orijinalin üslubuna uyarak tamamladım. Düşünün ki Michelangelo Sistine Şapeli'nin koca koca kısımlarını bitirmeden bırakmış. Düşünün ki Raffaello gelip yapmış kalanını.

Bütün bu proje bir bakıma çok güzel. Daha önce benzeri hiç görülmemiş edebi bir işbirliği.

Hem çalsam bile ne olurdu ki? Ne çıkardı topyekûn aşırsam?

Athena öldüğünde dosyadan kimsenin haberi yoktu. Hiç yayımlanmayabilirdi ya da, o hâliyle yayımlansaydı Athena'nın yarım kalmış romanı olarak bilinirdi her zaman, F. Scott Fitzgerald'ın *Son Patron*'u gibi şişirilir ama okurlarını hayal kı-

rıklığına uğratırdı. Ben kitabın birden çok yazarlı eserlerin beraberinde getirdiği yargılardan azade bir şekilde gün yüzüne çıkması için bir şans verdim. Ve harcadığım onca emeği, onca saati düşününce – niçin benim adım olmasın kapaktaki?

Hem sondaki *Teşekkürler* kısmında Athena'ya teşekkür ediliyor. Kıymetli dostum. En büyük ilham kaynağım benim.

Hatta belki Athena da böyle olmasını isterdi. Böyle acayip edebi muziplikleri oldum olası severdi. James Tiptree Jr.'ın insanları kandırıp erkek olduğunu düşündürmesinden ya da bir sürü okurun Evelyn Waugh'u hâlâ kadın zannetmesinden bahsetmeye bayılırdı. "İnsanlar kitaplara yazara dair bildiklerini sandıkları şeylerden kaynaklanan pek çok önyargıyla yaklaşıyor," demişti daha önce. "Kimi zaman erkek ya da Beyaz bir kadın taklidi yapsam yazdıklarımın nasıl karşılanacağını merak ediyorum. Metin harfi harfine aynı olabilir ama biri eleştiri bombardımanına tutulurken ötekine ses getiren bir başarı gözüyle bakılabilir pekâlâ. Neden böyle?"

Dolayısıyla okur-yazar ilişkisini bu şekilde karmaşıklaştırmam akademisyenlere onlarca yıl tartışacakları müthiş bir malzeme sunacağından, bunu Athena'nın edebiyat dünyasına yaptığı büyük bir eşek şakası gibi görebiliriz belki de.

Tamam – bu son kısım biraz zorlama olabilir. Vicdan azabımı bastırmaya çalışıyormuş gibi görünüyorsam da varsın öyle olsun. O haftaları acılar içinde geçirdiğime, suçluluk duygusundan kendimi yediğime inanmayı tercih ederdiniz eminim.

Ama, doğrusunu söylemek gerekirse, çok heyecanlıydım.

Aylardır ilk kez yazmak beni mutlu ediyordu. İkinci bir şans tanınmış gibi hissediyordum. O hayale yeniden inanmaya başlıyordum – kaleminizi bileyip iyi bir hikâye anlatırsanız sektör gerisini halleder. Yapmanız gereken tek şey kalemi kâğıtla buluşturmak, yeterince sıkı çalışır, yeterince iyi yazarsanız, Yukarıdakiler sizi edebiyat dünyasının yıldızlarından birine dönüştürür bir gecede.

Eski fikirlerimi evirip çevirmeye bile başlamıştım. Taze geliyorlardı şimdi, canlı geliyorlardı, aklıma bu fikirleri taşıyabileceğim bir sürü yeni yön geliyordu. Olasılıklar sonsuzdu âdeta. Yeni bir araba sürmek ya da yeni bir bilgisayar kullanmak gibiydi. Her nasılsa Athena'nm edebiyatının tüm açıklığını ve coşkusunu özümsemiştim sanki. Kanye'nin deyişiyle, daha sıkı, daha iyi, daha hızlı, daha güçlü hissediyordum. Kanye dinleyen bir insan gibi hissediyordum.

Bir seferinde başarılı bir fantazi yazarınm konuşmasına gitmiştim. Kadın, yazar tıkanmasını aşmak için başvurduğu en güvenilir yöntemin çok iyi bir metinden yüz sayfa okumak olduğunu iddia etmişti. "İyi cümleler görünce şevke geliyorum ben de," demişti. "Taklit etmek istiyorum."

Ben de Athena'nm metnini elden geçirirken aynen böyle hissettim. Athena daha iyi bir yazar olmamı sağlamıştı. Yeteneğini bu kadar çabuk özümsememin ürkütücü bir yanı da vardı; sanki ölümüyle birlikte bütün o yeteneğin bir yere gitmesi gerekmiş ve kendini benim içimde bulmuştu nihayet.

İkimiz için de yazıyormuşum gibi hissediyordum. Meşaleyi ben devralmışım gibi.

Bu kadar açıklama yetti mi? Yoksa benim ırkçı bir hırsız olduğum fikrinde misiniz hâlâ?

İyi. Madem öyle, buyurun size gerçek hislerim.

Yale'da okurken felsefe bölümünde nüfus etiği üzerine çalışan bir yüksek lisans öğrencisiyle çıkmıştım. Kaleme aldığı düşünce deneyleri o kadar akıl almazdı ki bilimkurgu türünde yazsa daha iyi olacağım düşünürdüm sık sık. Geleceğe, henüz doğmamış insanlara karşı sorumluluğumuz olup olmadığını tartışırdı mesela ya da yaşayanlara bir zararı dokunmayacaksa cesetlere saygısızlık edip edemeyeceğimizi. Kimi argümanları biraz aşırıydı – örneğin servetin başka şekilde dağıtılmasında daha büyük bir fayda varsa ölülerin vasiyetlerine uymanın ahlaki bir zorunluluk olmadığını düşünüyordu veya mezarlık arazilerin yoksulların

barınması için kullanılmasına karşı ahlaki açıdan güçlü itirazlar olamazdı. Araştırmasının genel konusu bir insanın hangi şartlar altında dikkate alınmayı hak eden ahlaki bir fail sayıldığı ekseninde dönüyordu. Çalışmalarının çoğunu anlamıyordum ama temel savı epey ilgi çekiciydi: Ölülere hiçbir şey borçlu değiliz.

Özellikle ölüler de hırsız ve yalancıysa.

Siktir, söyleyeyim gitsin işte: Athena'nın dosyasını almak tazminatımı almak gibiydi, onun benden aldıklarının karşılığı gibi.

Dört

Yayıncılık işleri çok yavaş ilerliyor, derken hızına yetişemiyorsun. Gerçekten heyecan verici zamanlar –açık artırmaya gitme, müzakereler, potansiyel editörlerle telefon görüşmeleri, yayıncı seçmeler– baş döndürücü bir kasırga gibi ama sürecin kalanı büyük oranda boş boş telefona bakıp haber beklemekten ibaret. Çoğu kitap piyasaya çıkmadan iki yıl önce satılıyor. İnternette gördüğümüz büyük duyurular (Kitap sözleşmesi! Film anlaşması! Televizyon uyarlaması! Ödül adayları!) haftalardır, bazen aylardır herkesin malumu olan sırlar. Bütün bu heyecan ve sürpriz havası insanları etkilemek için sahneleniyor.

Son Cephe, sözleşmeyi imzalamamdan on beş ay sonra çıkacak. O zamana kadar prodüksiyon süreci devam ediyor.

Revizyon dökümanı sözleşmeden iki ay sonra geliyor. *Eden*'daki editörüm Daniella Woodhouse, sesi derinden gelen, lafı gevelemeyen, hızlı konuşan ve ilk telefon konuşmamız boyunca hem gözümü korkutan hem de ilgimi çeken bir kadın. Geçen sene bir konferansta sektörde cinsiyetçiliğin hâlâ bir engel olduğunu ileri sürdüğü için kadın konuşmacılardan birine "zavallı" dediğini hatırlıyorum, ortalık ayağa kalkmış, türlü türlü internet fenomeni onu kadın düşmanı ilan etmiş ve istifa etmesini, en azından açıktan özür dilemesini talep etmişti. (Woodhouse ikisini de yapmadı.) Bu durum kariyerini etkilemişe benzemiyor. Geçen sene üç çoksatan yayımladı: Cinayete meyilli ve seksi ev kadınlarının iç dünyalarıyla ilgili bir roman, efsanevi bir kariyer

uğruna şeytanla anlaşma yapan klasik bir piyanisti konu alan bir gerilim, diğeri de lezbiyen bir arıcının anı kitabı.

Başta Eden Press'le anlaşma konusunda tereddütlerim vardı, özellikle de Beş Büyükten -HarperCollins, Penguin Random House, Hachette, Simon & Schuster ve Macmillan- biri değil, bağımsız bir yayınevi olduğu için. Ama Brett orta ölçekli bir yayınevinde küçük gölün büyük balığı olacağımı, ilk yayıncımdan hiç görmediğim ilgi ve özenin üzerime yağacağını söyleyip beni ikna etti. Garrett'a kıyasla Daniella'nın beni daha çok şımarttığı muhakkak. Bütün e-postalarıma aynı gün içinde, çoğunlukla hemen o saatte, hem de hiç geçiştirmeden cevap veriyor. Bana kendimi önemli biriymişim gibi hissettiriyor. Bu kitabın çok tutacağını söylediğinde ciddiyetinden kuşku duymuyorum.

Metin üzerinde çalışma tarzını da beğeniyorum. Talep ettiği değişikliklerin çoğu metne biraz daha açıklık kazandırmak için. *Amerikalı okurlar bu ifadenin ne demek olduğunu bilebilir mi? Bu flashback, karakteri metnin esas zaman çizgisinde henüz tanımadığımız ilk bölümlerde yer almalı mı? Bu diyalog iyi yazılmış ama hikâyeyi ilerletiyor mu?*

Dürüst olmak gerekirse rahatlıyorum. Nihayet biri Athena'nın saçmalıklarına, bilerek karmaşıklaştırdığı cümle yapılarına ve kültürel anıştırmalarına laf ediyor. Athena okurlarına "emek verdirmeyi" sever. Kültürel bağlam konusunda, "metni okura yaklaştırma gereği görmüyorum, okurun elinin altında Google var ve metne yaklaşmayı becerebilir pekâlâ," yazmıştı vaktiyle. Çevirisini koymadan uzun mu uzun Çince ifadeler kullanıyor - daktilosunda Çince karakter yok, bu yüzden boşluk bırakıp bunları elle yazmış. İnternette araştırabilmek için optik karakter tanıma programlarını saatlerce kurcaladım, buna rağmen yarısını çıkarabildim ancak. Aile üyelerine İngilizce değil, Çince tabirlerle atıfta bulunuyor, dolayısıyla bir karakter amcası mı, yoksa ikinci dereceden kuzeni mi diye merak ettiğinizle kalıyorsunuz. (Çinlilerin akraba adlandırma sistemleri üzerine onlarca kaynak kitap okudum. İpe sapa gelmiyor.)

Bunu diğer bütün romanlarında da yaptı. Hayranları bu tür taktiklerini dahiyane ve otantik bulup göklere çıkarıyor - bir diaspora yazarının İngilizcenin Beyazlığına yönelik elzem müdahaleleriymiş hepsi. Ama sanatsal açıdan iyi değil. Metni sinir bozucu ve erişilmez kılıyor. Bütün bunlar Athena'yla okurlarının kendilerini olduklarından daha zeki hissetmesine yarıyordu eminim.

"Eksantrik, mesafeli ve mürekkep yalamış." Athena'nm sloganı bu. "Popüler, sürükleyici ama yine de ince bir şekilde edebi" de, öyle karar verdim, benimki olacak.

İşin en zor yanı bütün karakterleri takip etmek. Karmaşıklığı azaltmak için neredeyse bir düzine ismi değiştiriyoruz. İki farklı karakterin soyadı Zhang, *dört* karakterinki Li. Athena bunları sadece ara sıra kullandığı değişik ilk isimlerle ve kimi zaman da lakap olduklarını sandığım başka isimlerle ayırt ediyor (A Geng ve A Zhu mesela, tabii A soyadı değilse ya da ben bir şeyleri gözden kaçırmıyorsam), bir de Da Liu ve Xiao Liu gibi isimler geçiyor ve bunlar da beni kısır döngüye sokuyor çünkü ben Liu'nun soyadı olduğunu sanıyordum, eğer öyleyse Da'nın ve Xiao'nun orada ne işi var? Ayrıca neden bir sürü kadın karakterin adı Xiao? Eğer bunlar soyadıysa bu insanların hepsi akraba mı? Roman *ensestle* mi ilgili yani? En kolay çözüm hepsine farklı isimler vermek, Çin tarihi ve bebek isimleri sitelerinde saatlerce dolaşıp kültürel açıdan münasip isimler arıyorum.

Gereksiz arka plan hikâyelerini anlatan binlerce kelimeyi atıyoruz. Athena rizomatik yazmayı sever: Bir karakterin çocukluğunu keşfe çıkmak için on sene, yirmi sene geriye atlar mesela; uzun ve diğerleriyle bir alakası olmayan bölümler boyunca Çin'in taşra manzaralarında oyalanır; olay örgüsüyle net bir bağı olmayan karakterler takdim eder, sonra da romanın geri kalanı boyunca unutup gider onları. Karakterlerin hayatına doku katmaya, okurlara bu karakterlerin nereden geldiğini, nasıl bir ağda var olduğunu göstermeye çalıştığını anlayabiliyorum ama ölçü-

yü çok kaçırıyor. Esas anlatıdan uzaklaştırıyor. Okumak keyifli bir deneyim olmalı, külfetli değil.

Dili yumuşatıyoruz. "Çekikler" ve "sarı köleler" benzeri tüm atıfları çıkarıyoruz. *Niyetin dilin yıkıcılığını göstermek olabilir,* yazıyor Daniella yorumlarında, *ama günümüzde bu tip ayrımcı bir dile ihtiyaç yok. Okuyucularımızın tetiklenmesini istemeyiz.*

Bazı Beyaz karakterleri de yumuşatıyoruz. Hayır, düşündüğünüz kadar kötü bir şey yapmıyoruz. Athena'nın orijinal metni neredeyse utanç verici ölçüde önyargılı; Fransız ve İngiliz askerler karikatürize denebilecek bir şekilde ırkçı. İttifak cephesindeki ayrımcılığa parmak basmaya çalıştığını anlıyorum ama bu sahneler öyle basmakalıp ki inandırıcılığını kaybediyor. Okuru hikâyenin dışına atıveriyor. Beyaz zorbalardan birini Çinli bir karaktere, sesi nispeten çok çıkan Çinli işçilerden birini de hâlden anlayan, Beyaz bir çiftçiye dönüştürüyoruz. Bunlar metne, Athena'nm belki de projeye çok yakın olduğu için göremediği karmaşıklığı, insani incelikleri katıyor.

Orijinal taslakta pek çok işçi İngilizlerin kötü muameleleri yüzünden intihara sürükleniyor, adamlardan biri kendini yüzbaşının sığınağında asıyor. Cesedi bulan yüzbaşı tercümana işçilerin geri kalanına illa kendilerini asacaklarsa bunu kendi sığınaklarında yapmalarını söylemesini emrediyor, zira "Biz kendimizinkinde böyle bir pislik istemiyoruz." Görünüşe göre, bu sahne olduğu gibi tarihi kayıtlardan alınmış - Athena'nm sayfa kenarına elyazısıyla aldığı notlardan biri şuydu: *TEŞEKKÜRLER KISMINDA BURADAN BAHSET. BU KADARINI KAFAMDAN YAZAMAZDIM. AMAN YARABBİM, ÇOK KORKUNÇ.*

Güçlü bir sahne bu, ilk okuduğumda kanım dondu resmen. Ama Daniella bunu da aşırı buluyor. *Anlıyorum, bu adamlar asker, hoyratlar ama bu kadarı trajedi pornosu gibi duruyor,* diye yorum yapıyor. *Akışı bozmaması için atsak mı?*

En büyük değişikliği kitabın son üçte birinde yapıyoruz.

Tempo burada gerçekten düşüyor, diyor Daniella yorumunda.

Versailles Antlaşması hakkında bu kadar bağlama gerek var mı? Bana biraz yersiz geldi – sonuçta olay Çin'in jeopolitiği değil, haksız mıyım?

Kitabın sonunda Athena öyle bir nutuk çekmeye başlıyor ki dayanılacak gibi değil. İlgi çekici kişisel hikâyeleri bir kenara bırakıp işçilerin nasıl unutulup görmezden gelindiğini okurun kafasına vura vura anlatıyor. Savaşta ölen işçiler Avrupalı askerlerin mezarlarının yakınına gömülemiyormuş. Askeri ödüllere de layık görülemiyorlarmış çünkü kâğıt üstünde savaşta değillermiş. Ayrıca –ki Athena'nın en çok öfkelendiği kısım buydu– Çin hükümeti I. Dünya Savaşı'nın sonunda Versailles Antlaşması'yla bir kez daha oyuna getirilmiş, Şantung bölgesi Almanya'dan Japonya'ya geçmiş.

Ama kim takip edecek ki bunların hepsini? Ortada bir ana karakter yokken olup bitenlerin duygusuna girmek zor. Son kırk sayfa sürükleyici bir savaş hikâyesinden ziyade tarih makalesine benziyor. Yersiz duruyor, romanın sonuna kazara bir son sınıf ödevi konmuş gibi. Athena'da hep böyle didaktik bir damar vardı zaten.

Daniella bu bölümü toptan çıkarmamı istiyor. Romanı A Geng'in memleketine giden gemiye binmesiyle sonlandıralım, diye öneride bulunuyor. Güçlü bir son imge, üstelik önceki defin sahnesinin rüzgârını da arkasına alıyor. Gerisi son söze konabilir ya da kitabın çıkmasına yakın başka bir mecrada yayımlanabilir. Ya da kitap kulüpleri için ek materyal olabilir belki.

Bence bu müthiş bir fikir. Son kısmı atıyorum. Sonra, zarif bir hava katmak için, A Geng sahnesinin sonuna işçilerden birinin 1918'de Kaiser II. Wilhelm'e dünya barışı için yakardığı mektuptan alınmış tek bir cümleden mürekkep kısa bir epilog ekliyorum: *"Kani oldum ki tüm insanlığın tek bir aile gibi yaşamasıdır Göklerin istenci."*

Dahiyane, diyor Daniella manevrama cevaben. *Seninle çalışmak öyle harikulade kolay ki. Çoğu yazar bu gibi durumlarda çok daha müşkülpesenttir.*

Yüzümde güller açıyor. Editörümün beni sevmesini istiyorum. Birlikte iş yapması kolay biri olduğumu, burnunun dikine giden bir diva olmadığımı, istediği her türlü değişikliği yapabileceğimi düşünmesini istiyorum. İleriki projelerde benimle çalışma ihtimali artar böylece.

Mesele otoriteye yaranmak değil sadece. Kitabı daha iyi, daha erişilebilir, daha derli toplu bir hâle getirdiğimizi düşünüyorum sahiden. Orijinal taslak yer yer insana kendini aptal, yabancılaşmış ve metnin benbilirimciliği karşısında hüsrana uğramış hissettiriyordu. Athena'da insanı gıcık eden ne varsa o kokuyordu. Oysa yeni versiyon evrensel bir şekilde bağ kurulabilen, içinde herkesin kendinden bir şeyler bulabileceği bir hikâye.

Editörle üç kez paslaştığımız bu süreç dört ay alıyor. Sonuna geldiğimde metinle öyle içli dışlı oluyorum ki Athena'nın nerede bitip benim nerede başladığımı, hangi kelimenin kime ait olduğunu ayırt edemiyorum. Araştırmalar yaptım. Asya'daki ırksal politikalar ve cephedeki Çinli işçilerin tarihine dair onlarca kitap okudum. Her bir kelimenin, her bir cümlenin, her bir paragrafın üstünde o kadar çok durdum ki neredeyse hepsini ezbere biliyorum – canı cehenneme, muhtemelen Athena'dan çok daha fazla geçtim bu romanın üstünden.

Bütün bu deneyim bana *yazabildiğimi* göstermiş oldu. Daniella'nın en çok beğendiği pasajların bir kısmı benim kendi başıma yazdıklarım. Mesela yoksul bir Fransız ailenin bir grup Çinli işçiyi evlerinden yüz frank çalmakla haksız yere suçladığı bir kısım var. Irkları ve ulusları hakkında iyi bir izlenim bırakmaya kararlı işçiler aralarında iki yüz frank toplayıp masumiyetleri ortada olduğu hâlde aileye hediye ediyor. Athena'nın taslağı bu haksız suçlamadan kısacık bahsediyordu, oysa benim versiyonum olayı Çinlilerin erdem ve dürüstlüğünün duygu yüklü bir örneğine dönüştürüyor.

Korkunç geçen ilk kitap deneyimimle altüst olan özgüven ve hevesim geri hücum ediyor. Kelimelerle aram müthiş. Neredeyse

on senedir yazarlık üzerine çalışıyorum; keskin, çarpıcı cümleler kurmayı, hikâyeyi okurun kitabın başından kalkmasına izin vermeyecek şekilde kurgulamayı biliyorum. Bu işi öğrenmeye yıllarımı verdim. Romanın temelindeki fikir benim olmayabilir ama onu kurtaran, elması ortaya çıkaran benim.

Mesele şu ki bu romana ne kadar çok şey kattığımı kimse anlayamayacak. İlk taslağı Athena'nm yazdığı haberi patlarsa bütün dünya yaptığım bunca işe, kurduğum bunca güzel cümleye bakacak ve tek gördükleri Athena Liu olacak.

Ama bunu kimsenin bilmesi gerekmiyor, öyle değil mi?

Bir yalanı saklamanın en iyi yolu onu ortaya sermektir.

Zemini roman çıkmadan, ilk versiyonlar eleştirmenlere ve blog yazarlarına yollanmadan çok önce hazırlıyorum. Athena'yla ilişkimi hiçbir zaman gizli tutmadım, şimdi bu konuda daha da açığım. Sonuçta şu anda en çok, Athena öldüğünde yanında olmamla tanınıyorum.

İlişkimize oynuyorum ben de. Her söyleşide adını geçiriyorum. Ölümünden sonra tuttuğum yas, köken hikâyemin dönüm noktalarından biri oluyor. Tamam, detayları biraz abartıyor olabilirim. Üç ayda bir içtiğimiz içkiler ayda bir oluyor, hatta bazen haftada bir. Telefonuma kaydettiğim iki selfimiz var yalnızca, normalde hayatta paylaşmazdım çünkü Athena'nm yanında bu kadar albenisiz görünmekten nefret ediyorum ama siyah beyaz filtreyle Instagram'a koyup altına da anısına dokunaklı bir şiir iliştiriyorum. Ben onun yazdığı her şeyi okurmuşum, o da benim. Sık sık fikir alışverişinde bulunurmuşuz. En büyük ilham kaynağım olarak görüyormuşum onu, işlerime yaptığı yorumlar bir yazar olarak gelişimimde büyük rol oynamış. Herkese anlattığım bu.

Anlıyor musunuz? Ne kadar yakın görünürsek, onun yazdıklarıyla bu kitap arasındaki benzerlikler gizemini o kadar kaybedecek. Bu projenin her yerinde Athena'nm parmak izleri

var. İzleri silmiyorum. Orada olmalarına alternatif bir açıklama sunuyorum sadece.

"İlk kitabım fiyaskoyla sonuçlandıktan sonra zor günler geçirdim," diyorum *Book Riot*'a. "Devam etmek isteyip istemediğimi bile bilmiyordum. Beni yazdıklarıma bir şans daha vermeye Athena ikna etti. Araştırmalarımın her aşamasında yardımcı oldu – Çince birincil kaynaklarda bana yol gösterip Kongre Kütüphanesi'nde aradığım metinleri bulmama yardım etti."

Yalan değil bunlar. Yemin ederim, olanlar kulağa geldiği kadar psikopatça değil. Gerçekliği birazcık esnetiyorum sadece, sosyal medyada pusuda bekleyen öfkeli güruh yanlış fikirlere kapılmasın diye resmi daha olumlu bir çerçeveye oturtuyorum. Ayrıca ok yaydan çıktı çoktan – şu noktada her şeyi itiraf etmek kitabı dibe vurdurur ve Athena'nın mirasına bunu yapamam.

Kimse şüphelenmiyor. Athena'nın mesafeli tavırlarının faydasını görüyorum bu açıdan. Cenazesinden sonra Twitter'da arkasından yazılanlara göre başka arkadaşları da var ama hepsi dünyanın farklı ülke ve kıtalarına yayılmış. Washington'da düzenli olarak görüştüğü başka kimse yok. Yani Athena'yla ilişkime dair söylediklerimi kimse yalanlayamaz. Bütün dünya benim Athena Liu'nun en yakın arkadaşı olduğuma inanmaya hazır görünüyor. Hem kimbilir? Belki de öyleydim.

Ve evet – bu kısım inanılmaz kinik ama arkadaşlığımız gelecekteki her türlü kara çalma teşebbüsüne korkunç bir gölge düşürüyor. Biri beni Athena'nın çalışmalarını taklit ettiğim için eleştirirse hâlâ yas tutan bir dostun yakasına yapışmış olacak ve hangi canavar böyle bir şey yapar?

Athena, ölü esin perisi. Ve ben, Athena'nın ruhunun musallat olduğu acılı dost, onun sesini çağırmadan tek bir kelime yazamıyorum.

Bakın, kim demiş iyi hikâye yazamadığımı?

Asya Asıllı Amerikalı Yazarlar Kolektifi'nin her yıl düzenlediği atölyede Athena adına bir burs başlatıyorum. Kendisi burada

bir kez öğrenci, üç kez konuk eğitmen sıfatıyla dört yaz geçirdi. Direktör Peggy Chan'ın sesi telefonda Athena bahsini açtığımda afallamış ve şüphelenmiş gibi geldi ama para teklif ettiğimi anlayınca tonunu çabucak değiştirdi. O zamandan beri kitabımla ilgili bütün haberleri paylaşıyor ve akışımı TEBRİKLER! ve OKUMAYI İPLE ÇEKİYORUM!!! #BastırJune! gibi mesajlarla doldurup taşırıyor.

Twitter'daki paylaşımlarının geri kalanının yayın dünyasındaki ırkçılıkla ve sektörün ötekileştirilen yazarlara karşı baştan savma tavırlarıyla alakalı olduğunu düşününce coşkusu beni biraz rahatsız etmiyor değil. Ama o beni kullanacaksa ben de onu kullanacağım karşılığında.

Bu sırada ödevimi yapıyorum.

Araştırmalarım sürüyor. Athena'nın referans gösterdiği kaynakların her birini okuyorum, öyle ki bir insan Çin İşçi Birlikleri konusunda ne kadar uzman olabilirse o kadar uzmanım. Kendi kendime Mandarin öğrenmeye bile çalışıyorum ama ne kadar uğraşırsam uğraşayım karakterler kargacık burgacık geliyor, farklı tonlar da incelikle düşünülmüş bir eşek şakası gibi, dolayısıyla pes ediyorum. (Ama sıkıntı yok: Athena'nın Mandarini çok iyi bilmediğini kabul ettiği eski bir söyleşi buluyorum, Athena Liu bile birincil kaynakları okuyamıyorsa ben neden okuyacakmışım?)

Google Alerts'ı kurup benim, Athena'nın ve ikimizin adlarının birlikte geçtiği yazıları takibe alıyorum. Araştırma sonuçlarının çoğu bildik basın bültenleri – kitap sözleşmemle ilgili iddialı haberler, Athena'nın eserleriyle ilgili anma yazıları ve ara ara da kitabımın onunkilerden ne kadar çok etkilendiğine dair laflar. Biri edebi dostlukların tarihine dair uzun ve üzerinde düşünülmüş bir yazı yazmış, Tolkien ve Lewis'le, Brontë ve Gaskell'la kıyaslandığımızı görmek içimi gıcıklıyor.

Birkaç hafta her şey sütliman görünüyor. Kimse kaynak ma-

teryallerimi nereden bulduğumu sormuyor. Athena'nın ne üzerine çalıştığından kimsenin haberi yok gibi.

Derken bir gün *Yale Daily News*'ın haber başlıklarından birini görüyorum ve yüreğim ağzıma geliyor.

"Athena Liu'nun Taslak Notları Yale'da," diyor başlık. Açılış paragrafından: "Yakın zamanda kaybettiğimiz roman yazarı ve Yale mezunu Athena Liu'nun defterleri çok yakında Sterling Memorial Kütüphanesi'ndeki Marlin Edebiyat Arşivi'ne katılacak. Liu'nun annesi Patricia Liu defterleri bağışlarken kızının defterlerinin mezun olduğu okulda ölümsüzleşecek olmasından duyduğu memnuniyeti dile getirip..."

Siktir. Siktir, siktir, siktir.

Athena kitaplarının ana hatlarını o aptal Moleskine defterlerinde çıkarıyordu. Bu süreçten uluorta da bahsetmişti. "Beyin fırtınasını ve araştırmalarımı kâğıt kalemle not alıyorum," demişti. "Daha iyi düşünüyorum böyle, tema ve bağlantıları daha kolay tespit ediyorum. Sanırım fiziksel yazma edimi zihnimi yavaşlamaya, karaladığım her kelimenin potansiyelini incelemeye zorluyor. Bu şekilde altı-yedi defter doldurduktan sonra daktilomu çıkarıp doğru dürüst bir taslak oluşturmaya başlıyorum."

Defterleri almayı neden akıl edemediğimi bilmiyorum. Masanın üstündelerdi – en az üç defter vardı, ikisi daktilo çıktılarının yanında açık duruyordu. O gece çok paniğe kapılmıştım. Kalan eşyalarla birlikte depoya gideceklerini düşündüm sanırım.

Nereden çıktı bu arşiv işi? Şimdi hapı yuttum işte. Athena'yla ilgili bir yazı yazmak için arşive giren ilk kişi –ki eminim böyle pek çokları olacak– *Son Cephe*'nin notlarını ânında görür. Kapsamlı, detaylı notlar almıştır eminim. Foyam ortaya çıkacak. Boşa gidecek her şey.

Sakinleşecek, etraflıca düşünecek vaktim yok. Bu işin önünü almam gerek. Telefonuma uzanıp Athena'nm annesini arıyorum kalbim çarpa çarpa.

***

Bayan Liu şahane bir kadın. Dedikleri kadar var - Asyalı kadınlar yaşlanmıyor. Ellilerinin ortasında olmalı ama otuzundan bir gün bile almamış gibi görünüyor. Zarif, minyon endamına, çıkık elmacıkkemiklerine dikkat edince Athena'nın yaşasaydı dönüşeceği zarif güzelliği görebiliyorsunuz. Cenazedeyken Bayan Liu'nun yüzü ağlamaktan öyle şişmişti ki ne kadar göz alıcı olduğunu fark edememişim; şimdi yakından bakınca kızıyla arasındaki benzerlik kafa karıştırıcı.

"Junie. Seni görmek ne güzel." Kapı girişinde bana sarılıyor. Kuru çiçekler gibi kokuyor. "İçeri gel."

Mutfak masasına oturuyorum, bana rayihalı bir çay koyup karşıma geçiyor. İnce uzun parmakları fincanının etrafında kıvrılıyor. "Anladığım kadarıyla Athena'nın eşyaları hakkında konuşmak istiyorsun."

Lafı hiç dolandırmıyor, bir an için beni yakaladığından şüpheleniyorum. Bu kadının cenazede tanıştığım sıcakkanlı, misafirperver kadınla alakası yok. Ama sonra dudaklarının yorgun sarkıklığını, gözlerinin altındaki gölgeleri fark edip tek derdinin günü atlatabilmek olduğunu anlıyorum.

Sohbet konularından cephanelik hazırladım kendime: Athena'yla ilgili hikâyeler, Yale'la ilgili hikâyeler, yas üzerine gözlemler ve hayatınızın en önemli dayanaklarından birini bir gecede kaybetmişken günün tek bir dakikasını geçirmenin bile ne kadar güçleştiğine dair gözlemler. Kayıp nedir bilirim. İnsanlarla kayıplar hakkında konuşmayı bilirim.

Bunları geçip sadede geliyorum. "Athena'nın defterlerini Marlin Arşivi'ne bağışlayacağınızı okudum."

"Evet." Başını yana eğiyor. "Sence kötü bir fikir mi?"

"Yo, Bayan Liu, öyle demek istemedim... sadece bu kararı nasıl aldığınızı merak etmiştim." Yanaklarım alev alev. Gözlerinin içine bakamıyorum. Bakışlarımı yere indiriyorum. "Bu konuda konuşmak istemezseniz anlarım tabii ki. Bütün bunlar hakkında konuşmak öyle imkânsız ki, üstelik beni de çok tanımıyorsunuz..."

"Projenin başındaki kütüphaneciden birkaç hafta önce bir e-posta aldım," diyor Bayan Liu. "Marjorie Chee. Çok hoş bir kız. Sonra telefonda konuştuk, Athena'nın eserlerine çok aşina gibiydi." İç çekip çayından bir yudum alıyor. Nedense kadının İngilizcesinin ne kadar iyi olduğunu düşünüp duruyorum. Aksanı çok hafif, kelime dağarcığı zengin, cümle yapıları karmaşık ve çeşitli. Athena annesiyle babasının Amerika'ya göç ettiklerinde tek kelime İngilizce bilmediklerini anlata anlata bitiremezdi ama Bayan Liu'nun İngilizcesi bana epey düzgün geliyor. "Ben bu işlerden pek anlamam. Ama halka açık bir arşiv insanların Athena'yı hatırlamalarına fırsat tanımak için iyi bir yol gibi geldi. Öyle parlak bir zekâsı vardı ki – eh, sen de biliyorsun zaten, kafası herkesten başka çalışırdı. Edebiyat dünyasından akademisyenler onun hakkında çalışmalar yapmak ister eminim. Athena'nın hoşuna giderdi kesin. Akademisyenler kitapları hakkında bir şeyler yazdığında hep çok sevinirdi; bunun kitlelerin hayranlığından daha büyük bir onay olduğunu söylerdi. Onun sözleri. Her neyse, benim de defterlerle bir şey yapacağım yok zaten." Başıyla bir köşeyi işaret ediyor. Bakışlarını takip ediyorum ve nefessiz kalıyorum bir an için. Defterler orada, büyükçe bir kolinin içine gelişigüzel yığılmış, büyük bir pirinç çuvalıyla pürüzsüz, çizgisiz, karpuz kılıklı bir şeyin altındaki rafta duruyorlar.

Çılgınca fantaziler üşüşüyor aklıma. Defterleri kapıp koşarak kaçabilirim, Bayan Liu'nun ne olduğunu anlamasma kalmadan sokağı yarılamış olurum. Ya da o dışarıdayken eve benzin boca edip ateşe verebilirim, kimsenin ruhu bile duymaz.

"Okudunuz mu içindekileri?" diye soruyorum temkinle.

Bayan Liu yeniden iç çekiyor. "Hayır, aklımdan geçti ama sonra... Bu çok acı verici. Athena hayattayken bile romanlarını okumakta zorlanırdım. Çocukluğundan, babasının ve benim ona anlattığımız hikâyelerden... geçmişimizdeki başka şeylerden çok bahsediyordu. Aile geçmişimizden yani. İlk romanını okurken bu anıları bir başkasmm bakış açısından görmenin ne kadar

zor olduğunu anladım." Şahdamarı atıyor. Yakasına dokunuyor. "Onu bunca acıdan esirgesek daha iyi olmaz mıydı diye düşünmeden edemiyorum."

"Anlıyorum," diyorum. "Benim akrabalarım da yazdıklarım hakkında benzer şeyler hissediyor."

"Öyle mi?"

Hayır, yalan söyledim; neden böyle bir yalan söylediğimi bilmiyorum. Benimkiler yazıp çizdiklerimle zerre ilgilenmez. Büyükbabam Yale'da okuduğum dört sene boyunca işe yaramaz İngiliz Edebiyatı lisansımın masraflarını karşılamak zorunda kaldığı için homurdanıp durdu, annem hâlâ ayda bir arayıp hukuk fakültesi ya da danışmanlık gibi doğru dürüst para kazandıracak bir yola girip girmeyeceğimi soruyor. Rory romanımı okudu ama anladığını söyleyemem – kız kardeşlerin neden o kadar çekilmez tipler olduğunu sordu mütemadiyen, bu da beni epey afallattı çünkü o kız kardeşler *bizdik* güya.

Ama Bayan Liu'nun şu anda istediği şey ona arkadaşlık edip hâlinden anlamam. Doğru kelimeleri duymak istiyor. Benim de kelimelerle aram iyi ne de olsa.

"Konuya fazla yakın hissediyorlar kendilerini," diyorum. "Ben de romanlarıma hayatımdan çok şey katıyorum." Bu kısım doğru; ilk romanım otobiyografik sayılır. "Çocukluğum pek güllük gülistanlık geçmedi, bu yüzden onlar da biraz zorlanıyor... Hatalarının hatırlatılmasını istemiyorlar. Olup bitenleri benim gözümden görmek hoşlarına gitmiyor."

Bayan Liu kafa sallıyor hararetle. "Bana çok anlaşılır geliyor."

Nereden yürüyeceğimi görüyorum. O kadar basit ki, çocuk oyuncağı şimdi.

"Aslında bugün sizinle konuşmayı biraz da bu yüzden istedim." Derin bir nefes alıyorum. "Size karşı dürüst olacağım, Bayan Liu. Bence Athena'nın defterlerini erişime açmak iyi bir fikir değil."

Kaşları çatılıyor. "Niçin?"

"Kızınızın yazma süreçlerine ne kadar hâkimsiniz bilmiyorum ama..."

"Pek değilim," diyor. "Hemen hemen hiçbir şey bilmiyorum. Bir işi bitirene kadar bahsetmeyi sevmezdi. Konuyu ben açarsam da parlardı hemen."

"Aynen," diyorum. "Athena hikâyelerini derleyip toplarken çok ketum davranırdı. Hikâyelerinin hepsi acı verici geçmişlere dayanıyor – bu konu hakkında konuşmuştuk; geçmişini deşip yara izlerini aramaya benzetmişti bunu, bulunca da yeniden kanamaları için kabuklarını kopardığını söylemişti." Aslında yazmak üzerine bu kadar samimi laflar etmemiştik hiç, yara deşme meselesini bir söyleşisinde okumuştum. Ama sonuçta doğru; Athena süregiden çalışmaları hakkında gerçekten böyle düşünüyordu. "Anlatım biçimini mükemmelleştirene, anlatının üzerinde tam bir hakimiyet sağlayana, cilalayıp içini rahat ettirecek bir versiyona ve argümana dönüştürene kadar acısını kimseye gösteremezdi. Ama o defterler onun orijinal düşünceleri, hamlar, süzgeçten geçmemişler. Ve... bilmiyorum... bunları bir arşive bağışlamak mahremiyetini ihlal etmek olur gibi geliyor bana. Cesedini teşhir etmek gibi."

Bu imge biraz ağır kaçmış olabilir belki. Ama işe yarıyor.

"Aman Yarabbim." Bayan Liu elini ağzına götürüyor. "Aman Yarabbim, inanamıyorum—"

"Size kalmış tabii," diyorum alelacele. "Ne isterseniz onu yapmak hakkınız. Ben sadece bir dost olarak bunları size anlatma mecburiyetinde hissettim. Bence Athena bunu istemezdi."

"Anlıyorum." Bayan Liu'nun gözleri kızarıyor, yaşlarla doluyor. "Teşekkür ederim, June. Hiç aklıma gelmemişti..." Bir an susup çay fincanını izliyor. Sonra gözlerini kırpıştırıp bana bakıyor. "Sen almak ister misin?"

İrkiliyorum. "*Ben* mi?"

"Burada durmaları canımı acıtıyor." Omuzları çöküyor; bedeni kendini bırakıyor sanki. "Sen de onu bu kadar iyi tanıdığına

göre..." Başını iki yana sallıyor. "Of, neler diyorum ben? Emrivaki yapıyorum. Unut lütfen söylediklerimi."

"Hayır, hayır, sadece..." Evet desem mi? Athena'nın *Son Cephe* için aldığı notlar tamamen benim kontrolümde olur. Kimbilir daha neler neler vardır o defterlerde. İleriki romanlar için fikirler? Hatta başı sonu belli taslaklar belki de?

Hayır, iyisi mi hırs yapmayayım. İstediğimi aldım. Fazlası, arkamda iz bırakma riskini göze almam demek. Bayan Liu ağzı sıkı olabilir, yine de *Yale Daily News* en masumane dille bile bütün defterlerin bende olduğunu haber yaptığında ne olacak?

Bütün kariyerimi Athena'nın çalışmaları üzerine kurmak gibi bir niyetim yok zaten. *Son Cephe* kendine özgü, güzel bir tesadüftü – iki farklı deha türünün birleşimiydi âdeta. Bu noktadan sonra nasıl bir iş çıkarırsam çıkarayım kendi eserim olacak. Aklımın çelinmesine ihtiyacım yok.

"Yapamam," diyorum kibarca. "Doğru gelmez. Belki aileden birine bırakmak istersiniz?"

Aslında yakmasını istiyorum, külleri Athena'nın külleriyle birlikte savursun ki bundan onlarca yıl sonra bile meraklı akrabanın teki kurcalanmaması gereken şeylere burnunu sokup defterleri karıştıramasın. Ama bunu kendi fikri sanması lazım.

"Başka kimse yok ki." Bayan Liu başını iki yana sallıyor yine. "Babası Çin'e döndükten sonra Athena'yla ikimiz kaldık sadece." Burnunu çekiyor. "Marlin'dekilere bu yüzden evet dedim, anlıyor musun – en azından benden alsınlar diye."

"Ben olsam kamuya açık arşivlere pek güvenmezdim," diyorum. "Neleri ortaya dökeceklerini kestiremezsiniz."

Bayan Liu'nun gözleri faltaşı gibi açılıyor. Birden çok tedirgin görünüyor, aklından neler geçtiğini merak ediyorum ama deşmemek en iyisi. Amacıma ulaştım zaten. Gerisini hayal gücüne bırakayım.

"Aman Yarabbim," diyor tekrar. "İnanamıyorum..."

İçim burkuluyor. Kadın çok dertlendi. Bu kadarı da fazla. Ne *yapıyorum* ben böyle? Birden çıkıp gidesim geliyor, defterlerin canı cehenneme. Rezillik bu. Buraya gelmeye cüret ettiğime inanamıyorum. "Bayan Liu, size baskı yapmak istemiyorum—"

"Hayır." Fincanını masaya koyuyor çat diye. "Hayır. Haklısın. Kızımın ruhunu teşhir etmeyeceğim."

Onu dikkatle süzerken derin bir nefes alıyorum. Kazandım mı? Bu kadar kolay olabilir mi? "Eğer istediğiniz buysa—"

"Kararım bu." Sanki onu vazgeçirmeye çalışacakmışım gibi ters ters bakıyor bana. "O defterleri kimse görmeyecek. Hiç kimse."

Yarım saat daha kalıp gevezelik ediyor, Bayan Liu'ya cenazeden beri nasıl olduğumu, neler yaptığımı anlatıyorum. Ona *Son Cephe*'den, Athena'nın eserime ne kadar ilham verdiğinden, okuyabilseydi yazdıklarımla gurur duyacağını umduğumdan bahsediyorum. Ama ilgilenmiyor, aklı başka yerde, hayır dememe rağmen üç defa bir çay daha isteyip istemediğimi soruyor, yalnız kalmak istediği açık ama gitmemi isteyemeyecek kadar da kibar.

Nihayet ayaklandığımda kutulara bakıyor Bayan Liu, içindekilerin onu dehşete düşürdüğü çok belli.

Sonraki birkaç hafta boyunca Marlin Arşivi'nin internet sitesini sekmelerde açık tutuyor, Athena Liu koleksiyonuyla ilgili bir gelişme olup olmadığını kontrol ediyorum. Ama hiçbir şey yok. Ocak ayının otuzu gelip geçiyor, defterlerin erişime açılacağı tarihti bu. Bir gün *Yale Daily News*'in sitesine bakıp ilk duyurunun da sessiz sedasız kaldırıldığını görüyorum, link çalışmıyor, sanki böyle bir haber hiç olmamış gibi.

Beş

O çarşamba yeni tanıtım ve pazarlama ekibimle ilk videokonferansımı yapıyorum.

O kadar gerginim ki kusasım var. Son tanıtımcımla deneyimim korkunçtu. Sarışın, süzgün suratlı Kimberley'nin yaptığı tek şey takipçi sayısı beşi geçmeyen blog yazarlarının söyleşi taleplerini iletmekti. Bundan daha fazlasını, mesela insanların adını sanını duyduğu bir sitede kitabımla ilgili bir yazı çıkmasını istediğimde "Talebe göre bir bakarız" gibi cevaplar veriyordu. Kimberley de, diğer herkes gibi, ilk kitabımın başarısızlığa mahkûm olduğunu erkenden anlamıştı. Bunu yüzüme söylemeye gönlü elvermiyordu sadece. İkide bir adımı "Jane" şeklinde yanlış yazıyordu. Eski yayıncımla yollarımı ayırdığımda bana kısacık bir e-posta atmakla yetindi: Sizinle çalışmak zevkti.

Ama bu kez insanların coşkusu karşısında şaşıp kalıyorum. Tanıtımdan sorumlu Emily'yle dijital pazarlamayla ilgilenen Jessica lafa kitabıma ne kadar bayıldıklarını söyleyerek giriyor. "Çok daha ileri yaşlı bir yazarın ağırlığını *duyuruyor*," diye yağlayıp ballıyor Jessica. "Bana sorarsanız eseri kadınların hoşuna giden tarihi kurguyla erkek okurlara hitap eden askeri kurgu arasında bir yerde konumlandırabiliriz."

Şok oluyorum. Jessica kitabımı gerçekten okumuşa benziyor. İlk kez oluyor bu – Kimberly benim roman mı yoksa anı kitabı mı yazdığımı bile karıştırırdı hep.

Sonra pazarlama stratejilerini anlatıyorlar adım adım. Ne ka-

dar kapsamlı çalıştıklarını anladıkça başım dönüyor. Facebook ve Goodreads reklamlarından bahsediyorlar, hatta metro istasyonlarına bile reklam verilebilirmiş, gerçi insanların panolara dikkat edip etmediği şüpheli artık. Kitapçılardaki sergilemelere de büyük yatırım yapıyorlar, bu da demek oluyor ki kitabımın çıktığı günden itibaren ülkenin dört bir yanında bir Barnes & Noble'a girdiklerinde insanların ilk gördüğü şey benim kitabım olacak.

"Sezonun kitabı sizinki olacak, orası *kesin*," diye güvence veriyor Jessica. "Öyle olması için elimizden geleni yapıyoruz en azından."

Nutkum tutuluyor. Athena olmak böyle bir şey mi yani? Kitabının büyük sükse yapacağı söyleniyor mu en başından?

Jessica tanıtımda kullanılabilecek bazı materyalleri göndermemi istedikleri tarihlerin de üzerinden geçip pazarlama konusunu toparlıyor. Kısa bir duraksama oluyor. Emily tükenmez-kaleminin tepesine basıyor, sonra iki kez daha basıyor hızlıca. "Sizinle, ee, konumlanma meselesini de konuşmak istiyorduk aslında."

Cevap beklediklerini anlıyorum. "Tabii – pardon, ne demek istiyorsunuz?"

Jessica'yla bakışıyorlar.

"Roman büyük ölçüde Çin'de geçiyor," diyor Jessica. "Son zamanlarda dönen tartışmaları biliyorsunuzdur, belli meseleler—"

"Kültürel sahicilik," diye araya giriyor Emily. "İnternetteki tartışmaları takip ediyor musunuz bilmiyorum. Kitap bloglarının yazarları ve kitaplarla ilgili Twitter hesapları bugünlerde... kılı kırk yarabiliyor..."

"Olası infiallerin önünü almak istiyoruz yalnızca," diyor Jessica. "Sözümona linç teşebbüslerinin de."

"Saatlerce araştırma yaptım ben," diyorum. "Oturup da stereotipler yazmadım ki, bu öyle bir kitap değil—"

"Elbette değil," diyor Emily yumuşakça. "Ama siz de, yani aslında..."

Nereye varmaya çalıştığını anlıyorum. "Evet, Çinli değilim," diye kısa kesiyorum. "Bunu soruyorsunuz herhalde. Başkalarının hikâyesini, başkalarının tarihini anlatıyorum yani. Bunda bir problem mi var?"

"Hayır, hayır, yok tabii ki, biz sadece her şeye hazırlıklı olmak istiyoruz. Peki... başka bir şey de değilsiniz, değil mi?" Emily bu kelimeler ağzından çıkar çıkmaz bunları söylememesi gerektiğini biliyormuş gibi yüzünü buruşturuyor.

"Beyazım," diye konuya açıklık getiriyorum. "Beyaz olmama rağmen bu hikâyeyi yazdığım için başımızın derde gireceğini mi ima ediyorsunuz?"

Bu şekilde ifade ettiğim için ânında pişman oluyorum. Fazla patavatsız davranıyorum, fazla defansif, zaaflarımı çabuk belli ediyorum. Emily de Jessica da hızlı hızlı göz kırpıştırıp önce diğerinin konuşacağı umuduyla göz ucuyla birbirine bakıyor.

"Tabii ki hayır," diyor Emily nihayet. "Tabii ki herkes her türlü hikâyeyi anlatabilmeli. Biz sadece okurların kitaba güvenmesi için sizi nasıl konumlandırmamız gerektiğini düşünüyoruz."

"Kitaba güvenebilirler," diyorum. "Sayfadaki kelimelere güvenebilirler. Bu hikâyenin anlatılması için harcanan emeğe güvenebilirler."

"Elbette," diyor Emily. "Bunların hiçbirini boşa düşürecek değiliz."

"Tabii, olur mu hiç öyle şey?" diyor Jessica.

"Dediğim gibi, bize göre herkes her hikâyeyi anlatabilmeli."

"Sansürcü değiliz biz. Eden'da böyle bir kültür yok."

"Aynen."

Sonra konuyu nerede oturduğuma, nerelere seyahat edebileceğime çekiyor Emily. Bundan sonra toplantı çabucak, ben kendimi toparlayamadan sönümleniyor. Emily'yle Jessica kitap hakkında ne kadar heyecanlı olduklarını, benimle tanışmanın ne kadar harika olduğunu, birlikte çalışmaya devam etmek için sabırsızlandıklarını söylüyorlar tekrar. Sonra gidiyorlar ve ben boş ekrana bakıyorum.

Kendimi berbat hissediyorum. Brett'e e-posta atıp bütün kaygılarımı ortalığa saçıyorum. Bir saat sonra cevap yazıp endişelenecek bir şey olmadığını söylüyor. Beni tam olarak nasıl konumlandırabilecekleri konusunda net olmak istiyorlarmış sadece.

Meğer beni "dünya görmüş biri" olarak konumlandırmak istiyorlarmış. Jessica'yla Emily ertesi pazartesi planlarını detaylı bir şekilde anlatan daha uzun bir e-posta gönderiyorlar: June'un hayat hikâyesini çok ilginç buluyoruz, okurların da bu hikâyeyi bilmesini istedik. Küçükken yaşadığım farklı yerlerin altını çiziyorlar – Güney Amerika, Orta Avrupa, inşaat mühendisi babamın hiç bitmeyen iş gezisinde durağımız olan beş altı ABD şehri. (Emily "göçebe" kelimesine bayılıyor.) Yeni kaleme alman yazar biyografimde Barış Gönüllüleri'nde geçirdiğim bir seneyi de öne çıkarıyorlar, oysa Asya'nın yakınından bile geçmedim. (Meksika'ya gitmiştim, liseden kalma İspanyolcamdan faydalanmaya çalışıyordum, beni elden ayaktan düşüren bir mide virüsü kapıp tıbbi araçlarla tahliye edilmem gerektiği için erken ayrıldım.) Ayrıca kitabı June Hayward yerine Juniper Song adıyla yayımlanmayı öneriyorlar. (İlk kitabınız bizim hedeflediğimiz pazara pek girmemiş aslında, hem taze bir başlangıç her zaman daha iyidir. Üstelik Juniper çok kendine has bir isim. Hiç duymamıştık. Kulağa Yerli ismi gibi geliyor âdeta.") Kimse Song'un Hayward'dan nasıl farklı algılanabileceğinden bahsetmiyor. Kimse "Song"un Çinli soyadı sanılabileceğini söylemiyor açık açık, aslında annemin seksenlerdeki hippilik evresinde bulduğu göbek adım bu, tam adımın Juniper Serenity Hayward olmasına ramak kalmış.

Emily *Electric Lit*'e yazar kimlikleri ve mahlaslar hakkında, hayat hikâyeme ve annemin hayatım üzerindeki etkisine hürmeten kendimi Juniper Song adıyla takdim etmeyi tercih ettiğimi açıkladığım bir yazı döşememe yardım ediyor. "June Hayward adıyla yazdığım çıkış kitabım *Akçaağacın Üzerinden*, babamın ölümünün ardından tuttuğum yastan doğmuştu," diyorum. "Ju-

niper Song mahlasıyla yazdığım *Son Cephe* ise yaratıcı yolculuğumda attığım ileriki bir adımı simgeliyor. Yazarlığın en sevdiğim yanı bu - kendimizi ve kendimiz hakkında anlattığımız hikâyeleri baştan şekillendirmemiz için sonsuz fırsatlar sunuyor bize. Mirasımızı ve tarihimizi her açıdan tanıyıp sahiplenmemize imkân sağlıyor."

Hiç yalan söylemedim. Bu önemli. Çinliymişim numarası yapmadım hiçbir zaman veya yaşamadığım deneyimler uydurmadım. Yaptığımız şey düzenbazlık değil. Okurlar beni ve hikâyemi ciddiye alsın diye, kimin neyi yazabileceğine dair modası geçmiş peşin hükümler yüzünden kimse kitabımı okumaktan imtina etmesin diye doğru künyeyi sunuyoruz sadece. Ve eğer birileri varsayımlarda bulunacaksa, yanlış bağlantılar kuracaksa, bu benden çok onlar hakkında bir şeyler anlatıyor, değil mi?

İşler editoryal açıdan daha sorunsuz ilerliyor. Daniella revizyon sürecinde yaptığım her şeye bayılıyor. Üçüncü turda sadece satır bazında küçük değişiklikler istiyor, bir de *dramatis personae* eklememi öneriyor, okur kimin kim olduğunu unutmasın diye bütün karakterlerin kısa tasvirler eşliğinde listelenmesi anlamına gelen fiyakalı bir terim bu. Sonra metin bir düzeltmene gidiyor, bu şahıslar da, deneyimlerime göre, çıplak göze görünmeyen devamlılık hatalarını yakalayan, şahin gözlü, insanüstü canavarlar.

Tek bir pürüz yaşıyoruz, o da benim metnin düzeltilerin üstünden geçtiğim hâlini teslim etmem gereken tarihten bir hafta önce.

Daniella damdan düşercesine bir e-posta atıyor: Selam June. İyisindir umarım. Kitabın çıkmasına altı ay kaldığına inanabiliyor musun? Bir konuda fikrini almak istiyorum – Candice metne Çinliler ya da Çin diasporası konusunda bir duyarlık okuru bulmamızı öneriyor. Biliyorum, biraz geç kalındı ama senin için soruşturmamızı ister misin?

Belli bir ücret karşılığında kitap üzerine kültürel danışmanlık

ve değerlendirme hizmeti sunan okurlara duyarlık okuru deniyor. Diyelim ki Beyaz bir yazar içinde Siyah bir karakter olan bir kitap yazıyor. Yayıncı bu takdirde Siyah bir duyarlık okuru tutup metindeki temsillerin bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde ırkçılığa kayıp kaymadığını kontrol ettirebiliyor. Son birkaç senede giderek daha çok Beyaz yazar ırkçı klişe ve stereotipler kullanmakla suçlandıkça duyarlık okurları da popülerleşti. Twitter'da yerden yere vurulmamak için iyi bir yol bu, gerçi bazen geri teptiği de oluyor – en az iki yazarın tek bir öznel görüş yüzünden kitabını yayından çekmeye zorlandığı korkunç hikâyeler duydum.

Bana çok gerekli görünmüyor, yazıyorum cevaben. Yaptığım araştırmalara güvenim tam.

Gelen kutuma ânında cevap düşüyor. Ben Candice, yazışmaları takip ediyorum. Bence bu tarihe ve dile aşina bir okur tutmamız şart. June Çin diasporasından değil, Çince ifadeler, isim verme gelenekleri ve ırkçılığın metinsel aktarımı konusunda olası hataları yakalamaya daha uygun bir okura kitabı kontrol ettirmezsek okurlarımıza zararımızın dokunması ihtimalini göze almış oluruz.

İnliyorum.

Daniella'nın asistanı Candice Lee, Eden'da benden hazzetmeyen tek kişi. Bunu asla açık etmediğinden şikâyette bulunmak için mazeret bulamıyorum – e-postalarda daima çok kibar, sosyal medyada kitapla ilgili bütün gönderilerimi beğenip paylaşıyor. Videokonferanslarda beni her zaman gülümseyerek karşılıyor. Ama hepsinin zoraki olduğunu anlayabiliyorum – büzüşen suratında, cümlelerinin kısalığında bir şey var.

Belki Athena'yı tanıyordu. Belki de yayınevlerindeki giriş pozisyonlarında az paraya çok çalışan ama aslında yazar olmaya heveslenen tiplerdendir, o da Çin esintili bir kitap yazmıştır ve onun ulaşamadığı başarıya ulaştığım için kıskanıyordur beni. Anlıyorum bunu – yayın dünyasında evrensel bir dinamik bu. Ama benim sorunum değil.

Tekrar edeyim, kitabın hazırlık sürecinde yaptığım araştırmalara güveniyorum. Prodüksiyonun bu noktasında duyarlık okuması için işleri geciktirmeyi gerekli bulmuyorum, hele de ilk okurlara inceleme kopyalarını göndermemiz gereken tarih bu kadar yaklaşmışken. Gönder.

Bu işin burada bitmesi gerekirdi. Ama bir saat sonra gelen kutum yine ötüyor. Yazan Candice, bahsi artırmış. E-posta bana, Daniella'ya ve bütün tanıtım ekibine hitaben.

> Selam herkese,
> Bu proje için bir duyarlık okuruyla çalışmamızın ne kadar önemli olduğunun altını çizmek istiyorum. Günümüz şartlarında okurlar kendi kulvarının dışına çıkan yazarlara şüpheyle yaklaşıyor – haksız da değiller. Bu adımın prodüksiyonu yavaşlatacağını biliyorum ama duyarlık okuru June'u hem kültürel temellük hem de, daha kötüsü, kan emicilik gibi suçlamalardan koruyacaktır. June'un Çin diaspora cemiyetini iyi niyetle temsil etmek istediğinin kanıtı olacaktır.

Yok artık. Kültürel temellük mü? *Kan emmek* mi? *Derdi* ne bu kızın?

E-postayı Brett'e iletiyorum. Ona karışmamasını söyleyebilir misin? diyorum. Ajanlar bu gibi kızışmış durumlarda şahane aracılardır; bıçağı onlar sokar, sizin eliniz temiz kalır. Bence tavrımı gayet net bir şekilde ortaya koydum, ne diye hâlâ rahatsız ediyor beni?

Brett dışarıdan birini bulmaktansa duyarlık okumasını Candice'in yapabileceği fikrini ortaya atıyor. Candice kendisinin Çinli-Amerikalı değil Koreli-Amerikalı olduğunu ve Brett'in aksi varsayımının ırkçı bir mikroagresyon örneği olduğunu söyleyerek kesip atıyor. (Candice'in bu dünyada var olma sebebinin mikroagresyonlardan yakınmak olduğunu bu noktada anlıyo-

rum.) Daniella araya girip ortamı yumuşatıyor. Kitabın yazarı olarak son karar benimmiş elbette. Duyarlık okuru tutup tutmamak tamamen benim tasarrufumdaymış ve ben de istemediğimi açık bir şekilde dile getirmişim. Orijinal prodüksiyon takvimine sadık kalacakmışız. Her şey yolundaymış.

Candice ertesi hafta Daniella'yı da eklediği bir e-postayla üslubundan ötürü benden özür diliyor. Gerçek bir özür değil bu; hatta enikonu pasif-agresif: Editoryal önerilerim yüzünden gücenmiş hissettiysen özür dilerim, June. Senin de bildiğin gibi, tek isteğim *Son Cephe*'nin en iyi şekilde yayımlanmasına katkıda bulunabilmek.

Gözlerimi deviriyor ama doğru olanı yapıyorum. Savaşımı kazandım işte, zavallı bir editör asistanına zorbalık yapmaya değmez. Cevabım kısa ve öz.

Teşekkür ederim, Candice. Eksik olma.

Ardından Daniella ayrı bir e-postayla Candice'in projeden alındığı haberini veriyor. Artık onunla muhatap olmak zorunda değilmişim. Bundan sonra *Son Cephe*'yle ilgili bütün iletişim doğrudan Daniella, Emily ve Jessica üzerinden yürüyecekmiş.

Bunlarla uğraşmak zorunda kaldığın için üzgünüm, yazıyor Daniella. Belli ki Candice'in bu projeyle ilgili güçlü duyguları var, bu da muhakemesini etkiliyor. Candice'le yazarların sınırlarına saygı duyması gerektiğine dair ciddi bir konuşma yaptığımı bilmeni isterim, bir daha böyle bir şeyin yaşanmasına asla izin vermeyeceğim.

Tonu o kadar mahcup ki bir an için meseleyi fazla abarttığımı düşünerek utanıp geriliyorum. Ama yayıncımın ilk kez, nihayet benden taraf olmasının verdiği güven ve rahatlığa kıyasla bu hiçbir şey.

***

Çevrenizden birinin sıradan bir insanken birdenbire bir yarı-ünlüye -yüz binlerce insanın tanıdığı, cilalanmış, suni bir vitrine-dönüşmesine tanık olduğunuz mu hiç? Lisede müzikle ilgilenen bir çocuk voliyi vurur ya da üniversitenin ilk senesinde yeme bozukluğu olan sarışın diye tanıdığınız kız film yıldızı oluverir ya hani? Popülerleşmenin mekaniğine siz de hayret ettiniz mi? Bir kişi nasıl gerçek hayattan bildiğiniz gerçek bir insandan, onları tanıdığını sanan ama aslında tanımayan ve aslında bunu da anlayan ama yine de onları göklere çıkaran hayranlar tarafından tüketilip yüceltilen bir tanıtım ve pazarlama malzemesine dönüşüverir?

Bunu üniversiteden mezun olduktan bir sene sonra, Athena'nın ilk romanının piyasaya sürülmesini takip eden ani yükselişinde adım adım izledim. Athena Yale'da da Hani Şu Herkesin Tanıdığı Kız'dı, Facebook'taki Gizli Âşıklar grubunda her yıl düzenli bir şekilde ilanı aşklar alan bir kampüs ünlüsüydü ama Wikipedia sayfası olacak ya da adını söylediğinizde ortalama bir okurun gözlerini parlatacak kadar meşhur değildi henüz.

Bu durum *New York Times*'ın Athena hakkındaki "Yale Mezununun Random House'la Altı Hanelik Anlaşması" başlıklı şişirme haberiyle değişti. Ortada Athena'nın üstünde meme uçlarını görebildiğiniz açık yakalı transparan bir bluzla Sterling Memorial Kütüphanesi'nin önünde poz verdiği bir fotoğrafı vardı. O sıralar Yale'da dışarıdan ders veren meşhur bir şairden, Athena'yı "Amy Tan'lerin ve Maxine Hong Kingston'ların kıymetli vârisi" ilan eden bir alıntı koymuşlardı. Buradan sonra her şey çok hızlı gelişti. Twitter hesabının takipçi sayısı elli bine fırladı; Instagram takipçileri yüz binleri buldu. *Wall Street Journal* ve *HuffPost*'a kendisini yere göğe sığdıramayan röportajlar verdi; bir gün doktor randevuma giderken Uber aracının radyosunda Athena'nın kristalimsi, İngilizlerinkine benzemekle birlikte kaynağını ele vermeyen, ara ara sahte olduğundan şüphelendiğim aksanının süzüldüğünü duyup irkildiğimi hatırlıyorum.

Ardından gerçek zamanda bir mit yaratma süreci başlar, yayın ekibince azami ölçüde pazarlanabilir hâle getirilen mamul personalar sağlıklı bir doz neoliberal sömürüyle harmanlanır. Karmaşık mesajlar slogan ve ünlemlere indirgenir, biyografilerin değişik ve egzotik kısımları cımbızlanır. Aslında her başarılı yazarın başından geçer bu ama kaynak materyalle arkadaşsanız tanık olması daha bir tuhaf. Athena Liu sadece ve sadece Remington marka daktilosunda yazarmış (doğru ama bu fikri, üniversitedeki son senesinde meşhur bir konuk öğretim görevlisinden aldıktan sonra). Athena Liu henüz on altı yaşındayken ülke çapında bir kompozisyon yarışmasında finale kalmış (bu da doğru ama cümleleri art arda dizmeyi beceren her liseli bir noktada dereceye girer; sanat anlayışı Billie Eilish'in şarkı sözlerini aşırmaktan ibaret olan diğer çocukları geçmek çok da zor değil). Athena Liu bir dâhiymiş, son yılların en büyük edebiyat olayıymış, kuşağının sesiymiş. İşte Athena Liu'nun ıssız bir adaya gitse yanına alacağı altı kitap (biri daima Proust). İşte Athena Liu'nun önerdiği cüzdan dostu beş defter markası (o sadece Moleskine kullanır ama fakirseniz bu markalara da bir bakın)!

Vay canına, diye mesaj atmıştım ona, yakın zamanlı bir *Cosmo* çekiminin linkiyle birlikte. Cosmo okurlarının okuma yazma bilmediğini sanıyordum.

HAHAH ben de! diye cevap vermişti. Kapaktaki kızı tanımıyorum bile, ölümüne rötuşlamışlar beni. O kaşlar benim değil.

Hipergerçeklik diye buna derim. Yazdığı her şeyi satır satır okumuşsunuzcasına Baudrillard alıntısı yapmak hâlâ havalı bir şeydi o ara.

Aynen, demişti. Athena.0 ve Athena.1. Resmen sanat eseriyim ben. Baştan sona inşa. Athena Del Rey.

Dolayısıyla roman yayımlama sırası bana geldiğinde yayın dünyasının benim ve *Akçaağacın Üzerinden* için de aynı şeyleri yapacağı gibi çılgınca beklentilerim vardı, tıkır tıkır çalışan bir makine benim kılımı bile kıpırdatmama gerek kalmadan kamu-

sal personamı yaratacak, pazarlama departmanı elimden tutup benim için ayarladıkları büyük medya röportajları için boy gösterdiğimde tam olarak ne giyeceğim ve ne diyeceğim konusunda yol gösterecekti.

Ama yayıncım beni kurtlar sofrasına attı bir başıma. Kendi tanıtımımı yapmakla ilgili her şeyi Slack'teki diğer yeni yazarlardan öğrendim, hepsi benim gibiydi, kimse ne yapması gerektiğini bilmiyordu, birbirimize internetin kuytu köşelerinden bulup çıkardığımız modası geçmiş blog yazılarını atıp duruyorduk. Bir yazarın web sitesi olması gerektiği muhakkaktı ama WordPress mi daha iyiydi, Squarespace mi? Bültenler satışları artırıyor muydu yoksa para israfı mıydı? Yazar fotoğraflarınız için profesyonel bir fotoğrafçı tutmalı mıydınız yoksa iPhone'unuzun portre modunda çektiğiniz bir selfi kâfi gelir miydi? Yazar kişiliğiniz için ayrı bir Twitter hesabı açmak gerekir miydi? O hesapta boş yapabilir, otu boku paylaşabilir miydiniz? Diğer yazarlarla uluorta laf dalaşına girerseniz kitabınızın satışları düşer miydi yoksa görünürlüğünüzü mü artırırdı bu? Twitter'da laf dalaşma girmek hâlâ havalı mıydı? Yoksa bunları Discord'a mı saklamalıydık artık?

Söylememe gerek yok herhalde, tanınmış mecraların hiçbirinde röportajım çıkmadı. Buna en yakın şey, beş yüz takipçili bir podcast yayıncısı olan Mark diye bir adamdan gelen davetti. Onu da kabul ettiğime bin pişman oldum, adam günümüz tür edebiyatının gereğinden fazla politikleştiği hakkında abuk subuk konuşmaya başladı ve ben de acaba Nazi olabilir mi diye endişelenmeye başladım hemen.

Eden'da çok daha fazla destek alıyorum. Emily ve Jessica bütün sorularımı yanıtlamaya her an hazır. Evet, bütün sosyal medya platformlarımda aktif olmalıyım. Evet, her gönderiye ön sipariş linkini koymalıyım – Twitter algoritması linkli tweetlerin görünürlüğünü azaltıyor ancak bunu linkleri tweet zincirlerinizin aşağılarına ya da bionuza koyarak çözebiliyorsunuz. Hayır, *starred* incelemelerin aslında bir anlamı yok ama evet, yine de

bunlar hakkında böbürlenebilirim çünkü reklamın iyisi kötüsü olmaz. Evet, kitabım bütün büyük yayınların eleştirmenlerine gönderilmiş, en azından birkaçının olumlu bir şeyler yazmasını bekliyoruz. Hayır, *New Yorker*'da bir dosya olmayacak muhtemelen ama bu gidişle birkaç kitap sonra bunu konuşabiliriz.

Artık ciddi ciddi param var, bu yüzden yeni yazar fotoğraflarımı çekmesi için bir fotoğrafçı tutuyorum. Eski fotoğraflarımı ablamın üniversiteden bir arkadaşı çekmişti, o sıralar tesadüfen civarda olan, internette bulduğum fiyatların zekâtını isteyen Melinda adlı bir kızdı. Yüzümü çeşitli şekillerde büzüp Ciddi ve Meşhur Kadın Yazarların ihtiraslı, gizemli, ciddi havasını vermeye uğraşmıştım. İçindeki Jennifer Egan'ı dışarı çıkar. Sal bütün Donna Tartt'lığını.

Athena fotoğraflarında hep manken gibi görünürdü: Yüzünün etrafında serbestçe uçuşan saçlar, porselen gibi soluk ve parlak bir cilt, dolgun ve aralanmış dudakların kenarları sanki sizin dahil olmadığınız bir şaka yapıyormuş gibi hafiften yukarı kalkmış, tek kaş havada, meydan okuyor. Göz kamaştırıcıysanız kitabınızı kolay satarsınız. Ben karınca kararınca bir seksapelim olduğu gerçeğini uzun bir zaman önce kabullendim, o da ancak doğru açı ve ışıkta, dolayısıyla ikinci en iyi şıkka oynadım bu da "çok derin ve zeki bir biçimde acı çeken" yazar. Ne var ki düşünceleri kameraya yansıtmak zor iş; dolayısıyla Melinda sonuçları gönderdiğinde dehşete düştüm. Hapşırığımı tutmaya çalışıyormuş ya da kakam gelmiş ama kimseye söyleyemiyormuş gibi görünüyordum. Baştan çektirmek istedim, belki bu kez arkada bir ayna olurdu, böylece ne halt yediğimi görebilirdim, ama Melinda'nın vaktini boşa harcayacakmış gibi hissettim ve insana en çok, kendime en az benzediğim fotoğrafı seçip emekleri için Melinda'ya elli dolar ödedim.

Bu kez Washington'dan Cate adında profesyonel bir fotoğrafçıya beş yüz dolar sayıyorum. Çekimi onun stüdyosunda yapıyoruz, daha önce benzerini görmediğim bin türlü ışık ekipmanı

kullanıyor, tek umudum bunca ışığın sivilce izlerimi soldurması. Cate enerjik, arkadaş canlısı ve profesyonel. Talimatları net ve doğrudan. "Çene yukarı. Yüzünü biraz gevşet. Şimdi bir fıkra anlatacağım, içinden nasıl geliyorsa öyle tepki ver, dikkatini objektife verme yeter. Güzel. İşte bu çok güzel."

Birkaç gün sonra seçtiği filigranlı fotoğrafları yolluyor. Ne kadar iyi göründüğüme şaşırıyorum, özellikle de dışarıda çektiğimiz fotoğraflarda. Günbatımının altın ışığında tenim hoş bir bronzlukta çıkmış, bu da beni ırksal açıdan muğlak gösteriyor biraz. Gözlerim nazlı nazlı yandan bakıyor, kafam derin ve esrarlı düşüncelerle dolu sanki. I. Dünya Savaşı'ndaki Çinli işçilerle ilgili bir kitap yazabilecek ve konunun hakkını verebilecek birine benziyorum. Juniper Song gibi görünüyorum.

Emily'nin önerisi üzerine sosyal medyada varlık göstermeye başlıyorum. Şimdiye kadar alakasız konularda boş beleş tweetler attım ya da Jane Austen şakaları yaptım yalnızca. Doğru dürüst takipçim de yoktu zaten, dolayısıyla ortaya döktüklerim bir önem arz etmiyordu. Ama artık kitap anlaşmamla dikkat çektiğim için doğru izlenimi bırakmak istiyorum. Blog yazarlarının, eleştirmenlerin ve okurların benim, anlarsınız ya, doğru meseleleri dert edinen türden biri olduğumu bilmesini istiyorum.

Kimleri takip etmem, hangi tartışmalara dahil olmam gerektiğini anlamak için Athena ve muadillerinin hesaplarını inceliyorum. Baloncuklu çay, MSG*, BTS** ve *The Untamed* diye bir drama dizisi hakkındaki çarpıcı yorumları paylaşıyorum. ÇHC'ye (Çin Halk Cumhuriyeti demek bu) karşı olmanın ama Çin'i desteklemenin (aradaki farkın ne olduğundan çok da emin değilim) önemli olduğunu öğreniyorum. "Pembe yavrular" dedikleri genç şoven̈istlerle "tankçı" komünistlerin kimler olduğunu öğreniyor, ezkaza bunları destekleyen tweetleri paylaşmamaya dikkat ediyorum. Sincan Özerk Bölgesi'nde olup bitenleri

---

* Çin tuzu diye de bilinen lezzet arttırıcı, monosodyum glutamat. –*çn*

** K-pop grubu. –*çn*

kınıyorum. Hong Kong'un Yanındayım. Bu meselelere dair ses çıkarmaya başladığım andan itibaren her gün onlarca yeni takipçi ediniyorum ve takipçilerimin çoğunun gayribeyaz insanlar olduğunu, biolarında #SiyahlarınHayatıÖnemlidir ve #FilistineÖzgürlük gibi şeyler yazdığını görünce doğru yolda olduğumu anlıyorum.

Ve işte bu kadar, kamusal personam canlanıyor. Elveda June Hayward, *Akçaağacın Üzerinden*'in az bilinen yazarı. Merhaba Juniper Song, sezonun en çok konuşulan kitabının keskin zekâlı, gizemli yazarı ve merhum Athena Liu'nun en yakın arkadaşı.

Son Cephe'nin çıkmasından önceki aylarda, Eden'ın tanıtım ekibi bütün Amerika'nın kitabın varlığından haberdar olması için elinden geleni ardına koymuyor.

Ön okuma kopyalarını Eden'daki diğer ağır toplara yolluyorlar, hepsinin okuyacak vakti olmasa da üç beş çoksatan yazar "Müthiş sürükleyici!" ve "Merak uyandıran bir ses" gibi Daniella'nın şömize basacağı güzel şeyler söylüyor.

Kapak tasarımı kitabın çıkış tarihinden bir sene önce son hâlini aldı. Daniella benden tasarıma dair fikirlerimi bir araya getirdiğim bir Pinterest panosu yapmamı istedi. (Yazarlar tema ve tasarımın geneli konusunda fikir bildirebiliyor ama bunun haricinde kapak tasarımından anlamadığımızı kabul edip süreci onlara bırakıyoruz.) Google'da gezinip Çin İşçi Birlikleri'nin fotoğraflarını aradım ve işçilerin hoş siyah beyaz fotoğraflarını buldum – özellikle cazip bulduğum bir fotoğraf vardı, yedi sekiz işçi ışıldayan yüzlerle bir fotoğraf makinesinin önünde toplaşmış. Daniella'ya gönderdim. Bu nasıl? diye sordum. Telifi düşmüş hem, hakların almakla uğraşmayız.

Ama Daniella ve sanat departmanı bunun doğru havayı verdiği fikrinde değillerdi. Son Cephe'nin kurgu dışı bir tarih kitabı gibi görünmesini istemeyiz, diye cevap verdi Daniella. Sen kitapçıda dolaşırken görsen böyle bir kapak ilgini çeker miydi?

Nihayetinde daha modern bir temadan gittik. Alev almış bir Fransız köyünü andıran iki renkli soyut bir arka plan üstüne kalın, kocaman harflerle SON CEPHE yazıldı. Renklerin hikâyenin cüretkâr, destansı ve romantik yanını vurgulamasını istiyoruz, dedi Daniella. Şömizin iç kısmının kenarlarında Çince karakterler var – bu sayede okurlar farklı bir şeyle karşı karşıya olduklarını bilecek.

Kapak haşmetli, ciddi ve çekici görünüyordu. Her nasılsa aynı anda hem son on yılda basılmış bütün I. Dünya Savaşı romanları gibiydi hem de yeni, heyecan verici ve orijinal bir şeydi. Mükemmel, yazdım Daniella'ya. Tek kelimeyle mükemmel.

Şimdi, kitabın çıkış tarihi iyice yaklaşmışken, her yerde –Goodreads'te, Amazon'da, Facebook'ta, Instagram'da– reklamları görmeye başlıyorum. Metroya bile reklam vermişler. Ya bana söylemediler ya da ben unuttum çünkü Franconia-Springfield durağında inip kitabımın kapağını karşı duvara yapıştırılmış görünce öyle afallıyorum ki platformda donakalıyorum. *Bu benim kitabım. Benim adım bu.*

"*Son Cephe*," diye yüksek sesle okuyor arkamdaki kadın yanındakine. "Juniper Song yazmış. Hım."

"İyi görünüyor," diyor adam. "Bir bakalım."

"Evet," diyor kadın. "Olabilir."

O anda içimi bir sevinç dalgası kaplıyor, fazla klişe bulup CW dizilerinden fırlamış gibi göründüğümü düşünebilirsiniz ama iki elimi de yumruk yapıp zıplıyorum.

İyi haberlerin ardı arkası kesilmiyor. Brett yurtdışı haklarının satışları hakkında e-postayla güncelliyor beni. Almanya, İspanya, Polonya ve Rusya'ya satılmış. Fransa'dan ses yok henüz ama üzerinde çalışıyoruz, diyor Brett. Öte yandan Fransa'da kimsenin kitabı çok satmaz. Zaten Fransızlar seni severse çok yanlış bir şey yapıyorsun demektir.

Son Cephe "Yazın En İyi On Kitabı", "Sabırsızlıkla Beklenen Çıkışlar" ve inanılmaz bir şekilde PopSugar'm "Bu Yaz Plajda

Okumanız Gereken On Beş Kitap" gibi başlıkları olan listelere giriyor. Kumsalda I. Dünya Savaşı okumak herkese göre değil, diye şaka yapıyorum Twitter'da. Ama siz de benim kadar uçuksanız bu liste tam size göre!

Kitabım önde gelen Cumhuriyetçi siyasetçilerinden birinin kızı olmasıyla ünlü epey Beyaz bir Cumhuriyetçi kadının başını çektiği ülke çapındaki bir kitap kulübüne seçiliyor ve bu beni ahlaken biraz örseliyor ama sonra diyorum ki, eğer bu kulübün üye tabanı çoğunlukla Cumhuriyetçi Beyaz kadınlarsa böyle bir romanın dünya görüşlerini genişletmesi iyi olmaz mı?

Son Cephe İngiltere'de Okumakoliklerin Kitap Kolisi'ne de giriyor. Kitap kolilerinin bu kadar büyük bir endüstri olduğundan haberim yoktu ama görünen o ki Okumakolikler gibi abonelik servisleri kitapları her ay şirin kutularda başka ürünler eşliğinde on binlerce müşteriye gönderiyor. *Son Cephe*'nin Okumakoliklerin Kitap Kolisi versiyonunun kenarları tırtıklı olacak ve vegan deriden omuz çantaları, yeşim taşından yontulmuş çeşitli Çin burcu hayvanlarının (belli bir ücret karşılığında burcunuzu öğrenmek için internette kişilik testlerine girebiliyorsunuz) sallandığı anahtarlıklar ve sürdürülebilir kaynaklardan elde edilip doğrudan Tayvan'dan getirtilen yeşil çay seçenekleri gibi eşantiyonlarla birlikte sunulacak.

Barnes & Noble imzalı bir edisyon yapmaya karar veriyor, bu da çıkış tarihinden dört ay önce evime sekiz koca koli dolusu kâğıt göndermeleri anlamına geliyor, boş iç kapak sayfalarını ben imzaladıktan sonra basılı kitabın içine yerleştirilecekler. Binlerce sayfayı imzalamak *bin yıl* sürüyor, sonraki iki haftayı "bir imza bir cila" geceleri yaparak geçiriyor, sağımda kâğıt yığını, solumda merlot şişesiyle televizyonun karşısına kurulup *Blind Empire*'ı izlerken büyük kıvrımlı harflerle "Juniper Song" yazıp duruyorum.

Bunlar bir çoksatanın işaretleri mi? diye merak ediyorum. Öyle olmalı. Kitabınızın yayıncının gözünde ne kadar önemli

olduğunu neden en baştan söylemiyor kimse? *Akçaağacın Üzerinden* çıkmadan önce tanıtım için ne kadar çabalarsam yayıncı emeğimi o kadar ödüllendirir umuduyla blog röportajlarına ve podcastlere çıkmak için kıçımı yırtıyordum. Ama şimdi görüyorum ki yazarın çabalarının kitabın başarısıyla hiçbir alakası yok. Çoksatanlar seçiliyor. Yaptığınız hiçbir şeyin önemi yok. Siz yol boyunca sunulan ikramların keyfini çıkarıyorsunuz yalnızca.

Çıkış tarihine iki ay kala ilk eleştiriler dökülmeye başlıyor.

Sırf o küçük serotonin patlaması uğruna geceleri yeni Goodreads yorumlarına bakmayı alışkanlık hâline getiriyorum. Yazarlara Goodreads'e asla bakmamaları söylenir ama kimse bu tavsiyeye uymaz – hiçbirimiz yaptığımız işin nasıl karşılandığını bilme isteğine karşı koyamıyoruz. *Son Cephe* ortalığı yıkıp geçiyor zaten, 4.89 gibi şahane bir ortalaması var ve en üstteki yorumlar o kadar coşkulu ki arada bir karşıma çıkan kararsız üç yıldızlar canımı pek sıkmıyor.

Ama bir gece kalbimi durduran bir şey ilişiyor gözüme.

Tek yıldız. *Son Cephe*, CandiceLee adlı bir kullanıcıdan ilk tek yıldızını almış.

Olamaz. Tesadüf olup olmadığına bakmak için profiline tıklıyorum. Değil – CandiceLee, NYC, yayın sektöründe çalışıyor. En sevdiği yazarlar: Cormac McCarthy, Marilynne Robinson ve Jhumpa Lahiri. Goodreads'te öyle aman aman aktif değil –son değerlendirmesi 2014'ten bir şiir derlemesi üzerine– yani bu puanı kazara vermiş olamaz. Parmağı kaymamış işte. Candice işini gücünü bırakıp siteye giriş yapmış ve kitabıma bir yıldız vermiş.

Tir tir titreyen parmaklarımla ekran görüntüsü alıp editörüme gönderiyorum.

Selam Daniella,

Biliyorum, GR'ye bakmamamı söylemiştin ama bunu bir arkadaşım gönderdi ve biraz endişelendim. Profesyonel

açıdan büyük bir sıkıntı olduğunu düşünüyorum. Teknik olarak Candice'in iş dışında kitabımı istediği gibi değerlendirme hakkı var elbette ama duyarlık okuru meselesinden sonra bu bana biraz kasıtlı geliyor...

Sevgiler,
June

Daniella sabah ilk iş cevap veriyor.

Haber verdiğin için teşekkür ederim. Bu hiç profesyonelce değil. Meseleyi kendi içimizde halledeceğiz.

Daniella'nın yazışma tonunu rahatsız olduğunu anlayacak kadar iyi tanıyorum artık. Kısa, kesip atan cümleler. Sonuna adını yazmamış bile. Daniella belli ki *çok kızmış*.

Güzel. İçime hakkımı korumanın sıcacık ateşi çörekleniyor. Candice bunu hak etti – duyarlı okur hırgürü bir yana, hangi psikopat bir yazarın duygularıyla böyle oynar ki? Kitap çıkarmanın ne kadar stresli ve dehşet verici bir iş olduğunu bilmiyor mu bu kız? Eden ofisini sabah sabah nasıl bir kaosa sürüklediğimi hayal ederek ânın tadını çıkarıyorum bir an. Bir hemcinsim hakkında böyle bir şeyi asla yüksek sesle söylemem ama –sektör bu hâliyle yeterince zor zaten– umarım bu kaltağı kovdurturum.

Altı

Aylar, haftalar, günler kaldı derken kitap çıkıyor.

Kitabının satışa çıktığı günün çoğu yazarın hayallerinin suya düştüğü rezil bir gün olduğunu geçen sefer acı bir tecrübeyle öğrendim. Önceki hafta muazzam bir şey için geri sayıyormuş gibi hissediyorsunuz, trompetler çalacak, eleştirmenler hemen alkış tutacak, kitabınız bütün listelerde zirveye fırlayıp orada kalacak sanıyorsunuz. Oysa aslında dev bir düş kırıklığı o gün. Kitapçılara girip raflarda adınızı görmek eğlenceli tabii, orası doğru (tabii kitabınız yeni çıkanların arasında sergilenmiyorsa, diğer kitapların arkasına gömüldüğü için görünmüyorsa veya daha kötüsü, çoğu kitapçıya girmediyse başka). Ama bunun haricinde, hemen o sırada bir geri bildirim alamıyorsunuz. Kitabı alan insanlar okumayı bitirecek vakti bulamamış oluyor. Satışların büyük kısmı ön siparişte gerçekleştiği için Amazon'da, Goodreads'te ya da ay boyunca kafayı yemiş gibi kontrol edip durduğunuz diğer sitelerde kayda değer bir hareket olmuyor. İçinizde müthiş bir umut ve enerji fokurduyor ama... akacak yer bulamıyor.

Kitabınızın çuvalladığını anladığınız tek ve yıkıcı bir an da olmuyor. Günler geçtikçe, satış rakamlarınızı başka yazarlarınkilerle karşılaştırdıkça, sırf bunu kontrol etmek için girdiğiniz semt kitapçınızda aynı imzalı kopyanın satılmadan durduğunu gördükçe birbiri üstüne binen bin tane hayal kırıklığı oluyor yalnızca. Editörünüzden gelen "Satışlar beklediğimizden biraz düşük ama artacağını umuyoruz" şeklindeki e-postalar ve bun-

ları izleyen mutlak ve anlamsız sessizlikler damlaya damlaya göl oluyor. Giderek büyüyen bir korku, endişe ve hüsran hissi oluyor, derken bu kadar kahır fazla geliyor ve yazar olabileceğinize inandığınız için kendinizi aptal gibi hissediyorsunuz sonunda.

Diyeceğim, *Akçaağacın Üzerinden*'de fazla umutlanmamayı öğrendim.

Ama bu kez başka sanki. Bu kez Athena gibi yazarların deneyimlediği hâliyle dünyanın ne kadar farklı olduğunu öğreniyorum. Kitabın çıktığı gün Eden evime koca bir kasa şampanya gönderiyor. *Tebrikler,* yazıyor notta Daniella'nm elyazısıyla. *Bunu hak ettin.*

Şişelerden birini çıkarıp havaya kaldırarak selfi çekiyor, altında şu açıklamayla Instagram'a koyuyorum: BÜYÜK GÜN! İçim minnetle dolu, kafam karmakarışık ve aşırı heyecanlıyım. Dünyanın en iyi ekibiyle çalışmak ne şans! Bir saatte iki bin beğeni alıyor.

O kalplerin birikmesini izlemek kitabın çıkış günü için umduğum serotonin dalgasını coşturuyor nihayet. Bütün sabah boyunca hiç tanımadığım insanlar tebrik mesajlarına, yorumlara ve kitabımın Barnes & Noble'daki Yeni Çıkanlar köşesinden ya da semtlerindeki bağımsız kitapçıların önerilenler raflarından çektikleri fotoğraflara beni etiketliyorlar durmadan. Hatta bir kitapçı elindeki kopyalardan *piramit* yapıp beni etiketlediği gönderisinin altına İLK GÜNDEN YÜZ ADET SON CEPHE SATMAYA KARARLIYIM! İZLEYİN VE GÖRÜNNN yazıyor.

Genel kanıya göre sosyal medya bir kitabın ne kadar başarılı olduğunu anlamak için kötü bir ölçüt. Twitter daha geniş tabanlı kitap alımı ekosferini yansıtmaz örneğin, ya da çok heyecan yaratıyormuş gibi görünen kitapların arkasından genellikle yazarın ekibinin Twitter'ı aşırı aktif kullanması çıkar. Beğeniler ve takipçiler satışa çevrilmez illa.

Yine de bu furyanın bir şeylerin işareti olması gerekmez mi? *NPR*'da, *New York Times*'ta *ve Washington Post*'ta yazılar çıktı.

Akçaağacın Üzerinden, *Kirkus*'ta çıktığı için bile kendimi şanslı saymıştım, oysa yazı kitabın özetinden halliceydi. Bu arada herkes *Son Cephe*'den sezona damgasını vuracağından eminmişçesine bahsediyor. Yayın dünyasının işleyişinin karanlık tarafı bu mu acaba, diye merak ediyorum: Bir kitap büyük bir başarı yakalıyorsa sebebi bir noktada herkesin, çok da hikmet aramaksızın, o günlerin kitabının o olacağına karar vermesi mi?

İstediği kadar keyfi olsun, işime yaradığı için memnunum.

Bu gece Waterfront civarındaki Politics and Prose'da lansmanımız var. Oraya dinleyici olarak en az on kez gitmişimdir. Kitaplarının tanıtım turlarına çıkan eski başkanların ve meşhur insanların konuştuğu türden bir yer burası: Birkaç sene önce Hillary Clinton'ın kitabından bir pasaj okuduğu etkinliğe katılmıştım. Athena'nm ilk kitabının lansmanı da burada olmuştu. Emily PP'de benim için rezervasyon yaptığını söyleyince ekranın karşısında çığlık attım resmen.

O kapıdan girerken her şeye hazırlıklı olmalıyım. *Akçaağacın Üzerinden*'de birlikte çalıştığım yayıncı benim için "şehirden şehre" bir tur ayarlamıştı ama gittiğim hiçbir kitapçıda on kişiden fazlasını görmemiştim. İnsanlar cümlenizin yarısında salondan çıkarken okumayı sürdürmek, sorularla cebelleşmek gerçekten acı verici, çok acı verici bir şey. Mağaza müdürü tepemde dikilip her şeyi daha da can sıkıcı bir hâle getirecek şekilde muhtemelen tatil yüzünden, insanlar alışveriş yapmakla meşgul olduğundan, ayrıca kendileri de tanıtım için yeterli vakit bulamadığından katılımın bu kadar düşük olduğuna dair boş boş konuşurken orada oturup satın alınmamış bir yığın kitabı imzalamak daha da beter. İkinci duraktan sonra pes etmek istemiştim ama bir kitap turunu iptal etmek, her bir dakikasını atlatmak için çaba sarf etmekten, daha iyisini umut ederek ne büyük bir aptallık ettiğini, bu dünyaya ait olmadığını anladıkça yüreğinin sürekli ezilmesinden bile daha küçük düşürücü.

Ama bu gece kitapçı hıncahınç dolu – içeride ayakta dura-

cak yer bile kalmamış, insanlar koridorda yere bağdaş kurmuşlar. Çıkıp gitmeme ramak kalıyor. Girişte oyalanıyor, telefonuma bakıp tarihi ve saati kontrol ediyorum çünkü bu gerçek olamaz. Okuma günümü Sally Rooney'ninkiyle mi karıştırdım yoksa? Ama mağaza müdürü beni görüp arkadaki ofisine götürüyor, bir şişe suyla nane şekeri ikram ediyor ve o anda dank ediyor işte – yanlışlık yok, gerçek bu, bütün bu insanlar *beni* görmeye gelmiş buraya.

Ön tarafa yürürken etrafımda alkışlar yankılanıyor. Mağaza müdürü beni takdim ediyor, dizlerim titreye titreye kürsüde yerimi alıyorum. Hayatımda hiç bu kadar büyük bir kalabalık karşısında konuşmadım. Neyse ki soru cevap kısmından önce bir pasaj okuyacağım, dolayısıyla kendimi toparlayacak vaktim var. Kitabın orta yerinden bir parça seçtim – dinleyicilerin içine rahatça girebileceği, kendi başına da bütünlüğü olan bir vinyet. Daha önemlisi, büyük kısmını benim yazdığım bölümlerden biri. Bunlar benim cümlelerim, benim deham bu.

"Ah Lung'un bölüğündeki adamları yönlendirmekle görevli İngiliz subay bu yabancıların ona her an saldırabileceğinden korkuyor gibiydi." Sesim titriyor ama sakinleşiyor sonra. Öksürüyorum, bir yudum su içiyor ve devam ediyorum. İyiyim. Bunu becerebilirim. "Merkeze ilk geldiğinde, 'Kapat hepsini,' diye tavsiye vermişti meslektaşı. 'İyi çalışıyorlar ama sen yine de önlemini al, kimsenin başını ağrıtmasınlar.' Bu yüzden adamların açık izinleri olmadan dikenli tellerle çevrili alandan çıkmasına hiçbir suretle müsaade edilmemesini emretmişti ve Ah Lung da Fransa'daki ilk haftalarını uyarı zillerinin ve tuzak tellerinin arasında parmak ucunda dolaşırken buraya seferberlik için geldiyse niçin mahkûm muamelesi gördüğünü anlamaya çalışarak geçirmişti."

Çok iyi gidiyor. Ortama hâkim olduğunuz zaman bunu hissedebiliyorsunuz. Kendine has bir sessizlik mevcut, herkesin göğsüne bir kanca takmışsınız ve iplere asılmışsınız gibi bir gerilim. Sesim pürüzsüzleşti şimdi; duru, çekici, öte yandan beni

kırılgan, insani ama sakinliğini koruyabilen biri gibi göstermeye yetecek kadar titrek hâlâ. Gri taytım, kahverengi botlarım ve bu akşam için aldığım dar, burgonya rengi balıkçı yaka kazağımla iyi göründüğümün farkındayım. Ben bir Ciddi Genç Yazarım. Edebiyat Yıldızıyım.

Okumamı coşkulu alkışlar eşliğinde bitiriyorum. Soru cevap faslı da bir o kadar iyi gidiyor. Gelen sorular ya bana caka satma fırsatı veren kek sorular ("Konusu tarihin karanlık sayfalarında kalmış böyle kitap için yaptığınız hazırlıklarla gündüz mesainizi nasıl dengelediniz?", "Tarihsel arka planı nasıl bu denli zengin ve gerçekçi bir şekilde kurdunuz?) ya da beni düpedüz pohpohluyorlar ("Bu kadar genç yaşta böyle bir başarıyı nasıl kaldırıyorsunuz?", "Bu ölçekte bir kitap anlaşması yaptıktan sonra kendinizi baskı altında hissettiniz mi?").

Verdiğim cevaplar komik, açık, incelikli ve mütevazı:

"Açıkçası neyi dengeleyip neyi dengeleyemediğimden pek emin değilim. Haftanın hangi gününde olduğumuzu bile bilemiyorum. Akşamın başında kendi adımı unuttum." Gülüşmeler.

"Üniversiteyken yazdığım her şey saçmalığın dik âlâsıydı tabii çünkü üniversite öğrencileri bir üniversite öğrencisi olmanın romantizminden başka bir şey yazmayı bilmezler." Daha da gülüşmeler.

"Tarihi kurguya yaklaşımıma gelince, Saidiya Hartman'ın eleştirel öyküleme tekniğinden faydalandığımı düşünüyorum, bu da akıntının tersine yazmak, bize soyut gelen arşiv kayıtlarına empati ve gerçekçilik zerk etmek demek." Düşünceli, etkilenmiş kafa sallamalar.

Beni seviyorlar. Gözlerini benden alamıyorlar. Benim için buradalar, her kelimeme sımsıkı tutunuyorlar, dikkatleri tümüyle *benim* üstümde.

Ve ilk kez tam anlamıyla kavrıyorum başardığımı, oldu işte, işe yaradı. Seçilmişlerden biri oldum ben de, Yukarıdakilerin önemli addettiği biri oldum. Kalabalıkla aramdaki ahenk müt-

hiş, güldüklerinde gülüyor, sorularını ifade ediş şekillerine dair espriler yapıyorum. Önceden hazırladığım tumturaklı cevaplara bakmak aklıma bile gelmiyor; tamamen doğaçlama ilerliyorum şimdi, ağzımdan çıkan her kelime akıllıca, tatlı, merak uyandırıcı. Yıkıp geçiyorum ortalığı.

Derken onu görüyorum.

Hemen karşımda, ön sırada, kanlı canlı, gölgesi bile var, öyle somut ve mevcut ki halüsinasyon görüyor olamam. Zümrüt yeşili şalı var, alametifarikalarından biri, kumaşı narin endamına öyle bir sarmış ki omuzları hem zayıf ve kırılgan hem de zarif görünüyor. Plastik sandalyesinin sırtına kibarca yaslanmış, ışıl ışıl siyah saçlarını omzundan geriye atıyor.

Athena.

Kanım kulaklarıma hücum ediyor. Hayal gördüğümü umarak gözlerimi kırpıştırıyorum ümitsizce ama gözlerimi her açtığımda orada hâlâ, dut kırmızısı parlak dudaklarıyla beklentili bir şekilde gülümsüyor. Ruju *Stila* marka, *Stay All Day* serisinden, diye düşünüyorum çılgınca çünkü bunu biliyorum, lansmandan önce *Vogue*'un Athena'nın makyaj sırlarını paylaştığı aptal sayısını on kez okudum çünkü. Tonun adı *Beso shade.*

Sakin ol. Belki başka bir açıklaması vardır. Belki kardeşi, ona tıpatıp benzeyen biri –kuzeni, ikizi– olabilir mi? Ama Athena'nın kardeşi yok, geniş ailesinde onun kuşağından başka biri de yok; annesi bunu net bir şekilde söyledi. *Sadece ben ve kızım kaldık.*

Büyü bozuluyor. Başım dönüyor, ağzım kuruyor, soru cevap faslının kalanında dilim dolaşıyor sürekli. Dinleyiciler üzerindeki bütün nüfuzumu kaybediyorum. Biri Yale'da okurken aldığım derslerin *Son Cephe* üzerinde etkisi olup olmadığını soruyor, aldığım hiçbir dersin adı aklıma gelmiyor.

Yok olacağını, hayal gücümün oyunu olduğunu umarak Athena'ya bakıp duruyorum ama her baktığımda *orada* duruyor hâlâ, o havalı, esrarlı hâliyle beni izliyor, ağzımdan çıkan her kelimeyi yargılıyor.

Vakit doluyor sonra. Alkışları dinlerken oturup bayılmamaya çalışıyorum çaresizce. Müdür beni imza kuyruğunun başındaki masaya götürüyor, yüzüme zar zor kondurduğum sırıtmayla art arda okur selamlıyorum. Gülümsemek, göz teması kurmak, hoşbeş etmek, kendi adını ya da ithaf ettiğin kişinin adını yanlış yazmadan kitap imzalamak maharet istiyor. Kitabın satışa çıkmasından önceki stok imzalama etkinliklerinden biraz deneyimim var, iyi bir günümde arada sadece bir iki can sıkıcı sessizlikle bu işin altından kalkabiliyorum pekâlâ. Ama bugün her şeyi elime yüzüme bulaştırıyorum. Aynı kişiye iki kez "İyi vakit geçirdiniz mi?" diye soruyorum ve müşterilerden birinin adını o kadar yanlış yazıyorum ki kitapçı okurun kopyasını ücretsiz değiştirmeyi teklif ediyor.

Athena elinde kitapla önümde belirecek diye ödüm kopuyor. Kuyrukta yeşil şalını görmek için kafamı uzatıp duruyorum ama sırra kadem basmış gibi.

Başka kimse fark etmedi mi? Onu gören bir tek ben miyim?

Kitabevi çalışanları bir şeylerin ters gittiğinin farkında. Bana danışmadan, imza kuyruğunun geri kalanını acele ettirip vakit geç olduğu için sorularını kısa tutmalarını söylüyorlar. İşimiz bittiğinde yemeğe ya da bir şeyler içmeye davet etmiyor, elimi sıkıp teşekkür etmekle yetiniyorlar. Müdür bana Uber çağırmayı *teklif ediyor*, minnetle kabul ediyorum.

Evde ayakkabılarımı fırlatıp yatağa kıvrılıyorum.

Kalbim yerinden çıkacak gibi, nefesim sıklaşıyor. Beynim öyle bir uğulduyor ki kendi düşüncelerimi zar zor duyuyorum. Kafatasımın altında bir çekişme var, vücudumun önce içine, sonra dışına itiliyormuşum gibi. Panik atağın yaklaştığını hissediyorum – hayır, yaklaşmıyor, *zirve* yapıyor, son bir saattir düşük perdeden atak geçiriyordum zaten ve şimdi semptomları bütün kapsamıyla deneyimleyebileceğim mahrem bir alana girdim. Göğsüm sıkışıyor. Görüş alanım darala darala iğne deliği kadar kalıyor.

Dr. Gaily'nin öğrettiği soru listesini cevaplamaya çalışıyorum. Ne görüyorum? Bu bej yatak örtüsünü, bir tarafı fondöten ve yol yol rimel lekeli. Ne kokusu alıyorum? Bugün öğle yemeği için sipariş ettiğim ve etkinlikten önce tek lokma yiyemeyecek kadar gerildiğim için hâlâ masanın üstünde duran Kore yemeğinin kokusunu; burnumun dibindeki yeni yıkanmış nevresimin temiz deterjan kokusunu. Ne duyuyorum? Dışarıdaki trafiği, kulak zarımda zonklayan kalp atışlarımı. Ne tadı alıyorum? Bayat şampanya, zira biraz önce bu sabahtan kalan yarım şişeyi fark ettim.

Beni biraz olsun kendime getiriyor hepsi ama zihnim dörtnala koşuyor, midem hâlâ bulanıp ekşiyor. Kendimi banyoya atmam gerek, en azından bir duş almalı ve şu makyajı çıkarmalıyım ama başım öyle dönüyor ki yerimden kalkamıyorum.

Onun yerine telefonuma uzanıyorum.

Twitter'da Athena'nın adını aratıyorum, sonra kendi adımı, sonra ikimizin adını birlikte. Önce sadece adlar, sonra sadece soyadlar, sonra ikisi birden, etiketli, etiketsiz. Politics and Prose'dan bahseden gönderileri arıyorum. Adını hatırlayabildiğim bütün kitabevi çalışanlarının Twitter'daki kullanıcı adlarını arıyorum.

Ama hiçbir şey yok. Athena'yı bir tek ben görmüşüm. Twitter'da herkes akşamın ne kadar iyi geçtiğinden, benim ne kadar tutkulu ve güzel konuştuğumdan, *Son Cephe*'yi okuyacakları için ne kadar heyecanlı olduklarından bahsediyor varsa yoksa. "June+Athena" aramamın sonucunda son bir saatte atılmış tek bir tweet çıkıyor. Katılımcılardan herhangi birinin yazmış olabileceğini varsayıyorum:

> Juniper Song'un bu geceki Son Cephe okuması tek kelimeyle muhteşemdi, niçin bu kitabın arkadaşına bir saygı duruşu olduğunu düşündüğü belli. Yaratım sürecinden bahsederken Athena Liu'nun hayaleti de sahiden orada, bizimle birlikteydi sanki.

Yedi

Ertesi çarşamba *New York Times* çoksatanlar listesine üçüncü sıradan giriyorum. Daniella haberi e-postayla veriyor: Tebrikler, June! Bize hiç sürpriz olmadı ama senin endişelendiğini biliyorum, o yüzden işte sana kanıt! Başardın :)

Birkaç dakika sonra da Brett yazıyor. OLEYYY!

Tanıtım departmanından Emily Twitter'da haberi patlatıyor, sonra neşe dolu tweetlerin, Instagram gönderilerinin ve özel mesajların ardı arkası kesilmiyor. Eden'ın resmi hesabı beni iki kadının bir şişe şampanyanın etrafında hoplayıp zıpladığı bir GIF'le birlikte etiketliyor. JUNIPER SONG, NEW YORK TIMES ÇOKSATANLAR YAZARI!

Vay canına.

Vay canına.

Hayatım boyunca hep bunu istemiştim. Ön sipariş rakamlarından listeye girme ihtimalimin yüksek olduğunu biliyorduk ama kanıtı apaçık ortaya dökülünce zevkten dört köşe oluyorum. İşte onay damgası. Ben kitapları çok satan bir yazarım. Başardım.

Tebrik mesajları üçer beşer gelmeye devam ederken temiz bir yarım saat boyunca masamın başında oturup boş gözlerle telefonuma bakıyorum. Birini arayıp bütün sevincimi haykırasım var ama kimi arayacağımı bilmiyorum. Annem ya umursamaz ya da umursuyormuş taklidi yapıp listenin nasıl işlediğiyle ilgili bana kendimi kötü hissettirecek manasız sorular sorar. Rory benim adıma sevinir ama bunun neden büyük bir başarı olduğunu

anlamaz o da. Arama geçmişimdeki dördüncü kişi eski sevgililerimden biri, en son bir iş için şehre geldiğinde kafası bin beş yüzken takılmak için aramıştı, *ona* söylemeyeceğim kesin. Yazar arkadaşlarımın hiçbiriyle o kadar yakın değilim, övünmek için aramış gibi olurum ve bu da hiç şık durmaz. Yazar olmayan arkadaşlarıma söylemenin de tadı yok – duruma vâkıf, bunun Gerçekten Büyük Bir Olay olduğunu anlayabilecek birini istiyorum.

Normalde arayacağım ilk kişinin, bu haberi gerçek anlamıyla kavrayabilecek ve adi bir kıskançlık ya da sahte bir destekle tepki vermeyecek tek kişinin Athena olduğunu anlamam bir iki dakikamı alıyor.

Tebrikler, diyorum hayaletine çünkü bu kadar cömertlik elimden gelir, çünkü okuma seansımdaki rahatsız edici hayali belleğimde arka planda kaldı, şu anda aldığım vahşi keyifler ona yer bırakmadı. O görüntüyü gerginlikten doğan halüsinasyonlara yormak kolay şimdi; böyle bir şey olduğunu hepten unutmak daha da kolay.

Haberi Twitter'dan paylaşıyorum onun yerine. Listeye girmenin benim için, özellikle de ilk kitabımın başarısızlığından sonra, niçin bu kadar önemli olduğunu, yayın dünyasında verdiğim emeğin nihayet karşılığını bulduğunu anlatan uzun bir zincir yazıyorum. Herkes bir gecede çoksatan yazarı olmuyor, diye gözlem yapıyorum bilgece. Bazılarımız bunun için yıllar boyu sıkı çalışıyor, ümit ediyor, hayaller kuruyor. Benim de yıldızımın parlayacağı günün geleceğini umdum hep. Ve işte, sanırım o gün geldi.

Boşluğu doldurmak için ihtiyacım olan şey tam da bu beğeni ve TEBRİKLER seli. Ekranın başında oturup sayıların artmasını izliyor, bildirimler yağarken o küçük serotonin patlamasının keyfini sürüyorum.

Sonunda çişim geliyor, ekranın başından kalkmaya mecbur bırakıyor beni. Kalkmışken eve Baked & Wired'dan bir düzine kapkek sipariş ediyorum, o gün ellerinde olan her çeşitten birer

tane. Sonra elimde çatalla yere oturup yediklerimin tadı güzel gelmeye başlayana dek tıkınıyorum.

Son Cephe sonraki hafta altı numaraya, ondan sonraki hafta onuncu sıraya yerleşiyor ve bütün ay yerinden kıpırdamıyor. Listeye hasbelkader girmediğim anlamına geliyor bu. Kitabım iyi ve istikrarlı satıyor. Eden bana verdiği avansı çıkardı bile. Olası tüm ölçütlere göre büyük bir başarıyım ben.

Her şey değişiyor. Artık tamamen farklı bir yazar klasmanındayım. Daha hemen sonraki ay çeşitli edebiyat etkinliklerinde konuşmak üzere beş altı davet alıyorum ve birkaçına katıldıktan sonra bundan keyif aldığımı anlıyorum. Eskiden nefret ederdim bu tip şeylerden. Büyük yazar meclisleri –ödül törenleri, kongreler, konferanslar– lisenin ilk günü gibi, hatta daha da kötüdür çünkü havalı çocuklar gerçekten de göründükleri kadar havalıdır ve kitabınız diğer herkesin sizi insan yerine koymasına yetecek kadar satmadığı için, yeterince pazarlanmadığı veya eleştirmenlerce yeterince iyi karşılanmadığı için bir sohbetin dışında bırakılmak dünyanın en aşağılayıcı şeyidir. Katıldığım ilk edebiyat konferanslarından birinde eserlerine ortaokuldan beri bayıldığım bir yazara utana sıkıla kendimi tanıtmıştım. Adam gözlerini kısıp isim etiketime bakmış, "Hım, sanırım adını hiç duymadım," demiş ve bir anda dönüp gitmişti.

Şimdi, pat diye, hatırısayılır biriyim ben de. Şimdi erkekler bana asılıyor, barda içki ısmarlıyorlar. (Edebiyat etkinlerindeki bar toplanmalarına "barkon" diyoruz – bütün yıl boyunca bir araya gelip aldıkları avanslar ve kitaplarının baskı sayısıyla sidik yarıştırmayı bekleyen insanların yalakları bunlar.) Küçük bir yayınevinde çalışan editör bir kadın tuvalette beni köşeye sıkıştırıp büyük hayranım olduğunu söylüyor. Film ajanları kartvizitlerini verip irtibata geçmemi istiyor. İlk kitabım fiyaskoyla sonuçlandığından beri beni hakir gören yazarlar canciğer kuzu sarmasıymışız gibi davranmaya başlıyor. *Kimleri görüyorum, nasılsın?*

Zaman nasıl da akıp gidiyor, değil mi? Baksana, vaktin varsa yeni kitabım için birkaç cümle yazar mısın? Beni editörünle tanıştırsan olur mu?

Bu yazın BookCon'unda, ki bunu yayın dünyasının yıl sonu balosu gibi düşünebilirsiniz, Javits Center civarında bir sürü after-party'ye davet ediliyor, partilerde koldan kola gezdiriliyor, piyasadan her biri öncekinden daha başarılı bir dizi insanla tanıştırılıyor ve sonunda kendimi Daniella ve en çok satan yazarlarından üçüyle buluyorum – doğaüstü suçlarla savaşıp köhne barlarda vampirlerle aşk maceraları yaşayan sarışın bir garson kızla ilgili bir dolu çoksatan yazan Marnie Kimball; yakın zamanda, otuzuna basmadan zengin ve güçlü bir CEO olmasını konu alan anı kitabı hakkında konuşmak üzere *Today Show*'a çıkan Jen Walker ve çocukluğumdan beri kitaplarını Target raflarında gördüğüm haşin ve güzel aşk romanları yazarı Heidi Steel.

"Bana mı öyle geliyor yoksa roman yazma yaşı giderek düşüyor mu?" diye soruyor Marnie. "Çocuk gibi görünüyor bunlar."

"Üniversiteden çıkar çıkmaz imzaları atıyorlar artık." Heidi kafasını iki yana sallıyor. "Sözüm meclisten dışarı, June. Geçenlerde aşk romanları panelinde yanımda oturan kız ikinci sınıf öğrencisiydi. İçki içecek yaşta bile değil henüz."

"Akıllıca mı bu? Frontal loblarının gelişimi tamamlanmadan anlaşma imzalatmak mantıklı mı?"

"Geçen gün biri imza kuyruğunda kendisi için övgü yazısı yazmamı istedi," diyor Jen. "İnanabiliyor musunuz? Kitabı hayatımda duymamışım, basan yayınevi hayatımda duymadığım küçük bir yayınevi, kız elinde ön okuma kopyasıyla gelmiş, evet diyeceğimden hiç şüphesi yokmuş gibi yüzünde güller açarak bunu soruyor."

Marnie irkiliyor. "Sen ne dedin?"

"Çantamda yer olmadığını, ajanının benim ajanıma epub dosyası yollayabileceğini söyledim. Dosyayı tabii ki asla açmayacağım. *Hop.* Dosdoğru çöpe."

Hepsi kıkırdıyor.

"Diplomatik hareketler," diyor Heidi.

"Onları da anlamak lazım," diyor Marnie. "Pazarlama desteği almıyorlar ki, zavallılar."

"Evet, gerçekten çok yazık," diye iç çekiyor Daniella. "O küçük yayınevlerinin iyi romanları alıp yazarlarını kurtlar sofrasına atmasından nefret ediyorum."

"Acımasızlık bu," diyor Jen. "Ajanları böyle olacağını tahmin etmeli. Sektör korkunç."

"*Bilmez* miyim?"

Hep beraber kafa sallayıp şarabımızı yudumluyoruz, o talihsiz kitlelerin bir parçası olmadığımızı düşünmek içimizi ferahlatıyor. Sohbet, çalışanlarının yarısını işten çıkaran bağımsız yayınevlerinin sonuncusuna kayıyor, tek bir kıdemli editörleri kalmış, bünyelerindeki yazarlar eli kulağındaki kaosta şanslarını mı denemeli yoksa sözleşmelerini feshetmeye, batan gemiyi terk edip başka bir yayınevine geçmeye çalışsalar daha mı iyi? Yayın dünyasıyla ilgili dedikodular, başkalarının talihsizlikleri üzerine varsayımlarda bulunuyorsanız, epey eğlenceliymiş meğer.

"Çin İşçi Birlikleri'ne ilgin nasıl başladı?" diye soruyor Marnie. "Kitabından önce duymamıştım hiç."

"Çoğu kişi duymamıştı," diye böbürleniyorum. Marnie kitabımın konusundan haberdar olduğu için koltuklarım kabarıyor. Ne düşündüğünü sormayacağım – birine kitabınızı gerçekten mi okuduğunu yoksa sadece okumuş numarası mı yaptığını sormamak yazarlar arasında bir görgü kuralı. "Yale'da Doğu Asya tarihiyle ilgili bir ders almıştım. Hoca dersin tartışma kısmında bu konudan bahsetmişti, üzerine hiç İngilizce roman yazılmamasına şaşırmıştım, bu yüzden kanona bu gerekli eklemeyi yapabileceğimi düşündüm." İlk kısım doğru; gerisi değil – o dersin büyük kısmını Japon sanat tarihiyle, yani dokunaç pornosuyla ilgili bir şeyler okuyarak geçirmiştim ama böyle sorular için münasip bir kılıf bu hikâye.

"Benim yöntemim de tam olarak bu," diyor Heidi heyecanla. "Tarihteki boşlukları, üzerine kimsenin konuşmadığı şeyleri arıyorum. Bir iş insanıyla Moğol bir avcı kız arasındaki aşkı anlatan epik fantazi romanını da böyle yazdım. *Kartal Kız.* Gelecek yıl çıkacak. Daniella sana bir kopya gönderir. Anglofon okurların benimsemediği perspektifler üzerine düşünmek çok önemli. Madun seslere, bastırılmış anlatılara yer açmalıyız."

"Doğru," diyorum. Heidi'nin "madun" kelimesini bilmesine biraz şaşırıyorum. "Biz olmasak bu hikâyeler anlatılmayacak."

"Aynen. *Aynen* öyle."

Partinin sonlarına doğru vestiyer kuyruğunda beklerken eski editörümle karşılaşıyorum. En iyi arkadaşımmış gibi, ilk göz ağrımı, ilk kitabımı katletmemiş, başarısızlığa mahkûm etmemiş, sonra da beni bir başıma ortada bırakmamış gibi kollarını açа açа sarılmaya geliyor.

"Tebrik ederim, June," diyor kocaman gülümseyerek. "Başarılarını izlemek çok güzel."

Geçtiğimiz sene boyunca Garrett'la tekrar karşılaşırsam neler diyeceğimi çok düşündüm. Onun yazarıyken kendimi tuttum hep; köprüleri yakmaktan, birlikte çalışması imkânsız biri olduğum lafını yaymasından çok korkuyordum. Bana kendimi ne kadar küçük hissettirdiğini, o kesip atan, başından savan e-postaların beni yayıncımın benden çoktan vazgeçtiğine inandırdığını, kayıtsızlığı yüzünden yazmayı bırakmama ramak kaldığını yüzüne söylemek istiyordum.

Ama en iyi intikam başarılı olmaktır. Garrett'ın sorumlu olduğu alt markanın bir ayağı çukurda. Meşhur ve ölü yazarların kaleminden çıkma, haklarına can simidine tutunur gibi tutunduğu kitaplar hariç çoksatan listelerine giren hiçbir şey yayımlamadı. Bir sonraki ekonomik daralmada işsiz kalmazsa şaşarım. Ayrıca fısıltı gazetesinin onun arkasından neler dediğini de biliyorum – *Juniper Song aslında Garrett McKintosh'un listesindeymiş ve adam* Son Cephe*'yi istememiş. İnsan böyle bir salaklığı nasıl yapar ki?*

"Teşekkür ederim," diyorum. Sonra, kendime hâkim olamadığım için, "Eden'dan aldığım destekten çok memnunum. Daniella harika biri."

"Evet, muhteşemdir. Harper'da birlikte staj yapmıştık." Ayrıntıya inmiyor, beklenti içinde gülümsemekle yetiniyor.

Dehşet içinde fark ediyorum ki tek derdi çene çalmak. Onu etkilememe gerek yok. Olduğum hâlimle yeterince etkileyiciyim zaten. *Benimle* görülmenin peşinde sadece.

"Evet," diyorum yapmacık bir gülümsemeyle. "Şahane bir editör." Sonra, artık iyice sinir olduğum ve bıçağı kanırtmak istediğim için, "Bakış açımı gerçekten anlıyor, harika bir ekip olduk. Daha önce hiç bu kadar zeki ve sezgileri güçlü biriyle çalışmamıştım. Bütün başarımı ona borçluyum."

Laf çaktığımı anlıyor. Yüzü düşüyor. Biraz daha havadan sudan konuşup birbirimize alışıldık haberler veriyoruz –ben yeni bir kitap üstünde çalışıyorum, o da kendisini heyecanlandıran yeni bir yazarla imza atmış– sonra müsaade istiyor. "Ben kaçayım artık, Junie, İngiltere'den gelen bir meslektaşıma görünsem iyi olacak. Hafta sonu için gelmiş sadece." Omuz silkip el sallıyorum. Uzaklaşıyor, hayatımdan da ebediyen çıktığını umuyorum.

Ocak ayında *Son Cephe*'den ilk telif ödemesi bildirimi geliyor. Avansı çıkardım. Kitabın aldığım hatırı sayılır avansı karşılamaya yetecek kadar sattığı anlamına geliyor bu, sonraki bütün satışlardan da yüzde almaya devam edeceğim. Satışlar, bugün elime geçen hesap tablosuna bakacak olursak, şaşırtıcı derecede iyi.

Şimdiye kadar avansı harcama konusunda temkinli davrandım. Avans alınan paranın hızla eriyip gittiğiyle, satışlardaki payımın avansı geçmeyebileceğiyle, ilkine yaklaşan ikinci bir sözleşmeye kesin gözüyle bakmamam gerektiğiyle ilgili çok fazla ibretlik hikâye okudum. Ama bu ay kendimi şımartıyorum. Yeni bir dizüstü bilgisayar alıyorum; nihayet, ne zaman iki yüz

sayfayı aşan bir Word dosyası açmaya çalışsam tiz çığlıklar atıp kapanmayacak bir MacBook Pro. Daha hoş bir eve çıkıyorum – Athena'nın Dupont'ta tuttuğu ev kadar havalı bir yer değil ama ziyarete gelenlerin mirasa konduğumu sanmalarına yetecek kadar güzel. IKEA'ya gidip fiyatına bakmadan istediğim her şeyi alıyorum, taşıma ve montaj işini TaskRabbit'te bulduğum iki çok yakışıklı son sınıf öğrencisinin yapması için ekstra ücret ödüyorum. Çocukların benimle flört etmesine izin veriyorum. İyi bir bahşiş veriyorum.

İçki dolabı alıyorum. İçki dolabı olan türden bir insanım ben artık.

Öğrenci borçlarımın kalanı için çek yazıp zarfı yalıyor ve Eğitim Bakanlığı'na yolluyorum. Hayatımın geri kalanı boyunca Nelnet'ten e-posta almayacağım çok şükür. Sağlık sigortası yaptırıyorum. Dişçiye gidiyorum, fark edilmemiş bir sürü çürüğümün oyulması için binlerce dolar sökülmem gerektiği orta çıktığında gözümü kırpmadan ödüyorum faturayı. Hiçbir şikâyetim olmadığı hâlde doktora görünüyorum, sırf kontrol için, param var çünkü.

Athena'yı ve o aptal kokteylleri düşünmeden boğazımdan geçmese de kaliteli viski almaya başlıyorum. Whole Foods'tan alışveriş yapıyorum. Jalapeno biberli mısır ekmeklerinin bağımlısı oluyorum. İkinci el dükkânlarından değil, marka mağazalardan giyiniyorum. Etsy'den bulduğum ucuz incik boncukları atıyor, üzerinde etik ve sürdürülebilir şartlarda çıkarılmış kıymetli taşlar olmayan takılara tenezzül etmiyorum.

Vergi dönemi geldiğinde bu işle muhasebeci olan ablam Rory'nin ilgilenmesini istiyorum. Ona bu yılki vergi formlarımı gönderiyorum; birkaç dakikaya kalmadan cevap veriyor, Yok artık, sen ciddi misin???

Ne sandın, diyorum. Kalemimin işe yarayacağını söylemiştim.

***

İyilik bulup iyilik yapıyorum. Asyalılar cemaatine katkıda bulunmak istediğimi dile getirirken yalan söylemiyordum. Asya Asıllı Amerikalı Yazarlar Kolektifi'ne söz verdiğim gibi iki bin dolarlık bir çek yazıyorum, telifler bu kadar yüksek geldiği müddetçe her sene bu şekilde katkıda bulunmaya devam edeceğim. Az temsil edilen yazarlarla onlara sektörün inişli çıkışlı yollarında yön gösterebilecek, kitapları yayımlanmış yazarları eşleştiren Çalakalemcilerin Peri-nimetleri Programı dahilinde mentorluk yapmamı rica ettiklerinde teklifi zarafetle kabul ediyorum.

Cömertliğimden memnuniyet duyuyorum. Athena diğer gayribeyaz yazarlara el uzatma zahmetine girmezdi hiç. Hatta onlara gıcık olurdu. "Gelen kutum sırf etnik kökenimiz benziyor diye onlara tavsiye mektupları yazmakla saatler harcayacağımı sanan yazar özentileriyle doluyor habire," diye yakınırdı küçümsemeyle. 'Merhaba Bayan Liu, ben lise ikinci sınıf öğrencisiyim. Ben de Asya asıllı Amerikalı bir kadınım ve size çok hayranım.' Kapa çeneni. Sen özel filan değilsin, beş para etmezsin."

Athena etrafına kendisine hayran Asya asıllı Amerikalıların üşüşmesinden ciddi ciddi rahatsızlık duyuyordu. Onları basbayağı hor görüyordu. Basında kendisininkiyle karşılaştırılan çıkış romanlarından bahsetmemden nefret ediyordu. Hiç özgün olmadıklarını anlata anlata kafa şişiriyordu hep, fazla zorlamaymış hepsi, piyasada etnik bir kovuğu doldurmak için yazıldıkları fazla belliymiş. "Başka bir şey yazsınlar!" diye şikâyet ediyordu. "Millet kendini iyi hissetsin diye yazılan göçmen hikâyelerinden bıktık artık. Vah vah, yemeğin kötü kokuyor mu dediler? Gözlerinle dalga mı geçtiler? Öff, okuduk işte hepsini. Hiçbir orijinalliği yok."

Belki de Highlander Sendromu'ydu bu – böyle bir şey okumuştum, ötekileştirilen grupların mensupları kendilerine benzeyen insanlar başarılı olmaya başlayınca kendilerini tehdit altında hissedebiliyormuş. Kendimden biliyorum, ne zaman genç bir kadının ilk romanının yaptığı sükseyle ilgili bir haber okusam

gözlerimi oyasım geliyor. Belki Athena da başka biri onun yerini alacak ya da onu gölgede bırakacak diye dehşete kapılıyordu.

Ama ben ondan daha iyi olacağım. Başka kadınlara yardım eden türden bir kadınım ben.

Bana kitaplarıma ne kadar hayran olduğuyla ilgili taşkın bir e-posta döşeyen Emmy Cho adlı bir kızla eşleşiyorum. Emmy San Francisco'da oturuyor, o yüzden ilk mentorluk oturumumuzu Zoom üzerinden yapıyoruz. Kızın körpe yüzlü, masum bir güzelliği var – şirin bir tavşancığa, ehlileştirilmiş bir Athena'ya benziyor, öyle ki kanatlarımın altına alıp koruyasım geliyor ânında.

Üzerinde çalıştığı kitaptan bahsediyor, doksanlarda Orta Batı'da büyüyen Koreli-Amerikalı kuir bir kızın büyüme sancılarıyla ilgili bir roman, büyük ölçüde kendi deneyimlerine dayanıyormuş. "*Bir Bilsen*'e benziyor birazcık, izlemiş miydiniz?" diye soruyor. Her cümlesinden sonra saçını kulağının arkasına atmak gibi sevimli bir huyu var. "Biraz endişeleniyorum aslında, sektör böyle bir hikâyeyle ilgilenmezmiş gibi geliyor. Yani büyürken raflarda gördüğüm kitaplara benzemiyor hiç, yüksek tempolu bir gerilim gibi değil de, daha sessiz, içe bakan bir edebiyat, o yüzden tam bilemiyorum..."

"Bence endişelenmene hiç gerek yok," diye rahatlatıyorum onu. "Bu sektörde Asyalı olmak şimdiye kadar hiç olmadığı kadar kolay."

Kaşları çatılıyor. "Gerçekten böyle mi düşünüyorsunuz?"

"Kesinlikle," diyorum. "Artık çeşitlilik rağbet görüyor. Editörler marjinal seslere *aç*. Farklı olduğun için önünde pek çok kapı açılacak, Emmy. Hadi ama, Asyalı kuir bir kız mı? Aradıkları her şey sende var. Kitabını görünce salyaları akacak."

Emmy gergin gergin gülüyor. "Şey, peki."

"Sen elinden gelenin en iyisini yaz ve koy ortaya," diyorum. "Ortalığı kasıp kavuracaksın, söz veriyorum."

Yayınevi arayışlarının şimdiye dek nasıl gittiği (ilk bölümleri okumayı talep eden çok olmuş ama net bir teklif almamış he-

nüz) ve kitabına dair nasıl hissettiği (anlatı sesine güveniyormuş ama zaman çizgilerini fazla kesiştirmiş olabilirmiş) üzerine biraz daha laflıyoruz.

Saatimiz dolmak üzereyken Emmy boğazını temizleyip "Ee, sormamda sakınca yoksa, siz Beyaz mısınız acaba?" diyor.

Şaşkınlığım yüzüme yansımış olmalı çünkü hemen özür diliyor. "Kusura bakmayın, kabalık etmek istemem tabii ama *Song* kulağa biraz muğlak geliyor da, o yüzden sorayım dedim."

"Beyazım," diyorum sesim niyetlendiğimden daha soğuk. Ne ima ediyor bu kız? Asyalı değilsem ona iyi bir mentor olamaz mıyım yani? "Song göbek adım. Annem koymuş."

"Anladım," diyor Emmy, saçını kulağının arkasına itiyor yine. "Hı hı, tabii. Sordum sadece."

Sekiz

Kötüleyenler de oluyor elbette. Bir kitap ne kadar popülerleşirse ondan nefret etmek de bir o kadar popülerleşir, Rupi Kaur'un şiirlerinden tiksinmek de bu yüzden Y kuşağının kişilik özelliklerinden biri hâline geldi. Goodreads'te aldığım yorumların büyük kısmı beş yıldızlı ama tek yıldızlı yorumlar gerçekten *zehir zemberek*. Hayal gücünden yoksun sömürgeci zırvaları, diyor biri. Beyaz kadınların acıklı hikâyeleri sömürme formüllerinin yeni sürümü çıkmış: Kopyala, yapıştır, isimleri değiştir ve karşınızda çoksatan bir kitap, diyor öteki. Üçüncüsü nesnel olamayacak kadar kişisel: Şu burnu havada, iğrenç kaltağa da bakın. Yale mezunuyum diye kabarıp duruyor. Kindle indiriminde aldım, buna harcadığım iki yüz doksan dokuz sentin tamamını geri aldığıma emin olabilirsiniz.

Twitter'da ilk kez kötü bir yorumda etiketlendiğimde (Bütün bu tantana yüzünden hata ettim. Bir daha bu yazarın hiçbir şeyini okumam) BookCon'un after-party'sinde tanıştığım yeni arkadaşlarım Marnie Kimball'la Jen Walker'a mesaj atıyorum. Bana numaralarını verip sektörde yolumu bulmakta zorlanırsam onlarla iletişime geçmem için ısrar etmişlerdi. Cıvık bir şekilde "Eden'ın Melekleri" adını verdiğimiz sohbet grubumuz o zamandan beri destek almak ve sektör dedikodusu yapmak için ilk başvurduğum yer.

İnternette hakkınızda söylenen çirkin şeylerle nasıl başa çıkıyorsunuz? diye soruyorum. Çok can sıkıcı. Gören de kan

davamız var sanır. Köpeklerini mi tekmelemişim, tavuklarına kışt mı demişim sanki?

Birinci kural: Yorumları Okuma. Marnie ileri yaşlı kadınlara özgü o tuhaf üslupla fazladan boşluklar ve büyük harfler kullanıyor ama bunları bilerek mi yapıyor yoksa yazım hatası mı asla anlayamıyorum. Söyleyecek hayırlı bir şeyleri olsaydı kendi kitaplarını yazarlardı. Küçük Hesapları Olan Küçük İnsanlar bunlar.

Bırak kendi yankı odalarında bağrışıp dursunlar, diyor Jen. Ancak öfke kusarak bağ kurabiliyor bu insanlar. Böyle serotonin salgılıyorlar, ciddiyim, bu konuda araştırmalar var. Seni etkilemelerine izin verme. Koyun hepsi.

İnsanların hakkımda ne düşündüğünü umursamayacak kadar basiretim olsaydı bu tavsiyeler işime yarayabilirdi. Goodreads'teki öfke dolu nutukları, habis tweet zincirlerini, aşağılayıcı Reddit gönderilerini okumaya devam ediyorum. Google Alerts'ta karşıma çıkınca, haklılığından emin bir hiddetten başka bir şey vaat etmediği başlıktan belli olsa da, olumsuz yazıların üstüne tıklıyorum ânında.

Elimde değil. Dünyanın hakkımda neler dediğini bilmeye ihtiyacım var. Dijital âlemde algılandığı hâliyle benliğimin hatlarını çıkarmam lazım çünkü hasarın boyutlarını bilirsem ne kadar endişelenmem gerektiğini de bilirim en azından.

Ortalıkta en çok dolaşan nefret yazısı Adele Sparks-Sato adlı bir eleştirmenin *Los Angeles Review of Books*'ta çıkan incelemesi. Aslında işlerini severek takip ettiğim bir eleştirmen bu, diğer herkesin "işte bir kuşağın sesi" diye yere göğe sığdıramadığı romanların temelde gözü kendisinden başka bir şey görmeyen narsistik saçmalıklar olduğuna dikkat çekmekte çok başarılı. Vaktiyle Athena'nın kitaplarına yönelik en sert eleştirilerden bazıları onun kaleminden çıkmıştı. (İlk kitabı hakkında: "Liu burada lirik ve kendini ötekileştirici cümlelerini derin gözlemler sanmak gibi acemice bir hataya düşüyor. Asyalı olmanız Oryantalist

olmanızı engelleyemeyebiliyor maalesef. Yorumum mu? Athena Liu'nun kendi sarı hummasını atlatması lazım önce."). Bu kez hedef tahtasında ben varım:

"Juniper Song *Son Cephe*'de unutulmuş bir tarihi gün yüzüne çıkarabileceği mükemmel bir fırsatı kaçırıp binlerce Çinli işçinin çektiği acıları Beyazların aklandığı bir melodram sahnesine dönüştürüyor," diyor. "Örneğin, Hıristiyan misyonerlerin okuma yazma bilmeyen genç Çinlileri dünyanın öbür ucundaki ülkelerde çalışıp ölmeye ikna etmek, sonra da Fransa'da uysal, evcil ve işbirlikçi davranmalarını sağlamak için işe koşulmalarını masaya yatırabilecekken, misyonerlerin işçilerin din değiştirmelerindeki rolünü övüyor utanmadan. *Son Cephe*'nin çığır açtığı filan yok; *The Help** ve *The Good Earth*** gibi tarihsel sömürü romanları dediğim uzun bir listeye ekleniyor daha ziyade; sıkıntılı mazileri Beyazların eğlencesine sunan, otantizmden uzak hikâyeler bunlar."

Hadi oradan. Adele kim oluyor da bana otantizm öğretiyor? "Sato" soyadı Japonca değil mi? Çinlilikle Japonluğun birbirinden apayrı deneyimler olduğu üzerine koca bir tartışma yok mu halihazırda?

Şu Adele denen kaltak bi sakin olabilir mi acaba? diye mesaj atıyorum Eden'ın Meleklerine.

Marnie: Adının ilk harfleri ASS'ken*** mi? Olamaz tabii!

Jen: Eleştirmenler başkalarını aşağı çekerek kitle edinir. Kendilerini meşrulaştırmalarının tek yolu bu. Toksik kültür işte. Kendini kaptırma. Seviyelerine inmeyelim.

---

* Ayça Sağlam'ın *Duyguların Rengi* başlığıyla çevirdiği Kathryn Stockett romanı. –*çn*

** Nihal Yeğinobalı'nın *Mübarek Toprak* başlığıyla çevirdiği Pearl S. Buck romanı. –*çn*

*** (İng.) Kıç; merkep. –*çn*

UCLA'den Kimberley Deng adlı bir lisans öğrencisi "SON CEPHEDEKİ KÜLTÜREL HATALARIN TAMAMI!!!" başlıklı on iki dakikalık bir YouTube videosu yayınlıyor ve bir hafta içinde yüz bin kez görüntüleniyor. Meraktan bir kısmını izliyorum ama etkileyicilikten o kadar uzak ki kendimi hakarete uğramış hissetmiyorum. "Çinli askerler bayramlarda turta gibi şeyler yemezdi" benzeri incir çekirdeğini doldurmayacak açıklamalarla (o nereden biliyormuş askerlerin ne zaman ne yediklerini?) ve bizzat Athena'nın kaleminden çıkan isimlere dair *ad hom* detaylarla (Ah Kay mı? Hong Kong'da çekilen suç dramalarından mı bulmuş bu saçmalıkları?) dolu. Altına yazılanlar AYNEN KRALİÇÇEEE, YÜRÜ BE KIMMY ve AHAHA BEYAZ KIZIN AKLI ÇIKMIŞTIR ŞİMDİ gibi saçma sapan yorumlar hep. Kimberley daha sonra Instagram'dan özel mesaj atıp beni kanalına davet etme cüretini gösteriyor. Ona tanıtım ekibimden Emily'yle irtibata geçmesini, Emily'ye de onun mesajlarını görmezden gelmesini söylemekten habis bir haz alıyorum.

Bir diğer internet fitilcisi, Xiao Chen diye bir tip, Substack'teki yazısmda *Son Cephe*'nin yayımlanmasının büyük bir hata olduğunu ileri sürüyor. Xiao Chen aşina olduğum biri aslında, Athena ondan epey sık ve kötü bahsederdi. Önceki yıl *Vox*'ta çıkan "Bu Kadar Diaspora Edebiyatı Yeter" başlıklı yazısı viral olmuştu. Temel olarak, yeni dalga Çinli-Amerikalı roman yazarlarının hiçbirinin dikkate değer bir şey üretmediğini çünkü hiçbirinin Tiananmen Meydanı Katliamı ya da Kültür Devrimi gibi şeyler zamanında yaşamadığını ve iki kelime Mandarin bilmeyen, Asyalı kimliğinin baloncuklu çay ve BTS'i sinir bozucu bir takıntı hâline getirmek demek olduğunu zanneden bu şımarık Bay Area veletlerinin diaspora külliyatının radikal gücüne su kattığını ileri sürüyordu. Twitter'da başka yazarlarla sert münakaşalara girdiğine de şahit oldum; SEN ÖNCE ÇİNCE ÖĞREN, diye terslenivordu, ya da KAPAYIN ÇENENİZİ, BEYNİ YIKANMIŞ BATI KUKLALARI. İşleyiş tarzı, bir metinde yanlış olan her şeyi yaza-

rın kendi oturduğu yerden teşhis ettiği psikolojik problemlerine atfetmekten ibaret; benim de *Son Cephe*'yi "*The Untamed*'le ilgili kuir fan edebiyatı yapan, feminen görünümlü Asyalı erkeklere yönelik irdelenmemiş bir fetişi yokmuş gibi bir de üstüne Çin tarihini köşeye koymalık güzel Ming vazoları misali ilginç ve parlak cevherler bulmak için eşelenebilecek bir kaynak gibi gören pek çok Beyaz kadından biri" olduğum için yazdığımı düşünüyor.

Dürüst olmak gerekirse, hışmı beni güldürüyor. Bazı eleştiri yazıları insanı yaralayabilecek kadar soğukkanlı ve küçümseyici oluyor ama bu seferki *o kadar* duygusal, *o kadar* sinirli ki Xiao Chen'in kendi özgüvensizliklerini ve anlaşılması güç öfkesini ortaya sermekten başka bir işe yaramıyor. Bir bodrum katında, dizüstü bilgisayarının başında kamburunu çıkarmış, sıfır kişilik izleyici kitlesine hırlayıp tükürükler yağdırırken hayal ediyorum onu. Xiao Chen beni kanlı canlı karşısında görse ne yapardı merak ediyorum, yüzüme yumruk mu atardı yoksa bön bön hoşbeş edip sıvışır mıydı hemen? Onun gibi tipler klavye başında daha cesurdur her zaman.

Jen: Böyle insanlar kadınların başarılı olmasına katlanamıyor işte.
Marnie: Kadın düşmanlığının dik âlâsı. Ayrıca Untamed ne yahu?

Romanın iki yüzüncü sayfasına doğru bütün eleştirmenlerin taktığı bir sahne var. Bütün olumsuz incelemeler üçüncü paragrafa varmadan bu sahneden bahsediyor muhakkak. Annie Waters –Athena'nın taslağmdan alıp geliştirdiğim bir karakter, Genç Hıristiyanlar Cemiyeti misyonerlerinden birinin on yedi yaşındaki kızı– kutsal kitap ve Noel kurabiyesi dağıtmak üzere işçilerin kaldığı kampı tek başına ziyaret ediyor. Aylardır ne karılarını ne de kendi türlerinden başka kadınları gören adamlar

anlaşılır bir şekilde kıza bakakalıyor. Kız sarışın, incecik ve güzel; tabii ki gözlerini kızdan alamıyorlar. Biri kızı yanağından öpmek için izin istiyor, kız da Noel vakti olduğundan utana sıkıla izin veriyor.

Ben bu sahneyi dokunaklı bulmuştum. İnsanlar dilleriyle ırkları yüzünden bölünse de, savaşın bağrında bile içli bir an paylaşabiliyorlardı işte. Sahne Daniella'nın romanın neredeyse tamamen erkeklerin etrafında dönmesiyle ilgili sıkıntısına da çare olmuştu. *Maço savaş hikâyeleri dönemi bitti,* yazmıştı. *Kadın perspektiflerini ön plana çıkarmaya başlamalıyız.*

Athena'nın orijinal taslağında öpücük yoktu. Onun versiyonunda Annie işçilere pis, korkunç haydutlar gözüyle bakan, el bebek gül bebek büyümüş, diken üstünde bir kızdı. Athena'nm Annie'si işçilere frijit frijit "Mutlu Noeller" diyor, kurabiyeleri kampın dikenli tellerinin kenarına bırakıp adamlar fırsatını bulsalar tasmalarından kurtulup onu paramparça edecek köpeklermiş gibi ürkek ürkek kaçıp gidiyordu.

Athena'nm işçilerin aynı saflarda savaştıkları insanlardan gördükleri ırkçılığın altını çizmeye çalıştığı aşikâr. Ama kitapta bunun bir sürü örneği zaten vardı. Bir noktadan sonra fazla kör göze parmak, fazla tekrar gelmeye başlıyordu. Niçin ırklar arası aşkın mümkün olduğunu gösteren bir sahneye yer vermeyelimdi bunun yerine? Irklar arası ilişkilere yasak konmasmı kınayamaz mıydık hep beraber?

Meğer sanatsal açıdan yaptığım en ırkçı seçimmiş bu.

Adele Sparks-Sato'nun yorumu: "Song, Fransız kadınlarla Çinli işçilerin arasında gelişen ırklar arası romantizmin beraberinde getirdiği gerçek zorlukları irdelemek yerine Çinli işçileri Beyaz kadınlara duydukları şehveti kontrol edemeyen hayvani yaratıklar şeklinde betimlemeyi yeğliyor."

Xiao Chen'in yorumu: Bütün beyaz kadınlar kafayı onları becermekle bozduğumuzu mu sanıyor sahiden??? Nasıl bir kibir bu. İnan bana Juniper, o kadar seksi değilsin.

"Bir sonraki videomda," diyor Kimberly Deng kelimeleri uzata uzata, "Annie Waters tarzı makyaj yapmayı göstereceğim, zerdeçallı maskeyle sarıya boyanmış bir yüzün üzerinde beyaz gözyaşları."

Bütün bu muhabbetin sonunda ortaya "Annie Waters mimi" çıkıyor, donuk ve vasat tipli Beyaz kadınların fotoğraflarının altına kitaptan alınan, "Körpecik, gencecik bir şeydi, saçları doğan güneşin, gözleri okyanusun rengiydi, önlerinden süzülerek geçerken erkekler gözlerini ondan alamazdı" cümlesini yazıyorlar. Mimlerin büyük bir kısmında görsel olarak, düşmanlarımın internette bulabildiği en çirkin fotoğrafım kullanılıyor.

Bunun ne kadar gaddar ve cinsiyetçi bir tavır olduğuna dikkat çekmek istiyorum ama Eden'ın Melekleri en iyi savunmanın sessizlik olduğuna ikna ediyor beni. Trollerin seni incittiklerini anlamalarına izin verirsen onlar kazanır, diyor Jen. Seni etkilediklerini düşünmelerine izin verme sakın.

Saldırılara itiraz edemediğim için duşta hayali tartışmaların provasını yapıyorum.

"Aslını isterseniz," diyorum elimdeki şampuan şişesine, "Çinlilerin ayrımcılığa uğraması ırkçı olamayacakları anlamına gelmiyor. Hatta Çinli işçilerin Araplar ve Faslılarla hiç de iyi geçinemediğine dair kayıtlar var – kaynaklarımdan birine göre onlardan 'kara şeytanlar' diye bahsediyorlarmış hatta. Etnisiteler arası çatışma diye bir şey olduğunun farkındasınızdır herhalde."

Batılı misyonerleri yücelttiğim yönündeki suçlamalara cevaben, "Tek bir Çinli askerin bile Hıristiyanlıkta teselli bulmadığını iddia etmek de bir bu kadar özcü bir bakış açısı" diyorum. "Evet, misyonerler çoğunlukla ayrımcıydı, tamam, diğerlerine tepeden bakıyorlardı ama kayıtlardan ve anı kitaplarından gerçekten dine dönenler olduğunu da biliyoruz ve sırf Çinli oldukları için hidayete ermelerinin imkânsız olduğunu ileri sürmek de biraz ırkçılık gibi geliyor bana."

Kimberly Deng'in o aptal tıklama tuzağına da şöyle cevap veriyorum: "Aslına bakarsan Kanada'da geçen sahneler olması gayet mantıklı çünkü işçiler önce Kanada'ya, sonra Fransa'ya yollandılar. Bunu Wikipedia'dan bile öğrenebilirdin."

Eleştirmenlerimin sırf Asyalılar diye tarih uzmanı olmadıklarını, kan bağının onlara eşsiz bir epistemolojik kavrayış kazandırmadığını, diğer herkesi dışlayan kültürel züppeliklerinin ve otantizm kontrollerinin bekçilikten bir farkı olmadığını, uzun lafın kısası, neden bahsettiklerini bilmediklerini, ağızlarından çıkanı kulaklarının duymadığını anladıkları andaki meyus suratlarını hayal etmekten zevk alıyorum.

Bu tartışmaları zihnimde döndüre döndüre o kadar ustalaştım ki kitabımı kötüleyenler benimle şahsen yüzleştiğinde son derece hazırlıklıyım. O gece Cambridge'de bağımsız bir kitapçının ev sahipliği yaptığı tarihi kurgu konulu bir etkinlikteyim. Sorular biraz zorlasa da dinleyiciler şimdiye dek son derece kibar. Çoğu Harvard ve MIT öğrencisi; Yale'daki yıllarımdan, elit üniversitelerde okuyan lisans öğrencilerinin daima aslında olduğundan fazlasını bildiklerini sandıklarını ve popüler bir entelektüeli alaşağı etmeyi en büyük başarı saydıklarını hatırlıyorum. Adımı değiştirmemle ("Daha önce de söylediğim gibi, yeni bir başlangıcı imlemek için göbek adımı kullanmayı tercih ettim"), araştırma sürecimle (artık bir çırpıda sayıverdiğim standart bir kaynakçam var) ve Çinli-Amerikalı komüniteyle kurduğum ilişkiyle (burada Asya Asıllı Amerikalı Yazarlar Kolektifi'nin yaz atölyeleri için verdiğim Athena Liu Bursu'nu şişiriyorum) ilgili soruları savuşturuyorum.

Derken ön sıradan bir kız alıyor mikrofonu. Daha ağzını açmadan işlerin sarpa saracağını anlıyorum. Kız sağ cenahın elinden çıkan sosyal adalet savaşçısı karikatürleri gibi giyinip kuşanmış – mora boyalı saçlarının yanları kazınmış, başında ucu sarkık bir bere, kolunda el örgüsü kolluklar, yeleğinde BLM*, BDS** ve

---

* "Siyahların Hayatı Önemlidir," anlamındaki Black Lives Matters sloganının baş harfleri. *–çn*

** Filistin adına İsrail'e yönelik boykot, tecrit yaptırımların artırılması için

AOC'a* sadakatini beyan eden bir düzine iğne ve rozet var. (Bakın, burada hepimiz liberaliz. Ama *yani*.) Yüzünde nefesini tutmuş deli bakışları var, bütün hayatı boyunca beni indirmek için bu ânı beklemiş gibi.

"Selam," diyor, sesi titriyor bir an için. Canlı bir izleyici kitlesinin önünde kavga çıkarmaya alışık değil. "Ben Çinli-Amerikalıyım ve *Son Cephe*'yi okuduğumda bence... yani pek çok acı verici hikâyeyle karşılaştım. Sormak istediğim şey, size Beyaz bir yazarın –yani Çinli olmayan bir yazarın– bu tür bir hikâyeyi yazabileceğini ve bundan kâr edebileceğini düşündüren nedir? Niçin bu hikâyeyi anlatmak için doğru kişi olduğunuz fikrindesiniz?"

Mikrofonu indiriyor. Yanakları al al oldu. Müthiş bir heyecan yaşıyor. Muazzam bir eleştiride bulunduğunu, böyle bir itirazı ilk kez duyduğumu düşündüğüne şüphe yok. Herkesin oturduğu yere mıhlandığı da belli, yumruklaşmamızı bekler gibi bir ona bir bana bakıyorlar.

Ama cevabım hazır. Kitabı yazmaya başladığımdan beri bu soruya hazırlanıyorum.

"Yazarların neyi yazıp neyi yazamayacaklarıyla ilgili bir sansür uygulanması fikrini çok tehlikeli buluyorum." İyi başlıyorum, kalabalıktan onaylayan mırıltılar yükseliyor. Ama şüpheci yüzler de görüyorum arada, özellikle de ortamdaki diğer Asyalılar çok tatmin olmadı, bu yüzden devam ediyorum. "İnsanlara ten renklerine göre ne yazıp ne yazamayacaklarını dikte ettiğimiz bir dünyada yaşamayı asla istemezdim. Söylediğiniz şeyi tersine çevirin ve kulağa nasıl geldiğine bakın. Siyah bir yazar, başkahramanı Beyaz olan bir roman yazamaz mı? İkinci Dünya Savaşı'nı anlatan ama bu savaşı hiç yaşamamış onca insan ne olacak? Bir eseri edebi niteliği ve tarihi temsili esasında eleştirebilirsiniz elbette. Ama gereken emeği vermeye hazırsam bu ko-

---

çalışan küresel hareket. –*çn*

* Alexandria Ocasio-Cortez. Amerikalı politikacı ve Demokrat Parti üyesi. –*çn*

nuyu ele almamam için bir sebep göremiyorum. Ne kadar emek verdiğimi metin gösteriyor zaten. Kaynakçama bakabilirsiniz. Verileri teyit edebilirsiniz. Ayrıca yazmanın aslen bir empati egzersizi olduğu kanaatindeyim. Okumak kendimizi başkasının yerine koymamıza imkân tanır. Edebiyat köprüler kurar; dünyamızı genişletir, küçültmez. Kâr etme meselesine gelince, sizce karanlık sulara dalan her yazar kendini suçlu hissetmeli mi bunun için? Yaratıcı mesleklerde çalışan insanlara yaptıkları iş için para ödenmemeli mi?"

Başkalarının acılarından kâr etmek. Aman Yarabbim, ancak bu kadar gaddarca dile dökülebilir. Athena bunlarla açıktan açığa, göstere göstere uğraşırdı hep.

"Hikâyeyi bu olaylar annemle babamın ve onların anneleriyle babalarının başından geçtiği için anlatabildiğim gerçeği beni etik açıdan rahatsız ediyor," demişti bir seferinde *Publishers Weekly*'ye. "Bazen kendi çıkarım için acılarından faydalanıyormuşum gibi geliyor. Onların hatırasını onurlandıracak bir şekilde yazmaya çaba gösteriyorum. Ama yine de ayrıcalıklı ve şanslı kuşaktan olduğum için yazabildiğimi aklımdan çıkarmıyorum. Geriye bakma, hikâye anlatıcısı olma lüksüm var benim."

Lütfen ama. Bu laflarla fazla yan çizdiğini düşündüm hep. Allayıp pullamanın âlemi yok. Hepimiz akbabayız ve bazılarımız –burada kastım Athena– bir hikâyenin ağzı en çok sulandıracak kısımlarını bulmakta, kemiği ve kıkırdağı parçalayıp o hassas, kanayan kalbe ulaşmakta ve bütün bu kan revanı teşhir etmekte ötekilerden daha becerikli yalnızca.

Büyülenmiş bir dinleyici kitlesine İngiliz subaylara çıkan olayları işçileri vurarak bastırabileceklerinin söylendiğini anlatırken ben de biraz korkunç hissediyorum tabii ki. Bunları aktarmak hem heyecan verici hem de yanlış geliyor, tıpkı Athena'nın ölümüyle ilgili tweetlerimle beğeni toplamanın yanlış gelmesi gibi. Ama hikâye anlatıcılarının kaderidir bu. Biz groteskin eşik noktalarıyız. Diğer herkes karanlıkla, karanlığın bütün şiddetiyle

yüzleşemediği için gözlerini kapatırken "Şuna bakın!" diyenleriz. Başkalarının idrak dahi edemediğini biz dile getiririz. Düşünülemeyene isim veririz.

"Bana kalırsa benim bu trajedi üzerine yazmamdan duyulan rahatsızlık, bu trajedinin yaşandığını kabullenmekten duyduğumuz daha büyük bir rahatsızlığa işaret ediyor aslında," diye bağlıyorum sözlerimi. "Bu da, maalesef ki, savaş romanı yazan herkesin kaderi. Ama bunun beni anlatılmayan hikâyeleri anlatmaktan alıkoymasına izin vermeyeceğim. Çünkü biri anlatmak zorunda."

Tek tük alkışlar. Herkes benimle aynı fikirde değil ama olur o kadar – en azından yuhalanmadım. Böyle sorular söz konusu olduğunda yuhalanmamak başlı başına bir zafer. Adalet savaşçısı kız bir şeyler daha söylemek istiyor gibi görünüyor ama kitabevi çalışanı mikrofonu nereden nasıl ilham aldığımı merak eden dinleyiciye verdi bile. Gülüyorum, yumruğumu çeneme dayıyor ve mükemmel bir şekilde prova ettiğim bir diğer cevaba girişiyorum.

Acı çekmek üzerine yazmaya kimin hakkı var?

Bir seferinde, kendimi kandırıp yakın arkadaş olabileceğimize hâlâ inandığım günlerde, Athena'yla Smithsonian Ulusal Amerikan Tarihi Müzesi'ne gitmiştik. Teach For America'daki işim bitince Washington'a taşınmıştım ve Athena'nın da Georgetown'daki araştırma bursu için birkaç ay önce şehre taşındığından haberdardım, bu yüzden bütün neşemle arayıp ne yaptığını sordum. Sabahları çalıştığını ama o öğleden sonra bir müzeye gideceğini, gelirsem memnun olacağını söyledi.

Kore Savaşı'yla ilgili bir sergi gezmek cuma günü öğleden sonrası için yapılabilecek planlar arasında ilk tercihim değildi ama Athena benimle takılmak istemişti ve o zamanlar Athena'nın gösterdiği ilgi kırıntıları içimde küçük heyecan dalgaları yaratmaya yetiyordu, saat üçte ön kapıda buluştuk dolayısıyla.

"Buraya taşındığına o kadar sevindim ki!" Kendine özgü o hafif, mesafeli tarzıyla, sanki bir kuyrukta yüzlerce hayranına sarılmış da artık bu eylemi nasıl samimi bir vurguyla gerçekleştireceğini bilmeyen bir süpermodel edasıyla kucakladı beni. "Girelim mi?"

"Ha, tabii." Bu kadardı; havadan sudan konuşmak yok, bir *n'aber, nasılsın?* yok. Kısa bir sarılma ve sonra müzenin Amerikalı savaş esirlerinin Kuzey Kore'deki deneyimlerini konu alan geçici sergisine dalıyoruz doğruca.

Başta şaka sandım. *"Haha, seni şapşal, seninle muhabbet etmek yerine eski, havasız bir müzede dolanmak isteyeceğimi düşünmedin herhalde?* Ya da belki burada her ne görmek istiyorsa onu görsün diye üç beş dakika durur, sonra serin, klimalı bir bara gidip meyveli kokteyllerimizi yudumlarken hayattan, yayıncılıktan filan bahsederdik. Ama Athena'nın bütün öğleden sonrayı orada geçirmek istediği çabucak belli oldu. Kartondan yapılmış, gerçek boyutlu ve siyah beyaz insan modellerinin her birinin önünde on dakika, bazen daha fazla dikilip söz konusu kişinin hayat hikâyesini okurken kendi kendine bir şeyler fısıldıyordu. Sonra dudaklarına dokunuyor, iç çekiyor, kafasını iki yana sallıyordu. Gözünden bir damla yaş sildiğini bile gördüm.

"Düşünsene," diye mırıldanıyordu durmadan. "Yiten bunca can. Sırf hükümetleri domino teorisinin doğruluğuna ikna oldu diye, inanıp inanmadıklarından bile emin olmadıkları bir dava uğruna çektikleri onca çile. İnanılmaz."

Sonraki parçanın başına geçtiğimizde her şey sil baştan tekrarlanıyordu. On dokuz yaşındaki asker Ricky Barnes'ın bilinen son mektubunu okuduk, Yalu Nehri kıyısında difteri kaptığı zaman künyesini annesine götürmesini istemişti arkadaşından.

Athena susmak bilmiyordu. Önce aşırı hassas olduğunu, bir başkasının acısını kendi acısıymış gibi akut bir şekilde tecrübe etmeden duyamadığım sandım. Azizenin önde gideni. Ama ser-

gide ilerledikçe Moleskine'ine bir şeyler karaladığını fark ettim. Meğer yeni projesi için araştırmaymış hepsi.

"Korkunç," diye fısıldadı. "Dul kalan eşi on yedi yaşındaymış daha – çocuk sayılır. Ve karnında askerin kızını taşıyormuş, babasının yüzünü asla bilmeyecek kız." Vır vır da vır vır. Athena levha ve maketleri teker teker inceler, aralarda belli bir hikâyeyi tam olarak neyin bunca trajik kıldığını bildirirken sergiyi karış karış gezdik.

Sonunda sesine katlanamaz oldum ve üniforma sergisine daha yakından bakmak için uzaklaştım. Sergiden çıktığımda Athena'yı bulamadım, tam beni ektiğini düşünmeye başlayacaktım ki onu tekerlekli sandalyedeki bir adamın yanında bir banka oturmuş, defterine notlar alırken gördüm, adam Athena'nın memelerine konuşuyordu.

"Peki o sırada nasıl hissettiğinizi hatırlıyor musunuz?" diye sordu. "Benim için tarif edebilir misiniz? Her şeyi anlatın lütfen."

Aman Yarabbim, diye düşündüm. *Bu kadın bir vampir.*

Athena'nın gözleri acıya karşı kartal gibi keskindi. Bu yeteneği çok beğenilen işlerinin hepsinde kendini belli ediyordu. Olgularla detayların kiri pası arasından hikâyenin kanayan yarasını görebiliyordu. Deniz kabuğu toplar gibi topluyordu gerçek anlatıları, onları cilalıyor, sonra keskin ve parlak hâlleriyle, dehşete düşmüş, kendinden geçmiş okurlara sunuyordu.

Müze gezisi rahatsız ediciydi ama beni şaşırtmamıştı hiç.

Athena'nın çaldığına daha önce de tanık olmuştum.

Muhtemelen bunun hırsızlık olduğunu bile düşünmüyordu. Onun lafına bakarsanız, sömürüyle alakası olmadığı gibi, mitik ve derinlikli bir süreçti bu. "Kaosa anlam vermeye çalışıyorum," demişti *New Yorker*'a bir seferinde. "Okullarda tarihi bize fazla steril bir şekilde öğrettiklerini düşünüyorum. O mücadeleler bize çok uzak görünüyor bu yüzden, sanki böyle şeyler bizim başımıza asla gelemezmiş, ders kitaplarındaki o insanların aldığı

kararları biz asla almazmışız gibi. Ben bu kanlı tarihleri öne çıkarmak istiyorum. Okurun o tarihlerin günümüze hâlâ ne kadar yakın olduğu gerçeğiyle yüzleşmesini istiyorum."

Şık bir ifade. Hatta asil bile denebilir. Bu şekilde dile getirdiğinizde yaptığınız şey sömürü değil, kamuya hizmet.

Ama cidden, söyleyin bana, Athena'nın bu hikâyeleri anlatmaya neden daha fazla hakkı olsun bir başkasına nispetle? Çin'de birkaç aydan fazla kalmamış hiç. Hiçbir savaş bölgesine adımını atmamış. Teknoloji sektöründe çalışan annesiyle babasının sayesinde İngiltere'de özel okullara gitmiş, yazlarını Nantucket ve Martha's Vineyard'da geçirmiş, yetişkin hayatı boyunca New Haven, New York ve Washington arasında gelip gitmiş. Çinceyi akıcı konuşamıyordu bile – röportajlarda "daha iyi asimile olmak için evde sadece İngilizce konuştuğunu" bizzat kabul ediyordu.

Athena Twitter'a girip Asya asıllı Amerikalıların temsilinin önemini, model azınlık mitinin doğru olmadığını çünkü Asyalıların gelir spektrumunun sadece en düşük ve en yüksek uçlarında yer alıyormuş gibi gösterildiğini, Asyalı kadınların fetişleştirilmeye ve nefret suçlarının mağduru olmaya devam ettiğini, Asyalıların sessiz sedasız acı çektiklerini çünkü Beyaz Amerikalı politikacılar nazarında oy kullanan bir kategori olarak var olmadıklarını anlatırdı habire. Sonra Dupont Circle'daki evine gider, bin dolarlık antika daktilosunda yazmaya koyulur, bir yandan da yayıncısının satışlar Athena'nın aldığı avansı geçtiği için gönderdiği pahalı Riesling'i yudumlardı.

Athena acıyı şahsen deneyimlemedi asla. Acıdan zengin oldu sadece. O sergide gördüklerine dayanarak yazdığı "Yalu Boyunca Fısıltılar" adlı öyküsü ödül aldı. Üstelik Koreli bile değildi.

Dokuz

Cambridge vakası Twitter'da ufak çaplı bir tartışma yaratıyor, olağan şüphelilerin hepsi yerini alıyor – olup bitenleri değişen öfke dereceleriyle anlatan bir sürü gönderi, kendi fikirlerini ortaya döken, bu durumu tribünlere oynamak, konuşulanlara olsa olsa teğet geçen derin düşünceleriyle şişinmek için fırsat bilen bir sürü insan. Soruyu soran kızla aynı fikirde olan üç beş kişi var, bu arada kızın adının Lily Wu olduğunu ve MIT'de ikinci sınıf öğrencisi olduğunu öğreniyorum, karşılaşmamızı anlattığı gönderilerinde hakkımda diğer şeylerin yanı sıra şunları diyor: Komünitemizle hiçbir gerçek bağı olmayan, hatta dünyadan haberi olmayan Beyaz bir kadın, içten pazarlıklı, çıkarcı, sahte müttefik.

Ama benden yana olanların sayısı daha fazla. Tweetlerinin altı Yaptığın şey tersine ırkçılık gibi geldi bana... ya da Oo, sansür mü seviyorsun? Komünist Çin'e dönmeye ne dersin? gibi yorumlarla dolu. Ortalık karışıyor. Yorum yapmıyorum. Olumsuz tepkilerle başa çıkmanın en iyi yolunun fırtına dinene kadar ses çıkarmadan, yara bere almadan bir köşeye çekilmek olduğunu öğrendim artık. Twitter tartışmaları kimsenin başını yakmaz – fitilcilerin bayraklarını dalgalandırmaları, saflarını ilan etmeleri ve millet sıkılıp kendi işine bakana kadar zekâ gösterileri yapmaları için fırsat bunlar yalnızca.

***

Bir hafta sonra şöyle bir e-posta alıyorum:

İyi günler,

Adım Susan Lee, Çinli-Amerikalılar Cemiyeti'nin Rockville şubesinin etkinlik koordinatörüyüm. Yakın zamanda romanınız *Son Cephe*'yi okudum ve Çin tarihinin bu unutulmuş sayfasını ele alışınızdan çok etkilendim. Kulüp üyelerimiz hikâyenizi çok merak ediyor. Kulüp toplantılarımızdan birinde sizi ağırlamayı çok isteriz. Genellikle konuklarımızla soru-cevap oturumu yaptıktan sonra birlikte açık büfe akşam yemeği yiyoruz (size ücretsiz elbette). İlginizi çekerse bana yazın lütfen.

Teşekkür ederim,
Susan

Az kalsın silecektim e-postayı. Enikonu prestijli olmadığı müddetçe, ücret teklif etmeyen çoğu davetiyeyi siliyorum artık. Susan Lee'nin tonunda da, tam açıklayamasam dahi, beni şüphelendiren bir resmiyet ve yapmacıklık var. (Davetleri kabul etmeden önce bir an için organizasyonun aslında beni rehin almak ya da öldürmek için tuzak kurduğunu düşünüp endişeleniyorum hep.) Ayrıca Rockville ta Maryland'de; canınız Uber'e gidiş-dönüş için yüzlerce dolar bayılmak ya da bir saat metroda oturmak istemiyorsa Washington merkezden kalkıp oraya gitmek tam bir karın ağrısı, üstelik para da vermiyorlar.

Hayır diyip kendimi bu rezillikten esirgeseydim keşke.

Ama Lily Wu'nun sözleri kafamda yankılanıyor – "komünitemizle hiçbir gerçek bağı olmayan, hatta dünyadan haberi olmayan Beyaz bir kadın", "içten pazarlıklı, çıkarcı, sahte müttefik." Bağış yaptığım için beni başından atamayan Asya asıllı Amerikalı Yazarlar Kolektifi haricinde Cambridge bozgunundan beri beni ağırlamak isteyen ilk Asyalı organizasyonu bu. İşime yarayabilir. Twitter'daki komplo teoricilerine, Asya asıllı Amerikalılara ver-

diğim desteğin rol olmadığını, *Son Cephe*'yi tarih çalıştığım ve bu komüniteyi umursadığım için yazdığımı kanıtlayabilir. Belki yeni dostlar bile edinirim. Etrafım Çinli hayranlarımla çevrili hâlde, ikram edilen Çin yemeklerini yediğim Instagram gönderilerini hayal edebiliyorum şimdiden.

Rockville Çinli-Amerikalılar Cemiyeti'ne bakıyorum. İnternet siteleri parlak kırmızı fona *comic sans*'la yazılmış metinlerden oluşan dandik bir sayfadan ibaret. Devasa başlığı geçip aşağı inince kulüp etkinliklerinin kötü ışıklandırılmış fotoğraflarını görüyorum – iş dünyasından yerel bir liderle açık büfe akşam yemeği, herkesin kırmızı giydiği bir yeni yıl şöleni, çiğ flaşlarla aydınlanan karaoke gecesi. Gördüğüm kadarıyla kulüp üyelerinin bir kısmı orta, gerisi ileri yaşlı. Zararsız görünüyorlar. Sevimli bile denebilir.

Aman, neyse ne. Çok çaresiz görünmemek için birkaç saat bekleyip cevap yazıyorum.

> Selam, Susan. Kulübünüzde konuşmaktan memnuniyet duyarım. Nisan ayı benim için çok uygun. Siz hangi tarihleri tercih edersiniz?

Susan Lee beni Shady Grove metro istasyonunun otoparkında karşılıyor. Yeni edindiğim serveti Uber'e para dökecek kadar kanıksayamadım henüz, bu yüzden metroyla kırmızı hattın sonuna kadar geldim, Susan Lee beni buradan alıp kulübe götürmeyi teklif etmişti. Kısa boylu, minyon bir kadın, üstünde jilet gibi bir ceket var. Onu da bir haber fotoğrafında üstünde böyle bir takım ve gözünde güneş gözlükleriyle gördüğüm için aklıma Kim Jong Un'un girişimci ve propagandacı kız kardeşi geliyor hemen ama bu benzerlikten yüksek sesle bahsedemiyorum tabii.

Susan sıkı bir tokalaşmayla karşılıyor beni. "Selam, Juniper. Yolculuk iyi geçti mi?"

"Evet, iyiydi." Mavi sedanına kadar peşinden gidiyorum. Bana

yer açmak için öndeki kitap ve örtüleri arkaya atması gerekiyor, arabada iç bayıcı, otsu bir koku var. "Dağınıklık için kusuruma bakma. Gel – öne otur."

Formaliteden bu kadar uzak oluşu bana hiç profesyonelce gelmiyor. Susan'ın tanınmış bir konuğa şoförlük yapmaya değil de kızını okuldan almaya gelmiş gibi davranmasına biraz içerliyorum. Ama yo, hayır, bunu söyleten şahsi önyargılarım. *Karşımda öyle fiyakalı bir kitabevi yok,* diye hatırlatıyorum kendime. *Bunlar bütçesi kısıtlı bir kitap kulübü sadece, ayrıca benimle iletişim kurmak isteyerek bana da büyük bir iyilik yapıyorlar.*

"Çince biliyor musun?" diye soruyor Susan otobana çıkarken.

"Nasıl? Ha, hayır, bilmiyorum maalesef."

"Annen öğretmedi mi? Ya da baban?"

"Şey, kusura bakmayın." Karnıma ağrı giriyor. "Bir yanlış anlaşılma olmuş – annem de babam da Çinli değil."

"Ne!" Susan'ın ağzı şaşkınlıktan bir karış açık kalıyor, durum bu kadar garip olmasa gülerdim. "Ama soyadınız Song olduğu için biz sandık ki... Korelisiniz öyleyse? Koreli Songlar da tanıyorum."

"Hayır, maalesef. Song benim göbek adım aslmda. Soyadım Hayward. İki taraftan da Asyalı değilim." Keşke ölsem. Arabanın kapısını açıp otobana yuvarlanasım ve trafiğin altında yok olasım var.

"Yaa." Susan bir an için sessizleşiyor. Yan yan ona bakınca yan yan bana baktığını görüyorum. "Yaa. Anlıyorum."

Bu karışıklık yüzünden kendimi bok gibi hissediyorum elbette ama biraz savunmaya da geçtim. Ben asla Çinli taklidi yapmadım. İnsanların Çinli olabileceğimi düşünseler de varsayımda bulunmaktan ya da açıklama talep etmekten çekindikleri için gri bir alanda hareket ettiklerini fark ediyorum sık sık. Kimseyi göz göre göre kandırıyor değilim. Alnıma üstünde BEYAZ! yazan kocaman bir tabela asmıyorum ama insanların da varsayımlardan uzak durmak gibi bir mesuliyeti yok mu? Soyadıma dayanarak ırkımı varsaymak ırkçılık değil mi bir bakıma?

Susan'la yolun kalanı boyunca konuşmuyoruz. Ne düşündüğünü merak ediyorum. Yüzü gergin görünüyor ama belki hep bu kadar gergin görünüyordur veya belki bütün orta yaşlı Asyalı kadınlar böyle görünüyordur zaten. Kilisenin önünde kenara çekerken –Rockville Çinli-Amerikalılar Cemiyeti perşembe akşamları Presbiteryen Kilisesinde buluşuyor herhalde– Çin yemeklerini sevip sevmediğimi soruyor.

"Tabii ki," diyorum. "Bayılırım."

"Güzel." Motoru kapatıyor. "Çünkü Çin yemeği söyledik."

İçeride vaiz kürsüsünün önüne sıra sıra katlanır metal sandalyeler konmuş. Beklediğimden daha büyük bir kalabalık çekmişim; kırk, belki elli kişi var burada. Kulüp sanmıştım ama koca bir cemaat çıktılar. Pek çoğunun elinde kitabımın imzalı kopyaları var. Kapıdan içeri girdiğimde birkaçı coşkuyla el sallıyor, suçluluk duygusu içime bıçak gibi saplanıyor.

"Bu taraftan." Susan peşinden kürsüye yürümem için işaret ediyor. Mikrofonu kendi boyuna göre ayarlıyor, ben de arkasında dikiliyorum salak gibi, böyle aniden başladığımız için şaşkınım. Keşke biri bir bardak su ikram etseydi önce.

"Herkese merhaba," diyor Susan. Mikrofon cızırdıyor; Susan lafına devam etmeden önce yankının dinmesini bekliyor. "Bu akşam çok özel bir konuğumuz var. Kıymetli konuşmacımız Çin İşçi Birlikleri hakkında birçoğunuzun okuduğu güzel bir roman yazdı, burada bize kitabından bir kesit okuyup sonra da bizimle yazar olmak üzerine konuşacak. Bayan Juniper Song için bir hoş geldiniz alkışı alalım lütfen."

Kibarca el çırpıyor. Dinleyiciler de onu taklit ediyor. Susan kürsüden çekilip başlamam için işaret veriyor. Yüzünde o gergin, zoraki gülümseme var hâlâ.

"Merhaba." Boğazımı temizliyorum. *Hadi ama, çocuk oyuncağı bu.* Şimdiye kadar bir düzine kitabevinde konuşma yaptım; basit bir kulüp toplantısının altından kalkabilirim. "Ee, öyleyse kısa bir pasaj okuyarak başlayayım."

Şaşırtıcı bir şekilde iyi gidiyor. Dinleyiciler uslu ve sessiz, doğru anlarda gülümseyip kafa sallıyorlar. Okumaya başladığımda birkaçının kafası karışmış gibi görünüyor – gözlerini kısıp başlarını yana eğiyorlar, işitmekte mi zorlanıyorlar yoksa İngilizceleri mi iyi değil anlayamadığımdan her ihtimale karşı yavaşlayıp sesimi yükseltiyorum. Sonuç olarak parçayı bitirmem normalden uzun sürüyor ve soru cevap faslı için geriye sadece yirmi dakika kalıyor ama dürüst olmak gerekirse, içime su serpiyor bu. Yeter ki geçsin şu zaman.

Ama sorular da hep kolay yerden geliyor. Hatta birçoğu çok tatlı, annenizin arkadaşlarının soracağı türden sorular. Bu kadar genç bir yaşta nasıl bu kadar başarılı olduğumu soruyorlar. Çalışmalarımı yazarlık kariyerimle nasıl dengelemişim? Araştırmamda Çinli işçilerle ilgili başka ne gibi ilginçliklerle karşılaşmışım? Yaşlı, gözlüklü bir adam aldığım avans ve telif ücreti hakkında soru soruyor patavatsızca ("Biraz hesap kitap yaptım, yayın dünyasındaki iş modeline dair düşüncelerim var, sizinle paylaşmak isterim."). Bu detayları kendime saklamayı yeğlediğimi söyleyerek soruyu savuşturuyorum. Başka bir adam, kırık dökük bir İngilizceyle, Çinli-Amerikalıların kendilerini Amerika'nın siyasi arenasında nasıl daha iyi temsil edebileceklerini düşündüğümü soruyor. Bu soruya hiçbir cevabım yok, bu yüzden sosyal medyada görünürlüğe, ötekileştirilen diğer gruplarla işbirliğine ve Andrew Yang'ın hayal kırıklığına sebep olan politik merkezciliğine dair bir şeyler geveleyip hızlı İngilizcemin adamın kafasını tutarlı bir cevap verdiğimi sanmasına yetecek kadar karıştırdığını umuyorum.

Adının Grace Zhou olduğunu söyleyen bir kadın, kızı Christina'nın dokuzuncu sınıfta olduğunu belirtip üniversitelere başvuru süreci için bir tavsiyem olup olmadığını soruyor. "Yazmayı çok seviyor," diyor. "Ama okulda fazla Çinli-Amerikalı olmadığı için, tahmin edersiniz, uyum sağlamakta biraz zorlanıyor. Kendini rahatça ifade edebilmesi için bir tavsiye verebilir misiniz acaba?"

Susan'a kaçamak bir bakış atıyorum, Dudaklarını birbirine öyle sıkı bastırmış ki ağzı kurşunkalemle çizilmiş gibi.

"Kendisi olsun yeter," diye öneride bulunuyorum süklüm püklüm. "Ben de lisede zor dönemlerden geçtim ama, ee, kendimi sevdiğim şeylere vererek atlattım hepsini. Kitaplara sığındım. Etrafımdaki dünya hoşuma gitmediğinde okudum hep ve bugün bir yazarsam sebebi bu bence. Kelimelerin sihrini erken bir yaşta öğrendim. Belki Christina için de böyle olur."

En azından doğruyu söylüyorum. Grace cevabımdan memnun kaldı mı bilmiyorum ama mikrofonu başkasına veriyor.

Süre doldu nihayet. Dinleyicilerime zarifçe teşekkür edip kimse beni alçıya almadan sıvışma umuduyla kapıya yöneliyorum ama kürsüden geri adım atar atmaz Susan yanımda bitiyor.

"Ben de tam—" diye lafa giriyorum ama Susan beni mekânın arka kısmındaki katlanır plastik masalara götürüyor sürüklercesine.

"Gel," diyor, "yemekler soğumadan ye."

Bazı gönüllüler sipariş edilen Çin yemeklerini tepsilere koymuş, yemekler floresan lambaların altında o kadar yağlı görünüyor ki midem dönüyor. Çinlilerin hazır Çin yemekleri konusunda daha ukala olduklarını sanırdım. Veya "Kitchen Number One" ve "Great Wall Express" gibi isimleri olan yerlerden gelen yemeklerden tek bir lokma bile almamakla sevimsizce övünmek Athena'ya has bir huydu belki. ("Bu yemeklerin hiç de otantik olmadığını biliyorsun değil mi? Çin yemeğinden anlamayan Beyazlara kakalıyorlar ancak.") Plastik bir maşayla, yağdan parıldamayan tek şey o olduğu için tek bir vejetaryen çin böreği alıyorum ama omzuma tüneyen minik büyükanne kung pao usulü tavuktan ve susamlı erişteden de tatmam için ısrar ediyor, tabağıma servis yapmasma göz yumuyorum öğürmemeye çalışarak.

Susan beni köşedeki bir masaya götürüp Bay James Lee diye takdim ettiği yaşlı bir adamın yanına oturtuyor. "Bay Lee etkinlik duyurulduğundan beri sizi dinleyeceği için çok heyecanlıydı,"

diyor Susan. "İmzalamanız için kitabını getirdi hatta. Herkes sizinle oturmak istiyordu – Grace de kızının üniversite başvurularıyla kafanızı şişirecekti ama hepsine hayır dedim."

Bay Lee ışıl ışıl gözlerle bana bakıyor. Yüzü öyle esmer ve kırışık ki ceviz kıvamına gelmiş ama gözleri parlak ve dostane. Çantasından *Son Cephe*'nin ciltli bir baskısını çıkarıp iki eliyle bana sunuyor. "İmza?"

Aman yarabbim, diye geçiriyorum içimden. *Ne kadar tatlı.*

"Size mi ithaf edeyim?" diye soruyorum nazikçe.

Kafa sallıyor. Ne dediğimi anlayıp anlamadığını kestiremiyorum, bu yüzden Susan'a bakıyorum, o da kafa sallayıp onaylıyor.

Bay Lee'ye, yazıyorum. *Sizinle tanışmak büyük bir zevk. En iyi dileklerimle, Juniper Song.*

"Bay Lee'nin amcası Çin İşçi Birlikleri'ndendi," diye bilgilendiriyor beni Susan.

Gözlerimi kırpıştırıyorum. "Ya? Gerçekten mi?"

"Sonrasında Kanada'ya yerleşti," diyor Bay Lee. Konuştuklarımızı anlıyormuş demek. İngilizcesi yavaş ve aksak ama cümleleri gramatik açıdan gayet düzgün. "Okuldayken çocuklara amcamın I. Dünya Savaşı'nda savaştığını anlatırdım hep. Çok havalı gelirdi bana. Benim amcam savaş kahramanı! Ama kimse inanmazdı. Çinlilerin Birinci Dünya Savaşı'na katılmadığını söylerlerdi." Uzanıp elimi avucuna alıyor, gafil avlanıp izin veriyorum. "Ama siz doğrusunu biliyorsunuz. Teşekkür ederim." Gözleri ıslak, parlak. "Bu hikâyeyi anlattığınız için size teşekkür ederim."

Burnum sızlıyor. Avazım çıktığı kadar bağırasım var. Susan yanımızdan ayrılmış, başka bir masada çene çalıyor, söyleyeceklerimi söyleme cesaretini veren tek şey bu.

"Bilmiyorum," diye mırıldanıyorum. "Dürüst olmak gerekirse, Bay Lee, bu hikâyeyi anlatmak için doğru kişi olup olmadığımı inanın bilmiyorum."

Elimi daha sıkı tutuyor. Yüzü öyle şefkatli ki kendimi ahlaken çürümüş hissediyorum.

"Tabii ki doğru kişisiniz," diyor. "Size ihtiyacımız var. Benim İngilizcem pek iyi değil. Sizin kuşağınızın İngilizcesi çok iyi. Siz onlara bizim hikâyemizi anlatabilirsiniz. Bizi unutmasınlar." Kararlı bir şekilde kafa sallıyor. "Evet. Bizi unutturmayın."

Elimi son bir kez sıkıp Çince bir şeyler söylüyor ama tek kelime anlamıyorum tabii.

Dosyayı teslim ettiğimden beri ilk kez büyük bir utanca kapılıyorum. Bu benim tarihim değil, benim mirasım değil. Benim komünitem değil. Ben yabancıyım, kendimi olduğumdan başka göstererek sevgilerinin tadını çıkarıyorum. Bu masada Athena'nın oturması gerekirdi, bu insanlara gülümsemesi, kitaplarını imzalaması, büyüklerinin hikâyelerini dinlemesi gereken kişi o.

"Ye, ye!" Bay Lee başıyla tabağımı gösteriyor teşvik etmek için. "Siz gençler çok çalışıyorsunuz. Yeterince beslenmiyorsunuz."

Kusmak istiyorum. Bu insanların arasında bir saniye daha kalamam. Tebessümlerinden, iyiliklerinden kaçıp kurtulmam gerek.

"Müsaadenizle, Bay Lee." Ayağa kalkıp salonun öteki tarafına gidiyorum alelacele. "Benim gitmem lazım," diyorum Susan'a. "Ben, şey, annemi havaalanından almayı unutmuşum."

Ağzımdan çıkar çıkmaz bunun berbat bir bahane olduğunu anlıyorum – Susan arabam olmadığını biliyor, beni metro istasyonundan bu yüzden o aldı zaten. Ama hâlden anlar görünüyor. "Tabii. Annenizi bekletmenizi istemeyiz. Çantamı alayım, sizi istasyona ben bırakırım."

"Hayır, lütfen. Emrivaki yapmak istemem. Ben bir Uber—"

"Hayatta olmaz! Rosslyn çok uzak!"

"Zahmet vermek istemiyorum," diyorum nefes nefese. "Yemeğinizi de bitirmediniz henüz. Çok iyi vakit geçirdim, sizlerle tanışmak çok güzeldi ama, ee, lütfen siz keyfinize bakın."

Susan'ın cevap vermesine kalmadan kapıya fırlıyorum. Peşimden gelmiyor ama gelse gözden kaybolana kadar son sürat koşardım. Hareketlerimde vakardan eser yoksa da kendimi dışarı atınca hissettiğim tek şey yüzüme çarpan serin havanın verdiği rahatlık oluyor.

On

Bu olaydan sonra Emily'den, davetlerin çoğunu benim adıma reddetmesini istiyorum. Okullarla, kitabevleriyle, kitap kulüpleriyle işim yok artık. Kitabımın satışları ortalıkta boy göstermemin kayda değer bir etkisinin olmayacağı bir noktada, dolayısıyla kendimi başka tartışmalara yem etmeme gerek yok. Katılmayı sürdürdüğüm yegâne etkinlikler edebiyat kongrelerinin ödül törenleri çünkü her ne kadar gözden uzak olmak istesem de, *onların* onayının verdiği heyecandan vazgeçmem asla.

Bu sektördeki ödüller çok saçma ve keyfi; prestij ya da edebi nitelikten ziyade küçük, çarpık bir seçmen grubu huzurunda yapılan popülerlik müsabakasını kazandığınızın göstergesi. Ödüllerin bir anlamı yok – en azından düzenli olarak ödül alan insanlar sürekli böyle söylüyor. Athena hiç atlamadan her yıl büyük bir ödüle aday gösterildikten hemen sonra açıklamaya girişirdi: Ah, tabii ki büyük bir onur ama unutmayın, finalistlerden biri olmamanız kitabınızın değersiz olduğu anlamına gelmiyor! Hikâyelerimizin hepsinin kendine has bir anlam ve önemi var.

Ödüllerin bir anlamı olmadığına yürekten inanıyorum ama bu yüzden kazanmayı daha az istiyor değilim.

Ve *Son Cephe*, en basit ifadeyle, tam bir ödül mıknatısı. Bütün şartlara tik attırıyor. Zekice yazılmış – tik. Hem popüler edebiyat okurlarını hem de "kalburüstü" okurları cezbediyor – tik. Ama en önemlisi, bir şeyle *ilgili*; ödül komitesindekilerin parmaklarıyla gösterip şunu diyebileceği güncel ya da hassas bir meselesi

var: *Bakın, dünyada olup bitenleri umursuyoruz; edebiyat yaşadığımız gerçekliğin zaruri bir yansıması olduğu için öne çıkarmayı tercih ettiğimiz hikâye bu.*

Son Cephe'nin ticari başarısının, ödül kazanmasını engellemesinden endişeleniyorum biraz. Ödül komitelerinin proletaryadan daha zevkiselim görünmek gibi bir derdi olduğunu söylüyorlar, dolayısıyla kazanacağına kesin gözüyle bakılabilecek bir kategoride aday bile gösterilmeyen bir mega-satar ve her kategoride adını sanını kimsenin duymadığı birkaç finalist oluyormuş daima. Ama yok yere endişelenmişim anlaşılan. Adaylıklar teker teker damlıyor: Goodreads Okur Ödülü, tik; Indies, tik. Booker ve Kadın Yazarlar Ödülü uzak bir ihtimal, bu yüzden bunların kısa listelerine kalmadığımda büyük bir hayal kırıklığına uğramıyorum. Üstelik o kadar çok bölgesel ödüle aday gösteriliyorum ki ilgi deryasında yüzüyorum halihazırda.

Adele Sparks-Sato kendini yiyip bitiriyordur şimdi, diye mesaj atıyor Marnie, Goodreads Okur Ödülü'nü haber verdiğimde.

Bu da Jen'den: OLEY! Aferin sana. En iyi intikam başarılı olmak. Bütün bunların altından zarafetle kalktığın için seninle gurur duyuyorum. #HemŞıkHemŞampiyon!

Aday gösterildiğim ödülleri bildiren e-postaları her gün defalarca okuyor, kelimelere bakıp mest oluyorum: Sevgili Bayan Song, ne mutlu bize ki size bu haberi vermek... Evde kendi kendime dans ediyorum, hayalimde ödülü kabul ederken söyleyeceklerimin provasını yapıp Athena'nın kendi kabul konuşmalarında yansıttığı zarafet ve gençlik heyecanı karışımını tutturmaya çalışıyorum: "Aman *Yarabbim*, inanamıyorum... Hayır, gerçekten, kazanacağımı hiç düşünmemiştim..."

Adaylıklarla beraber medyada ardı ardına güzel haberler çıkıyor. Bir sürü BuzzFeed listesinde boy gösteriyorum. *Yale Daily News*'te hakkımda dosya çıkıyor. Goodreads Okur Ödülü satışları patlatıyor, iki haftalığına *New York Times* çoksatanlar listesine giriyorum yine. Bu ödül muhabbeti Hollywood'dakilerin de

dikkatini çekiyor sanırım, zira Brett o hafta arayıp film ajanımın Greenhouse Productions'tan birileriyle toplantı ayarlamak istediğini haber veriyor.

"Greenhouse ne ki?" diye soruyorum. "Ciddi tipler mi?"

"Prodüksiyon şirketi. Standartlara uygunlar; daha önce de birkaç anlaşmamız oldu."

"Hiç duymamıştım." Google'a yazıyorum. Vay canına, epey etkileyici – ana kadroda kariyerleri benim de bildiğim filmlerle dolu üç prodüktör ve asıl önemlisi, geçen sene San Francisco'daki Çinli göçmen işçileri konu alan filmiyle Oscar'da finale kalan yapımcı-yönetmen Jasmine Zhang var. Bu ilginin kaynağının o olup olmadığını merak ediyorum. "Vay canına, epey iyilermiş."

"Çoğu bağımsız yapım şirketinin adını duymamışsındır," diye açıklama yapıyor Brett. "Genelde işleri perde arkasından yürütürler. Kitabını parlatırlar, bir senarist bulurlar, yetenekli birini bağlarlar, sonra da bir stüdyoya sunarlar. Asıl parayı stüdyo koyar. Ama yapım şirketi sana opsiyon için ödeme yapar ve şimdiye kadar ilgilenenler arasında en iyi teklifi bunlar yaptı. Konuşmaktan zarar gelmez, ha? Gelecek perşembe müsait misin?"

Greenhouse Productions o hafta sonu bir film festivali için Washington'a gelmiş meğer, Georgetown'da bir kafede buluşmak üzere randevulaşıyoruz. Erken gidiyorum –tokalaşma, sonra ne sipariş edeceğime karar verme ve kasada kartımı bulmaya çalışma faslının telaşına düşmekten nefret ediyorum– ama ben geldiğimde onlar arkadaki kabinlerden birine oturmuşlar çoktan. İki kişiler, Greenhouse'un kurucularından Justin ve asistanı Harvey. İkisi de sarışın, bronz tenli, formda ve gülüşleri göz kamaştırıcı beyazlıkta. Abi kardeş olabilirler, ya da kuzen, ikisi de saçlarını aynı dalgayla arkaya taradığı, uzun kollarını dirseklerine kadar sıyırdıkları aynı kesim V yakalı tişörtler giydikleri için de böyle düşünüyor olabilirim gerçi. Jasmine Zhang ortalıkta görünmüyor.

"Hey, Juniper!" Justin bana sarılmak için ayağa kalkıyor. "Tanıştığımıza çok sevindim. Vakit ayırdığın için çok teşekkürler."

"Ne demek," diyorum, Harvey de kucaklaşmak için eğilirken. Masanın üzerinden adamın bana uzanan kollarına kavuşmaya çalışmak garip kaçıyor. Onunla ortada buluşabilmek için kendimi zorluyorum. Çok temiz kokuyor. "Georgetown bana çok yakın zaten."

"Buraya sık geliyor musun?" diye soruyor Justin.

Aslına bakarsanız, hayır çünkü Georgetown'da her şey aşırı pahalı ve mahalleyi istila eden öğrenciler gürültücü, uyuz ve fazla zenginler. Buraya birkaç kez Athena'yla birlikte geldim sadece, bir ara Wisconsin Avenue'daki margaritacıya takmıştı. Ama burayı bu insanları etkileme umuduyla ben seçtim, dolayısıyla civarı bilmiyormuş gibi davranamam. "Ya, evet, sürekli. El Centro iyidir. Kordonda deniz mahsulü yapan güzel yerler var. Vaktiniz varsa M Street'teki makaroncuyu da tavsiye ederim."

Justin'in yüzü dünyada en sevdiği yiyecek makaronmuş gibi aydınlanıyor. "Mutlaka deneyeceğiz!"

"Kesinlikle," diyor Harvey. "Buradan çıkınca ilk iş."

Bu şirin köpek yavrusu tavırlarını bana kendimi rahat hissettirmek için takındıklarını bilsem de iyice geriliyorum. Athena bir seferinde Hollywood'dakilerin asla akıllarından geçeni söylemediklerinden şikâyet etmişti. Çok cana yakın ve hevesli davranıyor, hayatları boyunca gördükleri en özel kar tanesinin sen olduğunu söylüyor, sonra da dönüp gidiyorlarmış ve haftalarca haber alamıyormuşsun. Ne demek istediğini şimdi anlıyorum. Justin'le Harvey'nin ne kadar samimi olduğunu ya da cevaplarımı nasıl değerlendirdiklerini kestiremiyorum, aşırı neşeli tavırları yüzünden ne düşündüklerini o kadar anlayamıyorum ki anksiyetem çığ gibi büyüyor.

Garson gelip siparişimi soruyor. Menüyü inceleyemeyecek kadar tedirgin hissediyorum kendimi, bu yüzden Justin'in yudumladığı şeyden istiyorum ben de, "Miss Saigon" adlı buzlu bir Vietnam kahvesi.

"Harika bir seçim," diyor Justin. "Nefis bir tadı var. Çok sert

– ve çok şekerli. Yoğunlaştırılmış süt kullanıyorlar sanırım, değil mi?"

"Ee, evet." Menüyü garsona geri uzatıyorum. "Ben de hep ondan içerim."

"Pekâlâ! *Son Cephe*'ye gelelim o zaman." Justin iki eliyle masaya öyle sert vuruyor ki irkiliyorum. "Müthiş bir *kitap!* Haklarının havada kapılmamasına çok şaşırdım doğrusu!"

Buna nasıl bir cevap vereceğimi bilemiyorum. Bu görüşmeyi yaptığımız için şanslı hissettiğini mi ima ediyor yoksa hakların başkalarına niçin daha cazip gelmediğini anlamak için yem mi atıyor? Başka talipler de varmış gibi numara yapmalı mıyım?

"Hollywood Asyalılarla ilgili filmler yapma riskini göze almaya çok meraklı değil sanırım," diyorum. Kasıntı bir yorum bu ama söylediğimde ciddiyim, üstelik aynı şikâyeti Athena'dan kaç kez duydum. "Bu hikâyenin büyük perdeye uyarlanmasını elbette isterim ama bunun için işbirliği yapabileceğim, hikâyeyi gerçekten anlayan biri lazım sanırım."

"Eh, biz romana tek kelimeyle *bayıldık*," diyor Justin. "Çok orijinal. Ayrıca çeşitliliğe bunca ihtiyaç duyduğumuz bir çağda bu ihtiyaca cevap veren bir anlatı olması da çok önemli."

"Ben de mozaik anlatımını çok sevdim," diyor Harvey. "*Dunkirk*'ü hatırlattı."

"*Dunkirk*'e gerçekten çok benziyor. En sevdiğim filmlerden biridir bu arada – Nolan'ın bize bütün o hikâye akışlarının sonunda birbirine nasıl bağlanacağını tahmin ettirip durması dâhiceydi bence." Justin, Harvey'ye bakıyor yandan yandan. "Yönetmen koltuğuna Chris geçse çok eğlenceli olmaz mıydı?"

"Offf, ne diyorsun?" Justin kafa sallıyor coşkuyla. "Rüya gibi olurdu."

"Jasmine Zhang'a ne dersiniz?" diye soruyorum. İkisinin de ondan bahsetmemesine biraz şaşırıyorum. Yönetmenlik için en bariz seçenek o değil mi?

"Böyle bir vakti olduğunu sanmıyorum." Justin pipetiyle oynuyor. "Şu anda işi başından aşkın."

"Oscar kazanmanın yan etkileri," diyor Harvey. "Önümüzdeki on yıl boyunca dolu."

"Aynen. Ama merak etme, aklımızda gerçekten çok yetenekli biri var. USC'den yeni mezun bir çocuk, adı Danny Baker, Kamboçya'da işlenen savaş suçlarıyla ilgili kısa filmiyle herkese parmak ısırttı. İşin başında Asyalı bir kadın olması senin için önemliyse Tisch'ten bir kız var, geçen sene Çin Halk Cumhuriyeti'nin arşivlerine erişimle ilgili bir öğrenci belgeseli yaptı."

Garson Miss Saigon'umu önüme koyuyor. Bir yudum alıp yüzümü buruşturuyorum; beklediğimden çok daha tatlı.

"Harika," diyorum hafiften afallamış hâlde. Romanın opsiyonunu almaya çoktan karar vermiş gibi konuşuyorlar. İyi mi gidiyorum öyleyse? Başka ne demem lazım onları ikna etmek için? "Ben size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Aslında biz senin aklındakileri dinlemeye geldik!" Justin parmaklarını birbirine kenetleyip öne eğiliyor. "Greenhouse'ta biz yazarın vizyonunu çok önemseriz. Niyetimiz romanına müdahale etmek, onu Beyazlaştırmak, Hollywoodlaştırmak filan değil. Hikâyenin bütünlüğü bizim için her şeyden önemli, dolayısıyla her aşamada görüşlerini almak istiyoruz."

"Vizyon panosu oluşturuyormuşuz gibi düşün." Harvey elinde kalemi ve not defteriyle hazır. "*Son Cephe*'nin film uyarlamasında neler senin için olmazsa olmaz, Juniper?"

"Şey, ee, pek bu şekilde düşünmemişim aslında." İş toplantılarında neden hiç kahve sipariş etmediğimi hatırlıyorum. Kafein dosdoğru mesaneme gidiyor, aniden, fena hâlde çişim geliyor. "Senaristlik pek bildiğim bir alan değil, bu yüzden bilemiyorum..."

"O zaman hayalindeki kastla başlayabiliriz mesela," diyerek yönlendiriyor Justin. "Yazarken aklında bir yıldız var mıydı?"

"Ee, bilmem ki." Yüzüm alev alev. Çalışmaya tenezzül etmediğim bir sınavdan kalıyormuş gibi hissediyorum, şimdi düşününce yapımcılarla buluşmadan önce kitabın film uyarlamasından neler beklediğime biraz olsun kafa yormuş olmam gerektiği aşikâr sanki. "Dürüst olmak gerekirse yazarken aklımda bir oyuncu yoktu; zihnim o kadar görsel çalışmaz..."

"Peki, Albay Charles Robertson karakterine ne diyorsun?" diye soruyor Harvey. "Şu İngiliz ataşe. O rol için büyük bir isme yatırım yapabiliriz, Benedict Cumberbatch olabilir, ya da Tom Hiddleston..."

Gözlerimi kırpıştırıyorum. "İyi de o ana karakter bile değil ki." Albay Charles Robertson ilk bölümde şöyle bir geçiyor yalnızca.

"Tabii, doğru," diyor Justin. "Ama belki rolünü birazcık genişletip ona biraz daha dramatik bir hava verebiliriz."

"Yani, olabilir herhalde." Kaşlarımı çatıyorum. "Nasıl olur bilmiyorum gerçi, ilk kısmın ritmini bozar bu – ama bir düşünebiliriz tabii..."

"Büyük savaş destanlarının sırrı bu, her şeyi bir zemine oturtacak karizmatik biri gerekiyor," diyor Justin. "Filmi sadece askeri tarih filmi gibi pazarlarsan geniş kitlelere hitap edemezsin. Ama işin içine yürek hoplatan bir İngiliz koyarsan kadınlar, orta yaşlı anneler, efendime söyleyeyim, genç kızlar senindir... Dunkirk prensibi işte. Dunkirk de neymiş? Kimbilir? Biz Tom Hardy'yi izlemeye gittik."

"Bir de Harry Styles'ı," diyor Harvey.

"Evet! Kesinlikle. Demeye çalıştığımız şey şu: Filmine bir Harry Styles lazım."

"*Örümcek Adam*'daki ufaklığa ne dersin?" diye soruyor Harvey. "Neydi adı?"

Justin canlanıyor. "Tom Holland mı?"

"Hah, evet. O çocuğu bir savaş filminde görmek isterim doğrusu. Onun kariyeri için de mantıklı bir adım olur." Harvey

benden yana bakıyor var olduğumu yeni hatırlamış gibi. "Sen ne dersin, June? Tom Holland'ı sever misin?"

"Hı hı. Severim." Mesanem şiştikçe şişiyor. Oturduğum yerde kıpırdanıp rahat bir pozisyon bulmaya çalışıyorum. "Olabilir herhalde. Kimi oynayabileceğini şu anda kestiremiyorum ama—"

"A Geng için de Çinli bir ünlü düşündük - belki bir pop yıldızı," diyor Justin. "Çin'de iyi gişe yapar böylece, dev bir pazar var ve—"

"Gerçi Asyalı pop yıldızlarının İngilizceleri berbat oluyor," diyor Harvey. "*Melabaa*. Yapım aşamasında tam bir kâbus."

"Harvey!" Justin gülüyor. "Çok ayıp."

"Ay! Yakalandım! Jasmine'e söylemeyin sakın."

"İyi de bu sorun olmaz ki," diye araya giriyorum. "İşçilerin İngilizcelerinin kötü olması gerekiyor zaten."

Sesim niyetlendiğimden daha iğneleyici çıkmış olmalı çünkü Justin derhal durumu düzeltiyor, "Hikâyeyi seni rahatsız edecek bir şekilde değiştirmemiz asla söz konusu olamaz tabii ki. Yapmaya çalıştığımız şey bu değil. Projeye hiçbir şekilde saygısızlık etmek istemiyoruz ve—"

Başımı iki yana sallıyorum. "Yo, hayır, saygısızlık ettiğinizi düşünmedim—"

"Her şeyi daha cazip bir paketle sunabilmek için fikir yürütüyoruz sadece, amacımız daha geniş bir kitleyi—"

Arkama yaslanıp teslim olur gibi ellerimi havaya kaldırıyorum. "Bakın. Hollywood uzmanları sizsiniz. Ben sadece roman yazarıyım. Bana söylediklerinizin hepsi hoş geliyor, siz nasıl uygun görünüyorsanız öyle paketleyin, ben destekliyorum."

Gerçekten böyle düşünüyorum. Film uyarlamalarım üzerinde sıkı bir kontrolüm olmasını hiçbir zaman istemedim zaten - hiç senaristlik eğitimi almadım, sosyal medya da yönetmenle bozuşan roman yazarlarıyla ilgili dedikodularla kaynıyor zaten. Sanat dünyasının divası olmak gibi bir derdim yok. Üstelik belki haklılardır da. Kim sinemaya gidip iki saat boyunca Çince ko-

nuşan bir sürü insanı izlemek ister ki? Onun yerine Çin filmi izlemeyi tercih etmez misiniz? Amerikalı izleyicileri düşünerek yapılmış bir gişe filminden bahsediyoruz burada. Erişilebilirlik önemli.

"Anlayışın için çok teşekkürler." Justin'in yüzü açılıyor. "Konuştuğumuz bazı yazarlar, ee, kimi zaman..."

"Çok müşkülpesent olabiliyorlar," diyor Harvey. "Filmdeki her sahnenin kitaptakine uyması istiyorlar, hem de kelimesi kelimesine."

"Sinemanın tamamen farklı bir mecra olduğunu ve farklı anlatım teknikleri gerektirdiğini anlamıyorlar," diyor Justin. "Aslında bir nevi çeviri bu. Ve mecralar arası çeviri tabiatı itibarıyla sadakatsizdir bir ölçüde. Roland Barthes diyor bunu. Çeviri bir ihanet eylemidir."

"*Belles infidèles*," diyor Harvey. "Güzel ve sadakatsiz."

"Ama sen anlıyorsun," diyor Justin. "Müthiş bir şey bu."

Bu kadar. Bu müthiş bir şey. Müthişim ben. Hepimiz öyleyiz, bu gemiyi yürütmek için çok heyecanlıyız. Daha somut ayrıntılar vermelerini bekliyorum. Ne kadar bir para söz konusu? Kafalarında nasıl bir zaman çizelgesi var? Danny Baker denen çocuğu yarın filan mı arayacaklar? (Harvey hemen özelden mesaj atacakmış gibi konuşuyordu.) Ama muğlak cümleler kuruyorlar hep, ben de üstelemek için doğru ânın bu olmayabileceği hissine kapılıyorum. Bu yüzden arkama yaslanıp bana fahiş fiyatlı bir strudel (adı "Inglourious Pastry*") ısmarlamalarına ve kordonun ne kadar muhteşem olduğuyla ilgili gevezelik yapmalarına izin veriyorum. Hesabı Justin ödüyor ve kendi yollarımıza gitmeden önce ikisi de bana sıkı sıkı sarılıyor.

Onlar karşı köşeden dönene kadar yürüyor, sonra gerisingeri kafeye koşup bir dakika boyunca durmadan işiyorum.

***

* *Pastry* İngilizcede hamur işi demek. Tamlama *Inglourious Basterds* [Soysuzlar Çetesi] filmindeki strudel sahnesine atıfta bulunuyor. –*çn*

İyi geçti. Rosslyn'e dönerken köprüde Brett'e e-postayla görüşmeyi özetliyorum. Beni sevdiler sanırım ama masaya para koymadan önce hâlâ bir şeyleri yokluyor gibiler. Anladığım kadanyla Jasmine Zhang'ın konuyla ilgisi yok, sence de tuhaf değil mi?

Hollywood görüşmeleri hep böyle olur, diye cevap veriyor Brett. Nasıl biri olduğuna dair fikir edinmeye çalışmışlar. Net teklifler sonraki aşamalarda gelir. Jasmine cephesini hiç bilmiyorum ama ilginin asıl kaynağı Justin gibi görünüyor. Bir gelişme olursa seni haberdar ederim.

Daha fazla şey öğrenmek için sabırsızlanıyorum ama bu işler böyle işte. Yayın dünyası *çok ağır* ilerliyor. Kapıların başını tutanlar dosyaları alıp aylarca bekletiyor, siz dışarıda ölüp ölüp dirilirken kapalı kapılar ardında toplantılar yapılıyor. Yayın dünyası demek haftalarca hiç haber gelmemesi, derken bir gün bir Starbucks kuyruğunda ya da otobüs durağında beklerken telefonunuzun hayatmızı değiştirecek e-postayla ötmesi demek.

Bu yüzden metro istasyonunun yolunu tutuyor, Hollywood düşlerimi askıya alıyor ve Brett'in arayıp bana milyoner olacağımı söylemesini bekliyorum.

Büyük beklentilere girmemeye çalışıyorum. Ne de olsa opsiyon anlaşmalarının çok büyük bir çoğunluğu sonuca varmıyor. Opsiyon demek, bir yapım şirketinin hikâyeyi bir stüdyonun almak isteyebileceği şekilde allayıp pullama hakkını elinde tutması demek sadece. Projelerin büyük kısmı geliştirme aşaması denen cehennemden çıkamıyor ve stüdyo yöneticileri çok ama çok azına yeşil ışık yakıyor. Bunları görüşmeden sonraki birkaç saatte internette süreçle ilgili bilgiler ararken öğreniyor, sektörün terminolojisini kapmaya ve ne kadar heyecanlanmam gerektiğini anlamaya çalışıyorum.

Warner Bros'la işim olmayacak muhtemelen. Milyoner de olmayacağım. Ama bu tantana işime yarayabilir yine de – Greenhouse'un opsiyon teklifinden on binlerce dolar kazanabili-

rim. Sırf anlaşmanın duyurulmasıyla bile birkaç bin kopya daha satabilirim.

Ama bir de şu ele avuca sığmayan, insanı baştan çıkaran "belki" var. Belki de hakları Netflix, HBO ya da Hulu *alır.* Belki film inanılmaz bir başarı yakalar ve kitabın kapakta film afişinin kullanıldığı yeni bir baskısı çıkar, belki galaya üstümde bana özel tasarlanmış bir elbiseyle, A Geng'i oynaması için seçtikleri yakışıklı Asyalı aktörle kol kola giderim. Annie Waters rolünü Elle Fanning oynar ve birlikte Athena'nın zamanında Anne Hathaway'le çektiği gibi şirin bir selfi çekeriz.

Neden büyük hayaller kurmayayım? Fark ettim ki yayıncılıktaki hedeflerimi gerçekleştirdikçe heves ve hırslarım da büyüyor giderek. Mahcup edici ölçüde büyük bir avans aldım. Çoksatan yazar statüsüne ulaştım, büyük dergilerde dosya konusu oldum, ödüller kazandım. Şimdi, ağzımda Miss Saigon'un bıraktığı iç bayıcı tat, gerçek edebiyat yıldızlığı gibi görünen şeye kıyasla kıytırık geliyor hepsi. Stephen King'de olanı istiyorum ben. Neil Gaiman'ın sahip olduklarını istiyorum. Neden imzalanmasın ki film anlaşmam? Neden Hollywood'un şöhret basamaklarını çıkmayayım? Multimedya imparatorluğu neden imkânsız? Dünya niçin benim olmasın?

On Bir

Saldırılar Twitter'da başlıyor.

İlk tweet bu haftanın başında açılmış @AthenaLiununHayaleti adlı bir hesaptan geliyor; profil fotoğrafı yok, bioda hiçbir şey yazmıyor:

> Son Cephe'yi Juniper Song, diğer adıyla June Hayward yazmadı. Ben yazdım. O kitabımı çaldı, sesimi çaldı, kelimelerimi çaldı. #AthenayıKurtar.

Ardından, birkaç saat sonra, korkunç devam tweetleri geliyor.

> June Hayward çalışmalarımı yakından incelemek için benimle birkaç seneye yayılan bir süre boyunca arkadaşlık etti. Sık sık evime geliyordu, kimbilir kaç kez görmediğimi sandığı zamanlarda defterlerimi didiklerken yakaladım onu.
>
> Kanıtlar ortada. Önceki romanlarımı okuyun. Son Cephe'nin üslubuyla karşılaştırın. June'un ilk romanını okuyun ve kendinize sorun: Son Cephe Beyaz bir kadının yazabileceği bir roman mı?
>
> Açık konuşalım: Juniper Song Hayward Beyaz bir kadın.
>
> Juniper Song mahlasını Çinli-Amerikalı numarası yapmak için kullanıyor. Daha esmer ve etnik görünmek

için yeni fotoğraflar çektirdi, oysa kendisi basbayağı Beyaz. June Hayward, sen bir hırsız ve yalancısın. Mirasımı çaldın, mezarımın üstünde tepinmediğin kaldı.

Yazıklar olsun sana June. Yazıklar olsun sana Eden Press. Daniella Woodhouse kitabın mevcut baskısını tüm kitapçılardan çekmeli ve hakları Athena'nın annesi Patricia Liu'ya iade etmelidir. İleriki bütün baskılar yalnızca Athena'nın adıyla basılmalıdır.

Bu adaletsizliğe sessiz kalmayın. #AthenayıKurtar.

Sondan bir önceki tweete on-on iki tane tanınmış Twitter hesabı etiketlenmiş, görünürlük kazanmak için gönderiyi yaymalarını istiyor.

Sonra benim etiketli olduğum son bir tweet.

Hepsini okumayı bitirdiğimde görüşüm bulanıyor. Derin bir nefes alıyorum, yatak odam yan dönüyor. Ayağa kalkamıyorum; hareket edemiyorum. Zihnim sönüp gidiyor, tutarlı düşünceler oluşturamıyorum, elimden @AthenaLiununHayaleti sayfasını yenilemekten başka bir şey gelmiyor, tweetleri tekrar tekrar okuyorum, yavaş yavaş ilgi uyandırmasını izliyorum.

İlk saatlerde hiç beğeni almıyor, bunun da benzeri bütün deli işi, uçuk hesaplar gibi iz bırakmadan unutulacağı yönünde çılgınca bir umuda kapılıyorum. Ama o etiketler biraz dikkat çekmiş herhalde çünkü ben gördükten on beş dakika sonra insanlar tepki vermeye başlıyor. Altı bin takipçili bir kitap blogu yazarı ilk tweeti yeniden gönderiyor, sonra edebiyat dünyasıyla ilgili provokatif yorumlarıyla pek çok kez viral olan bir yazar özentisi (ki yorumları aslında "hepinizin eleştirel okuma dersleri alması lazım" ve "bir karakterin kötü olması sorunlu olduğu anlamına gelmiyor" gibi açıklamalardan öteye gitmiyor) tweetleri Doğruysa iğrenç bir şey bu. Aman Tanrım, diyerek paylaşıyor. Gerisi çorap söküğü gibi geliyor. İnsanlar cevap yazıyor.

Sen ciddi misin?

Hani, kanıtın nerede?

Song'da bir tuhaflık olduğu belliydi zaten.

Görünüşe bakılırsa bir Yale "dehâsı" daha yalancı düzenbazın teki çıktı.

YUH!!! HAPSİ BOYLASIN DA GÖRSÜN GÜNÜNÜ!

Bilgisayarımın başından kalkamıyorum. Nihayet işemek için kalktığımda da gözlerimi cep telefonumdan ayıramıyorum. Yapılması gereken sağlıklı şey bütün cihazları kapatmak olurdu ama geri adım atamıyorum. Bu felaketin yaşanmasını gerçek zamanlı, anbean izlemek, tweetleri kimlerin paylaştığını ve kimlerin cevap yazdığını bilmek zorundayım.

Sonra özel mesajlar gelmeye başlıyor. Tamamı hiç tanımadığım insanlardan. Mesajları neden açtığımı bile bilmiyorum ama silemeyecek kadar meraklıyım, ya da mazoşist.

Geber lan kaltak.

June, bu tweetleri gördün mü? Doğru mu bunlar? Değilse kendini savunman lazım.

Yaptığın şey yüzünden cehennemde cayır cayır yanmalısın. Irkçı hırsız orospu.

Banka hesabındaki her kuruşu Bayan Liu'ya borçlusun!!!

Son Cephe'ye hayrandım. İnanılmaz hayal kırıklığına uğradım. Okur camiasından kamuoyu önünde özür dilemelisin derhal.

Washington'a gelip ağzını burnunu dağıtacağım. Irkçı sürtük.

Sonuncu yorumu görünce telefonumu yatağa fırlatıyorum. *Siktir.* Kalp atışlarım kulak zarımda öyle bir zonkluyor ki dayanamıyorum, ayağa kalkıp evde volta atıyor, kapı kolunun altına sandalye sıkıştırıyorum (hayır, birinin içeri dalıp beni öldüreceğini düşünüyor değilim, olabilirmiş *gibi geliyor* sadece) ve sonra yatağıma kıvrılıp dizlerimi göğsüme çekiyor, ileri geri sallanıyorum.

Lanet olsun.

Lanet olsun.

Her şey bitti. İnsanlar biliyor. Bütün dünya öğrenecek. Daniella öğrenecek, Eden beni kovacak, bütün paramı kaybedeceğim, Bayan Liu bana dava açacak, mahkemede beni mahvedecek, Brett beni bırakacak, kariyerim sona erecek, edebiyat tarihine Athena Liu'nun eserini çalan kaltak olarak geçeceğim. Hakkımda Wikipedia sayfası olacak. Sonu gelmeyen analizler yapılacak. Adım sektördeki profesyonellerin arasında alaycı sırıtmalar ve nahoş gülüşmeler eşliğinde anılacak ancak. İnternet mimi olacağım. Bundan böyle yazdığım tek bir kelime bile basılmayacak.

Son Cephe'yi neden yayımlattım sanki? Bu kadar aptal olduğum için eski kendimi tekmeleyesim var. İyi bir şey yaptığımı sanıyordum. Asil bir şey – Athena'nın eserini dünyaya hak ettiği hâliyle sunuyordum. Ama bu işin başıma bela açmayacağını nasıl düşünebildim ki?

Bu vakte dek gayet dengeli davrandım. Anksiyetemi idare etmekte, tüm korkularımın ve güvensizliklerimin yerine *âna* odaklanmakta, orijinal dosyayı nerede ve nasıl ele geçirdiğim bilgisinin beraberinde getirdiği dehşeti zihnimde ayrıştırmakta

ve hayatıma *devam* etmekte çok iyi bir iş çıkardım. Ama şimdi hepsi akın ediyor – Athena'nın çırpınıp boğazını kavrayan elleri, moraran suratı, yeri tekmeleyen ayakları.

Aman Yarabbim, ben ne *yaptım?*

Yatakta ekranı yukarı dönük duran telefonum yeni bildirimlerle mavi mavi yanıp sönüyor. Işığı sirene benziyor.

Ağlayıp inlemeye başlıyorum, bağır çağır, çirkin çirkin, kontrolsüz bir bebek gibi. Sesimin yüksekliği beni bile korkutuyor; komşularım duymasın diye yüzümü yastığa gömüyor ve böyle kalıyorum saatlerce, boğuk ve histerik.

Güneş batıyor. Oda kararıyor. Yaşadığım adrenalin patlaması bir noktada diniyor, nabzım yavaşlıyor, boğazım hıçkırmaktan tahriş oluyor ve gözümde yaş kalmıyor. Panik atağım geçiyor, olası en kötü senaryoları kafamda o kadar çok oynattım ki beni daha fazla korkutamaz oldular. Sosyal ve mesleki infilakım artık aşina olduğum bir mefhum ve paradoksal bir şekilde, bu sayede yeniden düşünebiliyorum.

Telefonuma uzanıp Twitter'da dolaşıyorum ve durumun ilk başta göründüğü kadar kötü olmayabileceğini fark ediyorum. @AthenaLiununHayaleti'nin arkasındaki kişinin gerçekte neler olup bittiğini bilmesine imkân yok. Temel tezinde haklı ama diğer tüm detaylarda yanılıyor. O ilk ve son kez hariç Athena'nın evine hiç girmedim. Athena'yla Washington'da değil, üniversitede tanıştım. Ve pek tabii ki onunla *Son Cephe*'yi çalma niyetiyle arkadaş olmadım. Athena'nın öldüğü geceye kadar metnin varlığından haberim bile yoktu.

Bu kişi her kimse şans eseri doğru bir tahminde bulunmuş. Ama gerisini uydurmuş. Buradan da belli ki, aslında elinde hiçbir somut kanıt yok.

Belki de, eğer bütün bunlar bir şüpheden ibaretse, adımı temizlemenin bir yolu vardır. Belki de bu hayaleti kovmanın bir yolu vardır.

Aklım Twitter hesabının adına –Athena Liu'nun *hayaleti*– ve Athena'nın Politics and Prose'da gördüğüm, gözleri ışıl ışıl, dudakları küçümser bir tebessümle kıvrılmış yüzünün anısına gidip duruyor. Direniyorum. O yol deliliğe çıkıyor. Athena öldü. Onu ölürken gördüm. Şu anda yaşananlar yaşayanların meselesi.

Brett'in olayı Twitter'dan öğrenmesini istemiyorum, bu yüzden hızlıca bir e-posta atıyorum hemen: Tuhaf bir şeyler oluyor. Müsaitsen konuşabilir miyiz?

Tweetleri çoktan görmüş olmalı çünkü akşamın neredeyse dokuzu olmasına rağmen beş dakikaya kalmadan arıyor. Tir tir titreyerek açıyorum telefonu. "Selam, Brett."

"Selam, June." Sesi soğuk geliyor ama benim kuruntum da olabilir, emin değilim. "Neler oluyor?"

Boğazımı temizliyorum. "Tweetleri gördün herhalde?"

"Daha açık konuşabilirsen—"

"*Son Cephe*'yi Athena Liu'dan çaldığımı söylüyorlar ya."

"Hım." Uzun bir sessizlik. "Yani, evet. *Doğru* değil, değil mi?"

"Hayır!" Sesim tizleşiveriyor. "Hayır, tabii ki değil. Bu işin arkasında kim var bilmiyorum, nereden çıktığını da bilmiyorum..."

"Eh, madem doğru değil, o zaman büyütmenin bir âlemi yok." Brett'in sinirleri bozulmuşa benzemiyor, kızgın olmasını beklerdim ama rahatsız olmuş gibi sadece. "Trolün teki işte, geçer gider."

"Hayır, gitmez," diye üsteliyorum. "Bin türlü insan görecek. Fikirlere kapılacaklar ve—"

"Bırak kapılsınlar. Eden Press internette dönen dedikodulara istinaden kitabı toplatmaz. Üstelik tüketicilerin çoğu Twitter'da yatıp kalkan tipler değil. Güven bana, yayın dünyasının çok küçük bir kısmı önemser bunu ancak."

İğrenç bir sesle mızıldanıyorum. "Ama o kısmın gözündeki itibarım *önemli*."

"İtibarın zedelenmedi," diyor istifini bozmadan. "Altı üstü

suçlama hepsi, değil mi? Hepsi asılsız, değil mi? Cevap verme. Hiç bulaşma. Ellerinde bir şey yoksa yoktur, insanlar bunun iğrenç bir karakter suikastı olduğunu yakında görür zaten."

Sesi o kadar kendinden emin, o kadar kaygısız geliyor ki içim bir nebze rahatlıyor. Belki de haklıdır. Belki de zorbalık gözüyle bakılır bu olanlara – Twitterati zorbalığa kıyasıya karşıdır hep. Belki işin sonunda benim için iyi bir reklam olur bütün bunlar.

Brett biraz daha kafa şişirip internette nefret kampanyalarına hedef olan diğer meşhur yazarlardan örnekler veriyor. "Satışlar düşmez, June. Hiçbir etkisi yok böyle şeylerin. Bırak troller canları ne istiyorsa söylesinler. Sana bir şey olmayacak."

Kafa sallayıp dilimi tutuyorum. Brett haklı – olayı kızıştırmanın manası yok, her türlü cevap suçlamalara meşruluk kazandırmaya yarar en fazla. "Tamam."

"Tamam mı? Güzel." Brett konuşmayı burada bitirmeye hazır anlaşılan. "Çok dert etme, anlaştık mı?"

"Dur, kapatma..." Aklıma bir şey takılıyor. "Greenhouse'takilerden ses çıktı mı?"

"Ne? Ha, yok, çıkmadı. Ama daha bir hafta oldu, muhtemelen seyahat dönüşü dinleniyorlardır hâlâ. Biraz zaman ver."

İçimi bir dehşet hissi kemiriyor kemirmesine ama *saçmalama* diyorum kendi kendime. İki olayın birbiriyle hiçbir alakası yok. Harvey ile Justin'in Twitter'dan çıkmadığını, kitap dünyasıyla ilgili son dedikoduları kaçırmadığını nereden çıkarıyorum bir kere? Yapacak daha önemli işleri vardır eminim. "Tamam."

"Gevşe biraz, June. Nefret edenlerin olacak tabii ki. Bu işler böyle. İddialar doğru değilse endişelenmeni gerektirecek hiçbir şey yok." Brett bir an duraksıyor. "Doğru *değiller*, değil mi?"

"Hayır! Tabii ki yalan hepsi."

"O zaman blokla ve görmezden gel." Brett homurdanıyor. "Hatta Twitter'ı hepten kapat. Siz yazarlar internette çok takılıyorsunuz. Geçecek hepsi. Böyle şeyler her zaman unutulup gider."

***

Brett yanılıyor. Bu unutulup gitmeyecek. Twitter'da skandallar çığ gibi büyür; ne kadar çok insan görürse o kadar çok insan kendi fikir ve gündemlerini ileri sürme gereği duyar ve baştaki tartışma dallanıp budaklandıkça mesele iyice patlar. Görünürlüğün kritik kitlesini aşınca bütün piyasa bunu konuşmaya başlar. @AthenaLiununHayaleti'nin de, artık her kimse, takipçi sayısı bine yaklaşıyor. O kritik kitleye ulaşıldı bile.

Athena-June skandalı, artık böyle deniyor, bir numaralı tartışma konusu oluyor. Lily Wu tartışmasından tamamen farklı bu, ona en fazla bir düzine insan dahil olmuştu. Bu kez kan kokusunu aldılar. Sessizlik gibi bir şık yok. Herkes tarafını seçmek zorunda, yoksa suç ortaklığıyla itham ediliyor. Anonim hesaplar Arkadaşları ifşa olunca dut yemişe bülbüle dönen sözde müttefiklere de diyecek iki çift lafımız var, gibi tweetlerle ortalığı büsbütün karıştırıyorlar güle oynaya. Tanınmış pek çok yazar kendi kıçını kollarken bir yandan da vefalı görünme çabasıyla orta yolcu davranıyor.

İntihal korkunç bir şey, diyor bir yazar. Eğer Hayward böyle bir şey yaptıysa –ki yapıp yapmadığını henüz bilmiyoruz– aldığı telif ücretlerini Athena Liu'nun ailesine borçlu.

Doğruysa çok fena, diyor bir diğeri. Ama suçu kanıtlanmadan bu linç güruhuna katılmakta tereddüt ediyorum.

Sonra Beyaz bir kadın mevzubahisken "linç güruhu" kelimelerini kullanmanın uygun olup olmadığıyla ilgili hararetli bir tartışma başlıyor ve sonucunda onlarca kişi o tweeti atan yazara ırkçı diyor. Bahsi geçen yazarın hesabı birkaç saate kalmadan kilitleniyor.

En gaddarları, kaybedecek hiçbir şeyi olmayan, aksine pençelerini bana geçirdikçe bundan kârlı çıkan tanınmamış kişilere ait hesaplar.

Eskiden June Hayward adıyla yazıyordu, diyor rey1089 adlı bir kullanıcı. Ama Çin'le ilgili kitabını June Song adıyla yayımladı. Rezillik diz boyu değil mi?

Resmen sarıyüz,* diye cevap veriyor biri. "Resmen"in ne demek olduğunu bilmiyor sanırım.

Çok zavallısın, diye çığrınıyor bir öteki.

Bir de şu hiç eksik olmayan klasik: Beyazlar bir gün Beyazlık yapmayı bırakacak mı acaba?

Başka biri Instagram'dan bulduğu bir fotoğrafımı Scarlett Johansson'ın bir fotoğrafıyla eşleştirip altına şöyle yazıyor: İki resim arasındaki yedi farkı bulun HAHAHAHA.

Cevapların arasında tipimle ilgili akla gelebilecek her türlü kötücül yorum var.

Ya bu beyaz kadınların hepsi neden birbirine benziyor?

Tek fark şu ki ScarlettJo'nun gerçekten gideri var AHAHAH

Bu kadın daha Asyalı görünmek istediği için mi gözlerini kısıyor yoksa güneşe çıkmaya alışık mı değil?

İnternet aptallığının dibi olduğunu düşündüğüm yorumları okur okumaz bunu yapmayı bırakmalıydım. Ama hakkımdaki tartışmaları takip etmek ağrıyan bir dişi dürtmek gibi. Sırf çürüğün ne kadar derine gittiğini görmek için kurcalamak zorunda hissediyorum kendimi.

Twitter, Reddit, Youtube (üç kitap bloggeri "Juniper Song Hakkındaki Gerçekler!" gibi başlıklarla video yayınlamış şimdiden), Google News ve Tiktok'u (evet, Tiktok'taki bebelere kadar düştü olay) saat başı kontrol ediyorum. Takatimi kesiyor bu. Başka hiçbir şeye odaklanamıyorum. Dışarı adımımı atamıyorum; yatağımda kıvrılıp ya bilgisayarımda ya da telefonumda ekranı

* Kitabın da orijinal adı olan *yellowface* İngilizcede genellikle bir gösteri dahilinde Doğu Asyalı insanlar gibi görünmek için yapılan makyajı ifade etmektedir. –*çn*

kaydırmaktan ve aynı beş internet sitesindeki aynı güncellemeleri defalarca okumaktan başka bir şey yapamıyorum.

İnsanlar hakkımda saçma sapan söylentiler çıkarıyor. Biri vaktiyle Goodreads'te yaptığım yorumların ırkçı olduğunu söylüyor. (Oysa bir seferinde Hintli bir yazarın aşk romanının içine giremediğimi çünkü bütün karakterlerin itici olduğunu ve aileye karşı sorumluluklarını inandırıcılığı olmayan bir saplantı hâline getirdiklerini yazmıştım sadece.) Biri yazdıklarımı eleştiren insanları düzenli olarak taciz edip onlara zorbalık yaptığımı söylüyor. (*Akçaağacın Üzerinden*'e getirilen aşırı aptal bir yorumla ilgili, yorumu yazanı hedef göstermeden alaycı bir tweet atmıştım, o da sadece tek bir sefer, hem de üç yıl önce!) Biri bir konferansta ona "tenini övmek suretiyle çok ırkçı bir şekilde" asıldığımı iddia ediyor. (Kırmızı elbisesinin teninin sarı alt tonlarını ortaya çıkardığını söylemiştim altı üstü. Aman be, kibarlık yapıyordum. Elbiseyi o kadar beğenmemiştim bile.) Ama Twitterati cemaati bunlardan bende Asyalı fetişi olduğu hikâyesini çıkardı çoktan, son zamanlarda BTS tweetleri paylaşmam, bir zamanlar Japon bilgisayar oyunları oynayıp karakterlerin ne kadar çekici olduğuna dair bir tweet atmam da bunun kanıtıymış, apaçık belliymiş ki iğdiş edilmiş ve itaatkâr Asyalılara karşı hastalıklı bir takıntım varmış. (İyi de BTS'e bayılmıyorum, ayrıca o oyundaki karakterler Avrupalı gibi tasarlanmıştı, buna ne buyurulur?)

Bütün sinyalleri kitapta vermiş zaten, diyor anonim bir Tumblr kullanıcısı. Reddit'te bir ifşa yazısındaki "kaynakça"ya tıkladığımda karşıma çıkıyor bu. A Geng'in badem gözlerini ve pürüzsüz cildini tasvir ettiği 317. sayfaya bakın. Badem göz mü? Şaka mı bu??? Beyaz kadınlar onlarca yıldır Asyalı erkeklerle ilgili fanteziler kuruyor. (Ama tasvir benim değil! Athena'nın!)

Python'daki doğal dil işleme programlarını kullanarak *Son Cephe*'yle Athena'nın diğer eserlerinin karşılaştırmasını yapan bir kişi de "iki metinde örtüşen anahtar kelimelerin kullanılma

sıklığının dikkat çekici" olduğunu ilan ediyor. Ama söz konusu kelimeler "dedi", "kavga", "o" ve "onlar" gibi kelimeler. Buradan bakarsak, Hemingway'den çaldığım da iddia edilemez mi pekâlâ?

Hasımlarım ne kadar berbat biri olduğuma dair daha fazla kanıt bulabilmek için *Son Cephe* hakkında yaptığım bütün açıklamaları didik didik ediyor. Görünüşe göre Çinlilerle ilgili hikâyelere "romantik", "egzotik" ya da "büyüleyici" demek münasip değilmiş. Benim bu kitabı dram şeklinde tarif etmem kitabın ırksal kapitalizme yönelik eleştiri potansiyelinin altını oyuyormuş. "İşçilerin sözleşmeli köle şeklinde nitelendirilmesine itiraz ediyorum," demiştim bir seferinde. "Çin hükümeti Batı ülkelerinde yumuşak güç kazanma amacıyla bu birlikleri Birinci Dünya Savaşı'na göndermeyi kendi istedi. İşçiler de kendi iradeleriyle gitti." (Bu bakış açısı "Batı hegemonyasının dayatmalarından bihabermiş" ve "küresel kapitalin zorlamaları hakkında en ufak bir fikir sahibi değilmiş." "O adamların büyük kısmı okuma yazma bilmiyordu," diyor Adele Sparks-Sato. "Evet, daha yüksek ücret vaatleriyle silah altına alındılar ama çoğunun Avrupa'da onları neyin beklediğine dair hiçbir fikri yoktu. Hayward/Song'un bu insanlar bu işe özgürce, hiçbir baskı altında kalmadan girmiş gibi konuşması en iyi ihtimalle akademik kifayetsizliğe, en kötü ihtimalle de Küresel Güney'deki işçi sınıfının şartlarına karşı kasıtlı bir kayıtsızlığa işaret ediyor."

Son Cephe'ye "Beyaz kurtarıcı hikâyesi" diyorlar. Beyaz asker ve misyonerlerin kahramanlık ve cesaretlerini ortaya koymuş olmam hoşlarına gitmiyor; bunun Beyazların deneyimini merkezileştirdiğini düşünüyorlar. (İyi de böyle adamlar gerçekten vardı. Misyonerlerden biri, Robert Haden, *Athos* adlı buharlı gemi Alman denizaltıları tarafından torpille vurulduğunda bir Çinliyi kurtarmaya çalışırken boğulmuştu. Onun ölümünün de bir kıymeti yok mu?)

İngilizler daha sıcak iklimlerden gelen Güneylilerin ağır işlere uygun olmadığını düşündüklerinden işçilerin genellikle

Kuzeyden seçildiğini söylediğim için de ırkçı oluyorum. Ama bu *benim* görüşüm değil, İngiliz subaylarının görüşü. Aradaki farkı niçin göremiyorlar? Eleştirel okuma becerilerine ne oldu? Kuzeylilerin soğuk iklimlere daha uygun olduğu *doğruysa* bunu söylemek nasıl ırkçılık olabilir ayrıca?

Cevap yazıp madde madde çürütmek istiyorum hepsini. Bu seçimleri hikâyedeki insan deneyimi yelpazesini genişletmek için yaptım, iyi ya da kötü stereotiplere sıkı sıkıya bağlı kalmak için değil. Benzer şekilde, ırkçı betimlemeleri de metne böyle düşündüğüm için değil, tarih kayıtlarına sadık kalmak istediğim için dahil ettim.

Ama işe yaramayacağını biliyorum. Benim hakkımda kuracakları anlatıya çoktan karar verdiler. Şimdi kararlarını destekleyecek "verileri" topluyorlar yalnızca.

Beni tanımıyorlar. Beni *tanıyamazlar*, benimle hiç tanışmadılar. İnternetin orasından burasından bilgi kırıntıları topladılar ve kırıntıları birleştirip hayallerindeki kötü karaktere uyan ama gerçeklikle hiçbir ilgisi olmayan bir imge yarattılar.

Sarı humma* filan yok bende. Habire Japon folkloru üzerine yazıp kimono giyen ve Asya dillerinden geçmiş kelimeleri üzerinde çalışılmış bir aksanla telaffuz eden manyaklardan değilim. *Matcha. Otaku.* Asya kültürünü çalmayı takıntı hâline getirmedim – *Son Cephe*'den önce modern Çin tarihine en ufak bir ilgim bile yoktu.

İşin en kötü yanı, trollerin zaman zaman beni kendimden şüphelendirmesi. Gerçekliği çarpıtan taraf *ben* miyim diye düşünüyorum bazen, Asyalı kadınları fetişleştiren bir sosyopat mıyım gerçekten, Athena arkadaşlığımız boyunca alttan alta benden korktu mu, o gece evine alçakça gayelerle mi gittim sahiden? Ama Dr. Gaily'nin öğrettiği gibi bu kuruntuların başını küçükken eziyorum. Sıkıntı internette, bende değil. Sorunu çıkaran bu sosyal adalet savaşçıları ordusu, popülerlik peşindeki Beyaz

* Argoda Doğu Asyalı fetişizmi. –*çn*

"müttefikler" ve ilgi çekmeye çalışan Asyalı aktivistler. Kötü olan ben değilim. Burada mağdur benim.

En azından bazıları benden yana fikir belirtiyor, dürüst olmak gerekirse bunların çoğu Beyaz ama bu ille de haksız olduğumuz anlamına gelmiyor.

Brett, sağ olsun, şöyle bir açıklama yapıyor: "Müşterim Juniper Song'a yakın zamanda yöneltilen suçlamalar tamamıyla asılsız ve art niyetlidir. İnternet üzerinden yapılan saldırılar itibar suikastından başka bir şey değildir." Sonra su götürmez yazarlık yeteneğimden, dört sene önce birlikte çalışmaya başladığımızdan beri kalemimi bilemek için canla başla çalıştığımdan bahsedip lafı biraz uzattıktan sonra "Ben ve Lambert Ajansı, sonuna kadar Juniper Song'un arkasındayız" ile bitiriyor.

Eden'daki ekibim bir şey söylemiyor. Bu beni azıcık rahatsız ediyor ama Eden'ı etiketleyip benimle sözleşmelerini feshetmeleri için ısrar eden hesap sayısının kabarıklığı düşünülürse kayıtsızlıkları başlı başına güvenoyu sayılabilir. İddialar tedavüle ilk girdiğinde Daniella bize endişeli bir e-posta attı ama Brett suçlamaların aslı astarı olmadığına dair güvence verince etliye sütlüye karışmamamızı tavsiye etti. Cevap vererek iddiaları meşrulaştırmak istemeyiz. Ekibimiz geçmişte trollerle muhatap olmanın onları cesaretlendirmekten başka bir işe yaramadığını gördü. June'un başına bunlar geldiği için çok üzgünüm ama yapılacak en iyi şeyin sessiz kalmak olduğuna inanıyoruz.

"Sağlam bir kanıt olmadan bu tür suçlamalarda bulunmak akıl kârı değil," diye tweet atıyor mantıksız durumlarda mantıklı ve incelikli tavırlar almasıyla meşhur bir internet fenomeni. "İnsanların geçimleri söz konusu burada. Bu camianın başkalarının acısından zevk almaya bunca hevesli oluşu çok canımı sıkıyor. Hepimizin elinden daha iyisi gelmeli."

Muhafazakâr eğilimleri ve yetmiş bin takipçisi olan bir popkültür bloggeri da Adele Sparks-Sato'ya karşı nefret kampanyası

başlatıyor. ASS KENDİSİNDEN DAHA BAŞARILI YAZARLARA KİN GÜDEN DELİNİN TEKİ, diye atıp tutuyor. FLAŞ HABER: KISKANÇLIK ÜSTÜNDE ÇOK ÇİRKİN DURUYOR, ADELE. (Bunlara şahit olmak eğlenceli ama yanlış anlaşılma olmasın, bu tip davranışları katiyen tasvip etmiyorum. Birilerinin sizi savunması güzel tabii ama ideal bir dünyada bu kişiler Fox News'e yorum döşeyip duran tipler olmamalı.)

Eden'ın Melekleri de, sağ olsunlar, hiç tereddütsüz benden yanalar.

Jen: Normalde faşistlerle hemfikir olmam ama adam ASS konusunda haklı valla.

Marnie: Bu kadarını anlamak için faşist olmaya gerek yok ki!

Jen: Sen iyi misin? Kendini bırakmıyorsun, değil mi?

Marnie: Korkunç bir şey bu. Başına gelenler için gerçekten çok ama çok üzgünüm. Yapabileceğim bir şey olursa haber ver lütfen. Çok cesursun.

Jen: Meyve veren ağacı taşlıyorlar işte. Genç kadınların başarılı olmasına tahammül edemiyorlar. Olay bundan ibaret. Erkek CEO'lar da aynı bokun soyu. Bizi ÇEKEMİYORLAR.

Marnie: Prim yapmak ve ilgi çekmek için üstüne geliyorlar. Bu seninle değil, onlarla ilgili.

Jen: Çamura taş atma üstüne sıçrar!! Engelle gitsin, Junie. Bırak kendi nefretlerinde boğulsunlar. Sen takılma bunlara.

Keşke takılmayabilseydim. Telefonumla bilgisayarımın başından asla kalkamıyorum. Gözlerimi kapadığımda bile gök mavisi ekranı görmeye devam ediyorum. Beni hedef alan paylaşımların topladığı beğenileri düşünüyorum.

Dijital detoks yapmayı deniyorum. Herkes ısrar ediyor bunu

yapmam için, Twitter yokmuş gibi davranmak bütün problemlerimi çözecek sanki. Troller senin ilginden besleniyor! diye hatırlatıp duruyor Jen. İnternetteki şeyler sen onlara bakmazsan sana zarar veremez. Ama temizlenip arınıyormuş gibi değil, etrafımdaki her şey yerle bir olurken kafamı kuma gömüyormuş gibi hissediyorum. Hasarı görmezden gelemem. Kasırganın güzergâhını adım adım izlemek zorundayım çünkü tam olarak ne zaman nereyi vuracağını bilirsem canım daha az yanar. En azından beynim buna ikna olmuş durumda.

Yürüyüşe çıkmayı, kendimi kuşların cıvıltısı, süzülen gün ışığı, yağmurun betonda bıraktığı ıslak izler gibi detaylara kaptırmayı deniyorum ama dış dünya öyle esassız, öyle alakasız geliyor ki, yüklenmeye devam eden bir bilgisayar oyunu sanki. Bazen bir an için her şeyi unutabiliyorum ama sonra dikkatim dağılıyor, aklım yatağımın üstünde bildirim üstüne bildirimle titreşen telefonuma kayıyor. Derken nefesim sıklaşıyor, başım dönüyor, anksiyete atağının kıyısında olduğumu anlıyorum, geldiğim yoldan eve dönüyorum hemen, yatağımda kıvrılıp telefonumu kapıp bir saat daha felaketin akışına bırakıyorum kendini çünkü paradoksal bir şekilde, ancak böyle sakinleşiyor her şey.

Yemek yiyemiyorum. Yemek *istiyorum* – karnım sürekli aç, eve sürekli devasa boyutta, sımsıcak, yapyağlı pizzalar ve makarna bowl'ları sipariş edip duruyorum ama çiğnemeye başlar başlamaz düşüncelerim eli kulağındaki mesleki çöküşümün etrafında dönmeye başlıyor yine ve öğürmeden tek bir ısırık daha alamaz hâle geliyorum.

Uyuyamıyorum. Her gece güneş doğana kadar gözümü kırpmadan yatıyorum, kimin neyi yeniden gönderdiğini ya da neye cevap verdiğini görmek için muhtelif paylaşım ve hesapları yeniliyorum ateşim başıma vurmuş gibi, kafamda hayali cevaplar hazırlıyor, bu cevaplara verilecek ters tepkileri kafamda çürütüyorum sonra.

Keşke bir çıkış stratejim olsaydı. Keşke dileyebileceğim sihirli

bir özür, sunabileceğim sihirli bir savunma olsaydı da bitseydi her şey. Ama bu keşmekeşe bulaşmanın hiçbir anlamı olmadığını biliyorum. Paylaşacağım her şey insanların aleyhime kullanabileceği yeni bir kanıt olacak. Hem internet zaferi dediğin neye benzeyecek ki? Ortaya saçılanı ortadan kaldırmanın, internete kendimi unutturmanın hiçbir yolu yok. Sonsuza dek mimlendim. Biri adımı her Google'ladığında ya da bir edebiyat konferansında bahsim her açıldığında bu intihal skandalının anısı inatçı bir osuruk gibi havayı pisletecek.

İtibarını hiç lekeletmeden skandaldan skandala koşmayı beceren yazarlar biliyorum. Çoğu Beyaz. Çoğu erkek. Isaac Asimov seri tacizciydi; Harlan Ellison da öyle. David Foster Wallace da Mary Karr'ı istismar ve taciz etmiş, ısrarlı takipten vazgeçmemişti. Deha diye göklere çıkarılıyorlar hâlâ.

Bazen bunun atlatmam gereken bir süreç olduğunu düşünüyorum içim burkularak. İnternet sitelerinde geçmişinin deşilmesi ve acımasızca eleştirilmek artık her muteber yazarın yaşamak zorunda olduğu bir geçiş töreni gibi geliyor. Geçen sene bir genç yetişkin kitabı yazarı hayranlarını başka bir yazarın ilk kitabına tek yıldızlı yorumlar yapmaya teşvik ettiği için sosyal medyadan püskürtülmüştü (sonradan, ilk kitabı çıkan yazarın diğer yazarın nişanlısını elinden aldığı bilgisi sızdı). Ama olayda adı geçen iki yazar da daha yenilerde devam üçlemeleri için altı haneli anlaşmalara imza attılar. Ayrıca Marnie Kimball da, ki kendisi Daniella'nın favori yazarıdır, Klasikler her zaman daha iyidir ve klasikleri anlamıyorsanız kitap okumayı bilmiyorsunuz demektir. Kusura bakmayın, gibi çıkıntı ve savunulacak bir yanı olmayan tweetler attığı için başını on kez belaya sokmuştur en az. Ama satışları iyi gidiyor. Daniella haklıdır belki de. Belki de sessizlik en iyi cevaptır.

Athena bile internet âleminin hışmından nasibini almıştı, gerçi o vakada onun gerçekten kabahati yoktu. İki sene önce Asya asıllı Amerikalılara karşı işlenen nefret suçlarının artmasıyla ilgili

makul, içli bir paylaşımda bulunmuştu. Kendim olmak beni hiç bu kadar tedirgin etmemişti, diyordu. Şimdiye kadar bu ülkenin benim ülkem olmadığını hiç bu kadar hissetmemiştim. Biraz ucuz ve narsistikti ama ne olursa olsun kendisi için önemli, dert edindiği bir meseleydi bu, birinden sokak ortasında saldırıya uğramaktan korkuyor diye nefret etmek pek mümkün değil.

Ama sonra bio'sunda Çin bayrağı emojisi olan anonim bir hesap ona bir soru sordu: Asyalıları bu kadar umursuyorsan neden beyazlarla çıkıyorsun?

Athena neden cevap verdi bilmiyorum. Irkçı bir trolü tartışarak ikna edemezsiniz. Herhalde savunmacı hissediyordu kendini, ya da kavga edesi gelmişti çünkü tweeti alıntılayıp şöyle cevap verdi: Kiminle çıktığımın siyasi görüşümle hiçbir alakası yok. Farklı ırklardan çiftler nefret mi uyandırıyor gerçekten? 2018'de miyiz acaba?

Ve cehennemin kapıları açıldı. Athena'nın hesabı nefret dolu cevaplar ve özel mesajlarla dolup taştı. O haftanın ilerleyen günlerinde kahve içmek üzere buluştuğumuzda bazılarını göstermişti, iğrençti hepsi:

Çeneni kapa da gidip beyaz yarrak yala

WMAF* çiftler doğaya aykırı. Oradan çıksa çıksa Eliot Rodger çıkar. Eliot Rodger gibi gelip seni vurayım ister misin?**

Beyazlar seni asla sevmeyecek LOL boşuna uğraşma tatlım

Asyalılar adına konuşayım deme. O hakkı amını beyaz bir adama sömürgeleştirdiğinde kaybettin.

---

* Beyaz erkek-Asyalı kadın anlamındaki kısaltma. –*çn*

** Annesi Asyalı, babası beyaz olan Eliot Roger 2014'te California'da altı kişiyi öldürüp on dört kişiyi de yaraladı. –*çn*

Athena hesabını korumaya aldığında AMRA* (Asyalı Erkek Hakları Aktivistleri,** diyordu onlara) Athena'nın yazar hesabını ve e-posta adresini bulmuştu çoktan. Ölüm tehditleri almaya başladı. Twitter'da geçen ilk atışmanın ekran görüntüleri Reddit'te dolanır oldu, baştaki tweetin aldığı yorum sayısı sonunda bine ulaştı. Yorumların çoğunda Athena'yla o sıradaki erkek arkadaşı Geoff'un şahsi Instagram hesaplarından buldukları fotoğrafların ekran görüntüleri vardı. Fotoğrafların altına IRK HAİNİ gibi şeyler yazılmıştı. Bazı Asyalıların ırklarına hiç sadakati yok. Tek dertleri beyaz siki, beyaz parası ve beyaz bebekler. Ama bir gün uyanıp beyaz üstünlüğün onları kurtarmayacağını anlayacaklar. Umarım bu kız da çok geç olmadan anlar.

Biri de sitesini hacklemişti, ana sayfaya girdiğinizde karşınıza çekik gözlü bir kadının salyaları akan Beyaz müşteri kalabalığının önünde diz çöktüğü bir karikatür çıkıyordu.

Yanındayım, diye mesaj atmıştım, söylenecek en münasip şey bu gibi gelmişti. İnsanlar ne kadar aşağılık.

Sağ ol, diye cevap vermişti. Sonra: Toparlarım herhalde. Her şey çok korkunç. Düşünsene, kendimi evimde bile güvende hissetmiyorum.

O sırada abarttığını düşünmüştüm. Athena bu konuda, sempati toplamak için korkusunu insanın gözüne sokmakta çok becerikliydi, tıpkı edebiyat etkinliklerinden sonraki bar toplaşmalarında savunmasızlığını dramatize ettiği gibi. Sonuçta internet altı üstü internetti. Ne yani, annesinin evinin bodrumunda yaşayan bir alt yaşam formu sırf Athena'yla evinin önünde dalaşmak için ciddi ciddi yüzlerce kilometre tepip Washington'a mı gelecekti? O sırada aklımda şu çirkin düşünce vardı: Neden bir süre internete girmeyip zengin, güzel ve başarılı biri olduğu gerçeğine odaklanmıyor sanki?

---

* Asyalı Müslümanlar Yardımlaşma Cemiyeti anlamındaki Asian Muslim Relief Aid'in kısaltması. –*çn*

** Asian Men's Rights Activist adlı kinaye amaçlı hayali oluşumun baş harfleri de aynı. –*çn*

Ama şimdi Athena'nın ne demek istediğini gayet iyi anlıyorum. Kapatıp gidemiyorsunuz. Güvenlik hissinizi tamamen yitiriyorsunuz çünkü her an –uyuduğunuzda, uyandığınızda, hızlıca duş almak için telefonu birkaç dakikalığına elinizden bıraktığınızda– onlarca, yüzlerce, belki binlerce yabancı bir yerlerde kişisel bilgilerinizi bulup çıkarıyor, hayatınıza sızmaya çalışıyor, sizinle alay etmenin, sizi aşağılamanın ya da daha fenası, tehlikeye atmanın yollarını arıyor. Kendinizle ilgili paylaştığınız her şeye bin pişman oluyorsunuz: Her bir fotoğraf, her bir mim, YouTube videolarına yaptığınız her yorum, çok düşünmeden attığınız her tweet pişmanlık kaynağı. Çünkü troller hepsini *bulacak*. O ilk yirmi dört saatte dijital ayak izlerimi elimden geldiği kadarını sildim ama İnternet Arşivi olduğu gibi duruyor. Biri 2018'de yaptığım coşkulu *Wonder Woman* yorumuyla dalga geçiyor: Hayward Beyaz kadın kurtarıcı hikâyesine bayılmış tabii ki, İsrail Savunma Kuvvetleri'ne de bayıldığına bahse girerim. Biri lise mezuniyet balosundan fotoğrafımı buluyor. Bu elbise Juniper Song denen kötü karakterin orijin hikâyesi. Biri eskiden çalıştığım sınavlara hazırlık kursuyla ilgili bilgiler paylaşıyor: Anne babalar, eğer çocuklarınız bu kursa gidiyorsa Juniper Song'a DİKKAT edin! Veritas'tan istifa etmemiş olsaydım bu insanların beni işimden edebileceğine ciddi ciddi inanıyorum.

Hepinizin dışarı çıkması lazım, diye Twitter'da şikâyet etmişti vaktiyle meşhur bir yazar. Gidin biraz temiz hava alın. Twitter gerçek hayat değil.

Ama Twitter *basbayağı* gerçek hayat; hatta gerçek hayattan daha gerçek çünkü yayıncılığın sosyal ekonomisi bu âlemde dönüyor, çünkü sektörün başka bir alternatifi yok. Çevrimdışıyken yazarlar yüzü olmayan, birbirinden yalıtılmış hâlde tuşlara basıp kelimeler üreten farazi mahluklardır. Kimsenin omzunun üstünden bakıp ne yaptığını göremezsiniz. İnsanların iddia ettikleri kadar harika hayatlar yaşayıp yaşamadığını bilemezsiniz. Ama çevrimiçiyken, olup bitenlere müdahil olacak kadar önemli

değilseniz bile son dedikodulardan haberdar olabilirsiniz. Çevrimiçiyken Stephen King'e siktir çekebilirsiniz. Çevrimiçiyken edebiyat dünyasının son yıldızının bütün eserlerinin ebediyen iptal edilmesini gerektirecek kadar sıkıntılı biri olduğunu keşfedebilirsiniz. Yayın dünyasında itibar çevrimiçi kazanılıp kaybedilir mütemadiyen.

Hayalimde öfkeli seslerden ve hedef gösteren parmaklardan mürekkep bir kalabalık, naiadların Orpheus'a yaptıkları gibi etrafıma üşüşüyor bedenimi parçalayıp etimi koparmak için, sonunda geriye meraklı bir fısıltıyla sorulan tek bir soru kalıyor: "Juniper Song olayını duydun mu?" Geriye söylentilerin gittikçe daha da kararıp çarpıklaşan kısımları, sanal kimliğimin kanlı, çürüyen artıkları ve haklı ya da haksız, tek bir hüküm kalıyor: Juniper Song İptal Edildi.

On İki

Tek istediğim ucu açık bir süre boyunca evimde upuzun bir kış uykusuna yatmak ama bu ay için önceden verilmiş iki sözüm var – biri Washington'da öğrencilerle birlikte kütüphane ziyareti, öteki de Virginia'da Doğu Asya'dan ilham alan hikâyelerle ilgili bir edebiyat festivalindeki panel. Fransa Büyükelçiliği'nden bir kadmla gelecek ay *Son Cephe*'nin Fransızca baskısının çıkışına denk gelecek şekilde planlanan Noyelles-sur-Mer'deki Çin İşçi Birlikleri Anıtı gezisi hakkında yazışıyorduk. Ama karalama kampanyasının viral olmasıyla aşağı yukarı aynı zamanda e-postalarıma cevap yazmayı bıraktı. Bana göre hava hoş; istediğim son şey gittiğim yerde gıcık Fransızlar bana burun kıvırsın diye yedi saat uçakta oturmak. Öte yandan kütüphaneden de edebiyat festivalinden de olaylar patladığından beri ses çıkmadı, bundan da gelmemi hâlâ istedikleri anlamını çıkarıyorum. İptal edersem suçu kabul etmiş gibi olurum.

Kütüphane ziyareti iyi geçiyor. Lise öğrencilerine konuşacağımı sanıyorum ama çocuklar ilkokul üçüncü sınıf öğrencisi çıkıyor. Daha uzun yıllar *Son Cephe*'yle cebelleşecek yaşa gelmezler, Birinci Dünya Savaşı'ndaki Çinli işçilerle ilgilenmedikleri de çok açık. Çok şükür, bu aynı zamanda Twitter'da dönen dramayı da umursamayacak kadar küçük oldukları anlamına geliyor – beni gördükleri için havalara uçmasalar bile tiksintiyle de karşılamıyorlar. Ben ilk bölümden yirmi dakikalık bir parça okurken, Martin Luther King Jr. Memorial Kütüphanesi'nin lobisinde kı-

pır kıpır ama sessizce oturuyor, sonra kitapları yayımlanan bir yazar olmanın nasıl bir şey olduğuna dair şirin ve saçma sapan sorular soruyorlar. ("Kitapların yapıldığı fabrikaları gördünüz mü?", "Size milyonlarca dolar mı ödüyorlar yani?") Okuryazarlığın ne kadar önemli olduğuyla, çünkü başka dünyaların kapılarını açtığıyla, belki bir gün onların da hikâye anlatıcısı olmak isteyebileceğiyle ilgili herkesin malumu boş laflar ediyorum. Sonra öğretmenler bana teşekkür ediyor, hep birlikte fotoğraf çektiriyoruz ve yaygara yapmadan kendi yollarımıza gidiyoruz.

Panel ise tam bir felaket.

Geç kalıp herkesi çileden çıkardım zaten. Programı yanlış okumuşum – benim panelim Meşe Salon'daymış, Sedir Salon'da değil, bu yüzden konferans merkezinin bir ucundan öbür ucuna tabana kuvvet koşmak zorunda kalıyorum. Vardığımda salon hıncahınç dolu. Diğer bütün konuşmacılar mekânın diğer tarafındaki masada toplanmış, elleriyle mikrofonlarını örterek birbirleriyle konuşuyorlar. Ben yaklaşınca hepsi sus pus oluyor.

"Çok özür dilerim," diyorum soluk soluğa yerime geçerken. Yaklaşık on dakika geç kaldım. "Bina çok kafa karıştırıcı, değil mi?"

Kimse cevap vermiyor. Konuşmacıların ikisi önce benden tarafa, sonra birbirine bakıyor, üçüncüyse telefonuna bakmakla meşgul. Kanlı bıçaklı düşman gibiyiz.

"Pekâlâ!" diyor moderatörümüz Annie Brosch neşeyle. "Artık herkes geldiğine göre başlayabiliriz. Önce kendinizi ve yayımlanan son kitaplarınızı tanıtmaya ne dersiniz?"

Soldan sağa sırayla ilerliyoruz. Şair ve görsel sanatçı Diana Qiu, genç yetişkin romanları yazan ve gündüzleri medeni haklar avukatlığı yapan Noor Rishi, (kendi kelimeleriyle) "ırkların büküldüğü" bir Viktorya Dönemi İngiltere'sinde geçen tarihi aşk romanları yazan ve eleştirmenlerden övgüler alan Ailin Zhou. Ve ben. Mikrofona eğiliyorum. "Ee, selam, ben de June Hayward, Juniper Song adıyla da yazıyorum. *Son Cephe*'nin yazarıyım."

Sözlerim ifadesiz bakışlarla karşılanıyor ama yuhalanmıyorum. Şu anda bundan iyisi can sağlığı.

"Kitaplarınıza neyin ilham verdiğinden bahseder misiniz?" diyor Annie. "Juniper, senden başlayalım mı?"

Ağzım kupkuru, sesim çatallanıyor, devam etmeden önce öksürüyorum. "Aslında ben de Ailing gibi tarihten çok ilham alıyorum. Çin İşçi Birliklerini de ilk kez—"

Ailin sözümü kesiyor. "Adım 'Ay-*lin*' şeklinde telaffuz ediliyor."

"Yaa, kusuruma bakma, Ailin." Canım sıkılıyor, ben Annie'nin telaffuzunu taklit ettim ve Ailin *onun* telaffuzuna bir şey dememişti.

"İsimlerimizi doğru söylememizin çok önemli olduğunu düşünüyorum," diyor Ailin tek tük alkışların arasında. "Eskiden insanlara ismimi yanlış anladıklarını söylemekten çekinirdim ama artık bunu praksisimin bir parçası hâline getirdim. Beyaz üstünlüğe her gün, adım adım karşı koymamız çok mühim. Saygı talep etmemiz çok mühim."

Daha çok alkış. Mikrofondan uzaklaşıp arkama yaslanıyorum, yanaklarım kıpkırmızı. Sen ciddi misin ya? Ciddi ciddi *praksis* mi dedin?

"Elbette," diyor Annie yumuşak yumuşak. "Affedersin, Ailin. Panelden önce telaffuz konusunda size danışmam gerekirdi."

"Ay-lin," diyorum yavaşça ve doğru telaffuzla çünkü kendimi *bir şey* söylemek zorunda hissediyorum. "*Aylingliyormuşsun* gibi ama Teksas'ta *aylingliyormuşsun* gibi."* Komik olmaya çalışıyorum ama belli ki bu da ters tepiyor çünkü dinleyiciler gözle görülür bir şekilde gerildi.

Ailin bir şey demiyor. Uzun, saçma bir sessizlik oluyor, sonra Annie sorusunu soruyor, "Ya sen Noor? Sen nereden ilham alıyorsun?"

---

* İngilizcedeki *-ing* ekiyle kelime oyunu yapıp Teksaslıların aksanına atıfta bulunuyor. *—çn*

Bir süre böyle devam ediyoruz. Neyse ki Annie sohbeti canlı tutmakta becerikli. Konuşmayı katılımcıların yönlendirmesine izin vermek yerine bize sırayla sorular soruyor, dolayısıyla kendi şeridimde kalıp koca bir saat boyunca doğrudan Ailin'le konuşmaktan kaçınabiliyorum. Diğer konuşmacılar birbirlerinin cevaplarına göndermelerde bulunup yorumlar yapıyor sık sık ama kimse benim söylediklerime karşılık vermiyor. Dinleyicilerin de beni umursuyor gibi bir hâli yok, havaya konuşuyorum sanki. Ama sıkıntı değil. Şu bir saati atlatayım yeter.

Annie kestirme yanıtlar verdiğimi fark etti herhalde, çünkü bana dönüp soruyor, "Peki sen, Juniper? Kurgusal anlatıların yetersiz temsil edilen gruplara nasıl fayda sağlayabileceği konusunda biraz daha ayrıntıya girmek ister misin?"

"Ee, tabii." Boğazımı temizliyorum yine. "Evet. Ee, *Son Cephe*'yi niçin yazdığımı her düşündüğümde aklıma gelen bir anekdot var. Yirminci yüzyılın başlarında Kanada Çinli göçmenlere o kadar düşmanca davranıyormuş ki ülkeye giren her Çinliye beş yüz dolar kelle vergisi ödetiliyormuş. ÇİB işçileri Kanada'ya götürüldüğünde seferberliğin bir parçası oldukları için vergi ödememelerine karar verilmiş ama aynı sebepten seyahatleri boyunca trenden inmelerine izin verilmemiş ve Kanada'da geçirdikleri süre boyunca sürekli gözetim altında tutulmuşlar."

Genellikle bu hikâyeyi anlattığımda fal taşı gibi açılmış gözlerle karşılaşırım. Ama bu seferki kitle ya benden nefret etmeye karar verdi ya da sıcaktan bunaldılar, yoruldular ve benim ahlak dersi verip durmamdan rahatsız oldular, çünkü yerlerinde kıpırdanıp etrafa bakınıyor veya kafalarını telefonlarından kaldırmıyorlar. Yüzüme bakan yok.

Ama devam etmekten başka çare de yok. "O sıcakta günlerce tren vagonlarında yatıp kalkmışlar. Hiçbiri, sıvı kaybından bayılanlar bile tıbbi tedavi görmemiş. Dışarıdan kimseyle konuşamıyorlarmış çünkü Kanada hükümeti Çinli işçilerle ilgili her türlü habere yayın yasağı getirmiş. Bence bu kitabın temel argümanı

için de iyi bir metafor: Çinli emeği kullanıldı, sonra da utanç verici bir şeymiş gibi gizlenip itibarsızlaştırıldı."

"Yapma ya?" diye araya giriyor Diana Qiu damdan düşer gibi. "Yok sayılan Asyalı emeğiyle bir sıkıntın var yani?"

Bu müdahale beni o kadar gafil avlıyor ki kadının yüzüne bakakalıyorum. Diana Qiu ince yapılı ve sanatçı tipli bir kadın; gözleri koyu renk, bakışları keskin, kaşları ince ince alınmış, kırmızı ruju da öyle cüretkâr bir kan kırmızısı ki yüzünde açık bir yara gibi. Asi şıklığı bana biraz Athena'yı anımsatıyor aslında, benzerlik tüylerimi ürpertiyor.

Göz ucuyla bir flaşın patladığını görüyorum. Biri fotoğraf çekti. Dinleyicilerden pek çoğu telefonlarını yukarı kaldırıyor - konuşmayı kayda alıyorlar.

"Ne biçim bir soru bu böyle?" Ortamı kızıştırmamam gerektiğini biliyorum ama kızgın sözler ben durduramadan çıkıveriyor ağzımdan. "Yani, tabii ki yanlış bir şey bu, zaten bütün mesele de bu—"

"Ölü bir kadının kelimelerini çalmak da yanlış," diyor Diana.

Dinleyiciler nefesini tutuyor.

"Tartışmayı önceden hazırlanan soruların dışına çıkarmayalım," diyor Annie nafile bir çabayla. "Noor, senin bakış açına göre—"

"Biri bunu söylemeli artık." Diana sesini yükseltiyor. "*Son Cephe*'yi June Hayward'ın yazmadığı yönünde sağlam deliller var. İddiaları hepimiz gördük. Numara yapmanın manası yok. Hiç kusura bakmayın, Athena'nın mirası söz konusuyken burada hiçbir şey olmamış gibi oturup bu şahıs saygımı hak eden bir meslektaşımmış gibi davranamayacağım, üstelik—"

"Lütfen," diyor Annie bu kez daha yüksek sesle. "Bu tartışmanın yeri burası değil. Davetli konuşmacılarımızın hepsine saygı göstermeliyiz."

Diana'nın söyleyecekleri bitmemiş gibi görünüyor. Ama sonra Noor koluna dokunuyor, Diana kollarını göğsünde kavuşturup arkasına yaslanarak mikrofondan uzaklaşıyor.

Ben hiçbir şey söylemiyorum. Ne *diyebileceğimi* bilmiyorum. Diana da, dinleyiciler de suçlu olduğuma çoktan hüküm verdi ve ağzımdan çıkacak hiçbir şey beni onların gözünde aklamayacak. Burada böyle kalbim küt küt çarparken oturup yerin dibine geçmekten başka yapabileceğim hiçbir şey yok.

"Anlaştık mı?" diye soruyor Annie. "Devam edebilir miyiz lütfen?"

"Anlaştık," diyor Diana uzatmadan.

Rahat bir nefes alan Annie, Ailin'in *Brigerton* hakkındaki düşüncelerini soruyor.

Çok geç. Bu paneli kurtarmak mümkün değil artık. Saat dolana dek devam ediyoruz ama Annie'nin hazırladığı sorular kimsenin umurunda değil. Salonu terk etmeyen dinleyiciler telefonlarında hızlı hızlı bir şeyler yazıyorlar, olayı takipçilerine yetiştirdiklerinden zerre şüphem yok. Noor'la Ailin Çin'in tarih öncesi yazı sistemlerini ya da İslam mistisizmini takan varmış gibi Annie'nin oyununu oynamaya devam ediyor kahramanca. Diana sürenin geri kalanı boyunca konuşmuyor, ben de öyle. Elimden geldiğince kıpırdamadan oturuyorum, yanaklarım alev alev, çenem titriyor, gözyaşlarına boğulmamak için kendimi zor tutuyorum. Konuşma devam ederken bile insanların allak bullak olmuş suratımın fotoğraflarıyla mimler yaptığına eminim.

Nihayet azat edildiğimizde pılımı pırtımı toplayıp depar atmadan ne kadar hızlı çıkabileceksem o kadar hızlı çıkıyorum oradan. Annie arkamdan sesleniyor, özür dileyecek belki ama köşeyi dönene dek durmuyorum. Tek isteğim sırra kadem basmak.

Marnie: OHA KALTAĞA BAK
Jen: Hasta mı bu kadın? Akıl hastası mı?
Marnie: Ne bildiğini sanıyorsa sansın. Milletin gözü önünde sana böyle çıkışması Bayağılığın Dik Âlâsı. Çözüm değil İlgi aradığı çok belli.

Jen: AYNEN. Kesinlikle. Bu performatif saldırılar mide bulandırıcı. Kendi çıkarı için rol kesmiş. Muhtemelen sanat işi filan bağlamak için kendini gösterme derdinde.
Marnie: Yaptığı şeye sanat demeye de bin şahit ister...

Kıkır kıkır gülüyorum. Yatağımda kıvrılmış hâldeyim, yorganımı çeneme kadar çektim. *Eden'in Melekleri sağ olsun, iyi ki varlar,* diye düşünüyorum. İnternetin başka başka yerlerinde Juniper Song düşmanları mest olmuş bir hâlde Diana'nın atıp tutmalarını paylaşıp duruyor ama Jen'le Marnie'nin Diana'nın portfolyosuna bok atmasını izlemek beni mutlu ediyor şu an için.

Marnie: Belki ben anlamıyorumdur bu performans sanatı olayını
Marnie: İyi de bu videoda saçını kesiyor sadece
Marnie: Üstelik bir de kötü kesiyor
Marnie: Ayrıca hızması da çirkin
Jen: Psikotik krizlere ne zamandan beri görsel sanat deniyor bence bu kızın yardım alması lazım
Marnie: Ay öyle deme 😂
Marnie: Koptum

Kıs kıs gülüyorum. Diana Qiu'nun internet sitesine geri dönüyorum, *Mukbang* başlıklı son sergisinde hiç değişmeyen boş bir ifadeyle tam on üç dakika boyunca kameraya bakarak Asyalı yüzlerine benzeyecek şekilde boyanmış lop yumurtaları çiğniyor.

Eden'ın Melekleri haklı. Diana'nın yüzüne –donuk, sinirli gözlerine, ince dudaklı ağzının kenarlarından dökülen yumurta sarısına– baktıkça, insanı başkası adına utandıran kasmtı sanatıyla bu basit, beş para etmez şahsın beni alt etmesine izin verdiğime inanamıyorum. Kıskanç işte. Hepsi beni kıskanıyor, bütün o zehirli lafların sebebi bu. Darbe almış olabilirim ama Diana gibi internette meşhur olmaya çalışan dengesiz ve saldırgan bir özentinin kariyerimi mahvetmesine izin vermeyeceğim.

On Üç

O hafta sonu ablam ve kocasıyla arka bahçelerinde mangal yapmak üzere metroyla Alexandria'ya gidiyorum.

Rory'yle müthiş yakın değiliz ama aramızda ötekinin seçtiği hayat tarzında neyi cazip bulduğuna akıl erdiremese de onu yolundan döndürmeye çalışmaktan uzun süre önce vazgeçmiş iki kardeşin zahmetsiz samimiyeti var. Rory'ye göre ben oradan oraya savruluyorum, geleceğe çok kötü hazırlandım, ülkenin en iyi üniversitelerinden birinden aldığım diplomamı boşa harcadım ve sigortalı, emeklilik planı olan düzgün bir kariyer yapmak yerine yayıncılıkla ilgili boş hayallerin peşinden koşma yaşım geçmek üzere. Bana göre de Teksas Üniversitesi'nde muhasebe okuyan ve şimdi tam olarak bu işi yapan Rory'nin hayatı o kadar sıkıcı, o kadar basmakalıp bir pembe panjurlu ev ve mutlu aile tablosu ki böyle bir hayat sürmektense gözlerimi oymayı tercih ederim.

Rory üniversite aşkı Tom'la evli, bilişim teknolojileri uzmanı Tom'un tipi de kişiliği de bana hep yaş hamura benziyormuş gibi geldi. İkisinin de yayın dünyasıyla ilgili hiçbir fikri yok. Rory'nin ifadesiyle, "kitap meraklısı" değiller. Havaalimanındaki kitapçılarda John Grisham'ın son romanına göz gezdirmek hoşlarına gider, Rory'nin tatillerde okumak için mahalle kütüphanesinden bir Jodi Picoult aldığı da olur ama bunun haricinde benim dünyamın iniş çıkışlarından haberleri olmadığı gibi öğrenmek için yanıp tutuşuyor da değiller. Rory'nin Twitter hesabı olduğunu bile sanmıyorum.

Bu gece büyük lütuf bu.

Rory'yle Tom banliyöde, şehrin geniş bahçeli bir eve para yetirebilecekleri kadar uzağında yaşıyor. Bahçede ahşap kaplama bir platform var, burada her ayın son cumartesi günü aile içi mangal partisi yapıyorlar. Bu akşam hava mükemmel: Nemli ve sıcak ama bunaltmayacak kadar da esintili. Rory mısır ekmeği pişiriyor, öyle güzel kokuyor ki bu hafta yedikten sonra endişeden öğürmeyeceğim ilk yemek bu olabilir.

Geldiğimde verandada atışıyorlar. Anladığım kadarıyla tartışma halkla ilişkiler departmanının Rory'nin masa arkadaşına, o gün bir meslektaşına saçlarının şahane göründüğünü söylediği için kınama vermesinin âdil olup olmadığıyla ilgili.

"Bence bir insana izni olmadan dokunamazsın, o kadar," diyor Tom. "Yani mesele görgü meselesi, ırkla alakası yok."

"Yok artık, duyan da kadına saldırdı sanır," diyor Rory. "İltifat etti sadece. Ayrıca Chelsea'ye ırkçı demek de delilik yani. Demokrat bir kere. *Obama*'ya oy verdi yahu – ah, hoş geldin tatlım." Yandan sarılır gibi sıkıştırıyor beni. Normalde Rory'nin ablalık gösterilerine gıcık olurum –bana hep biraz yapmacık gelir, gençliğimizde koyduğu mesafeyi telafi etmeye çalışıyormuş gibi– ama bu akşam kendimi bırakıyorum. "Bira alsana kendine. Ben fırına bakıp geleyim."

"Ne var ne yok?" Tom piknik masasına işaret ediyor, karşısına oturuyorum. Sakal bırakmış. Beş santim var neredeyse, sağlam, istifini bozmayan oduncu adam tarzını iyice öne çıkarıyor. Tom'u her gördüğümde hayatı bir kayanın zahmetsiz hoşnutluğuyla yaşamanın nasıl bir şey olduğunu merak ediyorum.

"Ne olsun," diyorum uzattığı Corona Light'ı alarak. "Müthiş sayılmaz."

"Yeni kitabın çıkmış, Rory söyledi. Tebrikler!"

İrkiliyorum. Yakın zamanda beni Google'lamamışlardır umarım. "Sağ ol."

"Konusu ne?"

"Ee, Birinci Dünya Savaşı. Cephedeki işçilerin hikâyeleri." Kitabımdan haberi olmayan insanlara Çin İşçi Birlikleri'ni açıklarken hep geriliyorum çünkü arkasından buruşan bir surat ve *Çinlilerin Birinci Dünya Savaşı'na katıldığını bilmiyordum,* ya da *Ha, Çinliler ne alaka?* gibi yavan, can sıkıcı laflar geliyor şaşmaksızın. "Mozaik gibi bir anlatımı var, *Dunkirk* filmine benziyor biraz. Kısa kısa çok sayıda hikâyenin birleşmesiyle kurulan daha geniş bir hikâye."

"İyiymiş," derken kafa sallıyor Tom. "Harika bir roman konusu. Bütün kitaplar ve filmler kafayı İkinci Dünya Savaşı'yla bozmuş sanki. *Captain America* mesela, sonra onca Holokost filmi. Birinci Dünya Savaşı yeterince işlenmiyor."

"*Wonder Woman* Birinci Dünya Savaşı'yla ilgiliydi," diye sesleniyor Rory mutfaktan. "Film vardı ya."

"Evet. Ama altı üstü *Wonder Woman* o da, ciddi edebiyat değil." Tom arka çıkmam için bana dönüyor. "Haksız mıyım?"

Oflayıp pufluyorum içimden. Ailemle yayıncılık hakkında konuşmamam işte bu yüzden. "Allie nasıl?"

Allie benim sekiz yaşındaki yeğenim. Bahçenin her yanına saçılmış plastik hayvanları görüyorum ama etrafta minnacık boyu ve fıstık ezmesi kokan nefesiyle ortalığı kasıp kavuran doğal afetten eser yok, dolayısıyla bu akşam teyzelik görevlerimden muaf olduğumu tahmin ediyorum. Prensipte çocuklara karşı değilim ama geleceğin iPhone bağımlısı, TikTok takıntılı vasat kızı değil de bağımsız kitapçılarda har vurup harman savurmaya götürebileceğim çekingen, kitap kurdu bir tip olsaydı Allie'yi daha çok severdim sanırım.

"Keyfi yerinde. Arkadaşlarıyla pijama partisine gitti. Okulda *Charlotte'un Sevgi Ağı*'nı okuyorlar, dolayısıyla bu ay et yemeyi reddediyor. Sadece vejetaryen burger."

"Eminim uzun sürer."

"Ha ha. Tabii, sorma."

Rutin sohbet konularımızı tükettiğimiz için biralarımızı yu-

dumluyoruz. Rory ve Tom'la konuşmak kamuoyu araştırmacılarının farazi Ortalama Amerikalısıyla ya da boş bir Facebook profiliyle sohbet etmek gibi. *Sinema hakkında ne düşünüyorsunuz? Ya müzik hakkında?* Tom'a işiyle ilgili sorular sormaya çalışıyorum ama görünüşe göre IT uzmanlarının görevleriyle ilgili söylenecek ilginç bir şey yok.

Yoksa var mı? Aklıma bir fikir geliyor. "Baksana, Tom. Rasgele bir Twitter hesabının IP adresinin izini sürebilir misin?"

Kaşları çatılıyor. "Ne yapacaksın elâlemin IP adresini?"

"Ee, beni rahatsız eden bir hesap var da." Duraksıyorum, ne kadarını açıklamam gerektiğini, olan biteni yayın dünyasına vâkıf olmayan birine mantıklı gelecek bir şekilde açıklamayı becerip beceremeyeceğimi düşünüyorum. "Hakkımda yalan yanlış şeyler yayıyor."

"Hesabı Twitter'a şikâyet edemez misin?"

"Ettim zaten." Brett insanları bana çamur atan hesapları şikâyet edip engellemeye teşvik etmişti ama Twitter taciz karşıtı politikaları uygulama konusunda kötü bir şöhrete sahip ve gördüğüm kadarıyla hiçbir şey değişmedi. "Bir şey yapacaklar gibi görünmüyor."

"Anladım. Ama onları Twitter kullanıcı adlarından bulabileceğini sanmıyorum."

"İnternet siteleri ziyaretçilerinin IP adreslerini saklamıyor mu?"

"Evet, ama Twitter'daki veriler korunuyor. Bütün büyük sosyal medya siteleri verilerini korur; yasa gereği korumak zorundalar."

"Peki mesela sen şifrelerini kıramaz mısın? Hacker değil misin sonuçta?"

Kıkırdıyor. "O tarz bir hacker değilim. Hem öyle bir veri sızıntısı manşetlere çıkar. Özel hayatın ihlaline girer bu. Hapsi boylamak gibi bir niyetim yok, June."

"Ya benim kendi sitem olursa? O zaman sitemi ziyaret edenlerin IP adreslerini görebilirim, değil mi?"

Tom bunu bir düşünüyor, sonra omuz silkiyor. "Hım, olabilir, evet. Böyle şeyler için eklentiler var. WordPress'ten bile halledebilirsin. Ama sorun şu ki IP adresinden çok da bir şey öğrenilmiyor. Hangi şehirde yaşadıklarını öğrenirsin belki. Hatta semti bile çıkarabilirsin. Ama televizyon dizilerindeki gibi sihirli bir şekilde GPS konumlarının nokta atışı saptanması filan söz konusu değil. Ayrıca siteye telefonlarından mı yoksa modemden mi girdikleri de..."

"Yine de," diyorum, "IP adresini versem yaklaşık bir konum çıkarabilirsin yani?"

Bocalıyor. "Yasadışı bir şey yapmazsın, değil mi?"

"Tabii ki yapmam. Daha neler? Camlarmdan içeri molotof-kokteyli fırlatacak hâlim yok ya."

Komik olmaya çalışıyorum aslında ama senaryomun netliği Tom'un gözünü korkutuyor. Bira şişesinin ağzıyla oynuyor. "O zaman bana ne istediğini biraz daha açık anlatsana. Çünkü bu insanlar seni gerçekten taciz ediyorsa yapmayı düşündüğün şey güvenli olmayabilir ve—"

"Kim olduklarını bilmek istiyorum sadece," diyorum. "Ya da genel olarak nerede olduklarını, yakınlarda olup olmadıklarını bilsem yeter, böylece fiziksel bir tehdit teşkil etmediklerinden emin olurum. Beni takip ettiklerini düşünüp endişelenmeme gerek kalmaz, ya da—"

"Takip mi? Neler oluyor?" Rory bir elinde mısır ekmeğini koyduğu servis tabağı, diğer elinde karpuz kâsesini dengeleyerek geliyor. Yiyecekleri masaya koyuyor, bankta kayıp yanıma oturuyor ve yandan yandan bir daha sarılıyor. "Her şey yolunda mı, Junie?"

"Yok, evet, aptalca bir şey işte. Twitter'da bana zorbalık yapan birini bulmak için Tom'dan yardım istiyordum sadece."

Rory kaşlarını çatıyor. "Zorbalık mı yapıyorlar sana?"

Aklından ne geçtiğini biliyorum. Ortaokuldayken, evde işler sarpa sardığı sıralar epey bir zorbalığa maruz kalmıştım. Kabuğuma çekilip kitaplara sığınmıştım o dönem. Uyanık olduğum

bütün saatleri fantastik dünyalarda geçiriyordum, sonuç olarak iletişim becerileri zayıf, antisosyal birine dönüştüm galiba. Okulda elimde kalın kalın *Yüzüklerin Efendisi* veya *Spiderwick Günceleri* ciltleriyle geziyor, sonra bütün gün bunların başından kalkmıyordum, etrafımda kimin ne yaptığını ruhum duymuyordu.

Diğer çocuklar bundan hoşlanmıyordu. Bazı sınıf arkadaşlarım ben kitap okurken fark edip etmeyeceğimi görmek için arkamda aptalca mimikler yapmayı oyun hâline getirmişti. Bazıları konuşmayı bilmediğim söylentisini yayıyordu. O kelimeyi kullanmayı doksanlarda bırakmamışız gibi *Terelelli Junie* diyorlardı bana.

"Yo, düşündüğün gibi değil; internette garip garip tipler var ya, onlardan bahsediyorum," diyorum. Rory trollük konseptini anlamazmış gibi geliyor. "Şimdi meşhur bir yazar olduğumu düşündükleri için istedikleri her haltı söyleyebileceklerini sanıyorlar. Ölüm tehditleri filan. Tom'a bu kişileri, en azından aşağı yukarı nerelerde ikamet ettiklerini bulmama yardımcı olur mu diye soruyordum."

Rory kocasına bakıyor. "Yapabilirsin, değil mi? Durum biraz ciddi gibi."

Tom şansına küsüp iç çekiyor. "Tekrar söylüyorum, Twitter'dan IP adresi alamam ve—"

"IP adresini ben vereceğim sana," diyorum. "Sen bir bak yeter."

Benim yalvaran yüzümle Rory'nin beklenti dolu dik bakışları karşısında Tom'un başka bir seçeneği yok galiba.

"Tabii." Bir bira daha almak için uzanıyor. "Yardım edebilirsem ne mutlu bana."

Daha fazla soru sormuyor. Çok şükür Tom hiçbir şeyin altında bit yeniği aramaz. Rory de öyle. Onlara karşı derin bir şefkat kabarıyor içimde. Bu ailede hiç sahtekârlık yok; açık yürekli, sevgi dolu bir güven var sadece, hayatımda tattığım en iyi acılı karalahana çorbası ve mısır ekmeği de cabası.

***

O gece eve dönünce masamın başına geçip temel web tasarımı öğrenmeye koyuluyorum.

Çok zor değil aslında. Lisanstayken dört haftalık yoğunlaştırılmış bir HTML eğitimine katıldım, o sıralar yazar olmayı başaramazsam en azından bilgisayar programcısı olup sabit gelirli bir iş bulmak gibi yarım yamalak bir fikre kapılmıştım, sonra programcılık piyasasının da doğal bir yeteneği olmayan herkes için fazla çabuk kalabalıklaştığını anladım. O zamandan kalan becerilerimle iş bulacak hâlim yok ama ilk bakışta Rus hackerlerın tuzağına benzemeyen orta karar bir site yapacak kadar şey biliyorum.

Tasarım çok önemli değil – dandik, ev yapımı bir site gibi görünmesi lazım zaten. Kopyalayıp yapıştırarak, sözüm ona intihalimin nispeten korkunç kimi "kanıt"larını ana sayfamda düzenleyerek bir on beş dakika harcıyorum. Bu sitenin SEO aramalarında çıkmaması için de önlemimi alıyorum – Google'da skandalı araştıran rasgele kullanıcıların siteme denk gelmesini istemem.

Son olarak da kendi sahte Twitter hesabımı açıyorum. Profil resmi yok, kapak fotoğrafı yok. Sadece kullanıcı adı, @Lazarus-Athena – bu göze çarpar.

Hepsi hazır olunca @AthenaLiununHayaleti hesabına özelden mesaj atıyorum:

> Selam. Kim olduğunu bilmiyorum ama June Hayward'u ifşa etmek için yaptıklarından ötürü teşekkür ederim. İlgilenirsen burada belgelediğim başka kanıtlar var.

Sonra da kurduğum tuzağa linki yapıştırıyorum.

@AthenaLiununHayaleti hesabı hemen cevap vermiyor. On dakika kadar yatağımda uzanıp Twitter sayfamı yenileyip duruyorum ama görünüşe bakılırsa @AthenaLiununHayaleti çevrimiçi bile değil. Bu esnada, gerçek hesabımda tanımadığım insanlardan

beni kendimi öldürmeye teşvik eden üç yeni mesaj alıyor, bu yüzden bir süreliğinde mesajlarımı kontrol etmeyi bırakıyorum.

Ama yazılanların devamını görmek için kendi akışıma göz gezdirmeden duramıyorum. Suçlama furyası dindi, öte yandan bazı meşhur bloggerlar kellemi istemeye devam ediyor. (@EdenPress niçin bu suçlamalara cevap vermedi hâlâ? diye soruyor Adele Sparks-Sato. Yayıneviniz için hiç hoş bir imaj değil bu, @DaniellaWoodhouse. Ötekileştirilmiş sesleri ne kadar önemsediğiniz hakkında çok şey söylüyor.)

Öte yandan tartışma beklenmedik bir yön almış: Athena'nın hakkında da söylentiler yayılıyor. Anladığım kadarıyla olaylar @NoHeroesNoGods adlı bir anonim bir hesabın uzun tweet zinciriyle başlamış. İddialar doğruysa June Song'un yaptıkları mide bulandırıcı, diyor ilk tweet. Ama Athena Liu da Asya asıllı Amerikalıların medarı iftiharıymış gibi davranmanın âlemi yok. [1/?]

> Biz Çinli-Amerikalılar komünitesi olarak Liu'nun ırklaştırmayı ve Çin tarihini ele alış tarzından yıllardır rahatsızız. [2/?]
>
> Kuomintang'ı ele alışı, mesela, Batılı emperyalist beyin yıkamanın çarpıcı bir örneği. Milliyetçileri Çin'in demokratikleşmesinin aşikâr çaresi gibi ortaya koyuyor ama KMT'nin Tayvan'a taşındıktan sonraki vahşetlerini görmezden geliyor. Tayvan yerlileri buna ne diyor bakalım? [3/?]
>
> Dahası, Athena "Babamın Kaçışı" adlı öyküsünde Tiananmen Meydanı muhaliflerinden kahraman gibi bahsediyor. Oysa aynı muhalifler Batı'ya kaçınca ateşli Trump destekçileri oldular. [4/?]
>
> Athena Liu'nun demokrasi savunuculuğu ÇHC kötülemeye mi yarıyor ancak? Ayrıca Athena'nın babasının deneyimlerine dair ifadeleri birbirini tutmuyor. Genel olarak bütün aile geçmişi tutarsız. [5/?]

On altı tweet boyunca böyle devam ediyor, en sonda Athena'nın suçlarıyla ilgili daha çok kanıtın bulunduğu bir Google Docs linki var. @NoHeroesNoGods işin sonunda Athena'nın radikal Asya diasporası hareketlerinin çoğundan kopuk olduğu sonucuna varıyor. Athena gerçek bir Marksist değilmiş; olsa olsa şampanya sosyalistiymiş. Athena olduğundan daha trajik görünsün –âdet yerini bulsun, sahici dursun, ilgi çeksin– diye aile geçmişi hakkında yalan söylemiş. Maxine Hong Kingston gibi Athena da Beyaz kitlenin sempatisini toplamak için Çin tarihinin ve kültürünün en kötü yanlarını sunmuş hep. Athena ırk hainiymiş.

Twitter'dakilerin çoğunun neler olup bittiğine dair hiçbir fikri yok çünkü kimse Çin tarihini ya da siyasetini bu kadar derinlemesine bilmiyor, Athena'nm kitaplarını isabetli bir hüküm verecek kadar yakından okumuş da değiller. Ama gördükleri ve takıldıkları şey şu: "Athena Liu = Sıkıntı."

Sonra rezaletin ikinci perdesi başlıyor, bu kez merkezde Athena var. Müdahil olan hesapların çoğunun gerçekleri umursamadığı çok belli. Bütün dertleri eğlenmek. Bu insanlar hedef almayı seviyor, önlerine ne koysanız paramparça edecekler.

> Sıçtığımın bokuna bak!!!
>
> Şarlatan olduğu belliydi.
>
> Bu karının nihayet ifşa olmasına sevindim. Athena'dan yıllardır kıllanıyordum zaten.

Birinin Athena'nın kitaplarının bütün sayfalarını yırtıp ateşe attığı bir TikTok videosu viral oluyor. (Bu da Naziler ve kitap yakmakla ilgili başka bir tartışmaya yol açıyor ama sizi internetin o kuytularına sürüklemeyeceğim.) UCLA'li YouTuber Kimberley Deng, Athena'nın her bir kitabındaki her bir "problematik" cümleyi kesip biçtiği bir saatlik bir video paylaşıyor. (Athena

bir yerde hoşlanılan karakterin "badem gözlerinden" bahsetmiş, bu da Batının güzellik standartlarını ve Asyalı kadınların nesneleştirilmesini pekiştirmekten başka bir şey değilmiş.)

Athena'ya saldırılarında rahatsız edici, neredeyse *keyif alır* bir yan var. Sanki başından beri bu fırsatı beklemişler, yıllarca bu lafları hazırlamışlar gibi. Dürüst olmak gerekirse şaşırmadım. Athena mükemmel bir hedef. Fazla güzeldi, fazla başarılıydı, sicili şüphe uyandıracak kadar temizdi. Müstahaktı yani, eğer pandanlı krep yüzünden boğularak ölmeseydi er ya da geç böyle bir geri tepme olacaktı eminim.

Marnie: Vay canına, kızlar, Athena Liu olayını gördünüz mü?
Jen: Evet, çok acayip... ya pardon da, Han üstünlükçü ne demek?
Marnie: Galiba beyaz üstünlükçü gibi ama Çin'deki etnik gruplar için olanı. Yani işte eserlerine diğer Çinli azınlıkları dahil etmeyişi DİKKAT ÇEKİCİYMİŞ.
Jen: Liu'nun kitaplarını sevdiğini hiç bilmiyordum.
Marnie: Ben mi? Bir tanesini okudum. HAHA. Onun da ilk sayfasını geçemedim. Fazla zorlama derler ya.
Marnie: Ama burada o zorlamayı kolaylaştırabilecek birkaç paylaşım var.

Biri benim Athena'yla Amerikan Tarih Müzesi'ndeki anıma ürkütücü benzerlikte bir hikâye paylaşıyor: Gittiğim bir etkinlikte Athena Kore Savaşı gazileriyle söyleşi yapıp söyledikleri her şeyi küçük bir diktafonla kaydediyordu. Bundan altı ay sonra "Joseon'un Üzerinde Deniz Paraşütleri" hikâyesi yayımlandı. Hikâye Kore'deki savaş esirlerinin gerçeğe en sadık betimlemelerinden biri sıfatıyla göklere çıkarıldı ama benim içime hiçbir zaman sinmedi. Kelimeleri o gazilerin ağzından çekip çıkarmış, kâğıda dökmüş, kendisininmiş gibi sunmuştu.

Ne kaynak göstermiş ne de bir teşekkür etmişti. Hepsi kendi kaleminden çıkmış gibi davranmıştı. Diğer bir Asyalı yazara saldırmak gibi olmasın diye yıllarca kendime sakladım bunu. Ama mademki edebi miraslardan bahsediyoruz, bu konuyu da gündeme getirmenin önemli olacağını düşünüyorum.

İtiraf etmeliyim ki bundan birazcık zevk alıyorum. Athena'nın hırsız olduğunu benim kadar iyi bilen başka insanların olması iyi geliyor.

Öte yandan hakikatin bir önemi yok. Bu söylentileri yayanların hiçbiri verileri teyit etmekle ya da düzgün bir değerlendirme yapmakla ilgilenmiyor. "Bence şunu da bilmemizde fayda var", "Benim de yeni öğrendiğim üzere" ve "takipçilerimin de farkında olması için paylaşıyorum" gibi ifadeler kullanıyorlar ama aslında içten içe mest oluyor hepsi, bu dedikoduları yalayıp yutuyor, Athena Liu'yu alaşağı etme şansını yakaladıkları için kendilerinden geçiyorlar. *O da bir faniymiş*, diye düşünüyorlar. *Bizim gibiymiş işte. Ve onu yok ederek bir kitle yaratıyoruz; ahlaki bir otorite kuruyoruz kendimize.*

Çarpık bir şekilde, olup bitenler bana yarıyor. Athena çamura ne kadar batarsa bütün bunlar o kadar kafa karıştırıcı görünüyor ve bu da aleyhimde konuşanların ahlaki otoritesini sarsıyor. İki yanlış bir doğru etmez elbette ama internet bu gerçeği teslim etmeyi hiç beceremiyor. Artık hikâye karmaşıklaştı; güzel, masum bir kurbanın emeğini çaldığım için beni paylamak eskisi kadar tat vermiyor. Artık Athena kasıntı ve züppe, ayrıca ırkçı olma ihtimali var (bu konuda kimse tam bir karara varamıyor), net bir Han Çinlisi üstünlükçüsü, Koreli ve Vietnamlı karakterleri temsillerinden ötürü de bir hırsız. Athena yalancı, ikiyüzlü. Athena Liu Ölümünden Sonra İptal Edildi.

Konuyu Brett'e ya da Daniella'ya açmıyorum. Aştım artık bunları; böyle şeylerin neye varacağını hepimiz biliyoruz. Bu döngü yirmilerinde ilk kitabını yazan bir yazarın başına da gelmişti; kendisinden çok daha ileri yaşlı ve tanınmış bir yazarı

kendisinden genç insanları ağına düşürmekle suçlamış ve karşılığında başkaları da onu kendisinden daha genç yazarları ağına düşürmekle suçlamıştı. İşin doğrusunu bugün bile kimse bilmiyor ama kadın yıllardır tek bir kitap anlaşması daha yapmadı. Twitter'daki kavga dövüşler tabiatları itibarıyla böyle. Sağa sola suçlamalar savrulur, herkesin itibarı yerle bir edilir ve ortalık durulunca tam olarak nasılsa öyle kalır her şey.

Beklediğim mesaj o akşam geliyor.

Teşekkürler, diyor @AthenaLiununHayaleti. Ama bunların çoğunu daha önce paylaştım. Yeni kanıt bulursan haber ver lütfen. Athena'nın hakkını aramaktan vazgeçmeyelim.

Masama koşup bilgisayarımda WordPress'i açıyorum. Tam umduğum gibi, internet sitem ilk ve tek ziyaretçisini ağırlamış. Dokuz basamaklı IP adresini kopyalayıp Tom'a gönderiyorum. İşte adres. En ufak bir bilgi kırıntısı bile inanılmaz işime yarar.

Hesabın kime ait olabileceğine dair birkaç teorim var. Adele-Sparks-Sato olabilir. Lily Wu ve Kimberly Deng de ihtimal dahilinde. Veya dengesiz görsel sanatçı Diana Qiu. Bu işin arkasında onlar varsa ne yapacağımdan emin değilim gerçi – Adele'le Diana New York'ta, Lily Boston'da yaşıyor, IP adresleri ikinci dereceden kanıt olur olsa olsa.

Tom birkaç saat sonra cevap yazıyor.

Hadi yine iyisin. Birkaç farklı IP konum servisi denedim, hepsi aynı şehri gösteriyor. Fairfax'te tanıdığın var mı?
Üzgünüm... Burnumuzun dibinde çıktılar. Tehlikeli bir şey yapabileceklerini düşünüyorsan polise gitmen gerekmez mi?
Ayrıca, detay veremediğim için üzgünüm.
Menzil üç beş kilometreye kadar daraltılabilir ama açık adresi tespit etmek için ağır hackerlık yapmak gerek.

Ama açık adrese ihtiyacım yok. Karşımdakinin kim olduğunu biliyorum. Fairfax'te Athena'yla tek bir ortak tanıdığımız var ve bu tam da ondan bekleyeceğim bir hareket.

Kalbim yerinden çıkacakmış gibi çarparken Twitter'a giriyor, Athena'nın eski erkek arkadaşının son zamanlarda neler yaptığını öğrenmek için "Geoffrey Carlino"yu aratıyorum.

On Dört

Ah, Geoff.

Geoff'u anlatmaya nereden başlasam acaba?

Çıkmaya başladıklarında Athena'yla yakın değildik. Ben hâlâ New York'taydım, düşük maaşlı ve düşük ilhamlı Teach for America yılım bitsin diye uğraşıyordum ama diğer herkes gibi çiftin feci patlamalarından, Twittter ve Instagram aracılığıyla bütün dünyanın gözü önünde vuku bulan karman çorman ilişkilerinden haberdardım ben de. Anladığım kadarıyla, Geoff'la Athena Oregon'daki bir konuk yazar programında, ikisi de parlak geleceklerine doğru emin adımlar atan yetenekli gençlerken tanışmışlardı. Athena'nın ilk romanmın çıkmasına aylar kalmıştı; Geoff da tür edebiyatı basan küçük ama prestijli bir yayıneviyle ilk anlaşmasını henüz imzalamıştı. Birleşmeleri kader gibi bir şeydi; ikisi de seksi ve esas itibarıyla heteroseksüeldi, ikisi de yayın dünyasmı kasıp kavurmanın eşiğindeki dâhilerdi. Sanıyorum ki Geoff'un eğitimine Pekin'de devam ettiği sene de aralarındaki çekimi güçlendirmişti. (Gerçi ayrılıklarından sonra Athena bana o dönemle ilgili bazı şeylerden şikâyet eder olmuştu: "Geoff'un Çinli ismi Jie Fu'ymuş, baş başa olduğumuz zamanlar ona böyle seslenmemi istiyordu, çok acayip değil mi? Adamın adı Geoff yahu.")

Katıldıkları konuk yazar programı sona erince Athena, Geoff'un ailesinin Fairfax'teki ikinci evine taşındı. Bunu biliyorum çünkü sonraki altı ay boyunca Instagram hesapları ikisinin

iç bayıcı sevimlilikte fotoğraflarıyla dolup taştı: Yanak yanağa durdukları pozlarda parlak gülüşlerinin yakın çekimleri, ciltleri duru, çilleri ışıl ışıl; kafelerde çekilmiş, altında yazarlar iş başında gibi şeyler yazan siyah beyaz fotoğraflar ve Doğu Yakası'nın tepelerini inip çıkarken çekilmiş, uzun ve atletik bedenlerinin kan ter içinde kaldığı boydan fotoğraflar. Meşhur edebi çiftlerin saflarına katılacakmış gibi göründükleri bir dönem oldu yani, Jean Paul Sartre ile Simone de Beauvoir, Anaïs Nin ile Henry Miller, Zelda'nın daha çok kitabı basılsaydı F. Scott ile Zelda Fitzgerald gibi.

Ama Geoff... Kibarca nasıl söylemeli? Geoff o kadar yetenekli değil işte. Hatta yayın geçmişini benimkine benzetsem yeridir. Prestijli öykü dergilerinde yayımlanan bol ödüllü hikâyelerle iyi bir çıkış yaptı. Ama yakın bir gelecekte geçen, kendi deyişiyle "ırk-geçişli" androidlerle ilgili "türleri aşan bir gerilim" niteliğindeki ilk romanı beklenen sükseyi yapamadı. *Locus*'tan bir eleştirmen kitap için "ırk-sonrasılığın ve ırksal akışkanlığın kafası karışık, nihayetinde yanlış yönlendirilmiş ve muhtemelen de kötü niyetli bir keşfi" dedi. Benim ilk kitabım da iyi satmamıştı ama en azından hiçbir eleştirmen bana "düşünceden nasibini almamış sığ filozofluklarımı üniversite öğrencilerinin gittiği barlara saklayıp yetişkinlerin görebileceği sayfalara taşımamamı" söylememişti.

Özellikle bu yorum Geoff'un çok ağırına gitti. Nasıl yanlış anlaşıldığına, *Locus*'taki eleştirmenin onun ırksal eleştirisinin karmaşıklığını ve radikalliğini takdir edecek "entelektüel derinlikten" yoksun olduğuna dair uzun ve utanç verici bir blog yazısı yazdı. Tahmin edilebileceği gibi, Twitter olayın üstüne atladı. Athena kısa bir süre sonra Geoff'tan ayrıldı (biz faniler bunu Athena'nın bütün "evden çalışmaca" konulu Instagram gönderilerinin birden yeni bir mekândan paylaşılmaya başlamasından anladık).

Mevzubahis ayrılık kulağa ani gelebilir ama böyle olacağını hepimiz tahmin etmiştik. Şunu da unutmadan ekleyeyim, ilk

kitabı fiyaskoyla sonuçlanmadan önce Geoff, Xiao Li adlı android bir kızla ilgili bir öykü dizisi yayımlamıştı. Kız pek çok kez şehvet düşkünü insan müşterilerin istismarına maruz kaldıktan sonra Yeni Pekin'in yarısını havaya uçuran bir patlamayla kendini imha ediyordu. Geoff öykülerin kolonyal kadın düşmanlığına, yapay zekâ haklarına ve Çin ataerkine yönelik sert bir sorgulama olduğunu ileri sürmüştü. Sonra Twitter'da biri metne serpiştirdiği bütün o Çince ifadeleri nasıl araştırıp bulduğunu sorduğunda "uzun saçlı bir sözlükle" çıktığını söylemişti fütursuzca. (Bu lafı Twitter'da günlerce dolanmıştı.) Ayrıca sarhoşken barlarda etraftakilere sarkıntılık ettiği yönünde suçlamalar vardı ve meşhur bir porno sitesinde Geoff'unmuş gibi görünen bir hesabın biosunda "sarı hummaya tutuldum!" yazdığı söyleniyordu. Ama bu konuyu toplum içinde gündeme getirmeyecek kadar kibardık.

Uzun lafın kısası, Geoff'un kitabı hezimete uğradı. Athena kendinden bekleneni yapıp bu kepazelikle arasına mesafe koydu ve yayın dünyasının en çekici genç çifti yayın dünyasının en çekici genç yazarına ve kariyeri başlamadan biten Beyaz oğlana indirgendi.

Bu noktada Geoff'un yaralarını sarıp hayatına devam etmesi gerekirdi. Arkasında hâlâ nüfuzlu bir edebiyat ajanı, elinde ikinci bir kitap sözleşmesi ve kariyerini kurtarma şansı vardı. Ama Twitter'daki varlığı saldırgan bir hâl aldı. Haksız yere kötü adam muamelesi gördüğüne, *Locus*'la ilgili o ilk paylaşımı yazması için onu Athena'nın teşvik ettiğine ama sonra hiç arkasında durmadığına dair uzun nutuklar çekmeye başladı.

Bu yokuş aşağı gidişatı izlerken başkası adına utanmanın ne demek olduğunu anladım. Athena akıllıca davranıp Twitter hesabını dondurdu ve internetteki insanlar duyar kılığına girmiş şehevi meraklarını kanalize edecekleri yeni bir şey bulana kadar tek laf etmedi. Geoff manasız bir şekilde takipçi kitlesi iki basamaklı sayılara düşene kadar iğneleyici yorumlara cevap yetiştirmeye devam etti, o noktadan sonra o da hesabını dondurdu. Aja-

nı "kişisel ve özel sebeplerden ötürü" onu temsil etmeyi bıraktı. İlk romanının devam kitabının sözleşmesi hâlâ yürürlükte ama Geoff'un üzerinde çalışmaya devam ettiğini farz etsek bile gün yüzü görüp görmeyeceği belli değil.

Gerçekte neler oldu kimbilir? Twitter hepimizi vasıfsız ama hevesli hâkimlere dönüştürüyor. Kiminle konuştuğunuza bağlı olarak Geoff ya manipülatif, istismarcı, *gaslightingci* ve kendine güveni olmayan bir asalak ya da mağdurun ta kendisi. Athena bu işten epey temiz çıktı ama bunun en büyük sebebi kimsenin o güzel ve yetenekli Athena'yla birlikte olmanın Geoff'un ima ettiği kadar korkunç bir şey olabileceğine inanmaması ve natrans heteroseksüel Beyaz erkeği kum torbası niyetine kullanmanın her zaman için daha kolay olması.

Bildiğim kadarıyla Athena'yla Geoff aylardır konuşmamıştı.

Ne diye beni hedef alıyor o zaman bu herif şimdi?

Biraz hafiyelik yaptıktan sonra bütün bunların arkasında onun olduğundan şüphem kalmıyor. Hesabı büyük bir sadakat örneği gösterip @AthenaLiununHayaleti'nin şimdiye kadar yazdığı her şeyi paylaşmış. Bazen alıntılayıp kendi cümlelerini de eklemiş: Kimsenin bu konudan bahsetmemesine inanamıyorum. Eden ve Juniper Song yaptığından utanmalı.

Bundan önce attığı tek tweetin üzerinden bir aydan fazla zaman geçmiş: Hint restoranlarında yemeğinizi "beyazlara göre baharatlı değil, gerçekten baharatlı" istediğinizde tuhaf tuhaf bakıyorlar mı size de? (Bu tweeti üç beğeni almış ve RichardBurns08 şöyle cevap vermiş: Aynen. Taylandlı karımla üç senedir birlikteyiz ve hâlâ bu gaijinin acıya dayanamayacağını sanıyorlar. Onları haksız çıkarmaya bayılıyorum!) Zamanlama uyuyor.

Hızlı hareket etmeliyim. Geoff salak olmasına salak ama dengesiz, hareketleri öngörülemez bir salak. Bu iş dallanıp budaklanmandan icabına bakmalı. Onunla başa çıkabilirmişim gibi geliyor, yine de elinde nasıl bir koz olduğunu bilmek istiyorum.

Athena'nın bizi ve başka üç beş yazarı Potomac kenarındaki bir yazar kampına davet ettiği zaman Geoff'un numarasını almıştım, hâlâ duruyor. Kampı yapmadık; kabinlerin fiyatı, kabinlerde kalacakları cinsiyetlerine göre kararlaştırmakta ısrar etmenin heteronormatif ya da gerici bir tavır olup olmadığı ve çift olmayanların oda paylaşmasının garip kaçıp kaçmayacağı üzerine atışıp durduk, derken herkesin o tarihlerde başka işleri olduğu ortaya çıktı ve son dakikada iptal etmek zorunda kaldık. Ama ben sırf 202 ve 401 alan kodluları ayırt etmek için bile olsa hepsinin iletişim bilgisini özenle sakladım.

Geoff'a @AthenaLiununHayaleti'nin ilk tweetinin ekran görüntüsünü atıp ekliyorum: Her şeyi biliyorum.

Okundu bilgisini açık tutan şerefsizlerden biri bu da. Ânında görüyor. Cevap vermiyor.

Kalbim o kadar şiddetli çarpıyor ki memelerimde hissedebiliyorum. Devam ediyorum: Yarın, Tyson's Corner'daki Coco's'un önünde, üç buçukta. Tek şansın var. Gelmezsen herkese onun sen olduğunu söylerim.

Ardından telefonu kapatıyor, yatağıma fırlatıyor ve çığlığı basıyorum.

Coco's Cafe'ye erken gidiyorum. Buzlu latte sipariş ediyorum ama minik yudumlar alıyorum sadece, bu muhabbetin ortasında işemek zorunda kalmak istemem. Hava mevsim normalinin üstünde sıcak, bu yüzden dışarı oturuyorum. Köşeye yakın iki kişilik bir masa var, hem alana hâkim bir nokta hem de her yönden kaçış imkânı sunuyor. Neden düşman topraklarındaki bir KGB ajanı gibi olası çıkışları taradığımı bilmiyorum, öte yandan durumumuz için çok da yersiz değil bu benzetme: İnternette birbirine yalanlar atan iki insan birbirinin itibarını nasıl yerle bir edeceğine karar vermeye çalışıyor.

Geoff boy gösterdiğinde şok oluyorum. Meydanda yürürken fark ediyorum onu, tanınmaktan korkuyormuş gibi kafasını öne

eğmiş. Başında bir beyzbol şapkası, gözünde kocaman güneş gözlükleri var. Gülünç görünüyor.

"Selam, Junie." Karşımdaki sandalyeyi çekip oturuyor, gözlüklerini çıkarıyor. "Seni yeniden görmek ne güzel."

Vaktiyle Athena'nın ona neden bayıldığını anlıyorum. Geoff, yüzeysel bakarsanız, çok yakışıklı. Yazar fotoğraflarından çene hattının ne kadar keskin, gözlerinin nasıl yemyeşil olduğunu biliyordum. Yüz yüze oturunca bu özellikleri o kadar öne çıkıyor ki insanın üstüne üstüne geliyor biraz. Siyah dağınık saçları ve pis sakalıyla karanlık ve şehvetengiz bir genç yetişkin romanından fırlamış klasik yakışıklı karakter gibi.

Ama tweetlerini okudum, dolayısıyla seksi olamayacak kadar zavallı görünüyor gözüme.

Lattemden bir yudum daha alıyorum. Gündemin kontrolünü ona kaptırmamaya karar verdim – bir an için bile üstünlüğün onda olduğunu düşünmesine izin vermek istemiyorum. Elimden geldiğince saldırgan bir tavır takınıyorum en baştan. "Ne bu Athena'nm taslağını çalmakla ilgili saçmalıklar?"

Arkasına yaslanıp kollarını fıçı göğsünde kavuşturuyor. (İnsanlar "fıçı göğüs" derken bundan bahsediyorlar herhalde.) "Bence neden bahsettiğimi ikimiz de biliyoruz."

"Ben bilmiyorum," diyorum sinirli sinirli. İnsanın içindeki öfkeyi bulup çıkarması hiç zor bir iş değil. Gevşek gevşek üstünlük tasladığını gördükçe ona vurasım geliyor. "Bütün bunlar çok aptalca."

"O zaman neden görüşmek istedin?"

"Çünkü bu yaptığın alçaklık," diye parlıyorum. "İğrenç bir şey bu, çok saygısızca, hem de sadece bana değil, Athena'ya karşı da. Başka biri olsaydın derhal siktiri çekerdim ama en iyi arkadaşımla bir geçmişiniz olduğu için bunu yüz yüze yapmam gerektiğini düşündüm."

Gözlerini deviriyor. "Hadi ama Junie. Numara mı yapacağız şimdi?"

Elimle metal masaya vuruyorum. Dramatik bir hareket ama irkildiğini görmek hoşuma gidiyor. "Numara yapan tek kişi sensin. İftira davası açmadan önce sana kendini açıklaman için tek bir şans veriyorum."

Bir an için kendinden şüphe ediyor. İşe yaradı mı? Korkuttum mu onu?

"Athena'yla," diye yumurtluyor, "kitap hakkında konuşmuştuk."

Karnıma ağrı giriyor.

"Biz çıkarken bahsetmişti. Araştırma yaparken gördüm onu. Göçmen işçiler, cephedeki unutulmuş sesler. O Wikipedia sayfalarını gördüm." Öne eğiliyor, gözlerini kısıp gözlerimin içine bakıyor. "Ölümünden kısa bir süre sonra senin tam tamına aynı konulu bir kitapla ortaya çıkman bana biraz manidar geliyor."

"Herkes Birinci Dünya Savaşı'yla ilgili kitap yazabilir," diyorum. "Tarihin telifi yok, Geoffrey."

"Bana maval okuma."

"Sanırım elindeki bütün kanıtları ortaya dökme vaktin geldi artık?" Stratejim onu elindeki kartları en baştan açık etmeye yönlendirmek. Elinde *sahiden* kanıt varsa zaten işim bitti demektir, en azından neler olacağını önceden bilirim. Ama eğer yoksa, manevra yapacak alanım olur.

Yüzü geriliyor. "Ne yaptığını biliyorum. Hepimiz biliyoruz. Bu işten yalan dolanla sıyrılamazsın."

Doğru tahmin etmiş olabilir miyim? Elinde hiçbir şey olmaması mümkün mü gerçekten?

Nasıl tepki vereceğini görmek için onu biraz daha zorlamaya karar veriyorum. "Belli ki hâlâ kafanda kurup duruyorsun."

"*Ben* mi kuruyorum?" diyor burnundan soluyarak. "En azından ben etrafta dolanıp uydurma bir dostluğun reklamını yapmıyorum. Sizin yakın arkadaş olmadığınızı biliyorum. Neymiş? Üniversiteden beri aranızdan su sızmazmış. Hadi oradan. Athena'yla birlikte olduğumuz onca süre boyunca senden tek bir

kez bile bahsetmedi. Bir seferinde seni bir konferansta gördüm. Programda yazılı biyografini okudum – hangi üniversiteye gittiğin yazıyordu, ben de Athena'ya seni tanıyıp tanımadığını sordum. Ne cevap verdi biliyor musun?"

Duymak istemiyorum. Bunun beni niçin bu kadar rahatsız ettiğini bilmiyorum ama ediyor işte. Belli ki Geoff'un da gözünden kaçmıyor bu, kan kokusu almış, dişlerini gösteren bir av köpeği gibi sırıtıyor. "Okuldan tanıdığı ezik bir tip olduğunu söyledi. Hâlâ niye uğraştığını anlamıyormuş, çıkış kitabın enikonu vasatmış, bu işin peşini sektör senin çiğ çiğ yemeden bıraksan iyi edermişsin." Kıkır kıkır gülüyor. "Athena'nm bizi onun da insani duyguları olduğuna ikna etmeye çalışırkenki abartılı ve sahte sempati gösterileri vardı ya? *Vah vah. Zavallıcık. Neyse, bizi görmeden gidelim.*"

Gözlerim sulanıyor. Rahatsız rahatsız kırpıştırıyorum. "Demek ki onu sandığın kadar iyi tanımıyormuşsun."

"Tatlım, ben onun G-stringindeki lekeleri bile gördüm. Athena'yı çözmek çocuk oyuncağı. Seni de öyle."

Basıp gidesim, hatta masanın üzerinden o kendini beğenmiş nemrut suratına bir tane çakasım geliyor. Ama buraya gelmekteki amaçlarımın hiçbirine henüz ulaşmadım.

Odaklan. Sona çok yaklaştım. Bu sorunu ortadan kaldırmam lazım.

"Diyelim ki..." İstediğim etkiyi yaratmak için tırnaklarımla masaya vurup gözlerimi gergin gergin kırpıştırıyorum. "Diyelim ki çaldım."

Gözleri kocaman açılıyor. "Biliyordum işte, seni yalancı pislik—"

"Tamam, dur, rica ediyorum, lütfen." Dehşete düşmüş taklidi yapıyor, pençelerim olmadığını göstermek ister gibi ellerimi havaya kaldırıyorum. Sesimi titretiyorum. "Ne *istiyorsun*, Geoff?"

Suratma kendini beğenmiş bir sırıtma yayılıyor yine. Ukalalaşıyor. Kontrolün onda olduğunu farkında. "Demek gerçekten yanma kâr kalacağını sanmıştın."

"Buna bir son veremez miyiz?" Yalvarıyorum. Korkmuş görünmek zor değil. Yapmam gereken tek şey gece eve yalnız yürüdüğümü, Geoff'un yolun karşı tarafında olduğunu ve yumruklarını benim yüzümden uzak tutacak şiddet karşıtı toplumsal âdetlerin ortadan kalktığını düşünmek. Adam irikıyım ve barut gibi; beni ezip geçebilir, ona bunu hatırlatmak için gözkapaklarımı delice bir hızla açıp kapıyorum. Beni köşeye sıkıştırmış gibi hissetmesini istiyorum. "Lütfen, eğer bunu sızdırırsan ben – ben her şeyimi kaybederim."

"Belki de kaybetmezsin." Öne eğiliyor, avuçlarını masaya dayıyor. "Belki de küçük bir anlaşma yaparız."

Yüzümdeki ifadeyi bozmamak için elimden geleni yapıyorum. "Nasıl... Ne demek istiyorsun?"

"O kitaptan çok para kaldırdın, değil mi?" Kulak misafiri olan var mı diye telaşla sağa sola bakınıyor. "Yalan söyleyeyim deme. Avans haberini görmüştüm. Beş yüz bin civarıydı, yanlış mıyım? Satışların avansı geçtiğini, telif aldığını da biliyorum."

Boğazım düğümleniyor. "Sen... bana şantaj mı yapıyorsun?"

"İkimizin de kârlı çıkacağı bir yol bulabiliriz bence," diyor. "Sen kitaplarını satmaya devam edersin. Ben de sırrını kimselere söylemem. Herkes kazanır. Hizmet bedelimi konuşalım mı artık?"

Yok artık. Bu kadar mı aptal bu adam? Ağzından çıkanı kulağı duyuyor mu? Şu laflarını Twitter'a sızdırdığımda kopacak kıyameti hayal ediyorum. Geoff hayatı boyunca yazarlıktan tek kuruş kazanamaz. İnsanlardan köşe bucak kaçmak zorunda kalır. Bir daha, kendisi olarak, uluorta varlık gösteremez artık.

Ama bu patlamanın karışıklık çıkarması ve benim de etki alanında kalmam ihtimal dahilinde. Bu işin sessiz sedasız bitip gitmesi lazım.

"Hımm... hayır." Abartılı hareketlerle parmaklarımla hafifçe dudaklarıma vuruyor, sonra yüzümü ekşitiyorum. "Olmaz, yapmayacağım sanırım."

Geoff'un gözleri kısılıyor. "Ee, böyle bir seçeneğin yok."

"Yok mu?"

"Gerçeği herkes öğrenince ne olacak sanıyorsun?"

"Öğrenmeyecekler." Omuz silkiyorum. "Çünkü gerçek dediğin şey doğru değil. Saçmalıyorsun, Geoffrey ve ikimiz de bunu biliyoruz."

"Kitabı çaldığını biliyorum ve—"

"Hayır, bilmiyorsun. Elinde tek bir kanıt yok; etkileşim almak için bir şeyler uydurup duruyorsun." Yan cebime vuruyorum pıt pıt, bütün konuşmayı kaydeden iPhone'um güvenli bir şekilde fermuarın ardında duruyor. "Benim elimdeyse, çalındığını iddia ettiğin kitabın telifinden pay almak için bana şantaj yapmaya çalıştığının kaydı var. Bunu Athena için yapmıyorsun. Bir asalak gibi Athena'nm mirasından geçinmeye çalışıyorsun. Bu kayıt sızdığında, Geoff, hayatın boyunca tek bir kitap anlaşması daha yapabileceğini mi sanıyorsun?"

Geoff beni boğmak istiyormuş gibi görünüyor. Gözlerini öyle bir açıyor ki akları ortaya çıkıyor olduğu gibi, dudakları kıvrılıyor, köpekdişleri görünüyor. Bir an için fazla ileri gittiğimden, onu zıvanadan çıkardığımdan endişeleniyorum. Kibar görünümlü genç ve Beyaz adamların ipini kopardığı filmler geliyor aklıma. *Bıçaklar Çekildi*'deki Chris Evans. *Yetenekli Genç Kadın*'daki tecavüzcü. Geoff masanın üstünden atlayıp beni köprücükkemiğimden bıçaklar belki. Belki de şimdi sinirlerine hâkim olur, yürüyüp gitmemi izler ama eve dönerken arabasıyla ezer.

Ama film değil bu, gerçek hayat ve Geoffrey Carlino da öfkesi yatıştırılamayan bir alfa erkeği değil. Kuru gürültü yapmaktan başka bir şey bilmeyen, elinde başka kozu olmayan, zavallı, güvensiz, küçük bir oğlan.

Uzatmak için sebebi yok. Öfkesi büzülüp yenilgiye bırakıyor yerini. Şişik omuzlarının sönmesini izliyorum.

"Sen korkunç birisin," diye tıslıyor.

"Ben harika bir yazar ve çok iyi bir dostum," diyorum. "Sen

ise eski sevgilisinin güya çalınan kelimelerinden nemalanmaya çalışırken kayıtlara geçtin."

"Cehenneme kadar yolun var, kaltak karı."

"Off, siktir oradan." Ayağa kalkıyorum. Bir seferinde bir aslanı tam atağa kalktığı anda iki gözünün ortasından vuran bir avcının videosunu izlemiştim. O avcı da şimdi benim hissettiğim gibi mi hissetmişti acaba; nefesi kesilmiş, muzaffer, kıl payıyla güvenli tarafta? O da kurbanına bakmış ve heba olan bütün bu güce, potansiyele hayret etmiş miydi? "Bir daha benimle iletişim kurma."

Geoff'un elinde hiçbir koz olmadığını öğrendiğim için suçlamalara karşı kullanacağım anlatıyı kurmakta hiç zorlanmıyorum. Yazdığım taslakları Jen ve Marnie'ye okuttuktan sonra resmi sitemde bütün bu fiyaskoyla ilgili resmi bir açıklama yapıyor, linki de Twitter'da paylaşıyorum. (Notlar uygulamasında son hâline getirdiğim açıklamanın telefonla aldığım ekran görüntüsünü paylaşmak da geçiyor aklımdan ama Notlar uygulamasında yazılan özürler başlı başına bir tür oldu, çok saygı duyulan bir tür de değil üstelik.)

> Herkese merhaba,
> *Son Cephe*'yi kimin yazdığıyla ilgili yakın zamanlı iddialardan elbette ki haberdarım. Daha önce açıklama yapmadığım için özür dilerim. Zor bir dönemden geçtiğim ve hâlâ en yakın arkadaşımın trajik ölümüyle başa çıkmaya çalıştığım için anlayışınıza sığınıyorum.
>
> Lafın kısası, iddialar tamamıyla asılsız. *Son Cephe* benim kendi ve özgün eserim. Küresel tarihin bu unutulmuş sayfasına Athena'dan aldığım ilhamla baktığım doğru, dolayısıyla cümlelerimde onun sesinin yankılanmasında şaşılacak bir yan olamaz.

Anladığım kadarıyla bu durumun altında ırkçılık yatıyor. Athena'nın bütün çalışmalarının Asya diasporası etrafında döndüğünü ve *Son Cephe*'yi ancak onun yazabileceğini ileri süren argümanlar beni üzüyor. İkimizi de belli kalıplara sokup yazar olarak kimliklerimizi tek boyuta indirgiyorlar.

Bu söylentilerin arkasındaki insanların bu suçlamaları hangi amaçla yaptığını bilmiyorum. Ama bunu çok özlediğim, ölümüyle hayatımın en travmatik deneyimlerinden birini yaşadığım arkadaşımla ilişkime yönelik ağır, incitici ve kötücül bir saldırı addediyorum.

Ajanım ve editörüm de kendi bağımsız araştırmalarını yürütmüş ve suç unsuruna rastlamamıştır. Bu konuda bir daha konuşmayacağım.

Teşekkürlerimle,
Juniper

İlk yorumlar ve alıntı tweetler, tabii ki, korkunç.

Pis yalancı.

Yani diyorsun ki arkadaşın ölmese yazacağı kitabı sen yazıvermişsin? Bana çok mantıklı geldi.

HAH Bu kadın özür yazısı yazmayı bile beceremiyor.

Iyy, June Song özre benzemeyen şu özrüyle ortalığa çıktı ya, her iddiasına varım beyazlar onu savunmak için kendilerini yırtacak. Bu sektörden nefret ediyorum.

Senin ağzından çıkan hiçbir kelimeye inanmam, ırkçı sürtük.

Madem öyle neden bunca zaman hiçbir şey demedin?

Ama ilk *siktir-lan* dalgasını aşınca, açıklamamın epey iyi karşılandığı belli oluyor. Hatta kamuoyunun ibresi *gözlerimin önünde* bir gecede şüphecilikten sempatiye kayıyor desem yeri.

Bu hayatımda gördüğüm en acımasız ve kötücül karalama kampanyalarından biriydi, diyor şimdiye kadar bu arbedede hiç taraf almamış meşhur bir blog yazarı. Juniper Song'a ve Athena Liu'nun mirasına zarar verdiğiniz için hepinize yazıklar olsun.

Twitter, işte bu yüzden güzel şeyler olmuyor, diyor elli bin aboneli bir Booktuber. Hiçbir şey bilmediğimiz durumlarda hüküm yağdırmamayı ne zaman öğreneceğiz acaba?

Xiao Chen'in dürüst olmak gerekirse benim de katıldığım yorumu var bir de: Bu kitap o kadar ırkçı ki ancak bir beyazın yazabileceği çok açık.

Ertesi sabah olmadan @AthenaLiununHayaleti hesabı sırra kadem basıyor. Artık işaret edilecek bir nokta, arka çıkılacak bir ilk iddia yok. Referans linkleri çalışmıyor; alıntı tweetler hiçbir yere bağlanmıyor. Bazıları yayın sektörünün genç Beyaz kadınların sözüne herkesinkinden daha çok güvenme konusundaki aceleciliğini kınayıp mevzu çıkarsa da diğer her yerde insanlar bu olaylar hiç yaşanmamış gibi davranmaktan memnun görünüyor. Eminim benim suçlu olduğuma inanan kızgın aleyhtarlarım var hâlâ ama ellerinde en ufak bir somut kanıt bile yok – dolayısıyla hukuki işlem başlatmak için yeterli malzemeden yoksunlar. Ayrıca Athena'nın edebi mirası adına hareket edebilecek tek kişi Bayan Liu ve o da şimdiye kadar tek bir açıklama yapmadığı gibi benimle irtibata da geçmedi. Bu kuru gürültünün elle tutulur bir yanı yok yani, bir sürü insanın bir hiç uğruna bağırıp çağırmasının göz açıp kapayana dek unutulacak anısı var yalnızca.

Bir sonraki pazartesi Brett iyi haberler veriyor.

Greenhouse Productions opsiyon için on beş bin dolarlık teklif verdi. On sekiz aylık, yenileme opsiyonu da onlarda olacak, yenilenirse tekrar ödeme alacaksın. On sekiz bine ikna etmeyi deneyeceğim, bence hallolur. Film ajanımız sözleşmenin üzerinden geçip bütün maddelerin açık ve net olup olmadığına bakacak, sonra imzalaman için sana göndereceğiz. Uygun mudur?

Kitabın ne kadar ses getirdiği düşünülürse on beş bin beklediğimden biraz düşük bir rakam ama Greenhouse'un öyle ya da böyle teklif yapması bana hâlâ güvendiklerinin göstergesi sanırım.

Bu kadar mı yani? yazıyorum cevap olarak. Niye gecikmişler?

Hollywood hep yavaştır, diye cevap veriyor Brett. İnan bana, bu hızlı bile sayılır. Evrakları sana hafta bitmeden ulaştırırım.

Her şey normale dönüyor. *Deadline* opsiyon anlaşmasıyla ilgili hoş bir haber yapıyor ve bir sürü insan beni internet üzerinden tebrik ediyor (hepsi filmin yönetmenliğini Jasmine Zhang'ın üstleneceği izlenimine kapılmış anlaşılan, ama düzeltmiyorum). Yayın dünyasının haber döngüsü bir sonraki ağız sulandıran skandala geçiyor, genç yetişkin kitapları yazan bir yazar rakibine aylardır isimsiz ölüm tehditleri gönderiyormuş meğer, derken bir gün yanlışlıkla kendi e-posta adresinden yazmış. (Kadın bunu şaka diye yutturmaya çalışsa da kimse inanmıyor, olayın muhatabı yazar da manevi tazminat davası açmak amacıyla GoFundMe'de bağış toplamaya başlıyor.)

Günde sadece bir iki ölüm tehditi almaya başlıyorum, sonra onlar da kesiliyor. Mesaj kutumu açarken kendimi güvende hissediyorum yine. Bir hafta içinde gelen bildirimler hep olağan "tebrikler" gönderilerinden, kitap yığınlarındaki ve yorumlarındaki etiketlerden, arada bir de beş yüz sayfalık metinlerine şahsen eleştiri yazmamı isteyen manyakların mesajlarından mü-

teşekkül. Hakkımdaki çirkin tweetlerin hepsi Twitter hafızasının kara deliğinde kayboluyor. Geceleri deliksiz uyuyabilmeye başlıyorum yeniden. Midem ağzıma gelmeden yemek yiyebiliyorum.

Kamuoyunun gözünde masumum. En azından şimdilik, Athena'nın hayaleti defedilmiş hâlde.

On Beş

Orada durmalıydım.

Tartışma Brett'in vaat ettiği gibi unutulup gitti nihayet. Telefonum çökecek korkusuyla bildirimlerimi sessize almak zorunda değilim artık. Twitter'ın ana karakteri değilim. Ama sorun tam da bu – unutulmaya yüz tutuyorum.

Klasikleşmeyen her kitabın yaşam döngüsü böyle işte. *Son Cephe* çıkalı neredeyse bir sene oluyor. Dördüncü aydan sonra çoksatanlar listelerinden düştü. Kısa listeye girdiği ödüllerin hiçbirini kazanamadı, bunda @AthenaLiununHayaleti skandalının payı az değil. E-postayla gelen gerek iyi gerek kötü hayran mektuplarının kökü kurumaya başladı. Okul ve kütüphane davetleri durma noktasına geldi. Sözleşmeyi imzaladığımdan beri Greenhouse Productions'tan ses çıkmadı – belli ki bu alışıldık bir durum, çoğu opsiyonlu eser opsiyon süresi bitene kadar rafta kalıyormuş meğer. İnsanlar köşe yazısı ya da makale yazmam için dil dökmez oldu. Komik bir tweet attığımda taş çatlasa elli altmış beğeni alıyor bugünlerde.

Daha önce de internette silik biriydim, haftada bir iki gönderide etiketlenmek serotonin patlaması yaşamama yetiyordu. Ama bütün edebiyat dünyasını avucunuzun içine alsanız bile insanların sizi göz açıp kapayana dek unutabileceğinin ayırdında değildim. Eskiyle vedalaş, yeni seksiye yelken aç – ki anladığım kadarıyla yeni seksimiz çocukluğunu Hawaii'deki gezici bir sirkte cambazlık yaparak geçirmesiyle ilgili bir anı kitabı çı-

karan Kimmy Kai adlı, yirmilerinde, güzel, fit, çiçeği burnunda bir yazar.

Yokluk çekmiyorum. Hesabımı kitabımı yaptım. Eğer mütevazı bir hayat sürersem – "mütevazıdan" kastım şimdiki evimde oturmaya devam etmek ve her gün değil, gün aşırı dışarıdan yemek söylemek – önümüzdeki on, belki on beş sene boyunca sırf *Son Cephe*'den kazandıklarımla rahatça geçinebilirim. Kitabın ciltli versiyonu on birinci baskısını yaptı, karton kapaklı baskı ise yeni çıktı ve satışlarda hoş bir artışa sebep oldu – karton kapaklı kitaplar daha ucuzdur, bu yüzden biraz daha iyi satıyorlar. Paraya sahiden ihtiyacım yok yani. Bütün bunları arkamda bırakabilir ve gayet güzel takılabilirim.

Ama elimde değil, yeniden sahne ışıklarının altında olmayı o kadar çok istiyorum ki.

Büyük bir sükse yapan son kitap sizin kitabınız olduğunda ilgi selinin zevkine varıyorsunuz. Kültürel tartışmalara siz yön veriyorsunuz. Edebiyat tanrıları yüzünüze gülüyor. Herkes sizinle röportaj yapmak istiyor. Herkes kendi kitabından övgüyle bahsetmenizi ya da lansmanlarında söz almanızı istiyor. Ağzınızdan çıkan her şey önem taşıyor. Yazma sürecine, başka kitaplara, hatta bizzat hayata dair sansasyonel şeyler söyleyecek olursanız insanlar kutsal kelammış gibi dinliyor lafınızı. Sosyal medyada kitap tavsiye ederseniz ciddi ciddi hemen o gün gidip alıyorlar.

Ama sahne ışıklarının altında sonsuza dek kalamıyorsunuz. Daha beş altı yıl önce kitapları çoksatanlar listelerini kasıp kavururken şimdi bir köşede unutulan imza masalarında yalnız başlarına üzgün üzgün oturup kendilerinden daha genç ve daha cazibeli meslektaşlarının önünde uzayan kuyrukları izleyen yazarlar gördüm. Son kitabınızın çıkmasını izleyen onlarca yıl boyunca tanınmış bir isim olmaya devam edecek kadar büyük bir edebi şöhret yakalamak zor iş. Öylesi, Nobel Ödülü kazanmış bir avuç insana nasip oluyor yalnızca. Geri kalanımız gündem çarkında kalmak için hamsterlar gibi koşturup durmak zorunda.

Twitter'dan yakın zamanda öğrendiğim üzere, mentorluk yaptığım Emmy Cho vaktiyle Athena'nın da ajanlığını yapan, altı ve hatta yedi haneli anlaşmalar bağlamasıyla tanınan eski edebiyat ajanı becerikli ve çakal Jared'la imza atmış. Mentoru olarak onun adına çok sevindim ama Emmy iyi haberlerini her paylaştığında kaygıya kapılıyorum. Bana yetişeceğinden, önünde sonunda imzalayacağı sözleşmede anlaşacağı avansın benim aldığım avanstan daha yüksek olacağından, kitabının film haklarını gerçekten de bir stüdyoya satacak bir yapım şirketinin alacağından, şöhretinin benim şöhretimi gölgede bırakacağından ve bundan sonra bir edebiyat etkinliğinde denk geldiğimizde bana istifini bozmadan, tepeden bakan bir kafa selamı vereceğinden korkuyorum.

Öne geçebilmemin tek yolu, dünyanın gözlerini bir sonraki projemle kamaştırmak elbette.

Ama ne yapacağıma dair en ufak bir fikrim yok.

Brett arıyor bir sabah, güya hâl hatır soracak. Bir süre hoşbeş ettikten sonra soruyor, "Ee, yazı cephesinde işler ne âlemde?"

Sorusunun altında yatanı biliyorum. Herkes bir sonraki projemi sorup duruyor ve bunun tek sebebi yayın dünyasının dikkatinin çabucak dağılması değil. Brett'in ve ayrıca Daniella'nın aklındaki şu: Arayı çok uzatmadan *Son Cephe*'nin arkasından intihal olmadığı su götürmeyen, Athena'yla yakından bir alakası olmayan ama o dile gelmeyen Juniper Song kıvılcımını koruyan bir şey yayımlarsam, söylentileri başımızdan ebediyen savabiliriz.

İç çekiyorum. "Dürüst olmam gerekirse elimde hiçbir şey yok. Aklıma hiçbir şey gelmiyor. Bir iki fikri kafamda evirip çeviriyorum ama oturmuyorlar."

"Tamam canım, sıkıntı değil." Kızıp kızmadığını anlamıyorum. Aynı konuşmayı üçüncü kez yapıyoruz, zamanımın tükendiğinin farkındayım. Önümde mutlaka uymam gereken teslim tarihleri yok – Eden'la tek kitaplık bir sözleşme imzaladım ama o

sözleşmeye göre bir sonraki eserimi ilk önce Daniella'ya göstermem gerekiyor. Brett, çok gecikmeden, hâlâ gözünden düşmemişken Daniella'ya bir şey sunalım derdinde, yoksa bu vakitten sonra beni hangi yayıncı ister bilemeyiz. "Tamam, ilhamın ne zaman geleceği belli olmuyor, biliyorum. Ama şu anda elinde hazır sosyal sermaye var, demir tavında dövülür ve—"

"Biliyorum, haklısın." Parmaklarımı şakaklarıma bastırıyorum. "Ama aklımı çelen bir konu bulamıyorum işte. Yazmam için gerçekten *önemsemem* lazım. Bir ağırlığı, önemi olmalı—"

"Muhteşem bir şey yazmasan da olur, Junie. Pulitzer kazanmaya çalışmıyoruz burada. *Son Cephe* kadarına bile gerek yok." Duraksıyor. "Bir şey çıkarman yeter. Ne olursa."

"Tamam, Brett."

"Beni anlıyorsun, değil mi?"

Gözlerimi deviriyorum. "Gayet açık ve net."

Vedalaşıyoruz. Telefonu önce Brett kapatıyor. Ben de haftalardır aynı boş ve sitemkâr Word belgesine baktığım bilgisayarımın başına geçiyorum yine uflaya puflaya.

Sıkıntı, aklıma hiçbir fikir gelmemesi değil. Epey bir fikrim de, bu fikirleri tam teşekküllü taslaklara dönüştürecek vaktim de var. *Son Cephe*'nin tanıtım etkinlikleri de hız kestiğinden üretken olmamak için hiçbir bahanem kalmadı. Brett sabırsızlanmakta haklı – bir seneyi aşkın zamandır yeni projelere dair muğlak vaatlerde bulunuyorum ve ortada hiçbir şey yok henüz.

Sıkıntı, ne zaman yazmaya otursam, Athena'nın sesinden başka bir ses duymamam.

Son Cephe'nin tek seferlik bir işbirliği olması gerekiyordu. Athena'nın araştırmaları ve beyin fırtınası, benim yazım ve cilam. Onun sesini mezarın ötesinden çağırdığım ve kendi sesime uyarladığım o hummalı haftalar boyunca harikulade ve gizemli bir simya hissettim. Ona bağımlı değildim –yazmak için ona *ihtiyacım olmadı* hiçbir zaman– bu ortak egzersizimiz kendime hiç

güvenimin olmadığı bir dönemde bana güven verdi ama. Onun adımlarının izinde yazdığımı bilmek kalemimi biledi.

Şimdi ben yoluma gitmeye çalışınca onun beni rahat bırakmayacağı tuttu. Pek çok yazar ilk taslaklarını çıkarmaya çalışırken "içsel bir editörün," kılı kırk yarıp her şeyde kusur bulan ve girişimlerine köstek olan içsel bir muhalefetin sesini duyduğunu itiraf eder. Benimki Athena şeklini aldı. Kurum kurum kurulup, yeltendiğim her hikâye fikrini gözden geçirip reddediyor. Fazla klişeymiş. Fazla basmakalıpmış. Fazla *Beyaz*mış. Cümle düzeyinde daha da haşin. *Ritim desen bozuk. İmgelem oturmuyor. Ciddi misin sen ya? Yine mi uzun çizgi?*

Onu aklımdan çıkarmaya, kendime yol açmaya, ona rağmen ve inadına yazmaya çalışıyorum ne zamandır. Ama kahkahası daha bir gürleşiyor o anlarda, sataşmaları iyice çirkinleşiyor. Şüphelerim daha da pekişiyor. Ben kimim ki onsuz bir şey başaracağımı sanabildim hakikaten?

Ele güne karşı kuyruğu dik tutuyorum, oysa Geoff'un Twitter'daki maskaralıkları belli ettiğimden daha çok bozdu asabımı. Athena Liu'nun Hayaleti. Grotesk bir isim seçimi; şaşırtmak ve kışkırtmak için tercih edildiği açık ama Geoff'un bile bildiğinden daha büyük bir doğruluk payı var içinde. Athena'nın hayaleti bana demir attı, omzumun üzerinde süzülüyor, günün uyanık olduğum her ânında kulağıma fısıldıyor.

Delirtici bir şey bu. Son günlerde yazmaya çalışma düşüncesinden bile korkar oldum çünkü *onu* düşünmeden hiçbir şey yazamıyorum. Sonra, pek tabii, kaçınılmaz bir şekilde, düşüncelerim yazıdan kayıp anıların etrafında dönmeye başlıyor: O son gece, krepler, yerde çırpınırken çıkardığı gurultumsu sesler.

Ölümünü atlattığımı sanıyordum. Ruh hâlim çok iyiydi. *İyi* bir noktadaydım. Gayet *güzel* idare ediyordum her şeyi.

Ta ki o dönene kadar.

Ama hayaletlerin işi bu değil mi zaten? Ulumak, inlemek, bir şekilde dikkat çekmek. Hayalet olmanın olayı bu değil mi? Hâlâ

burada olduklarını göstermek için her şeyi yapar bunlar. Her şeyi yaparlar unutmanı engellemek için.

İtiraf etmem gerek: Bir bulup iki istedim.

Athena'nın evine gittiğim o gece yanıma aldığım tek şey *Son Cephe* değildi. Masasının üstünde küçük bir kâğıt yığını vardı, kimi daktiloyla, kimi Athena'nın kıvrımlı, neredeyse okunmaz elyazısıyla yazılmış, yanlarına ne anlama geldiklerini halen çözemediğim soyut şekiller karalanmıştı.

Yemin ederim ki sadece meraktan yaptım. Athena yaratım süreci konusunda çok ketumdu hep. Lafına baksanız, tanrılar ödül kazanacak hikâyeleri noktası virgülüne kadar bitmiş bir hâlde zihnine yerleştiriyor sanırdınız. Kafasının içine bakmak, beyin fırtınasının ilk aşamalarının benimkine benzeyip benzemediğini görmek istedim yalnızca.

Meğer çok benzer şekillerde yaratıyormuşuz. Athena rasgele kelime veya ifadelerle yola çıkıyor, bazıları orijinal, bazılarının şarkı sözü olduğu çok belli, bazıları da meşhur edebi cümlelerin üzerinde küçük değişiklikler yapılmış hâlleri – *Ben geldiğimde Rook çoktan ölmüştü; hiçbir yerden gelen çocuk; karanlık ama parlak bir geceydi; sana vurursam eğer, öpücük gibi gelir mi?*

Hepsini masama koyuyorum şimdi, bakıyorum, bir ilham kırıntısı arıyorum. Mademki Athena'nın sesini kafamdan çıkaramıyorum, belki bu sesle çalışabilirim. Belki hayaletini yeniden hizmetime sokabilir, *Son Cephe*'yi körükleyen o uğursuz kimyayı diriltebilirim.

Yalnızca bir iki tam cümle var, bir de elle yazılmış tam bir paragraf, şöyle başlıyor:

Kâbuslarımda karanlık ve sonu gelmez bir koridorda yürüyor, kaç kez seslenirsem sesleneyim asla dönüp bakmıyor. Elbisesi halıda ıslak izler bırakıyor. Solgun kolları kan ve çizik içinde. Ayıyı katlettiğini biliyorum. Ormandan kaçtığını

biliyorum. Şimdi de aynı aceleyle hareket ediyor, geçmişi terk ediyor Orpheus gibi, ama tam tersi, sanki omzunun üstünden hiç bakmazsa arkaya, artık var olmayacak geçmişi. Benim burada sıkışıp kaldığımı, hareket edemediğimi, ona kendimi gösteremediğimi unutuyor. Hepten unutuyor beni.

Sonrasında olanları nasıl açıklayacağımı bilmiyorum. Sanki hikâye kalbimdeymiş, anlatılmayı bekliyormuş da Athena'nın sesi bir büyü misali onu gizlendiği yerden çıkarmış gibi. Birden geçiyor yazar tıkanıklığım, hayal gücümün kapıları kilidinden kurtulup ardına dek açılıyor.

Hikâyenin alacağı şekli bütünüyle görebiliyorum: Merak uyandıran başlangıcı, altta yatan temaları, şok edici ama aynı zamanda kaçınılmaz sonu. Baş karakterimiz çıplak ayaklı bir kız, ölümsüz annesinin izini sonsuza dek süren genç bir cadı, annesiyle ilgili sırları açığa çıkardıkça kendisiyle ve nereden geldiğiyle ilgili daha çok soruyla karşı karşıya kalıyor ama. Kendi anneme karşı hislerimin çok da satır arasmda kalmayan bir keşfi niteliğinde bu hikâye; babamın ölümünden sonra aniden değişmesiyle, bir zamanlarki hâlinin, belki benden çok da farklı olmayan maceracı genç kızın dünyayla arasına duvarlar örmesiyle ilgili. Ebeveynlerimizin kim olduğunu bilmek istemekle ilgili. Onlardan asla alamayacağınız şeylere ihtiyaç duymamızla.

O kafaya bir girdiniz mi taslağı yazmak çaba isteyen bir iş olmaktan çıkıveriyor. Hatırlamaya benziyor, en başından beri içinizde kilitli şeyleri yazıya dökmeye benziyor. Hikâye paragraf paragraf içimden dışarı akıyor, bir bakıyorum ki şafak sökmek üzere ve manik bir deparla neredeyse on bin kelime yazmışım.

Athena'nın hayaleti bu süre boyunca beni hiç rahatsız etmedi. Onun bile laf edemediği bir proje buldum nihayet.

Hikâyenin geri kalanının ana hatlarını çıkarıyor ve kendime bir çalışma planı yapıyorum: Günde iki bin kelime yazarak, revizyon ve cümle düzeyindeki düzeltiler için gereken zamanı da

hesaba katarsam, bir aydan kısa bir sürede bitirebilirim. Sonra, uykuya dalmadan önce, dosyanın en üstüne başlığı yazıyorum:

Anne Cadı.

Aklı başında hiç kimse buna hırsızlık diyemez. Bütün bu fiyaskonun en saçma sapan yanı bu. *Anne Cadı* benim özgün eserim. Athena'nın tek katkısı üç dört cümleden, belki altta yatan bir iki imgeden ibaret. Katalizördü o, fazlası değil. Kendisi yazsa hikâyenin gerisini nereye götürürdü kimbilir? Benim bilmediğim kesin – ama bahse girerim ne yazarsa yazsın sonunda benim yayımlattığım şeyle alakası olmazdı.

Sonumu getiren bu hikâye oluyor ama.

Önce size Athena'nın benden ne çaldığını anlatayım.

Üniversitedeki ilk senemizin başında arkadaş olduk biz. İkimiz de yurdun aynı katma çıkmıştık, doğal olarak ilk haftalarda sosyal çevremiz burası oldu. Bütün öğünlerimizi birlikte yiyor, yurt odalarımızın alışverişine birlikte çıkıyor, Trader Joe's'tan acı biberli peynir ve kurabiye ezmesi almak için okul servisine birlikte biniyor, geceleri ortak alanda geç vakte dek birlikte takılıyor, cuma geceleri kısa eteklerimizi ve daracık üstlerimizi giyip New Haven'ın merkezinde sokakları birlikte kol geziyor, içeride parti olduğuna işaret eden gürültü ve ışıkları akbabalar gibi birlikte arıyor, bizi içeri alacak bir tanıdık çıkacağını umuyorduk.

Athena'yla aynı kitaba, Elif Batuman'ın *Budala*'sına duyduğumuz sevgi sayesinde hemen kaynaşmıştık. "Mükemmel bir kampüs masalı," diyordu Athena, roman hakkındaki tüm hislerimi açık seçik dile getirerek. "Başkalarının bizi tanıması isteğiyle, henüz kim olduğumuzdan emin olmadığımız bir dönemde başkalarının bizim kim olduğumuzu anlayabileceği düşüncesinin verdiği dehşet arasındaki uçurumu mükemmel anlatıyor. Rusçadan İngilizceye çeviri değil mesele, oluşmamış bir kimliği tercüme etmekle de ilgili bu kitap. Bayıldım." Kitap-kafelerdeki açık mikrofon gecelerine ve ortak aldığımız edebiyat derslerine

katılan üst sınıf öğrencilerin düzenlediği ev partilerine gidiyorduk birlikte. Ağustos sonları ve eylül ayı boyunca, bu inanılmaz havalı tanrıçanın arkadaşlık edebileceği biri olduğuma kendimi inandırmıştım.

Ekim ayının ilk hafta sonu ikinci sınıflardan Andrew adlı tatlı bir çocukla buluştum. Andrew'u Dünya Tarihi dersinin tartışma grubunda fark etmiş ama bir türlü cesaretimi toplayıp konuşamamıştım. Sonra Delta Phi partilerinden birinde denk gelmiştik, ikimiz de zil zurna sarhoştuk ve dudaklarımıza yapışacak birini arıyorduk. İki çift laf etmeden yiyişmeye başladık. İyi miydi, kötü müydü hatırlayamıyorum, yapış yapış olduğunu hatırlıyorum sadece ama ne yapmamız bekleniyorsa onu yapıyormuşuz gibi gelmişti, bu da kendi içinde bir başarıydı âdeta. Arkadaşlarım beni yurda sürüklemeden önce çocuğun telefonuna numaramı kaydettim. Mucizevi bir şekilde ertesi gün mesaj atıp beni sonraki cuma günü oda arkadaşı Ultimate Frizbi antrenmanındayken bir bölüm *Sherlock* izlemeye davet etti.

Sonra olanlar o kadar bayağı ki anlatmaya bile değmez gibi geliyor neredeyse. Çocuğun elinde koca bir bira bardağı dolusu Burnett vardı. Heyecandan çok fazla ve çok hızlı içtim. *Sherlock*'u izlemeye sıra gelmedi. Ertesi sabah uyandığımda külotum ayak bileklerime inmişti ve boynumda kopkoyu, mora çalan siyah çürükler vardı. Dürüst olmak gerekirse, vajinamda bir sıkıntı yoktu – sonrasında acıyıp acımadığına, kanayıp kanamadığına bakmak için kurcaladım biraz ama her şey normal görünüyordu. Sadece ağzım kurumuştu, akşamdan kalmaydım ve midem o kadar bulanıyordu ki ranzanın kenarından sarkıp sarkıp öğürüyordum. Etraf bulanıktı; lenslerimle uyuyakalmıştım ve gözlerim çok kuruduğu için zar zor açık tutabiliyordum. Andrew yanımda tepeden tırnağa giyinik bir hâlde uyuyordu. Yataktan kalkmak için üstünden geçtiğimde uyanmadığına şükrettim.

Topuklularımı buldum, ayağıma geçirdim ve sallana sallana kendi yurduma gittim.

Hafta sonu boyunca iyiydim. Tanıdığım kızların yarısının kızlar kulübünün tanışma gecesi için süslendiğini bilmeme rağmen bir daha dışarı çıkmadım. Yurtta kaldım, bizim kattan birkaç kızla patlamış mısır ve film gecesi keyfi yaptık, sonra derslerim için gerekli materyalleri okumaya çalıştım. Havalar yavaştan soğuyordu, morluklarımı gizlemek için dik yakalı bluzlar giyip boynuma şallar doladım. Çıplak boynumu oda arkadaşım Michelle'den saklayamadığım zaman da ne kadar çılgın bir hafta sonu geçirdiğim üzerine şakalar yaptım; konuyu bir daha açmadık.

Andrew odasından çıktığımdan beri mesaj atmamıştı ama pek dert etmiyordum bunu. Genel olarak bütün bu olup bitenler bana kendimi kaşarlanmış hissettiriyordu ve kaşarlanmaktan gurur duyuyordum. Büyümüş hissediyordum kendimi, kadınsı, muvaffak. İkinci sınıflardan biriyle bir gece geçirmiştim. Hem de *tatlı* biriyle. Olayın büyüklüğü hoşuma gidiyordu. Köprüyü geçip yetişkin olmuştum; biriyle "takılmıştım" gençlerin deyişiyle. İyiydim gayet.

Ertesi hafta aklıma o geceden sahneler gelmeye başladı. Ders sırasında Andrew'un yüzü geliyordu gözümün önüne: capcanlı, çok yakın, çenesi diken diken, tarçınlı Burnett kokan nefesi ekşi. Nefes alamaz oluyordum birden, hareket ettiğim anda başım dönüyordu. Hayal gücüm kontrolden çıkmaya başlıyor, en kötü senaryolara sarıyordu. Hamile olabilir miydim? HIV mi kapmıştım yoksa? HPV? Herpes? AIDS? Rahmim içimde çürüyüp dökülecek miydi? Revire gitmeli miydim? Gidersem olmayan yüzlerce dolarıma mal olur muydu bu? Annem öğrenci sigortasından feragat etmiş miydi? Hatırlayamıyordum. Aptalca bir hata yüzünden, ben uyanık bile değilken olan bir şey yüzünden ölecek miydim?

Andrew sonraki cumartesi günü sabahın ikisinde mesaj attı: Hey, uyudun mu? Mesajı çişe kalktığımda görüp sildim, uyanık kendimi onun varlığını hatırlamaktan esirgemek için.

Ama yüzünü, kokusunu, dokunuşunu aklımdan çıkarıp atamadım. Günde üç dört kez inanılmaz uzun duşlar almaya başladım. Durmadan kendimi onun altına mıhlandığım, tenimi kaşındıran çenesinin altında kısılı kaldığım, hareket edemediğim, çığlık atamadığım kâbuslar görüyordum. Michelle omuzlarımı nazikçe sarsarak beni uyandırıyor, bir yandan mahcup bir yandan diplomatik bir edayla varsa kulak tıpamı ödünç alıp alamayacağını çünkü sabah sekizde tartışma grubuna katılacağını ve REM döngülerini böldüğümü söylüyordu. Öğleden sonraları durduk yere ağlamaya, kendime duyduğum nefretin altında kalmaya başlamıştım. Papazın babam öldükten sonra babam vaftiz olmadığı için cehenneme gideceğini söylediği günden beri kiliseye adımımı atmadığım hâlde sırf içimdeki çok yoz ama güçlü bir hisse, geri dönülmez bir şekilde lekelendiğim, kullanıldığım, kirlendiğim hissine anlam vermeme yardım edecek bir şey istediğim için İncil okuma kulübüne katılmayı bile düşündüm.

"Hey, Juniper?" Athena bir öğleden sonra yemekhaneden dönerken yolumu kesti. O sıralar adımı kısaltmadan kullanan tek kişi oydu, yetişkinliği boyunca da bırakmadı bu huyunu, Tasha'lara "Natasha," Bill'lere "William" derdi, bu resmiyet ısrarı sohbete katılan herkesi daha üst bir mertebeye taşıyacakmış gibi. (Taşıyordu). Koluma dokundu. Parmakları pürüzsüz ve serindi. "İyi misin?"

Belki uzun zamandır içimde tuttuğumdan, belki Yale'da bana gerçekten bakıp da bir şeylerin yolunda olmadığını gören ilk kişi o olduğundan, gözümden yaygaracı ve çirkin yaşlar boşaldı ânında.

"Gel," dedi sırtımı daireler çizerek sıvazlarken. "Benim odama gidelim."

Ben olup bitenleri hıçkıra hıçkıra ağlayarak anlatırken elimi tuttu. Seçeneklerimin üzerinden geçti, kampüste sunulan imkânları inceletti ve karar vermeme yardım etti. Psikolojik danışmanlık almak istiyor muydum? (Evet.) Andrew'u kampüs

polisine ihbar edip dava açmak istiyor muydum? (Hayır). Dr. Gaily'yle ilk randevuma benimle geldi, burada kaygı bozukluğumun adı kondu, babamın ölümünden beri içimde biriken bütün bok püsürü döktüm ve bugün de kullandığım savunma mekanizmalarını öğrendim. Athena yemeğe inmediğimi fark ettiği günler kafeteryadan yemek alıp bıraktı kapımın önüne. Geceleri altına Umarım rüyanda bunu görürsün! yazdığı yavru köpek fotoğrafları gönderdi.

O iki hafta boyunca Athena Liu koruyucu meleğimdi benim. Çok iyi biri olduğunu düşünüyordum. Dostluğumuz sonsuza dek sürecekti.

Ama üniversitenin ilk senesinde kurulan arkadaşlıklar uzun soluklu olmaz. İkinci döneme geçtiğimizde ben kendi çevremde koşturuyordum, o kendisininkinde. Yemekhanede karşılaştığımızda birbirimize gülümseyip el sallıyorduk hâlâ. Birbirimizin Facebook paylaşımlarını beğeniyorduk. Ama odalarımızda yere oturup saatlerce konuşmuyor, birbirimize tanışmayı umduğumuz yazarlarla ilgili hikâyeleri ve edebiyat dünyasma dair Twitter'da okuduğumuz skandalları anlatmıyorduk. Ders sırasında birbirimize mesaj atmıyorduk. Belki de, diye düşünüyordum, onunla paylaştığım şeyin ağırlığı doğru dürüst bir arkadaşlığın önünü aldı. Münasip gelen samimiyet aşamaları vardı belki de. Daha üç ay geçmeden "Galiba tecavüze uğradım ama tam bilmiyorum"u patlatamazdınız.

Hayatımıza devam ettik. Andrew olayını unuttum, en azından onu zihnimin o kadar derinlerine gömdüm ki uzun yıllar sonraki terapi seanslarıma kadar bir daha gün yüzüne çıkmadı. Üniversite ilk sınıftaki bir kızın beyni seçici amnezi konusunda çok kabiliyetlidir; hayatta kalmak için verdiğimiz otomatik bir tepki bu bence. Olaydan haberi olmayan yeni, daha yakın arkadaşlarım oldu. Boynumdaki çürükler soldu. Yale'da bir hayat kurdum, kendimi aptal konumuna düşürdüğüm partilere gitmeyi bıraktım ve derslerime odaklandım.

Derken Yale'ın *Ouroboros* adlı prestijli, alternatif ve kasıntı edebiyat dergisinde Athena'nm ilk öyküsü yayımlandı. Büyük olaydı bu – ilk sınıflar *Ouroboros*'ta asla yer almazdı, en azından ben öyle duymuştum. Athena'ya destek olmak için hepimiz birer kopya aldık. Basılı kopyamı okumak üzere odama çıkardım. İçin için kıskanıyordum. Kendi öykümü aylar önce teslim etmiş ve net bir şekilde aynı gün ret yemiştim. Ama iyi bir arkadaş gibi görünmek istiyordum, zekice yazılmış satırlara denk gelene kadar okumayı, Athena'yı bir daha gördüğümde bunları alıntılamayı düşünüyordum.

Athena'nm öyküsünün başladığı on ikinci sayfayı açtım ve karşımda kendi kelimelerimi buldum.

Tam *benim* kelimelerim değildi aslmda. Hislerimdi, karmakarışık, kördüğüm düşüncelerimdi, bunların benim o sıralar dilimin dönmeyeceği kadar temiz, sade ama sofistike bir üslupla ifade edilmiş hâliydi.

İşin en kötü yanı, diye aktarıyordu baş karakter, *bilmemekti. Tecavüze uğrayıp uğramadığımı gerçekten bilemiyordum, isteyip istemediğimi, bir şey olup olmadığını, bir şey olmadıysa olmamasından memnun olup olmadığımı, olayı önemseyerek kendimi olduğumdan daha önemli gösterebilmek için bir şey olmuş olmasını isteyip istemediğimi bilmiyordum. Bacaklarımın arasındaki yer bir boşluk. Anı yok, utanç yok, acı yok. Hepsi geçti. Ve ben bu eksikle ne yapacağımı bilmiyorum.*

Hikâyeyi baştan sona okudum, bir daha, bir kez daha, her seferinde daha fazla benzerlik yakalıyor, akıl almaz bir tembellik ya da kayıtsızlıkla değiştirilmiş kişisel detayları fark ediyordum. Çocuğun adı Anthony'ydi. Kızın adı Jillian'dı. Çilekli limonata aromalı Svedka içmişlerdi. Antik Felsefe dersinde aynı gruptaydılar. Çocuk kızı *Hobbit*'i izlemek için davet ediyordu evine.

"Hikâyeni beğendim," dedim yemekte Athena'ya. Gözlerinin içine baktım inkâr etmesi için ona meydan okuyarak. *Ne yaptığını biliyorum.*

Bakışlarıma karşılık verip kibarca, boş boş gülümsedi – sonraları imza masalarında hayranlarına gülümsediği gibi. "Teşekkür ederim, Juniper. Çok naziksin."

Hikâyeden de, Andrew'la olanlardan da bir daha hiç bahsetmedik.

Belki tesadüftü. Böyle şeylerin yaşandığını herkesin bildiği büyük bir üniversitede küçük, kırılgan, birinci sınıf öğrencisi kızlardık. Hikâyem sıradışı değildi. Hatta tersine, epey basmakalıptı. Bütün kızların bir tecavüz hikâyesi yoktur. Ama neredeyse bütün kızların "Emin değilim, hoşuma gitmedi ama tam olarak tecavüz diyemem" hikâyesi vardır.

Öte yandan benim yaşadığım acıyı tarif ederken kullandığım ifadelerle Athena'nın öyküsünde kullandığı ifadelerin arasındaki benzerliği görmezden gelemiyordum. Athena'nın yazısını, ben boğuk hıçkırıklar arasında kalbimdeki tüm kara, çirkin şeyleri bir bir sayarken onun sempatiyle kırpışan kahverengi ceylan gözlerinden ayrı düşünemiyordum.

Athena benim hikâyemi çalmıştı. Buna ikna olmuştum. Kelimelerimi ağzımdan çıkarıp çalmıştı. Bütün kariyeri boyunca etrafındaki herkese aynı şeyi yaptı ve dürüst olayım, intikamımı aldım diye kendimi kötü hissetmem gerekiyorsa eğer, sikerler.

Anne Cadı makul bir şekilde sıcak karşılanıyor – eleştiriler iyi ama satışlar mütevazı. Biz de böyle olmasını bekliyorduk. Tam tamına bir roman değil, novella bu –hikâyeyi kırk bin kelimeden uzun bir şekilde kurmanın bir yolunu bulamadım– ve novella piyasası daha küçüktür her zaman. Herhangi bir cuma günü kitap meraklılarından oluşan bir kitle toplamanın nispeten kolay olduğu DC, Boston ve New York'ta üç şehirlik bir tura çıkıyorum. Katılım iyi. Kimse ırksal niyetlerim hakkında çirkin sorular sormuyor. İntihal skandalından bahsetmiyorlar.

Hafif şaşkın bir tonu olsa da eleştiriler olumlu. *Kirkus*'tan yıldızlı bir inceleme: "İhanete ve masumiyetin yitirilişine dair

sade, yürek burkan bir masal." *Library Journal*'dan da yıldızlı bir inceleme: "Juniper Song Birinci Dünya Savaşı'yla hiçbir alakası olmayan bağlamlarda erişkin temaların altından başarıyla kalkabildiğini ispatlıyor." En büyük başarımız, Daniella'nın ulaşmak için birkaç tuşa bastığını bildiğim *New York Times*'tan: "Juniper Song'un kitaplarını kendi yazmadığına dair bir şüphe varsa *Anne Cadı* hepsini silecek: Bu kız yazmayı biliyor."

Havada tedirgin edici bir şey var. Her şey fazla sakin, insanı bunaltacak kadar, fırtınadan önceki sessizlik gibi. Ama ben de fazla rahatladım, bütün sıkıntıları geride bırakmış olabileceğime inanmaya fazla hazırım. Bir sonraki sözleşmemi, olası film opsiyonlarını düşünmeye başladım bile. *Anne Cadı*'dan gişe filmi çıkmaz ama gayet prestijli bir televizyon dizisi olabilir pekâlâ. *Küçük Ama Büyük Yalanlar* gibi bir şey, ya da *Küçük Yangınlar* gibi. Biri dizinin yapımcılığını üstlenmesi için Reese Witherspoon'u arasın. Biri anneyi oynaması için Amy Adams'ı yoklasın. Anna Kendrick'e beni oynatın.

Gevşeme izni veriyorum kendime. Kafamı hayallerle dolduruyorum. Bunca zaman sonra, yazmak için masama her oturduğumda Athena'nın sesini duymaktan kurtuluyorum nihayet.

Uzun sürmeyeceğini bilmeliydim.

On Altı

Anne Cadı çıktıktan iki hafta sonra Adele Sparks-Sato bir blog yazısı paylaşıyor. Başlığı "*Anne Cadı* da İntihal ve Ben Bu June Hayward'dan Bıktım Artık."

Google Alerts gözüme tam duşa girecekken ilişiyor. Yatağıma oturuyorum gerisingeri, linke tıklarken havluyu göğsüme bastırıyorum.

> Pek çoğunuz gibi, Eden Press yayınevi Juniper Song mahlaslı June Hayward'ın bir novella çıkaracağını duyurduğunda ben de meraklandım. *Son Cephe*'ye ilişkin iddialardan sonra, hele ki Athena'dan çalabileceği bir şey kalmadığını düşünürsek –en azından hepimiz öyle sanıyorduk– aynı kalitede bir şey yazabileceğine dair şüphelerim vardı. İlk sayfayı açtığımda gözlerime inanamadım.
>
> *Anne Cadı* Athena Liu'nun Asya Asıllı Amerikalı Yazarlar Kolektifi'nin 2018 yılında düzenlediği atölyede kullandığı hikâyeyle birebir aynı satırlarla açılıyor. Örtüşmenin bu kadar rastlantı olamaz. İşte kanıtlar.

Adele altına Google Docs'tan alınmış ekran görüntülerini ve elyazısıyla yazılmış yorumların da yer aldığı hikâye taslağı çıktılarının fotoğraflarını koymuş. O kadar çok tarih ve hesapla desteklenmiş ki böyle bir suçlamanın asılsız olması imkânsız.

Bunun özenle hazırlanmış bir aldatmaca olduğunu düşünenler olursa diye o yıl atölyeye katılmış sekiz kişiyle daha irtibata geçtim. Herkes o yazdan kalma çıktıları saklamış değil ama hepsi Athena'nın cümlelerini tanıdığını kayıtlara geçti. Bu belgenin sonuna imzalarını attılar. Eğer benim sözüme güvenmiyorsanız, toplu tanıklığımızın ciddiyetine güvenin.

Son Cephe'yi kimin yazdığı sorusu etrafında dönen tartışmalar Asya diasporasından pek çok kişi için endişe verici ve rahatsız ediciydi. Ben dahil pek çoğumuz bir insanın bu kadar aşağılık ya da bencilce bir şey yapabileceğine inanmak istemedi. Pek çoğumuz June Hayward'ın suçsuz olduğunu varsaymaya hazırdı.

Bu kanıtlarla Hayward'ın niyetinin sorgulanacak yanı kalmamıştır. Hayward, ajanı Brett Adams ve Eden Press'teki ekibin hesap verebilirlik, şeffaflık ve sözümona adalet anlayışları ekseninde yapmaları gereken bir seçim var.

Gözümüz üzerlerinde olacak.

Telefonumu indiriyorum. Su rahat bir on dakikadır akmaya devam ediyor ama kalkıp kapatacak gücü içimde bulamıyorum. Yapabildiğim tek şey yatağımın kenarında oturmak, dünya gitgide küçülüp gözüme iğne deliğinden görünürken derin nefesler alıp vermek.

Geoff'un @AthenaLiununHayaleti tweetlerini ilk gördüğümde saatler süren bir anksiyete krizine girmiştim. Bu kez tepkilerim tuhaf bir şekilde donuk geliyor. Suyun altında kalmış gibiyim. Sanki her şeyin sesi de hissi de yanlış, çarpık. Her nasılsa öncekinden hem daha sakin hem de daha çok dehşete düşmüş bir hâldeyim. Belki bu kez olacaklar konusunda soru işareti olmadığı için böyledir. Bu kez gerçeğin su götürür yanı yok, kamuoyunda dönen anlatıyı kontrol etmek için debelenip durmam

hiçbir işe yaramayacak. Arkadaşlarımın ve meslektaşlarımın hakkımda ne düşündüğü ya da inkârlarıma inanıp inanmayacakları konusunda endişelenmem gerekmiyor. Bu kez her şey apaçık ortada. Ben ne yaparsam yapayım, ne dersem diyeyim, ne olacaksa o olacak.

Telefonumu "rahatsız etme" moduna alıyorum. iPad'imi çekmecelerden birine tıkıyorum. Bilgisayarımı kapatıyorum. Buzdolabının tepesinden bir viski şişesi kapıyorum –WhistlePig marka, üst üste üç ay boyunca *NYT*'nin çoksatanlar listesinde kaldığım için Daniella hediye etmişti– ve kanepeme kurulup *Friends*'in eski bölümlerini izlerken şişeyi kafama dikiyorum sızıp kalana kadar.

Varsın internet yapacağı işi bensiz yapsın. Bu kıyametle yüzleşeceğim zaman topunun birden gelmesini tercih ederim.

Ertesi gün uyandığımda bin takipçi kaybettiğimi görüyorum. Rakamlar düşmeye devam ediyor; dokuzlar gözlerimin önünde sekizlere iniyor. Bu kez konuşulanları takip etmek için adımı aratmama gerek yok. Hepsi orada işte, Twitter akışımın tamamında ve etiketlendiğim paylaşımlarda.

Juniper Song'un ne mal olduğunu anlamıştım.

June Hayward yine yapacağını yapmış!

Bu karı hiç durmayacak mı?

Uyan yayın dünyası, Beyaz Cadı geri döndü.

Geçen sefer sosyal medya hesaplarımı açık tutmuştum – kısmen insanların konuştuklarından haberdar olmak için, kısmen de hesapları devre dışı bırakarak suçu kabul ediyormuş gibi görünmekten korktuğum için. Bu kez suçum zaten ortada – hasar

kontrolünden başka bir umudum yok artık, bundan kastım da kişisel güvenliğime yönelik tehditleri idare edebilmek. Twitter hesabımı siliyorum. Instagram'ımı gizliyorum. Herkesin erişebildiği e-posta adresimden gelen bildirimleri kapatıyorum. Ölüm tehditleri aldığım kesin ama bu şekilde ânında haberim olmayacak en azından.

Biri Wikipedia sayfamı şu şekilde düzenliyor: "Juniper Song Hayward 'roman yazarı,' seri intihalci ve su katılmamış ırkçı." Bu kısım bir saate kalmadan kaldırılıyor –Wikipedia asgari medeniyet koşullarını karşılıyor sanırım– ama biyografimin "İntihal" bölümü şöyle kalıyor: "Mart 2020'de edebiyat eleştirmeni Adele Sparks-Sato, Hayward'ın *Anne Cadı* adlı novellasının ilk paragrafının merhum roman yazarı Athena Liu'nun *O* adlı yayımlanmamış bir hikâyesinin ilk paragrafının birebir kopyası olduğunu ileri sürdüğü bir yazı kaleme aldı. Bu iddia Hayward'ın hiçbir somut kanıt olmamakla birlikte *Son Cephe*'yi de Liu'dan çaldığı yönündeki süregelen şüpheleri pekiştiriyor. Hayward'ın editörü Daniella Woodhouse Eden Press'in bu suçlamalardan haberdar olduğunu ve konuyla ilgilendiklerini belirten kısa bir açıklama yaptı."

O gün telefonum altı kez çalıyor – altısında da arayan Brett. Açmıyorum. Önünde sonunda, kovulduğumu duyduğumda hıçkırıklara boğulmayacağımdan emin olduğumda açarım.

Şimdilik her şeyin altüst olmasını izlemekten sapıkça bir zevk alıyorum.

Ertesi hafta yayın dünyasıyla bütün ilişkilerim kopuyor. Facebook'taki iki meslek grubundan ve geçen sene katıldığım üç Slack kanalından ayrılmam isteniyor. Güya arkadaşım olan yazarların istisnasız hepsi, birkaç ay önce linç güruhuna karşı benim tarafımda yer aldıklarını ilan edenler bile, hiçbir açıklama yapmadan beni *ghostluyor*.

Eden'ın Meleklerinden başka medet umacak kimsem yok.

Offf, diye mesaj atıyorum. Yine aynı şey oluyor. Kimse cevap yazmayınca – ki alışılmadık bir durum bu, Jen telefon bağımlı-

sıdır – birkaç saat sonra şöyle devam ediyorum, Gerçekten çok zor günlerden geçiyorum, müsait olan varsa konuşabilir miyiz?

Üç gün boyunca görmezden geliyorlar beni. Sonunda Marnie cevap yazıyor: Selam, Junie. Kusura bakma; son günlerde çok meşgulüm. Ev taşıyoruz da.

Jen hiç cevap yazmıyor.

Cuma günü Emmy Cho'yla aylık mentorluk görüşmem var. Perşembe günü öğleden sonra program koordinatöründen haber geliyor:

> Selam Juniper, Emmy mentor-çırak ilişkinize devam etmenizin iyi bir fikir olduğunu düşünmüyor, mesajını iletmemizi rica etti. Emmy ve programımız adına yaptığın her şey için teşekkürler.

Orospu. Emmy bunu yüzüme söyleme cesaretini gösterebilirdi en azından. Muhtemelen akılsızca bir hareket ama program koordinatörüne cevap yazıyorum: Haber verdiğiniz için teşekkürler. Emmy'nin mentorluk tarzım konusunda bir yorumu oldu mu acaba? Varsa ileride göz önünde tutabilirim diye düşündüm. Bilmek istediğim şey Emmy'nin arkamdan konuşup konuşmadığı. Cevap beklemiyorum ama koordinatör ilerleyen saatlerde yazıyor: Emmy sektörün işleyişine çok farklı açılardan baktığınızı düşünüyor. Ayrıca onunla dolaylı ya da dolaysız tekrar irtibata geçmemenizi talep ediyor.

Cuma günü yataktan sürüne sürüne çıkıp Eden'daki ekibimle yapacağım videokonferans için kendime çekidüzen veriyorum. Önceki akşam Brett tekrar tekrar arayınca telefonu açtım nihayet, öncesinde Rory mesaj atıp yaşayıp yaşamadığımı sordu: Ajanın az önce bana e-posta yolladı. Telefonlarına cevap vermiyormuşsun, senin için endişeleniyormuş. Neler oluyor? Her şey yolunda mı?

Geri aradığımda, "Daniella seninle bir an önce konuşmak istiyor," dedi Brett. Sesi yorgun geliyordu. İddiaların doğru olup olmadığını sormadı bile. "Yarın öğlen iki için Zoom toplantısı ayarladık."

Brett de benimle birlikte toplantıya bağlanıyor. Eden'dakilerin hepsi aynı ekranda, toplantı masasının etrafına oturmuşlar: Daniella, Jessica, Emily, bir de tanımadığım, kızıl saçlı bir adam. Ben gelince kimse el sallayıp selam vermiyor.

"Merhaba, June." Daniella'nın sesi soğuk ve düşük perdeden, kızgın olduğunu buradan anlıyorum. "Jessica ve Emily yanımda, hukuk departmanından Todd Byrne da burada."

"Ben de buradayım," diyor Brett kuru kuru.

"Selam, Todd," diyorum ben de süklüm püklüm. Avukatım olacağı söylenmemişti. Todd bana baş selamı vermekle yetiniyor. Todd'un benim için değil, onlar için burada olduğunu o zaman anlıyorum.

"Candice nerede?" diye soruyorum, havadan sudan konuşup kendimi toplamaya çalışarak.

"Candice artık burada çalışmıyor," diyor Daniella. "Bir süre önce ayrıldı."

"Yaa." Bekliyorum ama Daniella ayrıntıya inmiyor. Takılmamaya çalışıyorum. Editör asistanları sürekli değişir. Dünyanın en pahalı şehrinde yaşayan ve düşük ücretler alan alt kademe çalışanlar bunlar – kötü davranılırlar, görmezden gelinirler, yükselmelerine asgari imkân tanınır ve çok çalıştırılırlar. Yayın dünyasıyla başa çıkabilmek insanüstü bir çaba gerektiriyor. Candice kaldıramadı herhalde. "Yazık olmuş."

"Sadede gelelim, olur mu?" Daniella boğazını temizliyor. "June, bilmemiz gereken bir şey varsa bize hemen şimdi söylemen lazım."

Burnum sızlıyor. Dehşet içinde fark ediyorum ki gözyaşlarına boğulmama ramak kaldı.

"Ben öyle bir şey yapmadım," diyorum. "Yemin ederim. İntihal yok, hepsini ben yazdım, özellikle de *Anne Cadı*'yı—"

"Özellikle derken?" diye araya giriyor Todd. "Ne demek oluyor bu?"

"Yani *Son Cephe*'de Athena'yla sohbetlerimizden ilham almıştım," diyorum çabucak. "Ama kendisi ölü artık, dolayısıyla *Anne Cadı*'yı yazarken onunla konuşamadım, bu yüzden de üslup diğerinde olduğu kadar onunkine—"

"Adele Sparks-Sato öyle demiyor ama," diyor Jessica. Adele'in soyadını alışveriş listesindeki egzotik bir çorba malzemesini okurmuş gibi telaffuz ediyor. *Sparks Sa-touuu.* "Görünüşe göre kamuoyunun karşısına epey sağlam kanıtlarla çıktı ve—"

"Adele saçmalıyor," diye patlıyorum. "Pardon, öyle demek istemedim. Yani hareket noktasını anlıyorum; Athena'nm eserlerine neden sahip çıktığını da anlıyorum. Ve evet, vaktiyle Athena'nm yazdığı bir cümleden esinlendim. Defterinde görmüştüm, şey, o göstermişti tabii. Ama hikâyenin kendisi tamamen orijinal – aslında annemle ilişkime dayanıyor, isterseniz annemi arayıp sorun, hatta—"

"Buna gerek olacağını sanmıyorum," diyor Daniella. "Peki ya *Son Cephe*? O da tamamen orijinal mi?"

"Arkadaşlar." Sesim titriyor. "Yapmayın. Beni hiç mi tanımıyorsunuz?"

"Bize anlatabilirsin," diyor Daniella. "Biz senin ekibiniz. Eğer herhangi bir ... işbirliği ya da kitabı yalnız başına yazmadığın anlamına gelecek başka bir şey varsa bilmemiz lazım. Durumu düzeltmek için geç değil. Athena'nm vârisiyle telif paylaşabiliriz mesela, sonra ortak yazarlığınızla ilgili bir basın açıklaması yaparız, arkadaşının çalışmalarının hakkını verme ihtiyacı duyduğunu ve kimseyi kandırmak gibi bir niyetin olmadığını anlatırsın. Belki Athena'nm adına bir vakıf kurarız—"

Suçlu olduğumdan eminmiş gibi konuşuyor.

"Bir saniye," diye araya giriyorum. "Hayır, bakın, yemin ederim, o *benim* eserim, proje benim, her bir kelimesini ben yazdım." Ve bu doğru. Tamamen doğru. *Son Cephe*'yi ben yaptım. Athena'nın versiyonu yayımlanacak hâlde değildi. Bu kitap varsa *benim* sayemde.

"Elinde bunu ispatlayacak bir kanıt olabilir mi?" diye soruyor Todd. "İlk taslaklar mesela ya da teyit edebilecek zaman damgalı e-postalar?"

"Ee, *hayır,* yazdıklarımı kendime yollamak gibi bir alışkanlığım yok."

"İntihal *olduğuna* dair bir kanıt var mı peki?" diye araya giriyor Brett. "Yani burada masum olduğu kanıtlanana kadar Junie'nin suçlu olduğunu mu varsayıyoruz? Bu çok gülünç. Daha yenilerde ceza adaleti reformuyla ilgili bir kitap çıkarmadınız mı siz?"

"Derdimiz Junie'ye eziyet etmek değil," diyor Daniella. "Onu korumaya çalışıyoruz biz, hem onun itibarı için hem de Eden'ın—"

"Peki dava açılıyor mu?" diye üsteliyor Brett. "Athena'nın mirasçıları ihtarname çekti mi? Yoksa önlem amaçlı mı bütün bunlar?"

"Önlem amaçlı," diye kabul ediyor Todd. "Mevcut durumda telif hakları meselesi kolaylıkla çözülebilir. Athena'nın birinci derecede akrabaları –ki bu annesi Patricia Liu oluyor– tazminat davası açma niyetinde olmadığını belirtti ve *Anne Cadı*'nın açılış paragrafını çıkardığımız ya da yeniden yazdığımız müddetçe kitabın kalanıyla ilgili bir sıkıntı yok..."

İçimde bir umut ışığının yandığını hissediyorum. Bayan Liu'nun dava açmama kararı benim için yeni bir haber – ben binlerce dolar ödemek zorunda kalacağımı sanıyordum. "O zaman her şey yolunda, değil mi?"

Daniella boğazını temizliyor. "Geriye algı sorunu kalıyor. Hikâyemiz konusunda net olmalıyız. Burada yapmaya çalıştığı-

mız şey bu: Gerçekleri açıklığa kavuşturalım ki görüş birliğine varabilelim. Dolayısıyla June karışıklığı engellemek adına *Son Cephe*'nin ve *Anne Cadı*'nın ortaya çıkış hikâyesini bir kez daha net bir şekilde anlatabilirse..."

"*Son Cephe* Athena'yla sohbetlerimden esinlenmiş olmakla birlikte tamamıyla benim orijinal eserim." Ses tonum değişmiyor. Hâlâ dehşet içindeyim ama artık yayıncımın beni bırakmadığını bildiğim için kendimi daha sağlam zeminde hissediyorum. Bana yardım etmeye çalışıyorlar. Tek yapmam gereken onlara doğru bakış açısını vermek, sonra bu işin altından kalkabiliriz. "*Anne Cadı*'nın ilk paragrafı Athena'nın yayımlanmamış taslaklarından birinden ama bunun haricinde o da tamamen benim eserim. Kendi kitaplarımı kendim yazıyorum, çocuklar. Yemin ederim."

Kısa bir duraksama. Daniella sol kaşını kaldırıp Todd'a bakıyor.

"Peki o zaman," diyor Todd. "Bunu senden yazılı olarak da isteyeceğiz tabii ama yaptıkların bundan ibaretse durum kolayca kontrol altına alınabilir demektir."

"Bu konu kapanabilir mi yani?" diye soruyor Brett.

Todd tereddüt ediyor. "Bu kısım aslında tanıtımla ilgili..."

"Belki ben bir açıklama yapabilirim," diyorum. "Ya da röportaj filan veririm. Her şeyi açıklığa kavuştururum. Olay büyük ölçüde yanlış anlaşılmalardan ibaret – belki sadece ortaya çıkıp—"

"Bence sen bir sonraki kitabına odaklansan daha iyi olur," diyor Daniella tartışmaya mahal bırakmadan. "Eden senin adına açıklama yapacak. Öğleden sonra onayına göndeririz."

Emily lafa karışıyor. "Bu süre zarfında sosyal medyadan uzak durmanın en iyi çözüm olduğu görüşündeyiz. Ama tabii yeni bir projeyle, şu anda üzerinde çalıştığın bir şeyle ilgili duyuru yapmak istersen..." Cümlesini bitirmiyor.

Ana fikri anlıyorum. Çeneni kapat, ilgi odağı olma, kendi kendine bir kitap yazabileceğini kanıtla. Tercihen şu lanet Athena Liu'yla hiçbir alakası olmayan bir kitap.

"*Şimdi* ne üzerinde çalışıyorsun?" diye kurcalıyor Daniella. "Brett, sözleşmemiz olmadığını biliyorum ama ilk biz bakıyoruz, dolayısıyla eğer paylaşabileceğiniz herhangi bir şey varsa..."

"Çalışıyorum," diyorum boğuk bir sesle. "Tahmin edersiniz ki olup bitenler çok canımı sıktı, dikkatim dağıldığı için de..."

"Ama çok yakında bir şey çıkaracak," diye atlıyor Brett. "Ben hemen size haber veririm zaten. Bu plan herkes için uygun mudur? Junie mümkün olduğunca çabuk ilk paragrafı düzeltecek, ben de gelecek hafta elimizde size sunabileceğimiz yeni bir şey olunca size irtibata geçeceğim."

Todd omuz silkiyor, onluk bir şey kalmadı. Daniella kafa sallıyor. Böyle toplanıp durumu birlikte düzeltmemizin ne kadar iyi olduğuyla ilgili kibar laflar ediyoruz ve Daniella Zoom toplantısını sonlandırıyor.

Hemen sonra Brett durum değerlendirmesi için beni arıyor.

"Benden nefret ediyorlar mı?" diye soruyorum sefil sefil. "Daniella beni bırakacak mı?"

"Hayır, yok öyle bir şey." Duraksıyor. "Açıkçası durum göründüğü kadar vahim değil. Her türlü tartışma bedava reklam demek. Bir sonraki ödeme döneminde telifinin artmasını bekliyoruz."

"Ne, ciddi misin?"

"Evet, şimdi durum şöyle: Zoom'da söylemek istemedik ama bütün bu fiyasko, nasıl desem, sağ cenahtan bir sürü yorumcunun kulağına gitmiş. Adının birlikte anılmasını çok isteyeceğin insanlar değiller aslında. Orası kesin. Ama bu meseleyi bir kültür savaşına dönüştürüyorlar, bu da her zaman ilgi çeker, dolayısıyla satışlar... arttı. Satışların artması da her zaman iyi bir şeydir."

İnanamıyorum. Bütün hafta boyunca aldığım ilk iyi haber. "Ne kadar arttı?"

"İkramiye almana yetecek kadar."

Kutlama yapmak için tuhaf bir zaman gibi, belki aşırı uygunsuz ama ne zamandır gözüme kestirdiğim şu IKEA kanepeyi almayı kafama yazıyorum. Kitap raflarımın yanına çok yakışacak.

"Ama Daniella beni öldürmek istiyormuş gibi görünüyordu." Histerik bir kıkırtı kaçıyor boğazımdan. "*Öyle* kızgın gibiydi ki—"

"Yaa, Daniella'nın umurunda bile değil bunlar," diyor Brett. "Kadın işini yapıyor sadece. Ve nihayetinde önemli olan tek şey nakit akışı. Eden arkanda duracak. Çok fazla para kazandırıyorsun onlara, geri dönemezler. Şimdi daha iyi misin?"

"Çok daha iyiyim." Rahat bir nefes alıyorum. "Vay canına. Tamam."

"Şimdi yeni bir şey üzerinde çalışmaya başlayacak mısın?"

"Başlasam iyi ederim sanki, ha?"

"Hiç fena olmaz." Brett gülüyor. "Haftaya Daniella'ya gösterebileceğim bir şeyler yaz. Bütün bir projenin ana hatlarını çıkarman gerekmiyor – ortaya biraz fikir at, senden hâlâ iş çıkacağını bilsin yeter. Çinli bir kızla ilgisi olmasa daha iyi olabilir belki, anlaştık mı?"

"Ha ha," diyorum ve telefonu kapatıyorum.

O gece, eve pizza söyledikten hemen sonra telefonum bir kez daha çalıyor. DoorDash çalışanı olduğunu düşünüp yeşil CEVAP düğmesine basıyorum.

"June?" Duraksıyor. "Ben Patricia Liu. Athena'nm annesi."

Aman Tanrım. İçimden telefonu kapatıp odanın öteki tarafına fırlatmak geliyor bir an için. Ama bu her şeyi daha da kötüleştirir – onunla konuşmaktan korktuğumu anlar, sebebine dair varsayımlarda bulunur, ben de bana ne diyeceğini kura kura bütün gece panik yaparım. Ne konuşacaksak şimdi konuşup kurtulmak daha iyi. Tazminat davası konusunda fikrini değiştirdiyse Brett'le Eden'ın bilmesi gerekir.

Sesimin çatallanmasına engel olamıyorum. "Merhaba, Bayan Liu."

"Merhaba." Sesi boğuk ve genizden geliyor. Ağladı mı acaba, diye düşünüyorum. "Aramamın sebebi... ee, nasıl anlatsam bilmiyorum."

"Bayan Liu, sanırım biliyorum—"

"Bu sabah Adele Sparks-Sato diye bir kadın aradı beni. Athena'nın taslaklarını tuttuğu defterlerin hâlâ bende olup olmadığını sordu, göz atmak için izin istedi."

Detay vermiyor, sormak zorunda kalıyorum, "Evet?"

"Senin *Son Cephe*'yi Athena'dan çaldığını ima etti. Athena'nın defterlerini karıştırıp o projenin üzerinde çalıştığına dair kanıt var mı diye bakmak istedi."

Elimi alnıma dayıyorum. Buraya kadarmış. Her şey bitti. Ben *Anne Cadı* hakkında aradığını sanmıştım ama bu çok daha kötü. "Bayan Liu, ne diyeceğimi bilemiyorum."

"Hayır dedim elbette." Kalbim duracakmış gibi geliyor. Bayan Liu devam ediyor. "Fikir olarak hoşuma gitmiyor, sonuçta yabancı biri... Neyse, düşünmek için biraz zaman istedim. Önce seninle konuşmam gerektiğini düşündüm." Tekrar duraksıyor. Aklındaki soruyu biliyorum; soracak cesareti bulamıyor sadece. Onu mutfağında ayakta dururken hayal ediyorum, tırnaklarını avuç içlerine geçirmiş, kızını canlı gören son insanın onun başyapıtını çalmış olma ihtimalini yüksek sesle dile getirmeye çalışıyor. "June..." Sesi titriyor. Burnunu çektiğini duyuyorum. "Bildiğin gibi June, o defterleri açmayı pek istemiyorum."

Ve ardından gelen, dile dökülmeyen soru: *Açmam için bir sebep var mı?*

İnanın, o anda her şeyi itiraf etmek istiyorum.

Gerçekleri ortaya sermek için en iyi zaman, en *doğru* an bu olurdu. Bayan Liu'yla son konuşmamız geliyor aklıma, iki sene önce, onu evinde ziyaret ettiğim gün. "Kızımın son romanını okuyabilmeyi çok isterdim," demişti ben kalkarken. "Athena kendini bana nadiren açardı. Yazdıklarını okumak ne düşündüğünü bilmek gibi değildi tabii ama en azından görmeme izin verdiği kadarını görüyordum bu şekilde."

Bunu elinden almıştım. Bir anneyi kızının son sözlerinden mahrum bırakmıştım. Şimdi gerçeği söylersem Bayan Liu bu ke-

limelere kavuşacaktı en azından. Athena'nın son yıllarını meşgul eden çabayı tanıyacaktı.

Ama yapamıyorum.

En başından beri aklımı böyle korudum: safımı koruyarak, masumiyetimi savunarak. Ne olursa olsun bir kez bile çözülmedim, hırsızlığımı kimseye itiraf etmedim. Artık yalanıma kendim de inanıyorum çoğu zaman – *Son Cephe*'nin benim çabalarım sayesinde böyle büyük bir başarı yakaladığına, son kertede onun *benim* kitabım olduğuna ben de inanıyorum. Gerçeği öyle şekillerde çarpıttım ki yaptıklarımla barışık olabiliyorum. Bayan Liu'ya aksini söylersem gerisi çorap söküğü gibi gelir. Kendi mezarımı kazmış olurum. Dünya böyle de etrafımda paramparça olabilir ama en ufak bir kurtuluş umudu varsa elimden kayıp gitmesine göz yumamam şimdi.

"Bayan Liu." Derin bir nefes alıyorum. "Ben *Son Cephe* üzerinde çok ama çok çalıştım. Çok ter döktüm bu kitap için."

"Anlıyorum."

"Kızınız olağanüstü bir yazardı. Ben de öyleyim. Bence bu iki gerçeği görmezden gelmek hem onun mirasına hem de benim geleceğime zarar veriyor."

Kelimelerle aram iyi. Yalan söylemeden yalan söylemeyi biliyorum. Ve bir düzeyde, Bayan Liu'nun da ona aslında ne dediğimi bildiğini biliyorum. Adele Sparks-Sato'ya izin verirse defterlerde ne bulacaklarını bildiğine eminim.

Ama o Moleskinelerin içinde yazanlardan ödü kopuyor. Bu şimdi her zamankinden daha açık. Kızının ruhunda yatan karanlıkla yüzleşmemeyi tercih eden bir anneyle konuşuyorum şu an. Hiçbir anne çocuğunu o kadar yakından tanımak istemez. Öyleyse, anlaşmamızın şartları şöyle – kızının sırlarıyla yüzleşmek zorunda kalmamak için benim sırlarımı saklayacak.

"Peki öyleyse," diyor Bayan Liu. "Teşekkür ederim, June."

Telefonu kapatmadan önce çenemi tutamıyorum. "Bayan Liu, *Anne Cadı* konusunda..." Cümlemi bitiremiyorum. Ne demek is-

tediğimi bilmiyorum, bir şey söylemenin akıllıca olup olmadığını bilmiyorum. Todd, Bayan Liu'nun tazminat davası açmayacağını söyledi söylemesine ama bunun bir daha kafamı kurcalamasını istemiyorum. Konunun kapandığını Bayan Liu'nun ağzından duymam gerek. "Duydunuz mu bilmiyorum, ilk paragrafı baştan yazacağım..."

"Ah, June." İç çekiyor. "O hiç umurumda değil."

"*Anne Cadı* gerçekten benim orijinal eserim," diyorum. "Evet, ilk paragrafı aldım – nasıl oldu bilmiyorum, sanırım birbirimize pasajlar gönderiyorduk, defterime girmiş bir şekilde, üstünden o kadar uzun zaman geçti ki unutmuşum... ama hikâyenin gerisi..."

"Biliyorum," diyor Bayan Liu, şimdi sesinde bir sertlik var. "Hiç şüphem yok, June. Athena asla öyle bir şey yazmazdı."

Ne demek istediğini sormama kalmadan telefonu kapatıyor.

On Yedi

Ay sonuna gelindiğinde ortalık durulmuş, ilgili taraflar bir karara varmış hâlde. İnternet benden nefret ediyor, sektör için utanç kaynağıyım ve yayıncımla ilişkim pamuk ipliğine bağlı.

En azından çulsuz değilim. Hatta çoğu harici ölçüte göre hâlâ çok başarılıyım. Okuyan nüfusun internetten çıkmayan kesiminin nefret ettiği ama Amerika'daki kitap alıcılarının geri kalanının etmediği tuhaf bir noktada bulunuyorum. İnsanlar Target ve Books-A-Million'daki indirim raflarından kitaplarımı topluyor hâlâ. Adele Sparks-Sato'yla Diana Qiu'nun Eden'dan üçüncü bir taraf soruşturma yürütene kadar eserlerimin toplatılmasını talep ettiği (hayal dünyasında yaşıyorlar resmen) imza kampanyasma rağmen satışlar düşmüş değil.

Hatta daha da arttı. Brett skandalların bedava reklam olduğunu söylerken haklıymış. Telif bildirimin gelene kadar resmi bilgi değil bu, diyor gönderdiği son e-postada, ama satışlar bir sene önce bu zamanlara kıyasla neredeyse iki kat artmış durumda.

İnternetin karanlık kuytularında biraz gezinmek neler döndüğünü anlamaya yetiyor. Alternatif sağın ifade özgürlüğü savunucuları beni dava edinmişler. Ben ve benim güzel Anglosakson yüzüm sol cenahın faşist linç kültürü çetelerinin mükemmel kurbanı olmuşuz. (Görünüşe göre alternatif sağ yargı süreçleriyle epey ilgili, sadece sanık cinsel saldırıda bulunmuş ya da ırkçılık saikli intihal gibi şeyler yapmışsa ama.) Popüler bir Fox Haber sunucusu milyonlarca seyircisini Eden'ın beni kataloglarından

çıkarmaması için destek olmaya teşvik ediyor, sonuç olarak binlerce Trump seçmeninin kötü muamele gören Çinli işçilerle ilgili bir kitabı aldığı garip bir durum çıkıyor ortaya. Tanıtım ekibi popüler ve genç bir Youtuber'ın söyleşi talebini iletiyor ama kızın viral olan videolarının çoğunun "EKONOMİ DERSİNE NASIL SİLAH SOKTUĞUMA BAKIN HAHAHA" ve "LİBOŞ KAR TANESİ KÜRTAJ GERÇEKLERİ KARŞISINDA BOZGUNA UĞRUYOR" gibi başlıkları olduğunu görünce reddediyorum.

Tamam, kabul, durumun ne kadar kötü göründüğünün farkındayım. Taylor Swift gibi benim de Beyaz üstünlükçü bir Barbie olma niyetim yoktu. Tabii ki Trumpçı değilim – Biden'a oy verdim! Ama eğer bu insanlar üstüme para yağdırıyorsa kabul etmem çok mu yanlış? Şans ayağımıza gelince ırkçı çomarların parasını aldığımıza sevinemez miyiz yani?

Sonuçlar olarak olaylar böyle gelişti. İtibarımı kaybettim ama defterim dürülmedi, ayrıca belli bir süre daha sabit bir gelirim olacak. Her şey daha kötü olabilirdi. Yayıncılıktaki bütün köprülerim yanmış olabilir ama bu hayatımm bittiği anlamına gelmiyor. Hâlâ çoğu yaşıtımdan daha fazla birikimim var. Hazır öndeyken durma vaktidir belki.

Sonraki haftalarda yazarlığı hepten bırakmayı düşünüyorum sık sık. Belki de annem başmdan beri haklıydı. Belki de uzun bir yazarlık kariyeri yoktur kaderimde. Belki *Son Cephe*'yi başka bir yola girmek için sıçrama tahtası gibi görmeliyim. Mesleki eğitim veren her türlü lisansüstü programını karşılamaya yetecek kadar param ve en iyi üniversitelerin hukuk ve işletme programlarının çoğunun şartlarını karşılayacak kadar yüksek bir ortalamam var. Belki hukuk fakültelerine giriş sınavına çalışırım. İnternetteki yoğunlaştırılmış finansal analiz kurslarından birine yazılıp danışmanlık işine girerim belki de.

Net bir şekilde tanımlanmış mesai saatleri ve imkânlar sunan, Beyaz olmanın sizi sıkıcı ve lüzumsuz değil, gayet ortalama ve arzulanır bir eleman kıldığı sabit bir iş hayali çekici geliyor tabii.

Panik içinde internette dolaşmak yok, sidik yarışları yok, pazarlama sorumlumun benden nefret edip etmediğini anlamak için aynı e-postayı bininci kez okumak yok.

Ama hayatıma anlam veren yegâne şeyi bırakamam.

Yazmak gerçek sihre en yakın şey. Yazmak hiçlikten bir şey yaratmak, başka diyarlara kapılar açmak demek. Yazmak gerçek dünya canınızı fazla acıttığında kendi dünyanızı şekillendirme gücü verir insana. Yazmayı bırakırsam ölürüm. Kitapçıda kitapların sırtlarına özlemle dokunmadan, bu kitapların raflara gelene kadar geçtikleri uzun editöryel süreci merak etmeden ve kendi deneyimlerimi yad etmeden dolaşamam bir daha. Ve Emmy Cho gibi birinin kitap anlaşması yaptığını her duyduğumda, genç, geleceği parlak bir yazarın benim yaşamam gereken hayatı yaşadığı kulağıma her çalındığında, kıskançlıktan çatlayarak geçiririm hayatımın kalanını.

Yazmak çocukluğumdan beri kimliğimin temelini oluşturdu. Babam öldükten, annem kendi içine çekildikten, Rory kendine bensiz bir hayat kurmaya karar verdikten sonra yazmak bana yaşamak için sebep verdi. Her ne kadar beni mutsuzluktan süründürse de, yaşadığım müddetçe bu sihre tutunacağım.

Sorun şu ki Daniella'ya sunacak hiçbir şeyim yok. Eski fikirlerimden iş çıkmıyor. Mecazi sandığımdan önceki proje taslaklarını çıkardım ama önermeleri ruhsuz, özgünlükten uzak ya da düpedüz aptalca geliyor şimdi:

Yüz yıl önce ölen bir çocuğa âşık bir kızla ilgili, genç yetişkinlere yönelik bir romantik komedi. (Bunun bir havası var ama olay örgüsü yok, üniversitedeyken kampüsteki Nathan Hale heykeline abayı yakmama dayanıyor büyük ölçüde.)

Asırlar boyunca reenkarne olup trajik hikâyelerini tekrar tekrar yaşayan ve nihayet döngüyü kırmanın yolunu bulan bir çift. (Fikir hiç fena değil ama onca tarihi dönemi araştırmak gözümü korkutuyor. Yani, 1700'lerin nesi sevimli olabilir ki?)

Eski erkek arkadaşı tarafından öldürülen bir kız hayalet olarak geri döner ve katilin sonraki kurbanını kurtarmaya çalışır ama bir türlü muvaffak olamaz ve sonunda öldürülen kızlar adamı hapse attırmayı başaran bir hayalet çetesi kurarlar. (Tamam, fikir ümit vaat ediyor ama Netflix yakınlarda modern bir Mavi Sakal uyarlaması yayınladı ve bir daha intihalle suçlanmaya niyetim yok.)

Wikipedia ve Britannica'da gezinerek tarihte üzerinde çalışıp geliştirebileceğim vaatkâr cevherler arıyorum. Belki *Titanic*'ten sağ çıkan kayıp Çinliler üzerine yazabilirim. Ya da Altın Dağ'daki* dilenciler üzerine. Ya da New York Emniyeti'nin Oryantal Çete Birimi üzerine – bunlara Yeşim Mangası diyorlar, Yeşim Mangası harika bir roman adı olmaz mıydı? Veya Çin mafyası üzerine – Patrick Radden Keefe yıllarca New York'ta faaliyet gösteren Çinli bir insan kaçakçısı hakkında kurgu dışı harika bir kitap yazmıştı. Bu kadının hayatının kurgu versiyonunu yazsam nasıl olur mesela?

Tamam da bu Çin takıntısı niye? Neden sınırlıyorum ki kendimi? Rus göçmenler ya da Afrikalı mülteciler de roman konusu olmaya bir o kadar münasip değil mi? Çin'i yazar markamın alametifarikası yapmak gibi bir niyetim olmadı hiçbir zaman; olaylar tesadüfen böyle gelişti. Büyükannemle büyükbabamdan ya da büyük büyükannemle büyük büyükbabamdan biri Yahudi'ydi galiba; teyzelerimi arayıp sorabilir, bunu Yahudi tarihi ve mitolojisine bir köprü niyetine kullanabilirim. Ayrıca annemin vaktiyle Çeroki köklerimizden bahsettiğine de eminim. Belki soruşturmaya değerdir bu – sahip olduğumu bilmediğim bağlantıları keşfetmekle ilgili bir hikâye çıkabilir.

Dürüst olmak gerekirse, iş yükü gözümü korkutuyor. *Son Cephe* için o kadar araştırma yaptım zaten, dolayısıyla Çin esinli bir hikâye biraz daha kolayıma geliyor. Çin'in tarihini, günümüz

---

* 19. yüzyılda altın madenlerinde çalışmak üzere Kuzey Amerika'ya gelen Çinlilerin California'ya verdikleri isim. –*çn*

siyasetindeki temas noktalarını halihazırda biliyorum. Kritik kelimelere hâkimim; ihtiyacım olan tek şey merak uyandıracak bir konu.

Nereye giderse gitsin yanında hep küçük bir defter taşıyan ve gün boyunca yaşadığı tüm karşılaşmalara dair en az bir nükteli gözlemini not alan bir şairle tanışmıştım. *Baristanın saçları morun çok ümitsiz bir tonuydu. Masada yanında oturan kadın "evet" kelimesini oyalamak için bir taktikmiş gibi uzatıyordu. Patronun adı kapı görevlisinin dudaklarından paslı bozuk paralar gibi döküldü.*

"Yaratmaktan ziyade biriktiriyorum ben," diye açıklamıştı kadın. "Dünya zaten öyle zengin ki. Yaptığım şey insan hayatının keşmekeşini damıtıp konsantre bir okuma deneyimi hâline getirmekten ibaret."

Şehirde ayak işlerimi göreceğim bir gün bunu ben de deniyorum. Kuru temizlemeciyle ilgili bazı düşüncelerimi kaydediyorum – *kalabalık, randımanlı, sahibi ya Yunan ya da Rus, ayırt edememem ırkçılık mı?* – sonra K Street'teki Trader Joe's'ta – *her gelişinde raflar organik vaatlerle dolu görünürdü gözüne, ama her zaman, hiç şaşmadan, aynı zencefilli bisküvi ve mikrodalgada ısıtmalık fettuccini poşetiyle çıkıyordu buradan.* Kasada bunları karalarken kendimi çok Bilge ve Gözlemci hissediyorum ama eve döndüğümde yazdığım hiçbir şeyde ışık göremiyorum. Hepsi alabildiğine yavan. Kimse Trader Ming'in mutfak politikalarını okumak istemez.

Daha ileri gitmeliyim. Beyazların günlük hayatlarında görmedikleri şeylerden bahsetmeliyim.

Ertesi gün öğleden sonra metroya binip yeşil hatla Çin mahallesine gidiyorum, neredeyse beş senedir DC'de yaşamama rağmen buraya daha önce hiç gelmedim. Reddit'te DC'deki Çin mahallesinin şehrin en yüksek suç oranına sahip olduğunu okuduğum için biraz tırsıyorum. Metro istasyonundan çıktığımda etrafta tehditkâr bir ihmal edilmişlik havası var. Ellerimi ceple-

rime sokup telefonumla cüzdanımı sıkı sıkı tutarak yürüyorum. Keşke biber gazımı yanıma alsaydım.

Şu Beyaz kız gerginliğini at üstünden, diye azarlıyorum kendimi. *Gerçek insanlar yaşıyor burada, savaş alanında falan değiliz.* Ürkek bir turist gibi davranırsam kimsenin hikâyesini öğrenemem.

Calvary Baptist Kilisesi'nin önünden geçip turkuaz ve altın renginin göz kamaştırıcı tonlarıyla beni mahalleye buyur eden Dostluk Kemeri'nin şipşak bir fotoğrafını çekiyorum. Ortadaki levhada yazılı karakterlerin anlamını bilmiyorum; sonra bakmam gerekecek.

Bunun haricinde Çin mahallesinin kültürel açıdan sunacak çok da bir şeyi yok. Bir Starbucks'ın, bir Ruby Tuesday'in, bir Rita's'ın, bir de Bed Bath&Beyond'un önünden geçiyorum. Bu dükkânların hepsinin kapısına kırmızı ya da altın rengi mağrur kaligrafilerle Çince adları asılmış ama içeri girince her yerde ne satılıyorsa o satılıyor. Niyeyse etrafta çok Çinli görmüyorum. Bir süre önce DC'deki Çin mahallesinin acımasızca mutenalaştırıldığını ileri süren bir makale okumuştum ama yine de herhangi bir sokağa benzemesini beklemiyordum buranın.

Açlıktan ölmek üzereyim, bu yüzden karşıma çıkan ilk lokantaya dalıyorum – Mr. Shen's Dumplings diye bir dükkân, vitrin camını dolduran Çince tabelaların ve TripAdvisor kupürlerinin arasında İngilizce adı zar zor görünüyor. Biraz köhne bir havası var. Masalar çentik çentik, camlar yağlı. Ama otantik bir Çin lokantasına delalet değil mi bunlar? Twitter'da okumuştum. Eğer bir Çin lokantası estetiğe zerre çaba harcamıyorsa bu, yemeğin şahaneliğine işarettir. Ya da sahiplerinin iplemediğine.

İçerideki tek kişi benim. İlle de kötüye işaret değil bu. Saat dört; öğle yemeği için çok geç, akşam yemeği için çok erken. Garson gelip önüme kirli görünen bir bardakta su ve plastik bir menü koyuyor konuşmadan, sonra gidiyor.

Etrafa bakınırken kendimi aptal gibi hissediyorum. Çalı-

şanların iki öğün arasındaki izin saatini bölüyorum belli ki, bu kadar yer kapladığım için rahatsız oluyorum. Canımın çektiği hiçbir şey yok üstelik. Menü tamamen çorba mantısı çeşitlerinden oluşuyor. Çorba mantısı ne bilmiyorum ama kulağa iğrenç geliyor. Mutfak kapısından süzülen ağır, küflü, çöp bidonlarını aratmayan koku da iştahımı kapatıyor.

"Karar verdiniz mi?" Garson elinde bloknot ve kalemle tepemde beliriyor.

"Ha – pardon, evet." Duraksıyorum, sonra menüde gözüme ilişen ilk şeyi işaret ediyorum. Bu noktadan sonra kalkıp gitmek kabalık olur gibi geliyor. "Eee, domuz etli ve pırasalı mantı alabilir miyim?"

"Altılı mı on ikili mi?"

"Altılı."

"Haşlanmış mı kızarmış mı?"

"Ee, haşlanmış?"

"Tamam." Menümü kapıp başka bir şey demeden mutfağa dönüyor.

Uyuz karı, diye geçiriyorum içimden ama sonra o tweete göre kötü servisin de iyi Çin yemeğinin alametifarikalarından biri olduğunu hatırlıyorum. Şu çorba mantısı bu çileye değse iyi eder.

Olumlu şeylere odaklanmaya çalışıyorum. Dikkatimi verirsem burada iyi bir anlatı potansiyeli bulabilirim. Belki iflas etmek üzere olan restoran sahibinin kızının önceden çalıştığı ruhsuz kurumsal işi bırakıp mahallelinin, sosyal medyanın ve bir de sihirli ve konuşan bir ejderhanın yardımıyla aile işini düzlüğe çıkardığı yürek ısıtan bir hikâyedir bu. Belki uyuz garsonuma sempatik bir arka plan hikâyesi yazar ve kişiliğine biraz makyaj yaparım. Belki de yapmam. Düşündükçe Ratatouille ile Mulan'ın karışımına benziyor bu.

Beyaz gözüyle bakmayı bırak, diye tembihliyorum kendime. Haklarında hiçbir şey bilmezken bu insanlarla ilgili hikâyeler uyduramam. Yerlilerle konuşmam şart. Arkadaş edin, nereden

geldiklerini anla, sadece Çinli-Amerikalıların bilebileceği enteresan detaylar öğren.

Görünürdeki diğer tek kişi arkamda masaları silen orta yaşlı bir adam. Ondan başlayabilirim pekâlâ.

Boğazımı temizleyip el ediyorum.

"Adınız ne?" Sesim yapay bir şekilde canlı ve neşeli çıkıyor, daha dengeli, en azından daha az tedirgin edici bir ifade takınmaya çalışıyorum. Lisedeyken araştırmacı gazetecilik dersi almıştım, kimi püf noktaları hatırlıyorum: Arkadaşça ilişki kur, dikkatlice dinle ve izle, göz temasını koru, net ve açık uçlu sorular sor. iphone'umda ses kaydı başlatmayı akıl etseydim keşke. Konuşurken söylediklerini not almam gerekir ama defter kalem çıkarıp adamın gözünü korkutmak istemiyorum.

"Buyurun, hanımfendi." Bez parçasını bırakıp bana doğru yürüyor. "Bir sorun mu var?"

"Yo, yo, sadece, ee, biraz laflamak istemiştim, vaktiniz varsa tabii."

Kelimeler ağzımdan çıkarken suratımı ekşitiyorum. Neden bu kadar nahoş geliyor bu yaptığım? Münasebetsizlik etmiş gibi hissediyorum, izin almadan elâlemin çocuğuyla konuşmuşum gibi. Ama saçmalık bu. Nesi yanlış ki arkadaşça bir diyaloğun?

Garson karşımda durmuş sabırsız gözlerle beni izliyor, bu yüzden yumurtlayıveriyorum, "Eee, Çin mahallesinde yaşamak hoşunuza gidiyor mu?"

"DC'nin Çin mahallesinde mi?" Omuz silkiyor. "Burası gerçek bir Çin mahallesi değil. Çin mahallesi simülakrı belki. Ben Maryland'de oturuyorum aslında."

İngilizcesi beklediğimden çok daha iyi. Aksanı ağır ama İngilizceyi yeni öğrenen kim "simülakr" kelimesini kullanır ki? Aksanlarını Beyaz müşterilere otantiklik hissi vermek için abartıyorlar mı acaba diye düşünüyorum bir an. Memleketinde hükümete ters düştüğü için ABD'ye göçen profesör veya doktorlar-

dan biri olup olmadığını merak ediyorum. Eğlenceli bir ters köşe olabilir bu. "Ne zamandır burada çalışıyorsunuz?"

Durup düşünüyor. "Dokuz sene olmuştur. On hatta. Eşim California'ya taşınmak istedi ama ben kızımıza yakın olmak istedim. O mezun olunca taşınırız belki."

"Ne güzel," diyorum. "Kızınız Georgetown'a mı gidiyor?"

"George Washington'da. Ekonomi okuyor." Bezini alıp diğer masaları silmek üzere dönüyor. Onu kaybetmek istemiyorum, o yüzden yine yumurtluyorum, "Peki bu restoranda çalışmayı seviyor musunuz? Yani, buradaki işinizle ilgili ilginç hikâyeleriniz filan var mı?"

"Pardon, size nasıl yardımcı olabiliriz?"

Garson kadın alelacele mutfaktan çıkıyor. Kısık gözlerle bir bana bir adama bakıyor ve sonra adama Çince çabuk çabuk bir şeyler söylüyor. Adam bezgince cevap veriyor – *takma kafana* gibi bir şey diyor olabilir ama kadının sesi daha da yüksek ve telaşlı çıkıyor. Adam sonunda omuz silkip elindeki bezi masaya fırlatıyor ve mutfak kapısının ardına çekiliyor.

Garson kadın bana dönüyor. "Bir sorun varsa yardımcı olmaktan memnuniyet duyarım."

"Yo, hayır, ben sohbet etmeye çalışıyordum sadece." Ellerimi sallıyorum özür diler gibi. "Kusuruma bakmayın, beyefendi muhtemelen çok meşguldür."

"Evet, hepimiz oldukça meşgulüz. Burası biraz sessiz olduğu için üzgünüm ama çalışanların işini yapmasına izin vermelisiniz."

Gözlerimi deviriyorum. Burada benden başka müşteri yok; ne kadar meşgul olabilirler ki? "Tabii," diyorum elimden geldiğince lakayt bir şekilde.

Gitmiyor. "Başka sorunuz var mı?"

Sesi titriyor. *Korkmuş.* Durumun dışarıdan nasıl göründüğünü anlıyorum birden – polis ya da göçmenlik bürosundan biri

olduğumu, yaşlı adamı enselemeye çalıştığımı sandı herhalde. "Hay aksi." Ellerimi önümde kanat çırpar gibi sallıyorum - niye? Silahım ya da rozetim olmadığını göstermek için mi? "Durum hiç sandığınız gibi değil—"

"Nasılmış peki?" Beni tepeden tırnağa süzüyor, sonra başını yana eğiyor. "Bir dakika ya, sen şu yazar değil misin?"

Kalbim duracakmış gibi geliyor. Kitapçılar ya da konuşmacı olarak gittiğim yerler hariç kimse beni tanımamıştı daha önce. Bir an için gururum okşanıyor, imza isteyecek sanıyor bir yanım. "Şey, evet, ben Juniper—"

"Sen Athena Liu'nun kitabını çalan kızsın." Yüzü sertleşiyor. "Biliyordum işte, fotoğrafını internette görmüştüm. Juniper Song, değil mi? Ya da Hayward mı ne. Ne istiyorsun?"

"Sohbet etmeye çalışıyordum sadece," diyorum süklüm püklüm. "Yemin ederim, öyle bir—"

"Hiç umurumda değil," diye kesip atıyor. "Burada ne yapmaya çalıştığını bilmiyorum ama buna ortak olmak istemiyoruz. Hatta gitmeni rica edeceğim."

Beni kovmaya hakkı yok muhtemelen. Kamu huzurunu bozuyor değilim. Yasadışı bir şey yapmadım. Garsonla muhabbet ettim sadece. Geri adım atmamayı, bir müşteri olarak haklarımı savunmayı, beni çıkarmak istiyorlarsa polis çağırmaları gerektiğini söylemeyi düşünüyorum. Ama bir de bu sebepten viral olmak istemiyorum. YouTube videosunun başlığını hayal edebiliyorum: "Çin Mahallesindeki Şımarık Beyaz Cadaloz Göçmenlik Bürosundan Gelmediğinde Israrcı."

"İyi, tamam." Ayağa kalkıyorum. "Mantılar da kalsın öyleyse."

"Emin misin?" diye soruyor garson. "İade yapmıyoruz. Borcun sekiz dolar doksan beş sent artı vergi."

Yüzüm alev alev. Zihnim gediğine koyacak bir laf bulmak için fıldır fıldır dönüyor ama aklıma acması ya da düpedüz ırkçı olmayan bir şey gelmiyor. Onun yerine cüzdanımdan bir yirmilik çıkarıyor, çantamı omzuma atıyor ve kadının yanından geçip bir

hışımla dışarı çıkarken arkamdan kıs kıs gülüşlerini duymamış taklidi yapıyorum.

Yaratıcılık çölümün birinci ayından sonra Brett beni sıkıştırmaya başlıyor. Bana alan tanımaya çalıştığının farkındayım –şimdiye kadarki bütün e-postalarında nazik ve usturuplu bir dille dürtüyordu yalnızca– ama artık sabrının taştığı belli.

Sana yeni bir fırsattan bahsetmek istiyorum, diyor son hamlesinde. Müsait olduğunda arasana.

Uflaya puflaya telefona uzanıyorum.

İlk çalışta açıyor. "June! Sesini duymak ne güzel. Ne var ne yok?"

"Fena değil. Nefret kusan e-postalar durdu sayılır. Ölüm tehdidi de almıyorum artık."

"Güzel. Ben sana unutulur demiştim." Duraksıyor. "Ee, peki son konuştuklarımız hakkında—"

"Sıfır," diyorum. İyisi mi baştan söyleyeyim. "Hiçbir şey yok elimde, tek bir fikir bile yok. Nereden başlayacağımı da bilmiyorum. Üzgünüm, duymak istediklerin bunlar değil, biliyorum."

Vicdan azabı çekiyorum. Brett'in derdi para değil. Onun da itibarı tehlikede; dünyanın en utanç verici müşterisini sunduğu için Eden'ın editör ekibiyle köprüleri yansın istemiyor. Ama onu boş yere ümitlendirecek hâlim de yok.

Kendimi Brett'in hayal kırıklığına hazırlıyorum. Onun yerine "FM işlerine ne dersin?" diye soruyor çabucak.

Alay etmemek için kendimi zor tutuyorum. FM –fikri mülkiyet– işleri vasat yazarlara göredir, en azından bana hep öyle dendi. Kendi orijinal projelerini satmayı beceremeyen insanlar için ucuz, sipariş karşılığı emektir. "Nasıl yani?"

"Yani işte kendin bir konsept oluşturmakta zorlanıyorsan bir taslak üzerinden yol alabilirsin belki?"

"Süper kahraman romanı mı yazacağım? Sağol, kalsın, Brett. Hâlâ *standartlarım* var çok şükür—"

"Zaman geçiyor ama June. İnsanlar sabırsızlanıyor."

"Donna Tartt'ın her romanının arasında on sene var," diye çemkiriyorum.

"Tabii." Brett malumu ilam etmiyor: Ben Donna Tartt değilim. "Ama koşullar farklı."

İç çekiyorum. "Hangisi peki? Marvel mı? Disney mi?" Belki *Star Wars* romanı yazmaya hayır demeyebilirim. Kulağa zor geliyor tabii, önüme atacakları yan karaktere ilgi duyabilmek için nerdlük yıllarımı epey bir deşmem gerekir ama iş görecek bir şey çıkarabilirim. Her halükârda o kitapları alan, seçicilikten bihaber ortalama hayranları kandıracak kadarı elimden gelir.

"Mevcut serilerden biri değil. Snowglobe'u duydun mu hiç?"

Yabancı gelmiyor. Twitter'da gördüm bu kelimeyi –belki hesapları yakın zamanda beni takip etti– bunun haricinde önemli bir şeyle bağdaştıramıyorum. "Proje kitap şirketi mi bu yoksa? Yazarın para verdiği matbaalardan biri mi?"

"Her türlü işi yapıyorlar. Kurucularının hem yayınevleriyle hem de film stüdyolarıyla bağlantıları var. Piyasanın o anki ihtiyaçlarına göre fikirler geliştirmek için editörlerle, sonra da fikirleri gerçekleştirmeleri için yazarlarla çalışıyorlar. Büyük yayınevlerindeki editörlerin ne aradığını tahmin etmeye çalışmakla uğraşmıyorsun yani. Ayrıca fikre gayet esnek yaklaşabilir, kendinin kılabilirsin."

"Telif hakkı benim olmayacak ama, değil mi?" Fikri mülkiyetle ilgili çok fazla şey bilmiyorum ama internette okuduklarıma göre şartlar genellikle yaratıcının lehine olmuyor. Hak sahibi olduğun ve telif ücreti aldığın özgün eserlerin aksine, fikri mülkiyet yazarları genellikle önden tek bir ödeme alıyor. Örneğin popüler bir bilgisayar oyunu serisinin romanı on binlerce satabilir. Ama kitap çoksatanlar listelerinden inmek bilmese bile bu iş için tutulan yazar on bin dolardan fazlasını görmeyebilir. Bu da altı ila sekiz aylık bir iş için müthiş bir ödeme değil. "Üstelik insanlar FM olayını ciddiye de almıyorlar, değil mi? Ciddi edebiyat eserleri değil bunlar."

"Sevilen pek çok kitap FM aslında," diyor Brett. "Pek bilinmiyor sadece. Her neyse, kariyerin bundan sonra böyle devam edecek demek değil bu zaten, seni şu durağanlıktan çıkarsa yeter. Hem... elinde hazır bir çatı varken daha iyi çalışıyor gibisin."

Böyle demesinden nefret ediyorum. Sanki bu aramızda bir şakaymış gibi, sanki *Son Cephe*'yle ilgili gerçekleri biliyormuş gibi. *Hişşt, anlarsın ya, Junie. Hani sen sayıları birleştirerek resim yapabiliyorsun ya. Hadi sana yeni bir resim kitabı bulalım.*

Açık konuşmak gerekirse dünyanın en berbat fikri değil bu. Ne var ki düşüncesi bile gururumu kırıyor. Ülkenin en iyi edebiyat ödüllerinin kaçına aday oldum ben; o noktadan sipariş işlere düşmeyi hayal bile edemiyorum. "Üç kuruşa çalışacağım gibi geliyor."

"Aslında pazarlığa açıklar, özellikle de senin gibi tanınmış bir yazarla anlaşacaklarsa. Ama evet, ücret alışık olduğun kadar yüksek olmaz."

"Ne manası var o zaman?"

"Yeni bir kitabın çıkmış olur. Hakkında konuşacak yeni bir şeyin olur. Muhabbeti ilerletir."

İyi hamleydi, Brett. Doğru söylüyorsun. Sormadan edemiyorum: "Proje ne?"

Hemen söyleyemezmiş. Önce bir gizlilik anlaşması imzalamam gerekiyormuş, neyse ki hazırda varmış, bana Docu-Sign linki göndermesi yeterliymiş. O bu işleri hallederken ben Snowglobe'u aratıp şirketin internet sitesine bakıyorum. Kurucuların hepsi genç, şık ve Beyaz kadınlar; sektör etkinliklerinde ellerinde chardonnay kadehleriyle sürekli gördüğüm türden tipler. "Güncel Projelerimiz" sayfasında Amazon, Hulu ve Netflix'le yaptıkları prodüksiyon anlaşmalarının listesi var. Başlıklardan bazılarını duydum gerçekten de – Brett haklıymış, bir sürü popüler proje bu şekilde yazılmış sahiden. Belki o kadar da kötü bir fikir değildir bu. Belki de biri gelip piyasanın ne istediğini söylerse her şey daha kolay olur, ben de nede iyiysem onu yapar, bir güzel yazarım.

"Tamam." Gizlilik anlaşması imzalandı; Brett yeniden hatta. "Aslında Çin'in toplumsal meseleleri konusundaki uzmanlığından faydalanmak istiyorlar."

Dehşet hissi uyanıyor içimde. "Peki..."

"Tek çocuk politikasını biliyorsun, değil mi?"

"Ee, kadınları kürtaja zorlamalarını mı diyorsun?"

"Yo, 1978'de uygulamaya koydukları nüfus planlaması politikalarından bahsediyorum." Bunu Wikipedia'dan okuyor. Biliyorum çünkü ben de aynı Wikipedia sayfasını açtım az önce.

"Ben de aynı şeyden bahsediyorum. Kadınları kürtaj olmaya zorluyorlardı." Haklı olup olmadığımı kontrol etmek için "kürtaj" kelimesini aratıyorum hızlıca, haklıyım, yani bir bakıma. "*Bunun* hakkında mı roman istiyorlar?"

"Yani işte buna modern bir hava katmanın peşindeler. Tek çocuk politikasındaki sorun Çin'de çok fazla erkek olması, değil mi? Cinsiyete göre kürtaj yaptıkları için. Ebeveynler oğulları olsun istiyorlardı, ataerkil bir kültür çünkü, o yüzden büyük bir kız çocuğu ve kadın eksiği var. Dolayısıyla Çinli erkeklerin kendilerine eş bulmaları ve çocuk sahibi olmaları zor. Buraya kadar tamam mıyız?"

"Ha, evet."

"Distopya olayı burada devreye giriyor. *Damızlık Kızın Öyküsü*'ne benzer bir dünya düşün. Kadınlar enstitülerde yetişiyor, doğum makinesi olmak üzere doğup büyütülüyor, sonra ev kölesi olmak için kocalarına satılıyorlar." Brett gergin gergin kıkırdıyor burada. "Epey sert eleştiri, ha? Temaları Batı'daki ataerkini de inceden eleştirecek şekilde genişletebilirsin istersen. Sana kalmış. Dediğim gibi, esneklik payı epey var, konseptle oynayabilirsin. Ne diyorsun?"

Uzun bir süre sessiz kalıyorum. Sonra birimiz bunu yüksek sesle söylemek zorunda olduğu için, "Brett, bu çok aptalca. Aklı başında hiç kimse böyle bir şey üzerinde çalışmak istemez," diyorum.

(Yanılıyormuşum meğer. Bu konuşmadan iki hafta sonra tarayıcımda Twitter'ı açınca şu duyuruyu okuyacağım: "Simon & Schuster, Snowglobe ortaklığıyla tek çocuk politikasından esinlenen distopik bir dünyada geçen nefes kesici aşk romanı *Çin'deki Son Kadın*'ın yayımlanması için meşhur yazar Heidi Steel'le anlaşmanın heyecanını yaşıyor!)

"Bence gerçekten iş yapabilir," diyor Brett. "Konsept gayet havalı. Feminist güruhu çeker. Kitap kulübü piyasan buradan çıkar. Film potansiyeli de yüksek – *Damızlık Kızın Öyküsü* furyası bitince yayın ağları bir sonraki avlarının peşine düşecektir eminim."

"İyi de *hikâyenin* ana fikri – yani o kadar çok şeyi karıştırıyor ki, ciddi mi bu insanlar ya? Tek çocuk politikası *Damızlık Kızın Öyküsü*'yle buluşuyor, bu mu? İnsanları rencide etmekten çekinmiyorlar mı, mesela bütün Çin'i?"

"İyi de kitap Batı'da yayımlanacak, Junie. Dolayısıyla kimin umurunda ki?"

Adele Sparks-Sato'yla Xiao Chen'in pençelerini biledikleri hayal edebiliyorum. Çin siyasetini çok yakından takip ediyor değilim ama bu işin etrafında parlayan mayınları ben bile görebiliyorum. Bunu yazarsam ya Çin Halk Cumhuriyeti'nden ya Çinlilerden ya erkeklerden ya da hepsinden birden nefret ettiğim için bağırsaklarımı deşerler kesin.

"Hayatta olmaz," diyorum. "Umutsuz vaka. Başka fikirleri yok muymuş? Snowglobe'la çalışmaya ilkece karşı değilim ama bu fikri hiç sevmedim."

"Var aslında ama projeleri, ee, doğru arka planlardan gelen insanlara özel şekillendiriyorlar. Bu yıl çeşitliliğe ağırlık veriyorlar."

Homurdanıyorum. "Öyleyse beni istemeleri büyük sürpriz."

"Hadi ama," diyor Brett. "En azından tretmana bir göz at. Biraz önce gönderdim sana. Hem spekülatif edebiyata giriş yaptın, halihazırda bir hayran kitlen var..."

Brett'in büyülü gerçekçiliğe düşkün insanların bu tür yakın gelecek bilimkurgularına pek düşkün olmadığını anladığından emin değilim. "Tamam da Pekin'de geçen bir distopyanın çok da benim kalemim olmadığını kabul etmen lazım."

"Bundan birkaç sene önce sorsan *Son Cephe*'nin de senin kalemin olmadığını söylerdim. Ufkunu genişletmek için hiçbir zaman geç değil. Bir düşün sadece, Junie. Bu kariyerini kurtarabilir."

"Hayır, kurtaramaz." Gülsem mi ağlasam mı bilemiyorum. "Hayır, Brett. Bunun kariyer bitirecek türden bir iş olduğuna epey eminim."

"June. Yapma. Bir daha elimize böyle bir fırsat geçmeyebilir."

"Lucasfilm filan irtibata geçerse ararsın," diyorum. "Ama kusura bakma, Brett. Ben bile bu kadar düşemem."

On Sekiz

Temmuz ayında bavullarımı toplayıp Massachusetts'te Asya Asıllı Amerikalı ve Pasifik Adalı Genç Yazarlar Atölyesi'nde ders vermek üzere kuzeye uçuyorum. Bu sezon beni geri çağıran tek program bu, o da muhtemelen Athena'nın adına o aptal bursu hâlâ verdiğim için (atölye masraflarını Asya Asıllı Amerikalı Yazarlar Kolektifi karşılıyor, ev sahipliğini de onlar yapıyor ve ikisinin de koordinatörü Peggy Chan). Katıldığım diğer düzenli etkinlikler Adele Sparks-Sato'nun blog yazısından beri kuruyup kaldı. Geçen yaz her hafta açılış konuşmalarıyla ve konuk hoca olarak verdiğim seminerle doluydu takvimim; bu yaz mayıstan ağustosa kadar bomboş.

Bu atölyeyi iptal etmeyi de ciddi ciddi düşündüm ama bitmek bilmeyecek yeknesak bir yazı göze alamadım nihayetinde. Kafamı dağıtabilecek her şey bütün gün evde volta atmaktan, ne kadar uğraşırsam uğraşayım tek bir kelime yazamamaktan evla göründü. Üstelik bunun benim için iyi olacağını umuyorum. Öğretmenlik su götürmez bir şekilde yüce bir iş ve bu beni kamuoyunda temize çıkarmayacaksa bile henüz halk düşmanı olduğuma hükmetmemiş bir grup öğrenciyle köprü kurmama yarar en azından. Yazmayı zevkli hâle getirir yine.

Bir sınıfta her gün dört saat sürecek eleştiriye dayalı bir oturumu yönlendirmekle görevlendiriliyorum. Çocukların hepsi benim yazı örneklerine bakarak tek tek seçtiğim lise son sınıf öğrencileri. Onlarla yüz yüze tanışmak çok enteresan. Grubun

ağır toplarını hemen tespit ediyorum: siyah göz kalemi fazla göze çarpan, yazı örneğinde bol bol *body horror** ve diş kullanan ufak tefek gotik kız Christina Yee; jöleyle havaya diktiği saçları ve seksenler stili montuyla K-pop şarkıcılarına benzeyen, aşırı içe dönük metni yüzünden çirkin ördek yavrusu sandığım ama kızların etrafında pervane gibi döndüğü her hâlinden belli olan Johnson Chen ve kendini tanıtırken kendi kuşağının Athena Liu'su olma niyetini beyan eden uzun boylu, uzun bacaklı son sınıf öğrencisi Skylar Zhao.

Nasıl algılandıkları hiç umurlarında değilmiş gibi sandalyelerinde kaykılıyorlar ama can havliyle beni etkilemek istediklerini görebiliyorum. Şu klasik yeni yetme yetenek kafasındalar – iyi olduklarını veya bir gün iyi olabileceklerini bilseler de bu gerçeğin tasdik edilmesi için yanıp tutuşuyor ve reddedilme fikri karşısında dehşete düşüyorlar. Bu his karışımını çok iyi hatırlıyorum: dizginsiz bir hırs, çıkaracağın işlerin *gerçekten* de kayda değer olabileceği düşüncesiyle kabaran bir gurur ve buna eşlik eden afallatıcı, amansız bir kendine güven sorunu. Sonucunda ortaya şaşılası ölçüde sinir bozucu bir kişilik çıkıyor ama bu çocukları anlıyorum. Tıpkı benim on sene önceki hâlim gibiler. İyi ifade edilmiş iğneleyici bir laf özgüvenlerini ânında, tamir edilemez bir şekilde yerle bir edebilir. Ama isabetli teşvik sözleri kanatlandırabilir hepsini.

Bu yaz onlar için bunu yapmaya çalışmaya karar verdim. Dünyanın geri kalanını bir kenara koyacağım. Twitter'ı kontrol edip durmayı, Reddit'te dolanmayı, kendi yazılarım için kıvranmayı bırakacağım. Harcım olabilecek bu işe odaklanacağım.

Tanışma faslı iyi gidiyor. Sınıfı kaynaştırmak için yıllarca aldığım yaratıcı yazarlık derslerinden aklımda kalan soruları soruyorum: En sevdiğiniz kitap hangisi? ("*Ses ve Yankı*," diye bildiriyor Skylar Zhao, Athena'nın ilk kitabına atıfla. Christina "*Lolita*,"

* (İng.) Body Horror: İnsan bedeninin grotesk, çarpıtılmış veya kontrol dışı değişimlerle korku unsuru hâline geldiği bir korku alt türü.

diye cevap veriyor çenesini meydan okurcasına öne çıkarıp. "Nabokov'un *Lolita*'sı mı?" Sonunu baştan yazabilseniz hangi kitap mükemmel olurdu? ("*Anna Karenina*," diyor Johnson. "Anna kendini öldürmesin yeter.") Sınıfta herkesin kendinden bir öncekinin cümlesine cümle eklemesiyle kısa bir öykü yazıyoruz. Bu öyküyü beş dakikadan kısa bir süre içinde gözden geçiriyoruz. Diyalogda geçen bir cümlenin farklı yorumlarıyla oynuyoruz: "*Onu* öldürmemiz gerektiğini *asla* söylemedim!"

Saatin sonuna geldiğimizde hep birlikte gülüşüp kendi aramızda şakalar yapıyoruz. Birbirimizden pek korkmuyoruz artık. Dersi yayın sektörüyle ilgili soru cevap faslıyla kapatıyorum – hepsi ajan aramanın, kitabının açık artırmaya çıkmasının, gerçek bir editörle çalışmanın nasıl bir şey olduğunu bilmeye can atıyor. Saat dört oluyor. Ödev veriyorum –Dickens'ın bir pasajını hiç zarf ve sıfat kullanmadan baştan yazacaklar– ve neşe içinde dizüstü bilgisayarlarını sırt çantalarına koyup ayaklanıyorlar.

"Teşekkürler, Junie," diyorlar kapıdan çıkarken. "Harikasın." Bilge ve müşfik bir akıl hocası gibi kafa selamı verip gülümsüyorum hepsine tek tek.

O akşam yemekhanede hızlıca bir salata yedikten sonra en yakın kafenin yolunu tutup yarım düzine hikâye fikri karalıyorum – betimsel paragraflar, deneysel yapılar, can alıcı diyalog parçaları, aklıma ne gelirse. O kadar hızlı yazıyorum ki elime ağrı giriyor. Yaratıcı enerjiyle dolup taşıyorum. Öğrencilerimin gözünden bakınca hikâyeler öyle zengin, öyle esnek, sonsuz çeşitlemelerle öyle dolu görünüyordu ki. Belki de dişlilerim geri dönüşsüz şekilde bozulmamıştır. Belki de bir şeyler yaratmanın ne kadar güzel bir his olduğunu hatırlamam lazımdı sadece.

Bir saat kadar yazıp çizdikten sonra arkama yaslanıp çalışmamı gözden geçiriyor, genişletip taslağa dönüştürebileceğim bir şeyler bulmak için sayfaları tarıyorum. Ne var ki ikinci bakışta fikirler pek özgün ya da parlak gelmiyor. Aslında öğrencilerimin

yazı örneklerinin çok az değiştirilmiş versiyonları bunlar. Okulda ne kadar başarılı olursa olsun annesinin onayını alamayan bir kız. Geçmişini şekillendiren savaş travmasını öğrenene kadar soğuk ve ketum babasından nefret eden bir oğlan. Hayatlarında ilk kez memleketleri Tayvan'a giden ve tek bir kelimeyi doğru telaffuz edemeseler ve yemekleri beğenmeseler bile kökleriyle bağ kuran iki kardeş.

Tiksinti içinde kapatıyorum defterimi. Elimden gelen bu mu? Çocuklardan mı çalıyorum şimdi de?

Bir şey yok, diyorum kendi kendime. *Sakin ol.* Dişlileri yağlıyorum ya, önemli olan o; tekrar sahaya iniyorum. İçimde uzun zamandır hissetmediğim bir kıvılcım tutuşturdum. Kendime karşı sabırlı olmalı, alevin büyümesi için zaman ve alan tanımalıyım.

Yurda dönerken kampüs civarındaki baloncuklu çay satan çok sayıda kafeden biri olan Mimi'nin penceresinden öğrencilerimi görüyorum. On iki kişi altı kişilik bir masanın etrafına sığışmış, o kadar çok sandalye çekmişler ki her birinin önünde küçücük bir masa parçası kalmış. Dizüstü bilgisayarlarının ve defterlerinin üstüne eğilmişler, birbirlerinin yanında alabildiğine rahat görünüyorlar. Yazı yazıyorlar – verdiğim ödev üzerinde çalışıyorlar belki de. Birbirlerine metinlerinden kesitler göstermelerini, komik ifadelere gülmelerini, sıra sıra yüksek sesle cümlelerini okurlarken takdirle kafa sallamalarını izliyorum.

Ne kadar özlemişim bunu.

Yazı yazmayı komünal bir faaliyet gibi düşünmeyeli öyle uzun zaman olmuş ki. Tanıdığım ve kitapları yayımlanmış yazarların hepsi yazma programları, aldıkları avanslar ve satış rakamları konusunda aşırı ketum. Diğerlerinin altında kalma endişesiyle kariyerlerinin gidişatıyla ilgili bilgileri paylaşmaktan nefret ediyorlar. Biri fikirlerini çalıp onlardan önce basar korkusuyla üzerinde çalıştıkları kitapla ilgili detay vermekten daha da çok nefret ediyorlar. Athena ve diğer sınıf arkadaşlarımızla birlikte

gecenin bir yarısı kütüphane masasının etrafına toplanıp metaforları, karakter gelişimlerini ve olay örgülerindeki sürprizleri kimin hikâyesinin nerede başlayıp kiminkinin nerede bittiğini anlayamaz hâle gelinceye dek konuştuğumuz lisans günlerimden dünya kadar farklı bir ortam söz konusu.

Mesleki başarının bedeli budur belki: Kıskanç meslektaşlardan soyutlanmak. Belki de, yazmak münferit bir yükseliş meselesi oldu mu, başkalarıyla paylaşmak imkânsız hâle geliyordur.

Hülyalı gözlerle öğrencilerimin şakalaşmasını izlerken Mimi'nin penceresinde biraz fazla uzun oyalanmışım gibi geliyor. İçlerinden biri –Skylar- yukarı bakınca beni görmesine ramak kalıyor ama başımı öne eğip yurda yürüyorum alelacele.

Ertesi sabah derse birkaç dakika geç kalıyorum. Kampüsteki Starbucks'ta kuyruk aşırı yavaş ilerliyordu, sebebini kasaya ulaşınca anladım, pembe saçlı, burnunda iki piercing olan kasiyer kızın gayet basit siparişimi girmesi neredeyse beş dakika aldı. Nihayet sınıfa vardığımda bütün öğrencilerim Skylar'ın bilgisayarının başına üşüşmüş kıkırdıyorlar. Girdiğimi fark etmiyorlar.

"Baksanıza," diyor Skylar, "iki hikâyenin ilk paragraflarının cümle cümle karşılaştırılması bile var."

Christina öne eğiliyor. "*Yok artık.*"

"NLP karşılaştırması da yapılmış – şuna bakın."

Sormama gerek yok: Adele Sparks-Sato'nun blog yazısını bulmuşlar belli ki.

"*Son Cephe*'nin tamamının çalıntı olduğunu düşünüyorlarmış," diyor Johnson. "İşte, hemen sonraki paragraf. Eskiden Eden'da çalışan bir editör asistanından alıntı yapmışlar; kadına hep bir bityeniği varmış gibi geliyormuş işin başından beri—"

"Sizce kitabı kadının evinden mi çalmış? Öldüğü gece mi alıp gitmiş?"

"Aman Tanrım," diyor Skylar, hem keyifli hem dehşete düşmüş. "Şeytanlık bu."

"Sizce o öldürmüş olabilir mi?"

"İnanılmaz ya, yani şey mi diyorsun—"

Boğazımı temizliyorum. "Günaydın."

Kafalar kalkıyor. Far görmüş tavşanlara benziyorlar. Skylar bilgisayarını kapatıyor çarparak. Ben, elimde Starbucks, titrememek için elimden geleni yaparak sınıfın önüne ilerliyorum pürneşe.

"Nasılsınız bakalım?" Niçin hiçbir şeyden haberim yokmuş rolü yaptığımı bilmiyorum. Konuştuklarını duyduğumu hepsi biliyor. Yüzleri birörnek kızarmış, hiçbiri gözümün içine bakmıyor. Skylar eliyle ağzını kapatmış, Celeste diye bir kızla bakışıyor paniğe kapılmış hâlde.

"O kadar kötü mü ya?" Johnson'a işaret ediyorum başımla. "Akşamın nasıldı, Johnson? Ödev nasıl gitti?"

Dickens'ın laf kalabalığıyla ilgili bir şeyler geveliyor, bu da bana durumu nasıl idare edeceğime karar vermem için zaman tanıyor. Birinci yol dürüstlük, onlara bu ihtilafın ayrıntılarını açıklayabilir, editörlerime anlattıklarımın aynısını anlatabilir ve hükmü kendilerine bırakabilirim. Bu örnek üzerinden yayın dünyasının sosyal ekonomisi, sosyal medyanın gerçekleri nasıl çarpıttığı, tartışmaları nasıl alevlendirdiği üzerine pratiğe dayalı bir ders yaparız. Buradan çıkarken bana daha çok saygı duyuyor olurlar belki.

Ya da onları bu yaptıklarına pişman ederim.

"Skylar?" Niyetlendiğimden daha çok havlar gibi çıkıyor sesim. Skylar vurulmuş gibi irkiliyor. "Bugün senin hikâyeni eleştirecektik, değil mi?"

"Ee, evet."

"Çıktılar nerede peki?"

Skylar gözlerini kırpıştırıyor. "E-postayla herkese gönderdim aslmda."

Atölye kılavuzunda, eleştirilecek hikâyenin basılı kopyalarının sınıfa getirilmesini talep etmiştim. Öte yandan geçen se-

neden beri sınıfta dizüstü bilgisayarlarımızı kullanıyoruz, böyle bir sebeple Skylar'ı haşlamanın hiç adil olmadığını da biliyorum ama aklıma gelen ilk darbe bu. "O broşürlerde sizden beklentilerimi gayet açık bir şekilde ifade ettim. Belki kuralların senin için geçerli olmadığını düşünüyorsundur, Skylar ama bu tavırlarla yayın dünyasında çok yol alamazsın. Kendini istisna saymaya devam edersen sektörün prensiplerinin kendileri için işlemediğini düşündüklerinden tuvalet köşelerinde editör sıkıştıran, dosyalarını otel kapılarının altından atan manyak tiplere dönersin."

Kıs kıs gülüşmeler kazandırıyor bu bana. Skylar'ın yüzü kâğıt gibi bembeyaz kesiliyor.

"Tuvalet köşelerinde editör sıkıştıracak mısın, Skylar?"

"Hayır," diyor harfleri sündürüp gözlerini devirerek. İstifini bozmamaya çalışıyor ama sesindeki titremeyi duyabiliyorum. "Hayır tabii ki."

"Güzel. Öyleyse bir dahaki sefere çıktı almayı unutma. Bu hepiniz için geçerli." Very Berry Hibiscus Refresher'ımdan büyük, tatminkâr bir yudum alıyorum. Dizlerim hâlâ tir tir titriyor ama böyle laf çarpmak içimde sıcak, kindar bir özgüven dalgası kabartıyor. "Pekâlâ, artık başlayabiliriz. Rexy, nasıl buldun Skylar'ın hikâyesini?

Rexy yutkunuyor. "Şey, ben beğendim."

"Neye istinaden?"

"Ee, ilginç bir kere."

"İnsanların söyleyecek daha iyi bir şey bulamadıklarında kullandıkları bir kelime bu. Net ol, Rexy."

Sabahın geri kalanı bu minvalde geçiyor. Eskiden acımasız öğretmenlerin bir tür canavar olduğunu düşünürdüm, meğer gaddarlık işin doğasında varmış. Eğlenceli de ayrıca. Sonuçta ergen dediklerimiz gelişmemiş beyinleri olan oturmamış kimliklerden ibaret. Ne kadar akıllı olurlarsa olsunlar pek bir şey bilmiyorlar ve zayıf yorumlarından ötürü onları utandırmaktan kolayı yok.

Kabak en çok Skylar'ın başında patlıyor. Teknik olarak hikâyesi –San Francisco'nun Çin mahallesinde geçen, tanıkların kendi sırlarını ele vermemek ve şereflerine halel getirmemek için polisle işbirliği yapmayı reddettiği bir katil kim hikâyesi bu– hiç fena değil. Üslup güçlü, metafor ilginç, hatta sonda daha önce karakterlerin ağzından çıkan her kelimeyi yeniden değerlendirmenize sebep olan zekice bir ters köşe bile var. Bir lise öğrencisi için epey etkileyici. Yine de deneyimsizliği kendini belli ediyor. Serim bölümü yer yer acemice, hikâyenin akmasını sağlamak için birkaç yerde zorlama tesadüflere başvuruyor ve diyaloglarda çarpıcıyla aşırı dramatik arasındaki çizgiyi nasıl çekeceğini henüz bilmiyor.

Bu eğilimlerini nazik bir şekilde düzeltip Skylar'ı çözümleri kendisinin bulması için cesaretlendirebilirim.

"Bir de şu damdan düşer gibi sahneye dalan avukat var." Sayfaya vuruyorum pıt pıt. "Avukatlar ağaçta mı yetişiyor, Skylar? Evlilik içi sıkıntılara karşı örümcek içgüdüleri filan mı var?"

Sonra: "Chloe'yle Christopher'ın arasında tuhaf ve ensest bir şeyler mi dönüyor, yoksa kardeşlik ilişkilerini böyle resmetmeyi sen mi tercih ettin?"

Sonra: "Bu mahalledeki bütün Çinliler birbirini tanıyor mu yoksa sen olay örgüsünün hatırına mı böyle münasip gördün?"

Sonra: "Bu cinsel gerilimi vermek için hart diye çilek ısırmaktan daha iyi bir imgelem bulunamaz mıydı acaba?"

Sonra: "'Tuttuğunu bilmediği bir nefes verdi.' Sen *ciddi* misin?"

Nihayetinde sınıfın çoğunu Skylar'ın hikâyesinin berbat olduğuna ikna ettim – benimle aynı fikirdeler mi, yoksa gazabımı üstlerine çekmekten mi korkuyorlar umurumda değil. Kızın sesini ve üslubunu alıp paramparça ettik. Metaforları bayağı, diyalogları ruhsuz (bir noktada sırf diyalogların yapmacıklığını vurgulamak için sahneyi Johnson'la Celeste'e oynattım hatta), olay örgüsündeki bütün sürprizler kolayca tanınabilir pop kültür kaynaklarından alınmış ve uzun çizgiyle noktalı virgülü çok fazla kullanıyor. Oturumun sonunda Skylar gözyaşlarına boğuldu boğulacak. Kafa

sallamayı, kaş çatmayı, gelen irili ufaklı eleştirilere tepki vermeyi bıraktı. Pencereden dışarı bakıyor sadece, altdudağı titriyor, parmakları defterinin en üst sayfasını parça pinçik ediyor.

Ben kazandım. Acması bir zafer bu tabii, ona şüphe yok ama yerime oturup alaycı bakışlara katlanmaktan iyidir.

Bu yakıcı ve habis tatmin hissi sabahın kalan saatleri boyunca sürüyor. Eleştiri turunu noktalıyorum, ödev veriyorum ve tek kelime etmeden, kaçarcasına çıkıp gitmelerini izliyorum.

Biliyorum, her şeyi daha da berbat ettim. Bir buçuk hafta boyunca küskün ve küçümseyen suratlarına bakmak zorundayım artık. Atölye sona erene kadar arkamdan konuşup duracaklarına eminim. İnternetteki Juniper Song düşmanlarının saflarına katılacaklar. Ama alay konusu olmak yerine korkulan birine dönüştüm en azından ve sanırım bu durumdan memnunum şimdilik.

Sınıftan çıktıklarında telefonuma sarılıp Google'da "Candice Lee Juniper Song Athena Liu" isimlerini aratıyorum. Johnson'ın sözleri bütün sabah aklımdan çıkmadı. *Eskiden Eden'da çalışan bir editör asistanından alıntı yapmışlar; kadına hep bir bityeniği varmış gibi geliyormuş işin başından beri*

Sonuçlar yüklenirken korkudan nefesim sıklaşıyor. Candice'in elinde bana karşı ne olabilir?

Ama söz konusu yazı –Adele Sparks-Sato'nun insanın içini bayan karalama yazılarından biri daha– yeni hiçbir şey söylemiyor. Candice hiçbir şey ispatlamıyor, elinde internetin halihazırda didik didik etmediği tek bir kanıt kırıntısı yok. Hemen hiçbir anlamı olmayan yuvarlak bir alıntı, o kadar.

Yazıyı kapatıp Candice'in sosyal medya hesaplarında geziyorum. Instagram'ı gizli; Twitter'ı geçen marttan beri faal değil. Ama LinkedIn hesabı yakın zamanda Oregon merkezli küçük bir yayınevinde editör asistanı olarak yeni bir işe girdiğini bildiriyor.

Korkum diniyor. Yeni bir gelişme yok demek. İtinayla koruduğum inkâr hattım hâlâ sağlam ve Candice'in sözleri kıskanç bir eski çalışanın karalamalarından ibaret.

Ayrıca, *Oregon* mu? Dayanamayıp küçük çaplı bir araştırma yapıyorum. Candice'in yeni iş vereni yılda on kadar kurgu kitap çıkarıyor, hiçbirini duymuşluğum yok, hiçbiri Goodreads'te yüzüncü değerlendirmeyi bile görmemiş. Yarısına roman bile denemez aslında, fanzin gibiler daha çok. Yayınevini ayakta tutacak kadar satıyor olamazlar – Candice okurdan değil, yazardan para kazanan kitap şirketlerinde çalışsa bu kadar olurdu. Eden'daki eski işinden sonra ciddi bir düşüş bu. Tam zamanlı maaş aldığından bile şüpheliyim.

Eh, en azından dünyada kozmik adalet namına bir şeyler var demek. Küçük bir zafer ama şu an için içimi kavuran öfkeyi biraz olsun yatıştıran tek şey bu.

Peggy Chan o öğleden sonra beni arıyor.

"Birçok öğrenci bugün atölyedeki davranışlarından şikâyetçi," diyor. "June, bazı raporlara dayanarak maalesef—"

"Hararetli bir ders oldu," diyorum. "Skylar Zhao yetenekli bir yazar ama eleştiri kaldıramıyor. Hatta sandığı kadar harikulade yazamadığı gerçeğiyle ilk kez bugün mü yüzleşti diye düşünmedim değil."

"Öğrencilere uygunsuz şeyler söylemedin mi yani?"

"Hatırladığım kadarıyla hayır."

"Bir iki öğrenci Skylar'a zorbalık yaptığını kanısında. June, bu atölyede zorbalığa karşı çok katı kurallar uyguluyoruz. Yetişkinlere söyleyebileceğin ama lise öğrencilerine söyleyemeyeceğin şeyler var. Kırılganlar ve—"

"Yaa, kırılgan oldukları kesin."

"Müsaitsen ofisime uğramanı rica edeceğim, June."

"Aslında, Peggy..." Duraksıyorum, sonra iç çekiyorum. Aklımdan bir iki olası açıklama geçiyor. Skylar fazla hassas, kafasından bir şeyler uydurup duruyor, önce o bana sataştı, sınıfı doldurusa getirdi. Ama sonra durumu enine boyuna tartıyorum ve bu müthiş zavallıca geliyor. On yedi yaşında bir çocukla o öyle

dedi ben böyle dedim savaşına girmeme gerek yok. Bunun için fazla büyüğüm.

"Ben gitmek zorundayım sanırım," diye yumurtlayıveriyorum. "Çok üzgünüm, bunu beklemiyordun muhtemelen. Ama annem – yakın zamanda haber aldım, durumu pek iyi değilmiş ve—"

"Ay, June. Çok üzüldüm."

"– gelip gelemeyeceğimi soruyordu sürekli, iş yüzünden erteliyordum, sonra düşündüm ki, *Sonsuza dek burada olmayacak...*" Sesim kısılıyor, pişkin yalanıma ben bile şaşırıyorum. Annem hasta filan değil. Durumu gayet iyi. "Belki bu stres davranışlarımı etkiliyordur, öyleyse çok özür dilerim..."

"Anlıyorum." Peggy şüphelenmişe benzemiyor. Hatta işine gelmiş gibi. Belki içten içe o da kendiliğimden bırakmamı umuyordu bu işi.

Durmuyorum. "Dersi bıraktığım için çok üzgünüm ama..."

"Biz hallederiz. Civarda buralı yazarlar var. Yarın için bir yedek bulmamız gerekiyor sadece, ofiste Rachel'dan yardım istersem..." Cümlesini tamamlamıyor o da. "Her neyse, gereğini yaparız. Sınıfa ailevi bir meseleyle ilgilenmek zorunda kaldığını söyleriz. Hayal kırıklığına uğrayacaklarından eminim ama anlayışla karşılayacaklardır."

"Sağ ol, Peggy. Çok makbule geçti. Sizi zor durumda bıraktığım için özür dilerim."

"Kendine iyi bak, June. Tekrar geçmiş olsun."

Telefonu kapatıyor, kendimi yeniden yatağıma atıyor ve bir oh çekiyorum.

İşkence gibi bir konuşmaydı ama en azından artık özgürüm. Bir yerde okumuştum, birbirlerini rezil olmaktan esirgemek Asyaların kültürlerinde varmış, bu yüzden bu kadar kibarlarmış. İçlerinden sizi yerden yere vurabilirlermiş ama en azından görünüşte başınız dik bir şekilde oradan gitmenize müsaade ederlermiş.

On Dokuz

Meğer annemi göreceğim varmış.

Annem Philly'nin dışında bir banliyöde yaşıyor – Boston'a, Amtrak'a binip ertesi gün öğle yemeği vakti orada olabileceğim kadar yakın. Açık adresini bulmak için telefonun altını üstüne getiriyorum – Philly'deki eve yıllardır gitmedim, annemi Rory'nin evindeki yıllık Noel ve Şükran günü buluşmalarımız haricinde hiç görmüyorum. Bu ani ziyaretin savunmasızlığımdan kaynaklandığına, arkasında korku ve çocuksu bir regresyon olduğuna eminim. İlk kucaklaşma ve şefkat gösterilerinden sonra buraya geldiğime pişman olacağımdan da bir o kadar eminim; "Çok özlemişim," ve "Harika görünüyorsun!" muhabbeti yerini geçmişte büyüyüp dev kavgalara dönen o aşırı kontrolcü, tepeden bakan yorumlara bıraktı mı trene atlayıp soluğu DC'de alacağımdan emin olduğum gibi.

Ama şu anda prensipte benden nefret etmeyen birinin yanında olmak istiyorum sadece.

Geldiğimde annem verandada beni bekliyor. Birkaç saat önce arayıp bir süre yanında kalıp kalamayacağımı sordum. Neler olduğunu bile sormadan hemen kabul etti. Ne kadarını bildiğini, adımın internetin her yerinde nasıl çamura sıvandığını görüp görmediğini merak ediyorum.

"Hoş geldin, Junie." Beni sarıp sarmalıyor ve sırf bu temas bile gözlerimi doldurmaya yetiyor. O kadar uzun zamandır kimse bana sarılmadı ki. "Her şey yolunda mı?"

"Hı hı, yolunda – Boston'da bir atölyede ders veriyordum, yeni bitti, ben de eve dönmeden uğrayayım dedim."

"Bu kapı sana her zaman açık." Annem arkasını dönüyor, peşinden eve giriyorum. Atölyenin nasıl geçtiğini sormuyor. Edebiyatla alakası olan her şeye karşı saklamaya gerek görmediği ilgisizliği daha gençken zoruma giderdi ama bugün içimi rahatlatıyor. "Dikkatli yürü, kusuruma bakma, ortalık çok dağınık"

Mutfağa giden koridorun yarısı boş kolilerle kaplı; yere battaniyeler, buruşturulup top yapılmış gazeteler, havlular saçılmış gelişigüzel. "Ne oluyor?"

"Eşyaların bir kısmını depoya kaldırıyorum – vazolara dikkat et. Emlakçı bu yığıntı olmazsa evin daha hoş görüneceğini söyledi."

Bir dizi beyaz seramik kedinin etrafından dolanıyorum. "Evi satıyor musun?"

"Bir süredir hazırlık yapıyordum," diyor annem. "Melbourne'e* geri döneceğim. Benim kızlara daha yakın olmak istiyorum. Cheryl bu hafta benim adıma bir daire alıyor, bir sürü misafir odası var, istediğin zaman gelip kalırsın. Rory söylemedi mi?"

Hayır, söylemedi. Annemin babam öldüğünden beri Florida'ya dönmek istediğini, Philadelphia'nın büyükannemle dedeme yakın oturmak için verilmiş bir taviz olduğunu biliyordum ama bir daha buraya ev demeyeceğimizi düşünmemişim, bunu gerçek bir ihtimalle bağdaştırmamışım hiçbir zaman.

Öte yandan Rory başından beri bu evle derin bir bağ kurmadı sanırım. Rory gerçek dünyaya dönme vaktinin geldiğine karar verdikten sonra arka bahçedeki akçaağaçları, akçaağaç köklerinin arasına saklanıp hikâyeler uydurmayı takıntı hâline getiren bendim.

"Benim odamı toparladın mı?"

"Daha yeni başladım," diyor annem. "Eşyalarının çoğunu depoya koyacaktım ama almak istediğin bir şey var mı diye bir bak

---

* Florida'nın bir ilçesi. –*çn*

istersen. Ben de bu arada şu porselenleri sararım, sonra burada buluşup yemeğimizi yeriz."

"Ee, olur, tamam." Merdivende durup annemin bana neler olduğunu sormasını, annelik içgüdüleriyle aslında içten içe hiç iyi olmadığımı sezmesini bekliyorum. Ama aptal seramik kedilerinin başına döndü bile.

Defterlerim bıraktığım yerde: Kitaplığımın en üst rafında, beş düzgün sıra hâlinde. Her birinin üstündeki etikette adım, yıl, telefon numaram ve sahibine geri getirildiği takdirde on dolarlık bir ödül verileceği yazıyor. Burada Moleskine yok – benim defterlerim annenizle babanızın yeni okul yılı alışverişi yaparken Walmart'tan doksan dokuz sente aldığı, çizgili, dikişli, kapağında mürekkep lekesine benzeyen siyah beyaz desenler olan defterlerden hep. Hayal dünyalarım.

Çıkarıp hepsini yere koyuyorum.

Eskiden bütün hayatımı bu defterlerde yaşardım. Sınıfta dersi dinlemek yerine karaladığım şeylerle, okuldan sonra yaptığım gerçek boyutlu resimlerle, gün içinde aklıma gelen yarı bitmiş sahnelerle, hikâye fikirleriyle ve hatta bölük pörçük diyaloglarla dolu hepsi. Bu hayal dünyalarındaki hiçbir şey bitmiş ürünlere dönüşmedi – bütün bir roman yazacak disiplinden ve beceriden yoksundum o zamanlar. Daha çok yaratıcı çalkalanmalarımın geniş bir yelpazesi, başka dünyalara açılan tam şekillenmemiş kapılar gibiler, kendiminkinde durmak istemediğimde saatlerce kaldığım dünyalar.

Gülümseyerek sayfaları karıştırıyorum. Hikâye fikirlerimin o sıralar neye hayranlık duyuyorsam onlardan türediğini görmek çok şirin. Altıncı sınıf: *Alacakaranlık* evrem, Alice Cullen'a abayı yaktığım çok açık çünkü kısacık saçları yerçekimine meydan okuyan bir başkarakter tarif edip durmuşum. Dokuzuncu sınıf: Emo evrem, yer gök Evanescence ve Linkin Park'ın şarkı sözleri. O yıl çocukların kaykaylarında uçtuğu, herkesin kokarca gibi

iki renkli perçemlerle ve kolluklarla gezdiği gotik ve fütüristik distopya manzaraları da çizmeye başlamıştım. Sanırım onuncu sınıfın bir noktasında Ayn Rand etkisinde kalmışım, çünkü o sıralar kimseye boyun eğmeyen, gururundan taviz vermeyen, "yalanlarla dolu bir dünyada bir başına hakikate inanan" Howard Sharp adlı erkek bir başrolle ilgili paragraf üstüne paragraf yazmışım.

Öğleden sonranın geri kalanı boyunca bu defterleri gözden geçiriyorum. Annem seslenene kadar zamanın akıp gittiğinin farkına bile varmıyorum, akşam yemeğini dışarıdan söyleyelim mi diye soruyor ve güneşin battığını ancak o zaman fark ediyorum. Kendimi bu dünyalarda kaybetmişim saatler boyu.

Aşağı seslenip yemek sipariş etmenin iyi bir fikir olduğunu söylüyorum. Sonra defterleri koymak için koli aranıyorum. Eve götürüp dolabıma koyacağım, arada bir nostaljiye kapıldığımda çıkarıp bakarım belki. Güncel amaçlarıma hizmet edecek gibi değiller – içlerinde satılabilir bir dosyaya dönüştürebileceğim hiçbir şey yok. Ama yazı yazmanın bu kadar büyük bir rezillik olmadığı zamanları hatırlatırlar ihtiyaç duyduğumda.

Defterimi açıp karşıma çıkan boş sayfada hüsran değil, olasılıklar gördüğüm o lise günlerini nasıl da özlüyorum. Sırf birlikte nasıl tınladıklarını görmek için kelimeleri ve cümleleri birbiri ardına dizmekten gerçekten zevk aldığım vakitleri. Yazı yazmak katıksız bir hayal gücüne dayalı, kendimi bir yerden alıp başka bir yere götürdüğüm, yalnızca kendim için yarattığım bir eylemdi.

Athena Liu'yla tanışmadan önceki yazarlığımı özlüyorum.

Ama profesyonel yayıncılığa adımınızı attınız mı birden mesleki kıskançlıklara, gizli kapaklı pazarlama bütçelerine ve muadillerinizinkine kıyasla az gelen avanslara dönüyor mevzu. Editörler gelip kelimelerinize, imgeleminize karışıyor. Tanıtım ve pazarlama ekibi sizin ilmek ilmek ördüğünüz, ince ince düşündüğünüz yüzlerce sayfayı şirin, tek bir tweete sığacak bir mese-

leye indirgemenizi istiyor. Okurlar yalnızca yazdığınız hikâyeye değil, siyasi görüşünüze, felsefenize, etik konulardaki duruşunuza da kendi beklentilerini dayatıyor. Yazdıklarınız değil, siz ürün hâline geliyorsunuz – tipiniz, zekânızın kıvraklığı, hazırcevaplığınız, gerçek dünyada kimsenin iplemediği internet kapışmalarında tuttuğunuz saflar oluyor ürün.

Ve piyasa için yazmaya başladınız mı, içinizde hangi hikâyelerin yandığının hiçbir önemi kalmıyor. Seyircilerin ne görmek istediği önemli olan; Philly'den gelen sıradan, heteroseksüel bir kızın içinden geçenler kimsenin umurunda değil. Yeni ve egzotik şeyler istiyorlar, çeşitlilik peşindeler ve bu gemiyi yürüteceksem, onlara bunu vermem gerek.

Annem mahalledeki Çin lokantası Great Wall'dan sipariş veriyor.

"Yeni açıldılar," diye bilgilendiriyor beni masaya otururken. "Servisleri rezalet, hayatta kalkıp oraya gitmem. Suyu bile üç kez istedim de getirdiler. Ama paket servisleri hızlı, portakallı tavukları da güzel." Pilav kutusunu açıp önüme koyuyor. "Çin yemeği seviyordun, değil mi?"

Çin yemeğini Rory'nin sevdiğini, benim midemi bulandırdığını, hele ki şimdi, Rockville'deki o korkunç kitap kulübü toplantısından beri çok bulandırdığını söylemeye dilim varmıyor.

"Evet, gayet iyi."

"Sana Üçlü Buda aldım. Hâlâ vejetaryen misin?"

"Yani, biraz ama Üçlü Buda gayet iyi." Çubuklarımı ayırıyorum. "Sağ ol."

Annem kafasını sallayıp tabağına domuz etli pilav alıyor ve yemeye başlıyor.

Pek konuşmuyoruz. Oldum olası böyleydik zaten – ya dingin bir sessizlik ya kavga kıyamet. Ortası yok, çene çalabileceğimiz ortak ilgi alanlarımız yok. Annemin bir zamanlar her ne çılgınlığı varsa, ot içtiği, müzik gruplarının peşinden koştuğu ve çocuklarına Juniper Song'la Aurora Whisper gibi isimler koyduğu sek-

senlerde buharlaşıp gitmiş sanki. Babam öldükten sonra yeniden çalışmaya başladı, ondan beri de kendisini Amerika'nın çalışan bekâr anne idealine göre şekillendirdi tamamen: İşinden hiç kaytarmadı, hiçbir veli toplantısını kaçırmadı, Rory'yle iyi okullardan asgari kredi borcuyla mezun olmamıza ve kendisi için bir emeklilik hesabı oluşturmaya ucu ucuna yetecek kadar para biriktirdi. Bu telaşenin yükü yaratıcılığa hiç yer bırakmadı anlaşılan. Markette kasa yanından dekorasyon dergileri alan, Trader Joe's'un dört dolarlık şaraplarını kasa kasa içen, *Twilight*'tan "şu vampir kitapları" diye bahseden, onlarca yıldır Costco'nun indirim rafında buldukları hariç tek bir kitap okumayan tipik, Beyaz bir banliyö annesi.

Annem Rory'yle daha iyi anlaştı hep. Bana benimle ne yapacağını tam bilmiyormuş gibi geldi başından beri. Hayal gücümün beni götürdüğü yerlere babam gelebilirdi sadece. Ama biz babamdan bahsetmeyiz.

Bir süre sessiz sedasız oturuyor, Çin böreklerimizi ve ağza şekerleme gibi gelecek kadar tatlı kızarmış tavuklarımızı çiğniyoruz. En sonunda annem, "Ee, kitap işi nasıl gidiyor?" diye soruyor.

Annemin böyle, tek bir basit, umursamaz soruyla bütün heves ve hedeflerimi beş para etmez takıntılara dönüştürebilmek gibi özel bir yeteneği var.

Çubuklarımı masaya bırakıyorum. "Yani, iyi gidiyor işte."

"Hımm, güzel."

"Aslında, nasıl desem..." Ona son birkaç aydır neden bu kadar bedbaht olduğumu anlatmak istiyorum ama nereden başlayacağımı bilemiyorum. "Biraz zor bir dönemden geçiyorum. Yaratıcılık açısmdan yani. Aklıma yazacak hiçbir şey gelmiyor."

"Yazar tıkanmasından mı bahsediyorsun?"

"Öyle bir şey. Ama bunu aşmak için yaptığım şeyler vardır genelde. Yazı egzersizleri, müzik dinlemek, uzun yürüyüşlere çıkmak filan gibi. Ama bu kez hiçbiri işe yaramıyor."

Annem karamelize pikan cevizlerinden birini almak için bir iki tavuk parçasını kenara iteliyor. "Önüne bakma zamanı gelmiştir belki."

"*Anne ya.*"

"Söylüyorum sadece. Rory'nin arkadaşı seni şu bahsettiğim kursa sokabilir hâlâ. Başvuru formunu doldursan yeter."

Annem son dört senedir onu her gördüğümde Amerikan Üniversitesi'nde vergi hukuku ve muhasebe alanında yüksek lisans yapmamı öneriyor. Çıkış romanımın başarısız olduğu ve kirayı çıkarmak için çocuklara SAT'ye hazırlık dersleri vermekten başka çare bulamadığım o yaz başvuru formunun çıktısını alıp bana gönderecek kadar ileri gitti hatta.

"Son kez söylüyorum, muhasebeci olmayacağım."

"Nesi varmış muhasebeciliğin?"

"Defalarca söyledim, ben seninki ve Rory'ninki gibi bir ofis işi istemiyorum—"

Bundan sonra ne geleceğini biliyorum. Bu replikleri birbirimize yıllardır savuruyoruz. "Ofis işleri sana layık değil demek. Yale mezunu Junie bizim gibi gün boyu çalışmaya tenezzül etmez tabii."

"Anne, yeter."

"Rory evine ekmek götürüyor bir kere. Rory'nin emeklilik hesabı var ve—"

"Kazandığım para geçinmeme yetiyor da artıyor," diye parlıyorum. "Rosslyn'de stüdyo daire tuttum. Sigortam var. Yeni bilgisayar aldım. Muhtemelen Rory'den zenginimdir, hatta—"

"O zaman sorun ne? Sonraki kitap neden bu kadar önemli?"

"Eski işlerime bel bağlayamam," diyorum ne yaparsam yapayım anlamayacağını bilsem de. "Daha iyisini yazmam gerek. Sonra daha iyisini. Yoksa satışlar düşer, insanlar kitaplarımı okumayı bırakır ve herkes beni unutup gider." Bunu yüksek sesle söyleyince ağlayasım geliyor. Tanınmama, unutulma fikrinin beni ne kadar dehşete düşürdüğünün ayırdında değilmişim.

Burnumu çekiyorum. "Sonra ölünce dünyada hiçbir iz bırakmamış olurum. Sanki hiç var olmamışım gibi."

Annem uzunca bir süre beni izliyor, sonra elini koluma koyuyor.

"Hayat yazmaktan ibaret değil, Junie. Sürekli kalbini kırmayacak bir sürü meslek var. Demek istediğim bu sadece."

Ama hayat yazmaktan ibaret işte. Bunu ona nasıl açıklayabilirim ki? Bırakmak gibi bir seçeneğim yok. Benim yaratmaya *ihtiyacım* var. Fiziksel bir dürtü bu, yoksunluk çekiyorum diğer türlü, nefes almak gibi, yemek yemek gibi bir şey; yolunda gittiğinde seksten daha iyi, gitmediğinde zevk alamıyorum başka hiçbir şeyden.

Babam boş zamanlarında gitar çalardı; o beni anlıyordu. Bir müzisyenin duyulmaya ihtiyacı vardır, bir yazarın da okunmaya. İnsanların yüreğine dokunmak istiyorum ben. Kitaplarım dünyanın dört bir yanındaki kitapçılarda satsın istiyorum. Annemle Rory gibi olmaya, beni hayatımın bir sayfasından ötekine taşıyan büyük projeler ve beklentiler olmadan kendi içine kapalı küçük bir hayat yaşamaya dayanamam. Dünya nefesini tutup bir sonraki sözümü duymayı beklesin istiyorum. Kelimelerimin sonsuza kalmasını istiyorum. Ebedi ve ezeli olmak istiyorum; öldüğümde arkamda dağ gibi bir sayfa yığını bırakayım ve hepsi şöyle desin avaz avaz: *Juniper Song buradaydı ve bize aklındakileri anlattı.*

Ama artık ne söylemek istediğimi bilmiyorum. Hiç bildim mi, onu da bilmiyorum. Ve insanların hakkımda hatırlayacağı tek şeyin, iyi bir eser bırakmak için işime yarayan tek yöntemin, bir başkasının benliğine bürünmem olabileceği düşüncesi beni dehşete düşürüyor.

Athena'nın hayaletinin kabuğundan ibaret olmak istemiyorum.

"Cheryl Teyzenin yanında çalışabilirsin," diye öneride bulunuyor annem, her şeyden bihaber. "Asistan arıyor hâlâ. DC'den de taşınırsın, orası çok pahalı zaten. Benimle Melbourne'e gelir-

sin, birikiminle Suntree'de genişçe bir ev alırsın. Rory'nin gösterdiği kadarıyla—"

Ağzım bir karış açık bakakalıyorum. "Rory'ye vergi beyannamelerimi mi sordun?"

"Geleceğini planlıyorduk sadece." Annem omuz silkiyor istifini bozmadan. "Elindeki birikimle doğru yatırımlar yapman akıllıca olur. Cheryl'in aklında bir iki ev var—"

"Off, işte tam da bu yüzden..." Derin bir nefes alıp kendimi sakinleşmeye zorluyorum. Annem çocukluğumdan beri böyle. Beyin nakli filan söz konusu olmadığı müddetçe değişeceği de yok. "Bunları konuşmak istemiyorum artık."

"Ayakların yere bassın, Junie. Gençsin, elinde imkânlar var. Faydalanman lazım."

"Tamam, yeter, lütfen," diye tersleniyorum. "Yazarlığımı hiçbir zaman desteklemediğini biliyorum ama—"

Gözlerini kırpıştırıyor. "Tabii ki destekledim."

"Hayır, desteklemedin. Hep nefret ettin. Sana hep aptalca geldi, bunu anlıyorum—"

"Ah, hayır, Junie. Sanat sepet işlerini bilirim. Herkes bir yerlere gelemez." Başımın tepesini okşuyor ben çocukken yaptığı gibi ama şimdi hiç iyi gelmiyor. Yetişkin kadmlar arasında böyle bir jest üstünlük taslama anlamma gelebilir ancak. "Kalbin kırılsın istemedim, o kadar."

Yirmi

İki gün sonra DC'deyim yine, aklımda tek bir kitap fikri bile yok, ne yapacağımı hiç bilmiyorum.

Kafanızda oturmuş bir proje varsa tüm gün yazmak büyük bir zevk. Ama konu bulmaya çalıştığınızda saatler insanın üstüne üstüne geliyor suçlarcasına. Esin perilerine teslim olmuş hâlde, çakmak çakmak gözlerle bilgisayarınızın başına geçtiğinizde zaman uçup gitmeli. Ama saniyeler sürünüp duruyor onun yerine.

Yapacak hiçbir şeyim yok. Yazacak hiçbir şeyim yok, kafamı dağıtacak hiçbir şey yok. Çoğu gün kendimi ev işleriyle meşgul ediyorum, yemek vakti gelsin de oyalanayım diye dakika sayıyorum. Çiçeklerimi suluyorum. Fincanlarımı düzenliyorum. Mikrodalgada ısıttığım hazır lazanyayı yiyip bitirme ritüelini yarım saate yayabiliyorum. Starbucks'taki baristaları, Kramers'taki tezgâhtarları kıskanıyorum; onurlu ve sıradan işleriyle zaman öldürebiliyorlar hiç değilse.

Muhtelif lisansüstü programlarının sayfalarını açıp duruyorum. Alan seçmiyorum. Hepsini dikkate alıyorum –hukuk, sosyal hizmetler, eğitim, hatta muhasebe– çünkü hepsi hiçbir şeyi kendi başıma düşünmek zorunda kalmayacağım gereğince uzun bir eğitim süresince elimden tutmayı, sonra da bambaşka bir hayatın kapılarını açmayı vaat ediyor.

Sırf yapacak bir şey olsun diye Veritas Üniversitesi Enstitüsü'ne dönmeyi bile düşünüyorum ama elim telefona uzanır uzanmaz irademe uçup gidiyor. Patronuma işi hayallerimin peşinden git-

mek için bıraktığımı söyledim; şimdi neden geri dönmek istediğimi açıklamayı kendime yedirememem.

Çoğu gece yatağıma kıvrılıyor, telefonuma yapışıp edebiyat dünyasının gözbebeği olduğum zamanlardaki o heyecanın hiç değilse yankısını hissedeyim diye internette adımı ve kitaplarımı aratıyorum. Hakkımda çıkan eski haberleri okuyorum: *Publishers Weekly* dosyası "keskin bir zekâ ve hassas bir ruh" olduğumu söylüyor, *New Yorker* kitap tanıtımında benden "yayın camiasındaki yeni yeteneklerin en heyecan vericisi" diye bahsediyor. Goodreads'te *Son Cephe* ve *Anne Cadı*'yla ilgili en parlak yorumları tekrar tekrar okuyor, kendime insanların eserlerimi gerçekten sevdikleri bir dönem olduğunu hatırlatmaya çalışıyorum.

Bu da kabak tadı vermeye başlayınca –genellikle gece yarısına doğru– boktan yorumları okumaya dalıyorum.

Eskiden Goodreads'i tararken beş yıldızlı yorumlar hariç her şeyi eler, küçük bir ego patlamasına ihtiyaç duyduğumda bunlara göz gezdirirdim. Ama şimdi zehir zembereklere geçiyorum doğruca. Kanayan yaraya tuz basmak gibi bu, acıya ne ne kadar dayanabileceğini görmeye çalışıyorsun çünkü sınırlarını bilirsen üzerinde hâkimiyet kuruyorsun bir nebze.

Tek yıldızlı yorumlarda ne ararsan var.

Ben roman çalacak olsam bundan daha iyisini çalardım HAH!

June Hayward'a bi siktir git demeye geldim.

Kitabı okumadım ama tek yıldız veriyorum çünkü yazarı intihalci ve ırkçı bir hırsız.

Sırf Annie Waters sahnesi için üç yıldız attım zaten.

Her gece saatlerce uzanıp kendimi internette hakkımda söylenenlerin gaddarlığına bırakıyorum. Çarpık bir şekilde, katartik bir etkisi var bunun. Bütün olumsuzluğu bir araya toplamak, hepsini bir defada içime almak hoşuma gidiyor. Bundan daha beterinin olamayacağı gerçeğinde teselli buluyorum.

Edebi kefaretin nasıl bir şey olabileceğini düşünüyorum ara ara. Benden nefret eden bu insanlardan af dilesem ne olur? Safımı korumak yerine her şeyi itiraf edip zararı tazmin etmeyi denesem ne olur?

Medium'da Diane Qiu'nun "June Hayward Hatalarını Telafi Etmeli ve Yolu da Şu" başlıklı bir yazısı var. On iki maddelik listede şöyle talepler sıralıyor: "Irk hassasiyeti konusunda eğitim almalı ve aldığına dair kamuoyuna kanıt sunmalı", "*Son Cephe*'den ve *Anne Cadı*'dan kazandığı her kuruşu Asya Asıllı Amerikalı yazarlardan oluşan tarafsız bir komitenin belirleyeceği bir yardım kuruluşuna bağışlamalı" ve "Athena Liu'nun çalışmalarından ne kadar kâr ettiğini kesinleştirmek için son üç yılın vergi beyannamelerini paylaşmalı."

Vergi beyannameleri mi? Ciddi mi yahu bu kadın? Kendini ne sanıyor acaba?

Dışlanmayı kaldırabilirim. Ama eğilip bükülecegime, bütün birikimimi heba edeceğime, Twitterati'ye yalakalık edip alaycı ve kendini beğenmiş kalabalığın önünde secde edeceğime ölürüm daha iyi.

Bir gece bu pislik yuvasının ortasında şaşılası incelikte bir yoruma denk geliyorum. İki ay önce yayınlanmış bir *Son Cephe* yorumu, o kadar ayrıntılı ki kendi başına bir köşe yazısı olabilir pekâlâ.

Bütün drama bir kenara, bu eser sahipliği meselesi çok ilgimi çekiyor, diyor sondan önceki paragrafta.

Hayward dürüst ve detaylı bir açıklama yapmadığı müddetçe eserin ardındaki gerçeği asla bilemeyece-

ğiz. Ama yakın bir okuma bu metnin gerçekten de tek bir elden çıkmadığına inanmaya sevk ediyor insanı, zira merkezindeki temaların ele alınışında epey şizofrenik bir yan var. Yer yer Çinli İşçi Birlikleri konusunun örtbas edilmesi konusunda öyle öfkeli ki sayfalardan ahlakçılık fışkırıyor. Yer yer de metnin geri kalanının eleştirdiği duygusal sığlıklara düşüyor. Ya okurun çok zeki bir şekilde manipüle edilmesi söz konusu ya da aklımızdan geçen şey – bir yazarın başlayıp bir diğerinin bitirdiği bir eser.

Doğruluyorum, bir anda meraklandım. *Kim* bu insan? Profiline tıklıyorum ama kullanıcı adı sıradan ve tehlikesiz – "daisychain453." Profil fotoğrafı yok. Hesabın bana tanıdık gelen arkadaş ya da takipçileri yok ve önceki kitap değerlendirmelerine –ki bunlar da *The Help* ve *American Dirt* gibi çok nefret edilen kitaplar üzerine bir o kadar incelikli yorumlar– göz gezdirmesi çok zevkli ama yazarına dair hiçbir şey söylemiyorlar.

Bu yorumcunun beni bu kadar iyi tanıyor gibi görünmesinden korkuyorum. İncelemesinin önceki kısımlarında metinde işe koşulan teknikler üzerine öyle akıllıca, öyle isabetli tespitler var ki bir şekilde editörümün e-postalarma erişimi olup olmadığını, Eden'da çalışıp çalışmadığını düşünüyorum.

Ama aklımda o son paragraf kalıyor:

Öte yandan bu tartışmada kimsenin değinmediği husus, Liu'yla Hayward'ın arasındaki ilişkinin mahiyeti. Bütün kanıtlar gerçekten de arkadaş oldukları yönünde, gerçi insan arkadaşına bu kadar korkunç bir şey yapmaz sanki. Basit bir kıskançlık vakası mıydı bu öyleyse? Hayward'ın –nefesleri tutalım– Liu'nun ölümünde parmağı olabilir mi? Yoksa dostane bir rekabete çarpık bir saygı duruşu mu bu? Ya da aslında hiçbir suçu yok mu?

Her halükârda, bütün bu karmaşayla ilgili bir roman yazılsa alıp okurdum kesin.

Sonraki projemi buldum.

Uyandığımda konsept kafamda hazır, saatler süren, kesik kesik, rüyalarla dolu uykum boyunca bilinçdışımda şekillenip olgunlaşmış tamamen. İşte bu: Aynı anda hem edebi kefarete hem de çoksatanlar listelerine giden yol. Cevap bunca zamandır o kadar barizmiş ki şimdiye kadar göremediğime inanamıyorum.

İhtilaftan kaçınmayacağım artık. Başından beri bu zihniyet geri tutuyormuş beni – edebi dirilişimin Athena'nm mirasından ayrışmış olması gerektiğine ikna olmuştum bu vakte dek.

Ama unutup hayatıma devam edemiyorum. Kimse de göz yummayacak unutmama, en başta Athena Liu'nun hayaleti. Onun etkisinden çıkamıyorum, Athena'yı ve ikimizi kuşatan söylentilerden kendimi kurtaramıyorum.

Madem öyle, bodoslama yüzleşeceğim hepsiyle.

Bizim hakkımızda yazacağım. Daha doğrusu bizim kurgu hâlimiz olacak bu, gerçekle kurgu arasındaki sınırları bulandırdığım bir sözde-otobiyografi. Athena'nın öldüğü geceyi bütün kan dondurucu, korkunç detaylarıyla anlatacağım. Eserini nasıl çalıp yayımlattığı anlatacağım. Edebiyat yıldızlığına giden yolda attığım her adımı, sonra da dehşetli düşüşümü anlatacağım. Akademisyenlerle araştırmacılar metni görünce bayram edecek. Hakikati yalanla nasıl zekice harmanladığım, hakkımdaki söylentilere nasıl sahip çıktığım, kıymetli bir dostluk etrafında dönen çirkin dedikoduları nasıl tersyüz edip okuru kendi marazi skandal ve yıkım arzusuyla yüzleştiren bir hikâyeye dönüştürdüğüm üzerine koca koca kitaplar yazılacak. Radikal diyecekler yazdıklarıma. Çığır açıcı. Edebi beklentileri daha önce kimse bu kadar boşa çıkarmadı.

İşin lezbiyenlik boyutuna oynamayı da ihmal etmeyeceğim. Okurlar bunu sever; kuir aşk hikâyeleri çok revaçta artık. Araya

kız kıza tutulmalar serpiştirdiniz mi TikTokçuların aklı gidiyor. Filmimizi de çekilebilirler. Florence Pugh beni oynar. *Crazy Rich Asians*'taki kız da Athena'yı. Film müziği baştan sona klasik olur. Bütün ödülleri toplar.

Ve skandal roman formuna dönüştürülüp bu şekilde muhafaza edildi mi, hakkımdaki bütün o çirkin ve teyit edilmemiş söylentiler kurgunun alanına sağ salim düştü mü, ben özgürlüğüme kavuşurum.

O kadar heyecanlanıyorum ki hemen o an Daniella'ya yazmama ramak kalıyor. Oysa Daniella'nın derdi başından aşkın şu sıralar. Adını vermek istemeyen eski bir editör asistanı *Publishers Weekly*'ye Daniella'nın toplantılarda ayrımcı laflar etmek gibi bir alışkanlığı olduğunu açıkladı. ("Bir tane Müslüman yazarımız var zaten," demiş ekibe yayın kurulu toplantılarından birinde. "Daha fazla olursa biz azınlık oluruz.") Eden cevaben halkla ilişkilerde seferberlik ilan etti. "Çalışmalarımın her alanında çeşitliliği, eşitliği ve kapsayıcılığı kendime görev biliyorum," diye güvence verdi Daniella bütün yazarlarına attığı e-postada. "Bu yorumlar bağlamından koparılmış, bana karşı şahsi bir hıncı olduğuna kanaat getirdiğim biri tarafından basına sızdırılmıştır." Kulağıma gelen son haberlere göre Orta Batı'daki kimi kefalet fonlarına bağışta bulunmuş, bunun İslamofobi meselesiyle nasıl bir bağlantısı olduğu çok açık değil gerçi.

Pek endişelenmiyorum. Daniella olayı unutulup gidecektir. Yayın camiasında çalışanlar böyle potlar kırmakla suçlanıyor sürekli, hem erkeklerden müteşekkil bir yayınevindeki tek kadın editörü öyle kolay kolay gözden çıkaramazlar. Yine de gelen kutusunda boy göstermek için en doğru zaman bu değil.

Onun yerine, haftalardır ilk kez gerçekten yazmaya başlıyorum. Uyduracak, durup düşünecek bir şey olmadığı için belki, kelimeler parmak uçlarımdan kolayca akıp gidiyor. İçimden salt hakikat dökülüyor ve bu kez anlatı tamamen benim kontrolümde. Günde bin kelime yazmaya başlıyorum, üniversiteden beri

ulaşamadığım bir üretkenlik seviyesi bu. Her sabah bilgisayarımın başına geçmeyi iple çekiyorum. Neredeyse gece yarısına dek yazmayı bırakmıyorum.

Elimde değil, yazma akışımın geri dönüşünün ardında günlükten büyük, karmik bir şey varmış gibi geliyor. Kefaret gibi geliyor. Hayır – beraat gibi. Çünkü eğer bunu kendi başıma yazabilirsem, bu korkunç rezilliği güzel bir hikâyeye dönüştürebilirsem, işte o zaman... eh, yaptıklarımı değiştirmez bu aslında. Ama hepsine sanatsal bir değer biçer. Hakikati hakikaten dile dökmeden söylemenin bir yolu olur. Ve hepsinin ötesinde, eğlendirir. Ebediyen kalır okuyanların düşüncelerinde, akıldan çıkmayan bir melodi ya da güzel bir kadının yüzü gibi. Bu hikâye sonsuza dek yaşayacak. Athena da bir parçası olacak.

Biz yazarlar ölümsüzlüğün ötesinde ne isteyebiliriz ki? Hayaletlerin de tek derdi hatırlanmak değil mi?

Bugünlerde sürekli Athena'yı düşünüyorum.

Anıları bana musallat olmuyor artık. Sahneler zihnime zorla girdiğinde onları defetmeye çalışmıyorum. Tam tersine, içinde kalıyorum. Detayları eşeliyorum, etrafını saran hislere bırakıyorum kendimi, yeniden tahayyül edip yeniden yorumlamanm yollarını hayal ediyorum. Hayaletine refakat ediyorum. Onu konuşmaya davet ediyorum.

Terapistim beni paniğe sürükleyen anılarla baş etmenin en iyi yolunun bunları bir korku filminden sahnelermiş gibi düşünmek olduğunu öğretmişti. İnsanı yerinden sıçratan şeylerin dehşet verici olmasının sebebi insanı gafil avlamaları, seni neyin beklediğini bilmemen. Ama tekrar tekrar izledin mi, içine şeytan girmiş rahibenin köşeden ne zaman çıkacağını bildin mi, üstündeki gücünü kaybederler.

Şimdiye kadar Athena hakkında aklımdan geçen bütün korkunç düşüncelere aynısını yapıyorum. Dehşetin derinlerine dalıyorum. Rockville'deki Çinli-Amerikalılar Cemiyeti'nde ge-

çirdiğim akşamı en işkence kabilinden ayrıntısına kadar yazıp döküyorum. @AthenaLiununHayaleti hesabı ilk ortaya çıktığında ne kadar berbat hissettiğimi, akabinde olanların ruh sağlığımı nasıl perişan ettiğini açıklıyorum. Athena'nın hortlağını yakalayıp sayfaya kazıyorum, "Böööö," demekten fazlasını yapamadığı, siyah beyaz, hareketsiz metne hapsoluyor.

Athena'nın üniversiteden beri bana kendimi ne kadar yetersiz hissettirdiğini, benim başaramadığım bir şeyi her başardığında o sirkemsi kıskançlığı nasıl yuttuğumu yazıyorum. Geoff, Athena'nın o konferansta arkamdan dalga geçtiğini anlattığında nasıl hissettiğimi yazıyorum. Athena'nın benim yaşadığım muhtemel tecavüzün hikâyesini nasıl çaldığını aktarıyorum. Onu hâlâ, bütün bunlara rağmen nasıl sevdiğimi anlatıyorum.

Ama geçmişi eşeledikçe, güzel anılara da dalıp gittiğimi fark ediyorum. Sandığımdan daha çok var bunlardan. Üniversite yıllarının üzerinde pek durmamışım, kazıyınca hepsi fokurdayarak yüzeye çıkıveriyor: her salı Viktorya Dönemi Edebiyatında Kadınlar dersinden sonra Starbucks: bana *iced mocha*, Athena'ya *Very Berry Hibiscus Refresher*. Zencefilli biralarımızı yudumladığımız, *gerçek* şairlikle alakası olmayan, günün birinde bu saçmalığı bırakacakları kesin icracılara kıkırdadığımız şiir geceleri. Dramaturji okuyan bir çocuğun kendi evinde verdiği, "*One day more!*" diye avaz avaz bağırdığımız *Sefiller* karaoke partisi.

Tüm bunları yazıya dökerken arkadaşlığımızın benim algıladığım kadar gergin olup olmadığını düşünüyorum bir yandan. O kıskançlık gerilimi hep var mıydı aramızda? En baştan beri rakip miydik? Yoksa kendime güvensizliğimin kıskacında Athena'ya ben mi yansıttım hepsini?

Son senemizde Athena'nın ilk romanı için ilk kez teklif aldığı günü hatırlıyorum, ajanı aramış ve Athena barre dersine giderken ona kitabının yakında raflarda olacağını söylemişti. Önce beni aramıştı Athena. *Beni.* Annesiyle babasma bile söylememişti daha.

"Vay canına," demişti soluk soluğa. "June. Kulaklarına inanamayacaksın. Ben inanamıyorum."

Sonra bana teklifi anlatmıştı, benim de nefesim kesilmişti, temiz bir otuz saniye karşılıklı çığlık atıp durmuştuk.

"İnanamıyorum, Athena," diye fısıldamıştım. "Oluyor işte. İstediğin her şey—"

"Bir uçurumun kenarındaymışım da bütün hayatım önümde uzanıyormuş gibi hissediyorum." Soluk soluğa fısıltısını öyle net hatırlıyorum ki, aynı anda hem şaşkın hem umutlu hem kırılgan. "Her şey değişecekmiş gibi."

"Değişecek tabii," diye söz verdim ona. "Athena sen ciddi ciddi *yıldız* olacaksın."

Sonra biraz daha karşılıklı bağrıştık, ötekinin hattın diğer ucundaki varlığının tadını çıkardık çünkü tam da bu hayali, kendi hâlinde kelimelerin cümlelere, cümlelerin koca bir şahesere nasıl dönüşebileceğini, o şaheserin sizi her şeye sahip olduğunuz –yani kendiniz için yazdığınız– bambaşka bir dünyaya fırlatabileceğini bilen birini tanımak çok güzeldi.

Yazmaya yeniden âşık oluyorum. Hayal kurmaya başlıyorum yeniden. @AthenaLiununHayaleti tweetleri ortaya saçıldığından beri korku, savunma ve güvensizlik hisleriyle hareket ediyordum. Ama şimdi yayın dünyasının vaatlerine, bana verebileceklerine odaklanabiliyorum yine. Koşullar gereği Brett bu dosyayı Daniella'ya *Son Cephe*'ye kıyasla çok daha düşük bir avans karşılığında satar. Ama kitap sürpriz bir şekilde hit olur. Çıkış tarihini görmeden ikinci baskıya gider. Sonra basın süreci başlar, insanlar bütün bu olayın katıksız cüreti hakkında konuşmadan edemez. Hararetlenen tartışmalar satışları daha da arttırır ve birkaç hafta içinde aldığım avansı kapatır. Öncekinin iki katı kadar telif almaya başlarım.

Öyle iyi hissediyorum ki haftalardır ilk kez Instagram'a girip – önceki gönderilerime yapılan bir yığın nefret dolu yoru-

mu görmezden gelerek– bugünkü yazma seansından bir fotoğraf paylaşıyorum. Fotoğrafta günbatımı ışığında bir kafe penceresinin yanındaki masif bir masada oturuyorum, çillerim ortaya çıkmış, saçlarım omuzlarıma yumuşak dalgalar hâlinde dökülüyor. Bir elim yanağıma dayalı, diğeri klavyemin üzerinde geziyor, parmaklarım yaratmaya hazır.

"Kendimi yeni kitabıma bırakıyorum," yazıyorum altına. "Bütün olumsuzluklara kulak tıkıyorum çünkü bir yazar için en önemli şey içindeki hikâyedir. Gelecek bölüm için geç bile kaldık. Bunu sizlerle paylaşmayı iple çekiyorum."

Athena'nın eski Instagram hesabı o akşam aktive oluyor.

Beğenileri görmek için bildirimleri taramasaydım gönderi gözümden kaçabilirdi. Biri pürüzsüz cildime iltifat edip cilt bakım rutinimi sormuş. Biri gittiğim kafeyi ne kadar sevdiğini söylemiş coşa coşa. Başka biri, Yeni Juniper Song kitabı mı? Sabırsızlıkla bekliyorum! demiş.

Ama aradaki bir bildirimde şu yazıyor sadece: Benden kurtulabileceğini mi sandın? Troldür, diye düşünüyorum ama küçük profil resmi tanıdık geliyor, hesap mavi tık onaylı, bu yüzden gönderiye bakmak için tıklıyorum.

Telefon elimden düşüyor neredeyse.

Athena'nın hesabı bu, öldüğü günün sabahından beri ilk kez paylaşım yapmış. Fotoğrafta çalışma masasında oturmuş, tatlı tatlı gülümsüyor ama her şey *yanlış* – gözleri biraz fazla açık, otuz iki dişli gülüşü o kadar zorlama ki canı acıyormuş gibi görünüyor ve teni penceresinden süzülen gün ışığına rağmen hayalet beyazı. Şu Creepy Pasta mimlerinden fırlamış sanki: Normal görünmesi gereken bir imge ama delice yoğunluğuyla insanın tüylerini ürpertiyor. Sağ elinde *Son Cephe*'nin ciltsiz baskısı açık, sol elinde de *Anne Cadı*'nın ince, ciltli kopyası.

Yazının kalanını okumak için tıklıyorum.

Benden kurtulabileceğini mi sandın? Kusura bakma, Junie. Hâlâ dimdik ayaktayım. Gününün verimli geçmesine sevindim – ben de gördüğün gibiyim, ilham olmak için eski işlerimi karıştırıyorum. Duyduğuma göre sen de hayranımmışsın?

Akşam yediklerim ağzıma geliyor. Kendimi banyoya atıyorum. Yarım saat panik içinde nefeslendikten ve zihinsel egzersizler yaptıktan sonra telefonuma yaklaşacak kadar sakinleşiyorum ancak.

Twitter'da aramalar yapıyorum: "Athena Liu Instagram", "Athena Instagram", "Athena Insta", "Hayalet Athena" ve aklıma gelen diğer bütün olasılıklar. Henüz kimse bundan bahsetmiyor. Gönderide hiçbir etiket yok. Dahası, önceden bir milyon takipçisi olan hesabın takipçi sayısı şimdi sıfır. Bu işin arkasında her kim varsa Athena'nm bütün takipçilerini engellemiş ya da yumuşak engelleme yapmış. Bu gönderiyi gören tek kişi benim. Muhatabım her kimse viral olmaya çalışmıyor – benim dikkatimi çekmeye çalışıyor sadece.

Nasıl mümkün olabilir bu? Hesap sahipleri ölünce sosyal medya şirketleri hesapları kapatmıyor mu?

Aşırı aptalca ama benden habersiz tıbbi bir mucize sonucu dirilmediğinden emin olmak için Google'a "Athena Liu hayatta" yazıyorum. Araştırmamdan işe yarar bir sonuç çıkmıyor; en "alakalı" sonuç, Yale'ın İngiliz Dili bölümünün Athena'nm hatırasını yaşatma amacıyla düzenlediği etkinlikle ilgili bir yazı.

Athena öldü, küle döndü. Hâlâ ortalıkta olduğuna inanan tek kişi benim.

Hesabı engelleyip bu konuyu aklımdan çıkarmam lazım. Canımı sıkmak için çirkin şeyler paylaşan trolün teki muhtemelen. Brett ve Daniella olsa böyle derdi. Neden bu kadar allak bullak olduğumu anlatmaya çalışsam Rory de böyle derdi. En bariz ve mantıklı açıklama trol; yumruk yaptığım elime doğru derin ne-

fesler alıp verirken kafamda bunu tekrarlayıp duruyorum, anksiyetenin en sinir bozucu semptomu bariz ve mantıklı açıklamalara inanmayı reddetmek çünkü.

Eline koz verme, diye telkin ediyorum kendime. *Ne hâli varsa görsün.*

Ama olmuyor. Avucuma batan kıymık gibi, ne kadar küçük olursa olsun orada olduğunu bilirken rahat edemiyorum. O gece gözümü bile kırpmıyorum. Telefonun ekranı yüzümün dibinde, acıyan gözlerle Athena'nın zorlama, fesat sırıtışına bakıyorum.

Derken bastırdığımı ya da unuttuğumu umduğum bir anı su yüzüne çıkıyor birden: Athena Politics and Prose'daki etkinlikte ön sırada siyah botları ve yeşil şalıyla oturmuş, beklenti içinde bana bakıp parlak ve boyalı dudaklarıyla ışıl ışıl gülümsüyor. Athena: Açıklanamaz bir şekilde, imkânsızca hayatta.

Cuma gecesi geç bir saat, yani Brett'e ya da tanıtım ekibime iki gün daha ulaşamam. Hem onlar ne yapacak ki zaten? Tanıtım açısından bakınca sorun bile sayılmaz bu. Benden başka kimse umursamaz bu gönderiyi. Bu hesabın beni neden bu kadar rahatsız ettiğini bile açıklayamam. *Evet işte,* Son Cephe*'yi* gerçekten *çaldığım ve vicdan azabından kıvrandığım için bu gönderiler beni öyle kaygılandırıyor ki kusmak istiyorum.*

En sonunda, sırf *bir şey* yapmış olmak için telefonuma uzanıyorum.

Geoffrey Carlino'ya mesaj atıyorum. Hiç komik değil.

Cevap vermiyor. Beş dakika sonra bir mesaj daha atıyorum. Ciddiyim. Kes şunu.

Ekranımın en altında üç nokta beliriyor nihayet. Mesaj yazıyor.

Neden bahsettiğini bilmiyorum.

Athena'nın Instagram'ının ekran görüntüsünü atıyorum. Tanıdık geldi mi?

Yazıyor, duruyor, sonunda mesajı gönderiyor. Ben değilim.

Hadi oradan, yazıyorum bir hışım. Öfkemi yanlış yönlen-

dirdiğimin farkındayım, yine de GÖNDER'e basıyorum. Hıncımı birinden çıkarmak istiyorum, kim olursa, bu işin arkasında Geoff'un olduğundan emin değilim –içime öyle doğdu sadece, bir de tanıdığım herkes arasında Athena'nın şifrelerine erişme ihtimali en yüksek kişi o– ama önemi yok. Mesele Geoff değil. Kuru sıkı atsam da ipleri elime almam lazım, karşılık veriyormuşum gibi hissettiren *bir şey* yapmam lazım. Yarın Coco's'a gel. Yoksa kaydı paylaşırım.

Yirmi Bir

"Selam, June."

Geoff karşımdaki sandalyeye geçiyor, öyle gafil avlanıyorum ki çayımı deviriyorum az kalsın. Geleceğini düşünmemiştim. Oturuşumu dikleştiriyorum. "Ha, selam."

Utanç verici bir itiraf: Dün gece ona bir yığın mesaj atıp neyi neden yaptığına dair çılgınca suçlamalarda ve Athena'nm onu terk etmesiyle ilgili gaddarca yorumlarda bulundum. Cevap vermedi. Hepsini silip beni engelleyeceğini farz etmiştim.

Ama işte burada, şişmiş gözlerinin altında koyu gölgeler var. Bütün gece gözünü kırpmamış gibi görünüyor. "Bence artık bunu benim yaptığımı düşünmüyorsun."

"Evet." İç çekiyorum. Bir yanım biraz suçlu görünmesini umuyordu ama bu olayla hiçbir alakası olmadığını anlamak için ona şöyle bir bakmak yeterli. "Özür dilerim, ben sadece..." Telefonumu sallıyorum. "Altüst etti beni bu durum. Düşündüm ki Athena'nm hesabına erişimi olabilecek insanların arasında..."

Elini uzatıyor. "Ben de bakabilir miyim?"

"Bakmadın mı?"

"Athena engelledi beni. Yıllar önce."

"Ha." Kilidi açıyor, Athena'nm Instagram'ına girip telefonu veriyorum. Geoff bir süre ekranı aşağı yukarı kaydırıp her bir fotoğrafa uzun uzun bakıyor, gözleri fotoğrafların altlarındaki yazıların üstünde sağa sola gidip geliyor. Aklmdan neler geçtiğini hayal bile edemiyorum. Eski kız arkadaşıydı sonuçta. Sevdiği biriydi.

Telefonu indiriyor. "Yok, o değil."

"Nasıl yani?"

"Eski bir fotoğrafının üzerinde oynanmış." Telefonu geri veriyor. "Görmüyor musun? Işık ve gölgeler bozuk hep. Athena'nın hatları da bulanık."

"Hangi eski fotoğrafının?" diye soruyorum. "İnternette bulabildiğim bütün fotoğraflarına baktım. Bu poza tıpatıp uyan hiçbir fotoğraf yok."

"Kaldırılmıştır belki. Bilmiyorum. Tek bildiğim onu daha önce bu pozda gördüğüm."

"Kim yapıyor bunu o zaman?" diye üsteliyorum. "Athena'nm şifresini kim nereden bilecek ki?"

"Sana ne?" Geoff omuz silkiyor. "Senden nefret eden bir sürü insan yok mu? Onlardan biridir işte. Belki Athena'nm şifrelerini tahmin etmesi kolaydır, belki yapan kişi çok yetenekli bir hackerdır. Bilmiyorum. Biri şaka yapmış işte."

Ama inanasım gelmiyor buna. Burada başka bir iş dönüyor. Rasgele bir trol ihtimali Athena'nın benim okuma etkinliğime gelişini ya da her mesleki hamleme musallat oluşunu açıklamıyor. Birileri arkamdan iş çeviriyor.

"Athena'nın kardeşi var mı?" diye soruyorum. "Ya da kuzeni filan?"

Bayan Liu, Athena'nm tek çocuk olduğunu söylemişti. Ama kuzenler de birbirine benzeyebilir, öyle değil mi? Belki de yalan söylüyordu Bayan Liu. Aklımdan bin türlü manyakça senaryo geçiyor. Öldüğü sanılan kız kardeş. Gizli bir ikiz, Komünist Çin'de büyümüş, sonra ölü ikizinin hayatına girmeye kararlı bir şekilde özgür dünyaya kaçmış. Belki de güzel bir roman fikri çıkar bundan. Belki de bunları yazmalıyım, sözde anı kitabımı bitirince kullanmak üzere saklamalıyım.

"Nereye bağlayacağını biliyorum." Geoff başını iki yana sallıyor. "Öyle değil, inan bana."

"Emin misin?"

"Athena'nın ailesi göç edince akrabalarının çoğuyla irtibatı kaybetmiş. Bundan bahsettiğini duymuşsundur kesin. O ailenin geçmişinde epey boktan şeyler var. İnsanlar öldürülmüş, kurşuna dizilmiş, denizlerde kaybolup gitmiş. Belki hepsi uydurmadır, ki o zaman durum *daha* da siktiriboktan demektir ama öyle olduğunu sanmıyorum. Bayan Liu'yla konuştum biraz. Acısı gerçekti."

"Peki sence o..." Sesim kısılıyor.

"Ne? *Athena* mı?" Geoff duraksıyor. O da şüphelenmiş bundan, görebiliyorum. Delilik bu ama kendi ölümünü sahnelemek, o dosyayı benim bulacağımı bildiği bir yere bırakmak Athena'nın asla yapmayacağı bir şey diyemem. Cenaze de düzmecedir. Annesi de işin içindedir belki. Belki şu anda gizlendiği yerden bizi izliyor, trençkotunun içine içine kıs kıs gülüyordur.

Geoff başını iki yana salladı. "Yo, hayır. Athena garip bir tipti ama deli değildi. O – yazardı işte. Performans sanatçısı değil." Gözlerimin içine bakıyor. "Hem sen onu—"

Hem ben onu ölürken görmedim mi?

Evet, gördüm. Gözlerindeki paniği gördüm, yerde çırpındığını, kıvrandığını, boğazındaki şeyden kurtulmaya çalıştığını, en sonunda gözlerimin önünde hareketsiz kalıp morardığını gördüm. Bunu numaradan yapamazdı. Dünyanın en iyi oyuncusu bile bu numarayı yapamazdı.

"O zaman kim yapıyor bana bunu?" diye soruyorum. "Ne istiyorlar?"

"Ne önemi var?" Geoff omuz silkiyor. "Boş ver gitsin. Şimdiye kadar her seferinde paçayı kurtardm, öyle değil mi? Nerede senin kalın derin? Niye birden takmaya başladın ki?"

"Çünkü..." Yutkunuyorum. "Canım acıyor. Çünkü – canımı acıtıyor işte."

"Ha." Öne eğiliyor. "Gerçeği söyleyeceksin yani?"

Ağzımı açıyorum ama tek bir kelime çıkmıyor. Bunu yapamam, bu safı çok uzun süre korudum, şimdi beni çok sefil bir şekilde azat etme ihtimali olsa bile bozamam.

"Anlıyorum," diyor Geoff. "Bir kez ağzından çıkarsa bir daha geri alamazsın."

Biliyor. Bildiğini yüzünden okuyabiliyorum. Onu aksine inandırma zahmetine girmiyorum, vaziyetin o kadar basit olmadığını –benim de o kadar emek verdiğimi, *Son Cephe*'nin Athena'nın olduğu kadar benim de başarım olduğunu, bensiz şimdiki hâline asla gelemeyeceğini– açıklamıyorum. Önemi yok. Geoff kararını vermiş ve dert değil – internetin halihazırda yaptığından daha fazlasını yapamaz bana.

Öfkeyle masaya bakıp gözlerimi kırpıştırarak kafamı toplamaya çalışıyorum. Onu masum olduğuma inandıramam ama beni anlamasına ihtiyacım var.

"Milletin kafayı neden Athena'nm mirasıyla bozduğunu anlamıyorum," diyorum sonunda. "Duyan da onu azize sanacak."

Geoff başını yana eğiyor, bir süre daha oturmaya hazırlanır gibi sandalyesine iyice yerleşip ellerini kucağmda kavuşturuyor. "Demek vakit geldi."

"Yazma sürecini gördüm," diye çıkıveriyor ağzımdan laflar. Bunu neden söylediğimi bilmiyorum, hem de başka kimse kalmamış gibi Geoff'a. Daha fazla içimde tutamayacağım, öfkemi daha fazla yutamayacağım. "Athena hırsızın tekiydi. İnsanların acısını alıp kendisininmiş gibi kafasına göre anlatıyordu. Ben ne kadar çaldıysam o da o kadar çaldı – *benden* çaldı. Biz üniversitedeyken –" Tıkanıyorum. Burnum sızlıyor, dudaklarımı sımsıkı kenetliyorum. Bu hikâyeyi daha önce kimseye anlatmadım. Konuşmaya devam edersem hıçkırıklara boğulmam an meselesi.

"Benden de çalıyordu," diyor Geoff. "Sürekli."

Afallıyorum. "Hikâyelerini mi?"

"Hayır, yani – o kadar basit değil." Gözleri etrafı tarıyor, birinin kulak misafiri olmasından korkuyor gibi. Derin bir nefes alıyor. "Daha çok şöyle oluyordu, dur bir örnek vereyim. Kavga ediyorduk mesela, tamam mı? Saçma sapan şeyler işte, onun köpek alerjisi, ortak hesap meselesi filan – neyse, o zamanlar mü-

him geliyordu. Çaresiz bir ânımda bütün savunmasızlığımla bir şeyler söylüyordum bağırarak, sonra hemen ertesi ay o kelimeleri bir öyküde yayımlanmış hâlde görüyordum. Bazen tartışma ânında gözlerini kısıp çok mesafeli bir bakış atıyordu bana. O bakışı tanıyordum çünkü sahnelerin taslaklarını çıkarırken de aynı şekilde bakıyordu. İlişkimiz boyunca gerçekten yanımda mıydı yoksa yaşadığımız her şey onun gözünde süregiden bir hikâyeydi de yaptığı şeyleri tepkilerimi kaydetmek için mi yapıyordu, hiçbir zaman anlayamadım. Kafayı yiyormuş gibi hissediyordum." Parmaklarını burun köprüsüne bastırıyor. "Bazen canımı sıkacak şeyler söylüyor ya da yaşadıklarım hakkında sorular soruyordu – zaman geçtikçe beni deştiğinden, kaynak gibi kullandığından başka bir şey düşünememeye başladım."

Geoff'a üzülmek gerçekten zor geliyor. Ne de olsa karşımda oturan, vaktiyle Athena'yı, bir *Locus* eleştirmenine karşı onun tarafını tutmazsa çıplak fotoğraflarını Reddit'e sızdırmakla tehdit eden adam. Ama gözlerinde hakikati ve acıyı görebiliyorum. Athena yaptığı şeyin bir hediye olduğunu düşündü hep. Travma damıtılıp ebedi bir şeye dönüşüyordu. *Bana yaralarını ver,* diyordu bize, *sana elmas yapayım.* Ama sanat icra edildikten, şahsi olan gösteriye dönüştükten sonra da acının hâlâ orada olmasını zerre umursamıyordu.

Birden gözlerim pencereye çakılıyor. Beynim ne gördüğünü ancak nefesim kesildikten, ellerim kasılıp yumruk olduktan sonra anlıyor: Athena, koyu renk bukleleri omuzlarma dökülmüş, üstünde kitap lansmanıma gelirken sarındığı o zümrüt yeşili şal. Gözleri muzip muzip parlıyor. Dut kırmızısı dudakları yüzünde bir yarık gibi. Geoff'la birlikte olduğumuzu görünce gülüyor, bizimle *alay ediyor.*

El sallıyor.

Gözlerimi kapatıp açıyorum, yok oluyor.

"İyi misin?" Geoff baktığımı sandığı şeye doğru dönüyor. "Orada ne—"

"Yok bir şey," diyorum, perişan bir hâlde. "Ben sadece – pardon."

Derin bir nefes alıyorum. Pencerede kimse yok. İşaret edebileceğim, delirmediğimi gösterebilecek hiçbir şey yok. Kalkıp kapıya koşasım, sokakta o hayali kovalayasım geliyor – ama ya kimse yoksa? Ya aklımı kaçırıyorsam yalnızca?

Geoff hâlden anlar bir bakış atıyor. Sessizlik çöküyor üstümüze, sonra öne eğilip, "Bak, June," diyor. "Muhtemelen benden tavsiye almak istemiyorsundur ama bunu birinin söylemesi gerek. Git başka bir şey üzerinde çalış. Athena'nın gölgesinden çık artık. Geride bırak bunları."

İsabetli bir tavsiye. Sanırım son iki senedir kendisi de bunu yapmaya çalışıyor. Twitter'ını kapattı, dolayısıyla nelerle uğraştığından pek haberim yok ama duyduğuma göre televizyona yazdıklarından güzel para kazanıyor. Edebiyat seminerlerine de katılmıyor. Adı espri konusu değil artık, bayat bir atıf sadece. Kendini Athena'nın ağından kurtardı.

Ama irili ufaklı bütün başarılarımın sebebi Athena. Bir yazar olarak onsuz bir kariyerim yok benim.

Ben Athena'sız kimim ki?

"Deniyorum," diyorum cılız bir sesle. "Ama işte – galiba o beni bırakmıyor. Ya da şu troller, her kimse artık—"

"Aldırma onlara, June." Geoff çok yorgun görünüyor. "Engelle gitsin."

"Sence – sence cevap vermem gerekmez mi? İletişime geçmeyeyim mi?"

"Ne?" Dimdik oturuyor. "Hayır tabii ki, bunu neden yapasın—"

"Ne istediklerini öğrenmek için. Konuşmak istiyorlar mı diye, yani—"

"Konuşacak bir şey yok." Geoff fazla öfkeli görünüyor; durumun açıklayabileceğine kıyasla abartılı bir öfke bu. Beni birazcık korkutuyor. Aklından geçenleri, Athena'nm hangi hayaletleriyle cebelleştiğini merak ediyorum. "Anladın mı, Junie? Bu yol hayra çıkmıyor. Bırak gitsin. Yüreklendirme şu delileri."

"Tamam." Yavaşça nefes veriyorum. "Haklısın."

Yapacak daha iyi bir şey bulamadığım için çayımı bitiriyorum sessiz sessiz. Geoff sipariş vermemişti. Hesabımı ödüyor bana sormadan, sonra benimle sokağa yürüyor. Orada dikilip Uber'imi beklerken yüzüme öyle uzun bakıyor ki beni evine davet edeceğini düşüneceğim neredeyse. Kısacık bir an için, Geoffrey Carlino'yla yatmayı hayal ediyorum, kıyafetlerin telaşla çıkarılıp atılışını, bedenin parça parça delice uyarılışını. Ortak travma insanları yakınlaştırır, öyle değil mi? İkimiz de aynı narsist sürtüğün kurbanları değil miyiz? Adam hoş olmasına hoş ama içimde arzu kıpırtısı yok. Geoff'la yatarsam sırf yaşatacağı şok etkisi için, bütün bu karmaşanın anlatısını kırması için yatarım. Ve sebebini tam olarak dile getiremesem de biliyorum, bu işin tek kazananı Athena olur.

"Görüşürüz öyleyse," diyorum. "Denk geliriz yine. Belki."

"Belki." Geoff başını eğip bana bakıyor. "June?"

"Efendim?"

"Merak etme," diyor. "Böyle şeyler insana dünyanın sonuymuş gibi gelir. Ama değil. Sosyal medya dünyadan kopuk, ufacık bir yer. Ekranı kapattın mı hiçbir şey kimsenin sikinde değil. Senin de olmasın, anlaştık mı?"

"Anlaştık, Geoff. Sağ ol."

Kafa selamı verip otobüs durağına doğru yürümeye koyuluyor.

Belki de fazla haşin davrandım. Belki de Geoffrey Carlino götün teki değil. Belki de gençti o zamanlar sadece, güvensizdi, hazır olmadığı bir ilişkinin içinde buluvermişti kendini. Belki de Athena canını çok fena yakmıştı, belki hepimiz yargılamakta aceleci davranmıştık çünkü o varlıklı, natrans Beyaz erkekti ve Athena da Athena'ydı.

Dahası, Geoff dünyada Athena Liu'yu sevmeye çalışmanın benzersiz acısını bilen birkaç kişiden biri. Bunun beyhudeliğini bilen biri. Narkissos'a bakan Ekho gibi. Sırf sıcaklığını teninde hissetmek için kendini güneşe atan İkarus gibi.

Yirmi İki

Athena'nın Instagram hesabı günde en az bir kez paylaşımda bulunmaya başlıyor. Athena'nın imkânsız fotoğrafları var hep, canlı ve sağlıklı. Tarihi kasten öne çıkarılmış nesnelerin –Athena'nın ölümünden sonra basılmış gazetelerin, yakın zamanlı *New Yorker* sayılarının– yanında poz veriyor. Zaman zaman göz kırparak ya da el sallayarak bütün kaygısızlığıyla benimle kafa buluyor. Bazen yüzü çarpılıp grotesk ifadelere bürünüyor; gözleri fal taşı gibi açık, dili bir karış dışarıda. Bazen boğazına sarılıyor; kendi ölümünü taklit edercesine gözlerini şaşı yapıyor. Yazdıklarının sonuna beni etkiliyor her zaman.

Nasıl gidiyor, @JuniperSong?
Beni özledin mi, @JuniperSong?

Geoff'un tavsiyesine uymaya çalışıyorum. Hesabı sessize alıyorum ama yazı molalarımda kendimi fotoğraflara bakmaktan alıkoyamadığımdan saatli bir kasa edinip gün boyunca telefonumu kilitli tutuyorum. İşime sığınmaya çalışıyorum. Fakat önceki gibi kelimelere kaptıramıyorum kendimi. Athena'yla mutlu anılarımın tümü içimi kemiren bir suçluluk hissine çalıyor artık, dolayısıyla sadece kötü anıların üstünde durabiliyorum – sıkıntılı konuşmalar, topluluk içinde görmezden gelmeler, kıskançlığın pençesinde kıvranıp durduğum zamanlar. Bata çıka giden kariyerimi sorarken farkında olmadan gülen

Athena. Ben hiçbir şey yapmadan öylece dururken mutfağının zemininde ölen Athena.

Rüyamda Athena'yı görüyorum her gece. Son anlarında görüyorum onu: Panik dolu gözleri kocaman, tırnakları derisini yoluyor, ayakları yeri dövüyor. Güçsüz, çaresiz, kelimenin gerçek anlamıyla sessiz. Ağzını oynatıyor can havliyle onu anlayayım diye. Ama kelimeler çıkmıyor, ardı ardına korkunç hırıltılar yalnızca, ta ki gözleri kayana ve kasılmalar yerini belli belirsiz bir seğirmeye bırakana kadar.

Bunlar munis rüyalar. Berbat olanlar Athena'nm dirildikleri. Sihirli bir şekilde hayata dönüyor ama farklı biri. Gözlerinde kırmızı kırmızı parlayan bir enerji var, ölümün bütün gazabı ve kindar bir haz güzel yüzünü çarpıtmış, kollarını uzatmış, vefa borcunu ödemeye hazır, üstüme atlıyor.

Kimi zaman gün ortasında hayal gücüm iyice kontrolden çıkıyor ve Athena'nın hâlâ hayatta olabileceği türlü senaryoya inandırıyorum kendimi. Cenazede tabut kapalıydı, öyle değil mi? Boğuluyor numarası yaptı belki. Ambulans ekibini kendisi tutmuş olabilir. Bütün bunlar dev bir edebiyat oyunu, bir sonraki projesi için düzenlenmiş sapıkça bir reklam kampanyası olabilir. Bir köşeden fırlaması an meselesi belki. *Böööl Kandırdım seni, Junie!*

Ama yaşayanlar bedenlerin yükünü taşımaya mahkûm. Yaşayanların gölgesi olur, ayak izleri olur. Athena'nın hayatta olup peşime öyle düşmesini isterdim çünkü o zaman iz bırakırdı arkasında – onu fark eden insanlar, anlatısında tutarsızlıklar, kanıt kırıntıları olurdu. Yaşayanlar istedikleri gibi bir görünüp bir kaybolamaz. Yaşayanlar size her köşede musallat olamaz. Athena'nın hayaleti uyanık olduğum her âna sızıp yerleşti. Ancak ölüler böyle sürekli var olabilir.

Kendimi Google Akademik'e "Çinli hayaletler" yazarken buluyorum ve literatüre dalıveriyorum. Çinlilerin hayalet kelimesi için pek çok farklı karşılığı var – *"gui"*, *"ling"*, *"yao"*, *"hunpo"*. Hu-

zura ermeyen ölülerle kafayı bozmuşlar. Hayalet için kullanılan en yaygın karşılığın, "*gui*"nin, geri dönmek manasındaki farklı bir "*gui*" ile sesteş olduğunu öğreniyorum. Erken dönem Çin edebiyatında kadın hortlakların yaygın bir tema olduğunu öğreniyorum, dehşetli ve gayritabii bir şekilde ölen, yalnız, evlenmemiş kadınların pişmanlıklarını keşfe çıkmak için işe koşulan bir mecaz. Bütün kadın hayaletlerin içlerindeki lanetli arzuyu doyurmak için iyi bir sekse ihtiyaç duyduğu "şehvetli hayalet" denen bir motif olduğunu öğreniyorum. *Jiangshi* diye bir şey olduğunu öğreniyorum, anladığım kadarıyla zombi gibi bir şey bu, bir kâğıt parçasına yazılan büyüyle dirilen bir ceset. Belki biri diriltmiştir Athena'yı da. Belki de rızası olmadan kelimelerini yayınlatarak kendim yaptım o büyüyü.

Kurgudışı kaynaklardan lanetli şeylerden kurtulmaya dair elle tutulur bir öneri çıkmayınca Çin'in hayalet hikâyelerini yalayıp yutmaya koyuluyorum.

Güney Song hükümdarlığından bir hikâye: Bir mezar hırsızı yakın zamanda kalp kırıklığından ölen bir kızın mezarına girer ve güzelliği karşısında öyle çarpılır ki cesedine tecavüz eder. Eril enerjisinin zerki kızı hayata döndürür ama yaşadığını bilen kimse olmadığından mezar hırsızı kızı hiçbir şüphe uyandırmadan hapsedip seks kölesi yapar. Kız nihayetinde kaçıp soluğu eski sevgilisinin evinde alır ama sevgilisi kızı hayalet sanıp korkar ve kafasına bir kazan fırlatıp onu öldürür.

Altı Hanedan döneminden: Bir adamın on yıllık karısı ona bir oğul veremeden ölür. Adam perişan bir hâlde kadının cesedi başında ağlar. Kederi cesedi diriltir, kadın adama o gebe kalana kadar karanlıkta kendisiyle sevişmesini buyurur. Kadın tam olarak hayata dönmemiştir, burası önemli – kadının cesedini bitişik bir odada tutarlar, orada atıl bir hâlde düzülmeyi bekler. On ay sonra bir oğlan doğurur, sonra uzuvları tutmayan bir cesede dönüşür hemen yeniden.

Yine Altı Hanedan döneminden: Bir adamın karısı ölür, adam

da karısının kuzeniyle evlenir. Günün birinde yeniden canlanan ilk karısı buz gibi teniyle gelip yanına yatar. Adam kadından gitmesini ister. Sonra kadın kuzenini dul kocasıyla evlendiği için fırçalar, kısa bir süre sonra adamla kuzen pat diye ölüverir.

Kültürel inşalar net: Çinli hayaletlerin büyük kısmı aç, öfkeli, sesi olmayan kadınlar. Saflarına birini de ben kattım Athena'nın mirasma konarak.

Ama hayaletleri defetmenin normal yöntemleri, bütün hikâyelerde işe yarayanlar, gözüme yetersiz görünüyor. Athena'nm yemek, tütsü ve yanık kâğıt sunularından memnun olacağından şüpheliyim. Ki bu denemediğim anlamına gelmiyor. İçten içe aptalca olduğunu biliyorum ama bu ritüellerin hiç değilse zihnimi sakinleştireceğini umacak kadar çaresiz bir hâldeyim. Amazon'dan tütsü çubukları, Kitchen No. 1'dan kung pao tavuk söylüyor ve ikisini de Athena'nın çerçeveli bir fotoğrafının önüne koyuyorum ama evi kokutmaktan başka bir işe yaramıyorlar. Athena'nın öteki tarafta isteyebileceğini hayal ettiğim şeylerin resimlerinin çıktılarını alıyorum –tomar tomar para, lüks bir ev, koca bir IKEA kataloğu– ve hepsini kibritle tutuşturuyorum ama bu da sadece yangın alarmını çalıştırmaya yarıyor, bu da komşularımı çileden çıkarıyor ve ağır bir para cezası ödüyorum.

Kendimi daha iyi hissetmiyorum. Zırcahil bir Beyaz karikatürü gibi hissediyorum.

Bütün bunların en çılgınca yanı şu ki şimdi bile yazmayı bırakamıyorum. Bütün bu korkunçluğu güzel bir şeye akıtmaya çalışıyorum. İştah kabartan *roman a clef*'m korku romanına dönüşecek. Okurlarımın dehşeti olacak dehşetim. Hezeyan dolu bir panikte kendimi kaybettiğim bu hâli yaratıcılık tarhıma gübre yapacağım – en iyi romanlar hakikatten doğan bir tür delilikten çıkmaz mı zaten?

Belki tüm korkularımı yakalayıp güvenli bir şekilde sayfaya hapsetmeyi becerirsem onları güçten düşürürüm. Tüm kadim mitler bir şeyi isimlendirdik mi üzerinde hâkimiyet kazandığı-

mızı söylemez mi? Dr. Daily bir seferinde Andrew'la yaşadıklarımı detaylı bir şekilde kâğıda döküp sonra da yakmamı istemişti. O mide bulandırıcı karışık hisleri somut kelimelere çevirmek iyi gelmişti. Küle dönmelerini, hiçliğe karışmalarını görmek iyi gelmişti. Athena'nm yok olmasını sağlayamam belki ama bir ihtimal onu bir kitabın iki kapağının arasına sıkıştırabilirim.

Öte yandan hikâyenin ucunu kaçırıyorum. Düşüncelerim sayfaların kapsayabileceğinin dışına taşıyor. Karanlık, edebi bir büyüme hikâyesinden karman çorman, çılgınca bir hayalet hikâyesine döndü bu iş. Binbir özenle kurduğum çatı Athena'nın görmek istediği hikâyenin karşısında un ufak oluyor. Orijinal olay örgümden vazgeçiyorum. Aklıma gelen her şeyi kaydediyorum delice, hakikatimle hakikat arasında salınıp duruyor hepsi.

Yaza yaza kendimi köşeye sıkıştırdım. Kitabın ilk üçte ikisi su gibi aktı ama sonu ne yapacağım? İşin içinde aç bir hayalet varken ve ufukta net bir çözüm görünmezken kahramanımı nerede bırakacağım?

Saatlerce ekrana bakıp muhtelif sonlar deniyor, Athena'yı memnun edecek versiyonu bulmayı ümit ediyorum. Hayalet beni tek lokmada yutuyor. Hayalet kolumu bacağımı koparıp kanımda yıkanıyor. Hayalet bedenime çöküp kalan yıllarımı devralıyor tazminat niyetine. Hayalet beni intihara sürüklüyor, öteki dünyada ona eşlik ediyorum: Adalet bulamayan iki perişan ruh.

Ama bunların hiçbiri gerekli katarsisi sağlayamıyor. Athena memnun olmuyor.

Hüsrana kapılıp kendimi yatağa atıyor ve her zamanki gibi telefona sarılıyorum.

Athena'nm hesabı yine bir gönderi paylaşmış.

Athena bir aynanın önünde duruyor. Alnına beyaz, uzunca bir kâğıt parçası yapıştırmış. Üstünde *Son Cephe* yazıyor, *Yazan: Juniper Hayward.*

Birden fazla fotoğraflı bir gönderi. Ekranı sağa kaydırıyorum.

Athena yüzükoyun yere yatmış, elleri boğazında. *Kaydır.*

Athena, göğsünde benim kitabım, gözleri açık. *Kaydır.*

Athena, canlanmış, ayakta. *Kaydır.*

Athena, boynundaki ve kollarındaki damarları kabarmış, rimeli akmış, kameraya doğru uluyor, sırıtıyor, pençelerini benim lime lime etmek ister gibi öne uzatmış. *Kaydır.*

Athena, habis bir bulanıklık şeklinde, kameranın merceğine atlıyor.

Telefonu kapatıp odanın öbür ucuna fırlatıyorum.

Kafa karışıklığımı fazla abartıyorum. Şeytan çıkarmanın şartları o kadar büyük bir muamma değil. Bu hayaletin ne istediğini de, nasıl bir sonun bütün bunları bitirebileceğini de biliyorum. Ne kadar kabullenmek istemesem de, gerçek alabildiğine basit: *Son Cephe*'yi Athena yazdı, ben olsa olsa ortak yazarım ve bu roman için biraz takdir görmeyi hak etsem bile o da hak ediyor.

Ama itiraf edemeyecek kadar battım artık bu işin içine. Geçemeyeceğim tek çizgi bu. Şimdi itiraf edersem kazandığım her şeyi kaybetmekle kalmam, gelecekte elde edebileceğim her türlü şansı da kaybederim. Başladığım noktaya dönmekle kalmam yani. Edebi ve toplumsal bir cehenneme mahkûm edilirim.

Söyleyin, sahiden hak ediyor muyum bunu? Böyle bir şeyi hak eder mi hiç kimse?

Athena iki seneden uzun bir zamandır ölü. Zaten etkileyici bir miras bıraktı arkasında. Edebiyat camiası onu ilelebet hatırlayacak. İtirafım ona daha fazlasını kazandıramaz.

Ama benim bu işten bir şekilde sağ çıkmam lazım. Ve gerçek beni mahveder.

Bu yüzden bu hayaletle yaşamaya, gözümün önünden gitmeyen yüzüne alışmalıyım. Birlikte yaşamanın, benim ona istediği yegâne şeyi vermemi gerektirmeyecek bir dengesini bulmak zorundayız.

***

Bir gün öğleden sonra Saxby's'teki oturma kabinlerinden birinde yazı yazarken zümrüt yeşili bir şey çarpıyor gözüme. Pencereden bakınca onu görüyorum, rüzgârda dağılan saçları yüzünün etrafında uçuşuyor, o da bana bakıyor. Üstünde aynı şal, ayaklarında aynı yüksek topuklu botlar var. Hayalet olduğunun ispatı değil mi bu da? Yaşayanlar üstlerini değiştirir, değil mi? Ölüler aynı kalır bir tek.

Göz göze geliyoruz. Dönüp kaçıyor hemen.

Yerimden fırlayıp kendimi kafeden dışarı atıyorum. Bir planım yok; bu hayali sıkıştırmak istiyorum yalnızca, omuzlarından tutup sarsmak, cevaplar almak istiyorum. *Nesin sen? Neyin peşindesin?*

Ama ben sinirli müşterilerin arasından dolaşıp dışarı çıkana kadar o sokağı yarılamış bile. Topukları kaldırıma vuruyor hızlı hızlı, şalı rüzgârda dalgalanıyor. Hayır, hayalet filan değil bu. *Kanlı canlı* bir insan basbayağı, ben ne kadar dünyevi ve somutsam o da öyle o kadar. Son sürat koşuyorum – iki büyük adım daha ve yetiştim bile. Ellerim omuzlarma uzanıyor, etle karşılaşıyor – *yakaladım* işte.

Arkasına dönüyor. "N'oluyor be?"

Athena değil karşımdaki.

Parlak ve soğuk gözlerine, jilet gibi ince kaşlarına, ince ve öfkeli dudaklarındaki göz alıcı kırmızı ruja bakıyorum. Mideme kramp giriyor.

Diana Qiu.

"*June?*" Onu ısırmaya çalışıyormuşum gibi geri çekiliyor irkilerek. Eli çantasına dalıp biber gazı çıkarıyor. "Hassiktir – yaklaşma—"

"Seni yakaladım," diyorum nefes nefese. "Yakaladım seni—"

"Ne istediğini bilmiyorum," diyor Diana. "Ama sakın yaklaşayım deme—"

"Benim aklımla oynama." Kalbim boğazımda atıyor sanki.

Yüzüm alev alev, gerginim, başım dönüyor. Gerçeklik elimden kayıp gidiyor, pamuk ipliğiyle bağlıyım ona yalnızca. Tek bildiğim -tutunabileceğim tek şey- bunu bana Diana'nın yaptığının ortaya çıktığı. Başından beri oymuş. "Ne yaptığını biliyorum. Sen olduğunu biliyorum—"

Diana'nın kolu titriyor ama biber gazını sıkmıyor. "Ne *diyorsun* sen ya?"

"Bunlar *onun* botları. Bu *onun* şalı." Boğuluyorum neredeyse, öyle öfkeliyim ki. Politics and Prose'da o akşam gördüğüm kadın da Diana mıydı? Coco's'taki Diana mıydı? *Aylardır* taşak mı geçiyor benimle? Virginia'daki panelde atıp tutmaları, o zamandan beri hakkımda yayınladığı bütün o röportajlarla blog yazıları geliyor aklıma. Kadın kafayı benimle bozmuş. Sapıkça bir sanat projesi mi yoksa bu onun için? Juniper Song'a Nasıl Musallat Olunur?

"Dur bir dakika." Diana biber gazı spreyini indiriyor. "*Athena Liu* gibi giyinmeye çalıştığımı mı sanıyorsun?"

"Numara yapma," diye üsteliyorum. "Onun gibi giyinmişsin; beni takip ediyorsun ve—"

"Benim botlarım bunlar," diyor Diana. "Benim kıyafetlerim. Saxby's'in önünden geçtim çünkü burada yaşıyorum, seni psikopat."

"Ben psikopat değil—"

"Bütün Asyalı kadınlar birbirinin aynısı değil," diye hırlıyor Diana. "Bunu anlaması çok mu zor, deli karı?"

Tokat atmamak için zor tutuyorum kendimi. "Deli değilim ben."

Ama yakından bakınca benzerlik dağılıp gidiyor. Bunlar Athena'nın botları değil. Athena'nm en sevdiği Ugg'ları kahverengi ve püsküllüydü. Diana'nın ayağındakiler siyah, tokalı ve ince topuklu. Diana'nın saçı düz ve küt, yumuşak dalgaları yok. Kulaklarında halka küpeler var, sallantılı zümrüt değil. Rujunun rengi de Athena'nın asla sürmeyeceği kadar cart.

Athena'ya benzemiyor. Alakası bile yok.

Ne gördüm ben o zaman o kafenin penceresinde?

"Ben deli değilim," diyorum. Ama aklıma aksini ispatlayacak bir kanıt gelmiyor. Gözlerime güvenemiyorum. Hafızama güvenemiyorum. O anda tüm direncim kırılıyor, omuzlarım düşüyor, ciğerim boşalıyor. Sesim çatlıyor. "Deli değilim."

Diana yüzünde merak, acıma ve tiksinti yüklü bir ifadeyle uzunca bir süre beni izliyor. Sonunda biber gazını yeniden çantasına koyuyor.

"Vay be," diye mırıldanıyor, sonra hızlı hızlı uzaklaşıyor yanımdan, onu takip etmediğimden emin olmak için iki adımda bir omzunun üstünden arkasına bakıyor. "Senin yardıma ihtiyacın var."

Saxby's'teki eşyalarımı toplamayı becerip eve yollanıyorum. Uber şoförüm beni sarhoş sanmış olmalı – nefes nefeseyim, olduğum yerde sallanıyor, bıraksam devrilip düşecekmişim gibi koltuğun kenarına yapışıyorum. Kafamda Diana'yla karşılaşmam dönüp duruyor. Ellerimin omuzlarına geçişi. Biber gazı spreyi. Gözlerindeki korku, tiksinti.

Bir an için ona gerçekten saldıracağımı sandı.

Bunu yaptığıma inanamıyorum. Hiçbir mazereti yok bu işin. Hiçbir açıklaması yok. Güpegündüz bir insanı taciz ettim.

Banyoya koşup lavabonun başında omuzlarım titreye titreye öğürüyorum nefesim düzelene kadar. Porselene ince bir yol salya akıyor. Başımı kaldırıp aynaya bakıyorum ve aynada gördüğüm şey yüzünden ağlayasım geliyor.

Yanaklarım çökmüş. Saçım pis, gözlerim koyu koyu alacalı torbaların üstüne gömülmüş kan çanakları. Uyumadım. Günlerdir kapıcımdan başka kimseyle konuşmadım. Lanetli bir varoluş sürüyorum bir saatten ötekine, düşüncelerim bana eziyet etmesin diye yazarak kafamı dağıtmaya çalışıyorum ama buna daha fazla devam edemem. Bıktım hepsinden – hayallerden, parano-

yadan, kâbuslardan bıktım. Her köşede Athena'yı görmekten, sesini, gülüşünü duymaktan bıktım usandım artık. Bunu ben istemedim. Daha en başta Athena'nın ölümüne tanık olmayı ben istemedim. O gece orada olmak bile istemedim ama Athena ısrar etti ve oradaydım işte ve belli ki bu beni sandığımdan bile çok mahvetti.

Yoruldum.

Çok yoruldum.

Gitsin, başka bir şey istemiyorum. İyi olmak istiyorum.

Rory'yi arıyorum. Söylediğim hiçbir şeyi anlamayacak ama en başından her şeyi anlatacağım ona. Detayları bilip bilmemesi önemli değil, dinlemesi önemli, beni duyması, canımın ne kadar acıdığını anlaması. Birinin iyi olmadığımı bilmesine ihtiyacım var.

Telefon çaldıkça çalıyor. İkinci kez arıyorum, sonra üçüncü kez ama Rory açmıyor.

Telefonumda Dr. Gaily'nin numarasını arıyorum. Yıllardır gitmedim ona, mezun olduğumdan beri, ama numarası hâlâ kayıtlı. İkinci çalışta açıyor. "Alo?"

"Dr. Gaily?" Kelimeler ağzımdan fazla hevesli, fazla çaresiz dökülüveriyor. "Beni hatırlar mısınız bilmiyorum – adım June Hayward, yıllar önce hastanızdım, Yale'daydım, hani—"

"June, tabii ki hatırlıyorum seni. Merhaba." Sesi, bir şaşkınlık varsa bile, sevecen. "Ne yapabilirim senin için?"

"Biliyorum, uzun süre oldu ama —" burada durmak zorunda kalıyor, hıçkırıklara boğulmamak için derin bir nefes alıyorum. "Ama tekrar terapiye ihtiyaç duyarsam arayabileceğimi söylemiştiniz, ee, ben pek iyi değilim sanırım, son zamanlarda çok şey oldu, pek başa çıkamıyorum, ee, galiba geçmiş travmalarımı tetikliyorlar."

"Yavaş ol, June. Adım adım gidelim." Dr. Gaily bir an duruyor. "Randevu almak mı istiyorsun? Bunun için mi aradın?"

"Ee, şey, kusuruma bakmayın, muhtemelen dolusunuzdur ama *şu anda* müsait misiniz acaba?"

"Bir bakayım." Duraksıyor. Bir çekmecenin açıldığını duyuyorum, çalışma masasına geçmiş olmalı. "Ama önce hâlâ Connecticut'ta oturup oturmadığını öğrenmem lazım."

"Rosslyn'deyim ben, Virginia'da." Burnumu çekiyorum. "Ama sigortam var – ee, artık anlaşmalı değilsinizdir belki ama cebimden öderim—"

"Mesele o değil, June. Connecticut'ta değilsen sana uzaktan sağlık hizmeti veremem. Virginia'da çalışma ruhsatım yok."

"Yaa." Burnumu siliyorum. Elime yol yol sümük bulaşıyor. Zihnim bomboş şu an. "Anlıyorum."

"Ama sana birini bulabilirim." Kâğıt hışırtıları duyuyorum gibi geliyor. "Rosslyn'deyim demiştin, değil mi?

Bunu yapamam. "Siz hiç zahmet etmeyin, Dr. Gaily. Buradaki terapistlere kendim bakarım. Vaktinizi aldığım için özür dilerim."

"Bir saniye," diyor. "June, aklından kendine zarar vermek gibi düşünce geçiyor mu? Ya da başkasma? Çünkü seni acil destek hattına bağlayabilirim ve—"

"Yo – hayır, iyiyim ben." Birden çok utanıyorum. İşleri bu noktaya getirmek niyetinde değildim; bu kadar problem çıkarmak istememiştim. "İntihara meyilli değilim. İyiyim ben, sadece – çok kötü bir gün geçiriyorum. Biriyle konuşmak istedim."

"Anlıyorum, Junie." Tonu yumuşuyor. "Sana başka bir eyaletten terapi veremem. Ama ihtiyacın olan yardımı almanı sağlayacağız. Hatırım için biraz sabredebilir misin?"

"Peki," diyorum boğuk sesimle. "Olur. Tabii."

"O zaman sabah ilk iş seni yönlendiririm. Hâlâ dosyadaki e-posta adresini mi kullanıyorsun?"

"Şey – evet, o adresten ulaşabilirsiniz."

"O zaman sabah iletişim bilgilerini göndermiş olurum. Kendine iyi bak, Junie."

Kapatıyor. Yatağımda bağdaş kurup yüzümü ellerime yaslıyorum. Öncekinden de kötü hissediyorum kendimi. Yok olmak

istiyorum. Niye yaptım ki böyle bir şey? Hafta içi bir gün, saat dokuzu geçmiş. Mesai saatleri biteli çok oldu. Dr. Gaily kocasına söyleniyordur şimdi - *Affedersin, hayatım, eski bir hastam aradı, kafayı yemiş—*

Telefonumun ışığı yanıyor. Can havliyle üstüne atlıyorum - ama arayan Rory değil. Instagram bildirimi gelmiş.

Hayalet.

Athena bu kez Saxby's'te bir kabinde oturmuş, pipetinin üzerinden muzip muzip dil çıkarıyor. Üstünde okuma etkinliğinde ve Coco's Coffee'de giydiği kıyafet var - bu akşamüstü Saxby's'te gördüğümü sandığım kıyafetin aynısı. Dudakları kıpkırmızıya boyanmış. Gözleri ışıl ışıl.

Bugün eski bir dosta denk geldim. Beni hatırlıyor mu acaba?

Çığlık atasım geliyor.

Daha fazla dayanamayacağım. Gerçeği bilmek zorundayım. Bu şekilde devam edemem. Ne ya da kim olduğunu öğrenene kadar hayatım boyunca beni yiyip bitirecek bu.

Kurtulmam lazım. Yardım alamıyorsam cevap alayım en azından. Bir şey olmalı artık, yoksa patlayacağım.

Telefonumu açıyorum, Athena'nın hesabına girip yazıyorum: tamam, dikkatimi çektin işte. ne istiyorsun?

Hayalet çevrimiçi. Ânında cevap veriyor.

şeytan merdiveni.
yarın gece.
on birde.

Yirmi Üç

Athena yaşıyor.

Aklıma başka hiçbir açıklama gelmiyor. *Şeytan* merdiveni aramızda bir şakaydı. Georgetown kampüsünden bir sokak ötedeki dik ve zifiri karanlık merdiven, *Şeytan*'da* Peder Karras'ın öldüğü yer, lanetli olmasıyla meşhurdur, ayrıca basamaklar ne zaman görsem yağmur ve kar yüzünden o kadar kaygan oluyor ki daha çok koşucuyu öldürmemiş olmalarına hayret ediyorum. Athena'yla buraya ben DC'ye taşındıktan sonraki kış bir şiir gecesinin ardından gelmiştik. Bana buz tutmuş merdivenleri hiç durmadan koşarak çıkmam için meydan okudu. Ben de ona yarışmayı teklif ettim. On basamak sonra dizimi çarptım, Athena arkasına bile bakmadan geçip gitti. O kazandı.

Her ne halt dönüyorsa –o Instagram hesabının ne tür bir doğaüstü yahut da çarpık açıklaması varsa– eşek şakası yapan bir dallamanın eseri olmadığı muhakkak. Yalnızca Athena olabilir bu. Bir tek Athena bunun benim için ne demek olduğunu bilebilir. Metafor fazla sembolik – ben çakılıp düşüyorum, o en tepeye çıkıyor dans ede ede.

Tuzak olduğunu biliyorum. Gidersem hayaletin ekmeğine yağ süreceğimi, muhtemelen kendimi büyük bir tehlikeye atacağımı biliyorum. Ama başka çarem yok. Cevapları bulmak için tek şansım bu ve en küçük bir hakikat kırıntısı için bile yanıp tutuşuyorum.

---

* *The Exorcist*. 1973 yapımı ünlü korku filmi. –*çn*

Elimden geldiğince akıllıca davranıyorum. Cep telefonumun şarjının tam olduğundan emin oluyorum. Bir alet kemeri alıp gözlerine yeni pil taktığım bir fener, biber gazı spreyi -Diana sağ olsun- ve İsveç çakısı koyuyorum. Çin mahallesindeki ne idüğü belirsiz bir köşe dükkândan Çin maytabı bile alıyorum çünkü internette patlama seslerinin hayaletleri savabildiğini okudum. Biliyorum, aptalca ama kendimi hazırlıklı hissetmek istiyorum. Athena'nın hayaleti o merdivende canımı almaya kalkışacaksa bu kaderin önüne geçmemin yolu yok muhtemelen. Ama o kadar kolay pes etmeyeceğim.

Nereye gittiğimin kaydı olsun diye Rory'ye, hatta Brett'e mesaj atmak geçiyor aklımdan. Ama işler düşündüğüm gibi giderse en iyisi hiçbir iz bırakmamak olabilir.

Rosslyn'den Uber'e binip Georgetown'ın ön kapısında iniyorum. Merdivene beş dakika yürüme mesafesinde ama şoförün gecenin bu saatinde *Şeytan* merdivenlerinde ne işim olduğuna dair sorularıyla muhatap olmak istemiyorum. Dönem bitti, okul kapalı. Bu gece kampüste dolaşan tek kişi benim. Kollarım rüzgâra karşı göğsümde kavuşmuş, Otuz Yedinci Sokak'ın sessiz kaldırımında alelacele yürüyorum. Aysız bir karanlık, zehir gibi bir ayaz var. Potomac Nehri kabarmış, sabah yağan yağmurla coşmuş iyice. Her şey müthiş gotik ve dramatik. İntikam peşinde bir hayalet olsam ben de öldüreceğim kişileri buraya çekerdim sanırım. Sahnenin tek eksiği meşum bir şimşek, ki görünüşe göre o da her an çakabilir, öğleden beri bulutlar toplanıyor.

Korkmuyorum. Şu noktada beni artık hiçbir şey korkutamaz. Şu noktada Athena'nın üstüme atlayıp bana saldırmasını çok isterim, onun gerçek olduğunu, benim de deli olmadığımı teyit ederim bu şekilde.

Merdiven boş. Sağda solda kimse yok, alelacele indiğimde aşağıda terk edilmiş benzin istasyonundan başka bir şey görmüyorum. Saat on biri beş geçiyor. Nefes nefese yukarı çıkıyorum gerisingeri.

Kendimi aptal gibi hissediyorum. Geoff haklıydı belki de, belki de aldatmaca bunların hepsi. Belki tek dertleri beni korkutmaktı başından beri.

Tam gidecekken sesini duyuyorum.

"Seni yeniden görmek *ne kadar* güzel!"

Athena bu. Su götürmez bir şekilde Athena'nın sesi, radyo söyleşilerinde ve podcastlerde kullandığını defalarca duyduğum o kayıtsız, o-kadar-bariz-bir-şekilde-yapay-ki-ironik-ve-bu-yüzden-de-sahici tonu. "*Uzuuun* zaman oldu."

"Athena?" Sesi yukarıdan geliyor sanki. Fırlayıp çıkıyorum kalan basamakları, yeniden nefes nefese Prospect Caddesi'ndeyim. Sokaklar hâlâ boş.

"Eserlerime hayranlık duymana sevindim."

Ne bu be? Ne diyor bu kadın?

"*Athena?*" diye bağırıyorum. "Neredesin?"

"Yaa." Sesi daha uzaktan geliyor bu kez. Kulaklarımı dört açıp sesin kaynağını çıkarmaya çalışıyorum. "Nasılsın bakalım?" Merdivenin aşağısından geliyor sanki. Oraya o kadar çabuk nasıl inmiş olabilir?

Ölü değilse, havada uçuşan bir ruh değilse tabii.

"Athena?"

Merdivende ayak sesleri duyuyorum. Kaçıyor mu benden? Onu kovalamak istiyorum ama ne yöne döneceğimi bilmiyorum; ayak sesleri bir yönden, kendi sesi başka yönden geliyor. Dönüp bir yüz, bir hareket, bir ipucu, herhangi bir şey görmek için karanlığı tarıyorum.

"En büyük ilham kaynağın ne acaba?" diye soruyor Athena birden.

İlham kaynağı mı? Nasıl bir oyun bu şimdi?

Ama doğru cevabı biliyorum. Onu neyin cezbedip ortaya çıkaracağını biliyorum.

"Sensin," diye bağırıyorum. "Bunu biliyorsun. Tabii ki sensin."

Athena kahkahalarla gülüyor. "Öyleyse soracağım soru şu sanırım, *neden?*"

Sesinde bir gariplik var. Yeni fark ettim. Arkadaşlarınızla konuşurken kullandığınız türden bir ses değil bu. Tiz ve yapay, performans icra ediyor gibi. Televizyondaki yarışma programlarında ünlülerin ilk cinsel deneyimlerini anlatmak ya da haşlanmış maymun beyni yemek zorunda kalmadan hemen önceki sesleri gibi.

Athena iyi mi? Rehin mi tutuluyor? Biri kafasına silah mı dayadı yoksa?

Tam olarak aynı tonla, öncesinde tam olarak aynı şıngırtılı kahkahayla tekrar soruyor. "Öyleyse soracağım soru şu sanırım, *neden?*"

"Sebebi yok," diye bağırıyorum. "Sayfaları aldım, okudum ve dahiyane olduklarını düşündüm – seni hep kıskanıyordum zaten, Athena, nasıl bir his olduğunu merak ediyordum, düşünmedim bile, *oluverdi*—"

"Eserimi çaldığını düşünmedin mi yani?" Şimdi sesi yukarımda bir yerden yankılanıyor. Bu kez tuhaf bir şekilde boğuk, suyun altında konuşuyormuş gibi. Onun sesi değil sanki. "Bunun suç olduğunu düşünmedin mi?"

"Suçtu tabii ki. Şimdiki aklım olsa yapmazdım. Yanlıştı—"

Daha çok şıngırtılı kahkaha. Arkasmdan yine aynı soru, yine aynı tonla. "Öyleyse soracağım soru şu sanırım, *neden?*"

"Çünkü bu haksızlık," diye bağırıyorum, usandım artık. Diyeceğini dedi işte. Benimle oynayıp durmasına lüzum yok. "İnsanların ne tür hikâyeler duymak istediğini sen de biliyorsun. Benim hikâyelerim kimsenin umurunda değil. Senin sahip olduklarını istedim – ama sana zarar vermek istememiştim. Sana asla zarar vermezdim – sadece düşündüm ki—"

Sesinin perdesi yükseliyor yine, kız çocuğu sesi gibi, tiz. "Ben şanslı bir kızım, değil mi?"

"Senin tanıştığım en şanslı insan olduğunu düşünüyordum," diyorum sefil sefil. "Her şeyin vardı."

"Pişman nısın yani?" Ses yine boğuk, bozuk. "Pişman mısın, June?"

"Pişmanım." Kelimelerim uluyan rüzgâra karşı öyle cılız, öyle çürük geliyor ki. Boğazım hıçkırıklarımı tutmaktan acıyor. Safımı korumak umurumda bile değil artık. Sadece bitsin istiyorum bu iş. "Sikerler, Athena – çok özür dilerim. Keşke yaptıklarımı geri alabilsem diye düşünüyorum her gün. Düzeltmek için her şeyi yaparım – annenle konuşurum, yayıncıma anlatırım, her şeyi, aldığım her kuruşu bağışlarım – bana iyi olduğunu söyle yeter. Athena, lütfen. Dayanamıyorum artık."

Uzun bir sessizlik.

Nihayet cevap verdiğinde sesi yine değişmiş. Tiz ve suni tınısını kaybetmiş. İnsanca geliyor ama onun sesine hiç benzemiyor. "İtiraf mı ediyorsun?"

"İtiraf ediyorum," diyorum nefesim tıkanmış bir hâlde. "Özür dilerim, Athena. Çok özür dilerim, lütfen – konuş benimle."

"Hımm." Sessizlik. Ayak sesleri duyuyorum yine, bu kez sesiyle aynı yönden. Arkamda duruyor. "Teşekkür ederim, June."

Dönüyorum.

Gölgelerin arasından bir siluet çıkıyor.

Athena değil bu.

Kızın Athena'yla yakından uzaktan alakası yok. Yüzü daha yuvarlak, daha ablak. Gözleri o kadar iri ve ceylan gibi değil. Bacakları imkânsız bir uzunlukta değil. Işığa doğru ilerlerken bana sırıtıyor, içimde onu tanıyormuşum, bu gözlere daha önce bakmışım gibi belli belirsiz bir his var. Ama çıkaramıyorum.

"Gerçekten mi?" Kız kollarını göğsünde kavuşturuyor. "Hayatımı mahvettin, beni yayın dünyasından sürdün ve hatırlamıyorsun bile, öyle mi?"

Parçalar zihnimde birbirine çarpıp birleşiyor sonra – Zoom ekranında küçük bir yüz, bir yığın öfkeli e-posta, yayın maceramda aklımdan çoktan çıkmış küçük bir aksaklık.

Projeden alındı. Bir daha onunla muhatap olmak zorunda kalmayacaksın.

"Candice?"

"Selam, Juniper." Adım ağzından zehir gibi çıkıyor. "Ne zamandır görüşemedik."

Ağzım hareket ediyor ama konuşamıyorum. Ne işi var burada? Oregon'a, Cehennemin Dibi Mahallesi, Bok Çukuru Sokağı'na taşınmamış mıydı bu kız? Hem Candice, Athena'yı ne zamandan beri tanıyor ki? Athena yaşıyor mu? Bu oyunda parmağı var mı? Yoksa başından beri Candice mi yaptı her şeyi?

"Off, yüzündeki ifadeyi görmen lazım," diye alay ediyor Candice. "Ne zamandır bunu bekliyordum."

"Ama ben – neden —" Beynim kısa devre yaptı. Kafamın karışıklığını soruya dökemiyorum. *"Neden?"*

"Çok basit," diye şakıyor Candice. "Sen benim hayatımı mahvettin. Ben de seninkini mahvediyorum."

"İyi de—"

"Daniella Woodhouse'un kara listesine girdikten sonra yayıncılıkta iş bulmanın ne kadar zor olduğundan haberin var mı senin? Bir Goodreads puanı yüzünden kovdular beni. Sikko bir *Goodreads* puanı yüzünden. Bu bir şey çağrıştırdı mı?"

"Ama ben—"

"Tazminatımı bile alamadım." Candice kelimeleri kusuyor, tam bir nefret kazanı. Hıncı yıllarca içinde biriktikçe birikmiş de dışarı atmazsa patlayacakmış gibi konuşuyor. "*Profesyonelliğe yakışmayan davranışlar*," dediler. Kiramı ödeyemedim. Haftalarca elâlemin küvetinde yattım. Vasıflarımın çok altında kalan bin tane pozisyona başvurdum. Kimse cevap bile vermedi. Toksik olduğumu söylemişler, yazarlarla mesafemi korumayı bilmediğimi söylemişler. Bu muydu istediğin? Sinsi sinsi sevindin mi?"

"Özür dilerim," demeyi beceriyorum nihayet. "Neden bahsettiğini bilmiyorum—"

"Neden bahsettiğini bilmiyorum," diye taklit ediyor beni.

"Paçayı böyle mi kurtarıyorsun her zaman? Gözlerini kırpıştırıp geri zekâlı numarası yaparak mı?"

"Ciddiyim, Candice, ben hiç—"

"Off, *yalan söylemeyi* kes artık." Candice'in sesi üç beş oktav yükseliyor. "İtiraf ettin. Nihayet itiraf ettin. *Duydum* seni."

Bu noktada Candice'in akıl sağlığının çok da iyi durumda olmayabileceğini düşünüyorum. Dengesiz konuşuyor. Tehlikeli.

İki adım geri gidiyorum. Aklıma kemerimdeki biber gazı geliyor ama uzanmaya korkuyorum – ani bir harekette bulunursam Candice'in kontrolden çıkabileceği düşüncesi korkutuyor beni.

"O kadar *uzun* zamandır bunun hayalini kuruyorum ki." Sesi heyecanlı ve esrik, adrenalinden kafayı bulmuş gibi. "Kovulduğumda her şeyi ortaya dökmek istedim – ama kim inanacaktı lafıma? Elimde şüpheden başka bir şey yoktu. Duyarlık okuru konusunda çok garip davranmıştın. Üstelik romandan sana ait değilmiş gibi bahsediyordun. Çekinmeden kesip biçeceğin, cilalayacağın bir şeymiş gibi." Beni tepeden tırnağa süzüyor, aç ve açık ağzıyla vahşi, gözü dönmüş bir hayvana benziyor – saldırmak üzere bir canavar. "Vay be. Ben haklıydım. *Haklı* olduğuma inanamıyorum."

"Ne bildiğini sandığını bilmiyorum." Nefesimi düzene sokmaya çalışıyorum. Zihnim bir açıklama, biraz önce karanlığa haykırdıklarımı inkâr etmenin olası yollarını arıyor çaresizce. *Kafam karışmıştı. Bunları söylemeye mecbur bırakıldım.* "Ama Athena benim *arkadaşımdı*—"

"Tabii tabii. En büyük ilham kaynağındı." Dudak büküyor. "Bu repliği daha önce de duydum. Söylesene, Athena'nm eserini çalmayı ne zamandır planlıyordun? Ölümü ne kadar kazaydı, ha?"

"Öyle değil," diye ısrar ediyorum. "Ben o roman üzerinde çok çalıştım; o *benim*—"

"Kes sesini ya." Candice yaklaşıyor. Sahne kompozisyonu feci dramatik. Arkasında parlayan sokak lambası Candice'in gölgesi-

ni basamaklara ve üzerime düşürüyor. Gotik bir filmden fırlamış gibiyiz. Şimdi kötü karakterin filmin doruk noktasındaki ifşaları; şimdi asıl kahramanın erdem taslayan tiradı, şimdi ben çığlık çığlığa cehenneme yollanacağım. "Asla çıkıp konuşmayacağını biliyordum. Zor kısım buydu. Bunu erkenden anladım. Suçlamalar ne kadar ağırlaşırsa ağırlaşsın, ortada ne kadar çok kanıt olursa olsun kabul etmeyecektin. Hikâyenin senin kötü olmadığın bir versiyonuna tutunmaya ihtiyacın vardı. Öyle değil mi? Bu işi çözmenin tek yolunun senin kendiliğinden itiraf etmen olduğunu anladım."

Sesini yükseltiyor, olanları başka birine anlatır gibi bir performans havasma giriyor. Ezelden beri spot ışıklarının altında bu tiradı çekeceği günü beklemiş gibi. Acayip ama ben de karşısında donakalıyorum: esir düşmüş, dehşete düşmüş bir seyirci. "Seninle biraz uğraşırım diye düşündüm. Kendini açık edecek bir şey söyletene kadar sarsarım. Instagram kısmı kolaydı – Athena'nın halka ilişkiler sorumlusunu tanıyorum; giriş bilgilerini kaybetmemiş. İlk başta Photoshop'la oynadım yalnızca. İşe yarayıp yaramadığından emin değildim –etiketlerimi görmezden geliyordun sürekli– ama sonra sokak ortasında Diana Qiu'ya saldırdığını duydum. Hortlak görmüş gibi göründüğünü söyledi. Meğer Beyazlar sandığımdan da enayiymiş."

Photoshop, ha? Ödünç alınan bir şifre? Hepsi bu kadar mıydı? "Yani şimdi Athena..."

"Mezarında yatıyor." Candice bir kahkaha patlatıyor. "Yoksa hâlâ hayaletini görmeyi mi bekliyorsun?"

"Ama merdiven..." Ona böyle sorular sorduğum için kendimi çok aptal hissediyorum. Ama aklıma söyleyecek başka bir şey gelmiyor. Her şeyin tane tane açıklanmasına ihtiyacım var çünkü Candice haklı: Bir yanım Athena'nın her an itirafımı kabul etmeye hazır bir hâlde kıkırdaya kıkırdaya gölgelerin arasından çıkabileceğini sanıyor hâlâ. "Merdiveni nereden biliyordun peki?"

Athena'nm ortaya çıkmasını *istiyorum*. Yaptıklarımı itiraf et-

mek istediğim tek kişi o. Hakiki bir katarsise ihtiyacım var, Candice Lee'nin suratıma suratıma gülmesine değil. Bu acımasız ve çocukça eşek şakasına değil.

"Athena'nm favori egzersiz yeri burası," diyor Candice. "Twitter'da anlata anlata bitiremiyordu. Bir dakika, yoksa bilmiyor muydun?" Yüzümdeki ifadeyi okuyor, sonra yine kahkahalara boğuluyor. "Bunu *kişisel* bir şey mi sandın? Off, çok iyi. Aşırı iyi. Umarım hepsini çekmişimdir."

Duruşunu dikleştiriyor. Elinde bir kamera var. Her şeyi kaydetmiş.

Düğmeleri kurcalıyor, sonra kelimelerimi dinletiyor bana.

"İnsanların ne tür hikâyeler duymak istediğini sen de biliyorsun. Benim hikâyelerim kimsenin umurunda değil. Senin sahip olduklarını istedim – ama sana zarar vermek istememiştim. Sana asla zarar vermezdim."

Hiçbir şüpheye yer yok. Benim sesim olduğu çok belli. Yüzümü de çekti, hem de kimbilir kaç farklı açıdan. İnkâr etmek mümkün değil.

"Ama merdiven..." İleri sarıyor, sesim daha hızlı, daha tiz, daha telaşlı duyuluyor. Tam bir geri zekâlı gibiyim. *"Merdiveni nereden biliyordun peki?"*

"Korkunç bir his, değil mi?" Candice kayıt cihazını sırt çantasına atıyor. "Birinin imajmı alıp çarpıtması, bunu durduracak gücünün olmadığını bilerek hikâyeni kafasma göre anlatması korkunç, değil mi? Sesinin olmaması? Seni izlerken hepimiz böyle hissettik. Berbat bir şey, öyle değil mi?"

"Candice." Ciğerlerimdeki hava çekiliyor sanki. Elim kolum kurşun gibi. Söylerken bile nafile olduğunu biliyorum ama böyle durumlarda yapılan hamleleri tekrar etmekten kendimi alamıyorum. Bütün ihtimalleri denediğimden emin olmadan öylece çekip gidemem. "Bak, lütfen, belki bir çözüm yolu—"

Burun kıvırıp gülüyor. "Yok. Kusura bakma, bu defa rüşvetle paçayı kurtaramazsın."

"Candice, *lütfen*, her şeyimi kaybederim—"

"Ne teklif edeceksin bana?" Tepesindeki dallardan bir kamera daha indiriyor. Yok artık, kaç kamera var burada? "Elli bin dolar mı? Yüz bin mi? Adaletin ederi nedir, Juniper Song?" Kamerayı yüzüme doğrultuyor. "Sence," diyor sündüre sündüre, "Athena kaç para hak ediyor?"

Kollarımı çapraz yapıp yüzümü kapatıyorum. "Candice, *dur.*"

"Sence Bayan Liu ne kadar hak ediyor?"

"Hiç mi anlamıyorsun?" diye yalvarıyorum. "Birazcık bile mi? Athena'nın *her şeyi* vardı. Haksızlıktı bu—"

"Böyle mi haklı çıkarıyorsun kendini?"

"Ama doğru değil mi? Athena'nın önüne altın tepsiyle kondu her şey. Sizin gibileri – yani kökenleri ve yönelimleri açısından çeşitlilik arz edenleri, sizi istiyorlar hep—"

"Aman Yarabbim." Candice avucunu alnına bastırıyor. "Sen gerçekten kafayı yemişsin. Bütün Beyazlar böyle mi konuşuyor ya?"

"Doğru ama," diye üsteliyorum. "Ben sadece durumu olduğu gibi görebildim—"

"Bu sektör Athena'nın ağzına nasıl sıçtı, haberin var mı senin?" diye soruyor Candice. "Onu ellerindeki numunelik, egzotik Asyalı kız diye etiketlediler. Ne zaman yeni projelere açılmaya çalışsa Asya olayının onun markası olduğunda, hedef kitlesinin ondan bunu beklediğinde ısrar ettiler. Göçmen olmasından başka, ailesinin yarısının Kamboçya'da ölmesinden başka, babasının Tiananmen'in yirminci yıl dönümünde kendini öldürmesinden başka hiçbir şey hakkında konuşmasına izin vermediler. Irksal travma para ediyor, ha? Müzedeki bir nesne gibi davrandılar kıza. Pazarlama stratejileri buydu. Athena'nın Çinli bir trajedi olması. Athena da sırtını buna dayadı. Kuralları biliyordu. Etinden sütünden faydalandı durumun.

"Peki Athena'nın bir başarı hikâyesi olması geri kalanımız için ne demek, onu biliyor musun?" Sesi sertleşiyor. "Kitabını

sunduğunda yayınevinin sana ellerinde halihazırda Asyalı bir yazar olduğunu söylemesi nasıl bir his, haberin var mı? Neymiş, aynı sezonda iki azınlık hikâyesi basamazlarmış. Athena Liu varken ben fazlalıkmışım. Bütün sektör bizi susturmak üstüne kurulu, üstümüzde tepinmek, bizim hakkımızda ırkçı stereotipler üretsinler diye Beyazlara para saçmak üstüne kurulu.

"Öte yandan haklısın. Arada bir sektörden birinin vicdanına kulak veresi geliyor ve Beyaz olmayan bir yazara fırsat tanınıyor ve sonra sanki 'çeşitlilik' arz eden gelmiş geçmiş tek kitap oymuş gibi kitabın etrafında koca bir sirk dönmeye başlıyor. Bu işin öteki tarafındaydım ben. Hepsini adım adım adım izledim. O odalarda sezonun çeşnili kitabını seçtik, kimin *eğitimli, ağzı laf yapan, çekici* ama aynı zamanda pazarlama bütçemize yarayacak kadar ötekileştirilmiş olduğuna karar verdik. İğrenç bir şey bu. Ama seçilen vitrin mankeni olmak güzeldir herhalde. Madem kurallar çiğneniyor, 'çeşitlilik' asansörüyle en tepeye çık bari. Mantığın bu değil miydi?"

"Candice..."

"Nasıl bir tantana kopacak bunun üstüne, *hayal* edebiliyor musun?" Ellerini açıp havaya bir gökkuşağı çiziyor. "*Sarı Yüz.* Yazan: Candice Lee."

"Candice. Yalvarırım. Yapma."

"Ben ifşa etmezsem kendin anlatacak mısın?"

Ağzımı açıyorum, sonra kapıyorum. Bu soruya cevap veremem. Cevap veremeyeceğimi biliyor. "Candice, lütfen. Athena da böyle olsun istemezdi—"

"Athena kimin umurunda?" Candice havlar gibi gülüyor. "Siktir et ya Atehena'yı. O kaltaktan hepimiz nefret ediyorduk. Bunu kendim için yapıyorum ben."

Buna söyleyebileceğim hiçbir şey yok.

Kişisel menfaate çıkıyor her şey. Hikâyeyi manipüle et ve öne geç. Ne gerekiyorsa yap. Madem yayın dünyası şikeli, kendi lehine kullan. Anlıyorum. Bunu ben de yaptım; oyun böyle.

Bu sektörde böyle ayakta kalıyorsun. Candice'in yerinde olsam, sırtında taşıdığı altın değerindeki hikâyeyi ben taşısam, ben de aynısını yapardım hiç şüphesiz.

"Eh, alacağımı aldım." Son kamerayı da çantasına atıyor, fermuarı kapatıp çantayı omzuna asıyor. "Yerinde olsam eve gidince sosyal medya hesaplarımı kapatırdım. Kendine boşuna eziyet etme."

O noktada göğsümde bir şey bileniyor. Athena'nın başarıdan başarıya koşmasını izlerkenki hislerimin aynısı; bütün bunların haksızlık olduğu yönündeki o sirke gibi ekşi fikir. Şimdi de Candice önümde salınıp ganimetlerini gözüme sokuyor. Sektörün bu dosyayı nasıl karşılayacağını hayal edebiliyorum. Candice için *çıldıracaklar* çünkü hikâye öyle mükemmel ki: Parlak zekâlı Asyalı sanatçı Beyaz dolandırıcının foyasını ortaya çıkarır, toplumsal adalet adına büyük bir zafer kazanır, *sisteme* rest çeker.

Son Cephe çıktı çıkalı Candice, Diana ve Adele gibi tiplerin kurbanı oldum: Sırf "ezilen" ve "ötekileştirilmiş" oldukları için canları ne isterse yapıp söyleyebileceklerini düşünen insanlar bunlar. Dünyanın onları baş tacı edip üstlerine fırsatlar yağdırması gerektiğini düşünüyorlar. Tersine ırkçılık yapmakta bir sıkıntı olmadığına inanmışlar. Benim gibi insanlara, sırf Beyazız diye zorbalık yapabilirler, bizi taciz edip aşağılayabilirler çünkü bu yukarı doğru eleştiri sayılıyor, çünkü günümüzde benim gibi kadınlar makul hedeflerin sonuncusu. Irkçılık kötüdür ama "şımarık Beyaz cadalozlar"a ölüm tehditleri göndermenizde hiçbir sakınca yok.

Tek bir şey biliyorum.

Candice'in kaderimi ellerinde tutarken çekip gitmesine izin vermeyeceğim.

Yıllardır bastırdığım öfke –bir stereotipmişim gibi, benim sesimin bir önemi yokmuş gibi, bütün varlığım iki kelimeden, "Beyaz kadın"dan müteşekkilmiş gibi muamele edilmenin öfkesi– içimde kabarıp patlıyor.

Candice'in beline atılıyorum. Ağırlık merkezine saldır – bir Tumblr gönderisinde okumuştum bunu vaktiyle; sokakta biri saldırırsa midesine ve bacaklarına giriş. Dengesini boz, yere devir. Canını yakacak bir şey yap sonra. Candice bir seksenlik irikıyım bir sapık değil. Ufacık bir şey. Bütün Asyalı kadınlar ufacık zaten. Bazen Athena'ya bakıp insanın onu belinden tutup hop diye kaldırabileceğini düşünürdüm. O da, Candice de küçük porselen bebekler gibiler – kırmak ne kadar zor olabilir?

Candice ciyak ciyak bağırıyor ona tosladığımda. Kolumuz bacağımız birbirine dolaşmış hâlde yere düşüyoruz. Bir şey çatırdıyor – kameralar, diye umuyorum.

"İn *üstümden!*" Yüzüme yumruk savuruyor. Ama aşağıdan vuruyor; momentumu yok, zaten o kadar güçlü de değil. Eklemleri çeneme zor yetişiyor. Yine de düşündüğümden daha kuvvetli. Yere mıhlayamıyorum, altımda kıvranıp duruyor, küfredip bağırıyor, avuç içleri ve dirsekleriyle nereme ulaşabilirse vuruyor. Yanımda İsveç çakısıyla biber gazı spreyi getirdiğimi hatırlıyorum ama kemerin fermuarını açacak vaktim yok; hamlelerini savuşturmaktan başka bir şey yapamıyorum.

Basamaklara çok yakın olduğumuz geliyor aklıma. İkimiz de tepetaklak yuvarlanabiliriz ya da beni aşağı itebilir veya *ben—*"

Siktir, hayır ya, neler düşünüyorum böyle? Athena'yı öldürdüğümü düşünen bir sürü insan var zaten. Polis beni bu merdivenin altında, Candice'in kırık çıkık bedeninin başında bulursa – nasıl açıklarım bunu?

Kısık bir ses fısıldıyor. *Çok kolay.*

Koşuya çıkmıştık. İkimizin de üstünde spor kıyafetleri var; inanması ne kadar zor olabilir ki? Basamaklar buz tutmuştu, yağmur yağıyordu. Candice de bastığı yere dikkat etmemiş. Ambulans gelmeden önce kameraları bir yere saklayacak vaktim olur kesin. Sırt çantasını olduğu gibi Potomac'a boca edebilirim – ya da yo, bu işi fazla şansa bırakmak olur; sonra gelip almak üzere Georgetown'a yakın bir yere saklasam daha iyi.

Candice konuşamayacak durumda olursa benden kim şüphelenecek ki?

Çok boktan bir durum, evet. Ama cinayet soruşturmasından sağ çıkabilirim. Buradan canlı giderse Candice'in bana yapacaklarından sağ çıkamam.

Çırpınmaları giderek zayıflıyor. Yoruldu. Ben de yoruldum ama daha iriyim, daha ağırım; yapmam gereken tek şey gücünü tüketmek. Bileklerini yere dayıyorum, dizlerimi göğsüne bastırıyorum. Onu öldürmek istemiyorum. Hareketsiz tutabilirsem, sırtından çantayı çıkarabilirsem, sonra başka gizli kayıt cihazı var mı diye üstünü arayabilirsem – en ideali bu olur; bu şekilde ikimiz de buradan tek parça gidebiliriz. Ama öyle olmazsa, iş o noktaya varırsa—

Candice ciyak ciyak bağırıp yüzüme tükürüyor. "İn *üstümden!*"

Kıpırdamıyorum. "Çantanı ver," diyorum nefes nefese. "Çantanı verirsen—"

"Amına koduğumun *orospusu!*"

Bileğimi ısırıyor. Koluma acı saplanıyor. Şok içinde irkilip geri kaçıyorum. Kanımı akıtmış, oha, dişleri olduğu gibi kan, kolum olduğu gibi kan. Candice bir kez daha çırpınıyor. Dizlerim göğsünden kayıyor. Candice serbest kalıyor, dertop olup karnıma tekmeyi basıyor.

Ayağı öyle bir güçle iniyor ki – bu kadar ufak bir bedenden gelmesini beklemeyeceğim kadar. Acıtmaktan ziyade sersemletiyor, ciğerlerimdeki havayı boşaltıyor. Geri geri sendeleyip dengemi bulmak için kollarımı savuruyorum ama arkamda olduğunu sandığım zemin yerinde değil.

Yerinde sadece boşluk var.

Yirmi Dört

Dört gün sonra, köprücükkemiğimle ayak bileğim alçıya alındıktan, ben de yardım almadan kendi başıma arabaya binip inebildiğimi kanıtladıktan sonra hastaneden taburcu ediliyorum. Görünüşe göre ameliyata gerek kalmayacak ama beyin sarsıntısının kendiliğinden geçip geçmediğini kontrol etmek için iki hafta sonra tekrar gelmemi istiyorlar. Bütün bu olay bana sigortadan sonra bile binlerce dolara patlıyor, gerçi bu kadarla kurtulduğuma şükretmem lazım galiba.

Kendime geldiğimde başımda bekleyen polisler yoktu. Dedektifler, gazeteciler yoktu. Koşarken buzda kaydığımı söylediler. Beni kimliği bilinmeyen bir yardımsever bulmuş, telefonumdaki acil servisten ambulans çağırmış ama ambulans geldiğinde gitmiş çoktan.

Candice bu işi mükemmel bir şekilde kotardı. Bulunabileceğim hiçbir suçlamanın zemini yok. Dışarıdan bakınca yabancı sayılırız. Son e-postalarımız yıllar öncesinden kalma. Telefonumda numarası yok. Cinayete teşebbüsten şüphelenmeye mahal yok, saiki ne olabilir ki? Günlerdir fırtına ortalığı kasıp kavuruyor; yağmur bütün parmak izlerini, kamera kanıtlarını silmiştir. Bir yolunu bulup da Candice'in o gece merdivenlerde olduğunu ispatlasam bile bu ikimize de binlerce dolarlık avukatlık ücretine mal olacak bir beyan savaşına döner ancak. Dahası, ben de Candice'in bir yerlerini morartmışımdır kesin ve bu morlukları

şimdiye kadar çoktan abarta abarta belgelediğine eminim. Kazanacağımın garantisi yok yani.

Hayır. Şu noktadan sonra her ne olacaksa popüler anlatının alanında olacak.

Uber'le eve dönerken, kendime geldiğimden beri bir iki saatte bir yaptığım üzere, Candice'in adını aratıyorum. Tahminimce artık an meselesi. Haber düşer düşmez görmek istiyorum. Bu kez beklediğim manşet sonuçların en tepesinde, *New York Times* bir söyleşi yayınlamış. "Eski Editör Candice Lee'yle Athena Liu, Juniper Song ve Ömürlük Bir İtiraf Üzerine."

Etkilendim açıkçası. Candice'in unvanını asistandan editöre kaydırmasını saymazsak *New York Times*'ta dört gün içinde yazı çıkarmak, hele ki konu tedavülden aylar önce çıkmış bir edebiyat husumetiyse zor iş. Adele Sparks-Sato yazılarının *NYT*'de yayımlacağını hayal bile edemezdi; kendisi *Vox*'a, *Slate*'e ya da maalesef, *Reductress*'a başvurmak zorunda kaldı her zaman.

Ama Candice'in elinde başka kimsede olmayan bir şey var. Kayıtlar.

Röportajı izleyen son paragraf Candice'in bu mesele ekseninde dönen bir anı kitabı üzerinde çalıştığından bahsediyor. Lanet gelsin, çalışır tabii. Henüz taslak aşamasındaymış, ama "çok sayıda yayıncı" dosyayla "çok ilgileniyormuş." Candice'in ajanıyla irtibata geçen yayınevleri listesinde Eden da var. Son satırlarda Daniella'dan alıntı yapılmış: "Bayan Lee'yle çalışmayı elbette ki çok isteriz. Bunun bu trajedide oynadığımız ve büyük pişmanlık duyduğumuz rolü telafi etmenin en iyi yolu olabileceği kanaatindeyiz."

İşte bu noktadayım, işim bitti.

Bu haftayı ve sonrakini sürüne sürüne, ağrı kesicilerle ve uyku ilaçlarıyla zar zor geçiriyorum. Farkındalık ağır geliyor. Sadece yemek yemek için uyanıyorum. Yediklerimin tadını almıyorum. Fıstık ezmeli sandviçlerle besleniyorum sadece, birkaç gün sonra

fıstık ezmesine de boş veriyorum. Saçım karman çorman, yağlı ama yıkamanın düşüncesi bile bütün gücümü emiyor. Çıplak varoluşumu sürdürmeye yetecek kadar harekete zorluyorum kendimi ama bir gaye yok, ufukta doğrusal zamanın dehşet verici akışında sürüklenmekten başka hiçbir şey yok. Agamben'in "çıplak hayat" dediği şey bu sanıyorum.

Kaza geçirdiğim haberi internete düşmüş olmalı. Marnie mesaj atıyor, *Bir yoklayayım dedim. Kazayı duydum, iyi misin?* Ölme ihtimalim karşısında vicdanını rahatlatma çabası olduğunu düşünüyorum bunun. Cevap vermiyorum.

Başka tek bir kişi bile hâlimi sormuyor. Annemle Rory'ye olanları anlatsam iki elleri kanda olsa baş ucuma gelirler hemen ama onlara açıklama yapmaktansa gözyuvarlarıma tornavida sokmayı tercih ederim. Bir gece telefonum ötüyor, Doordash elemanı sipariş ettiğim tuvalet kâğıdını getirmiş meğer, başımı yastığıma gömüp ağlıyorum kendime acıya acıya.

Ağrı kesicilerim suyunu çektiğinde ve düşünmek denen illetten kaçamaz olduğumda uyuşmuş bir hâlde Twitter'a bakarak vakit öldürüyorum. Zaman akışım ilgi dilenen yazarlarla dolu her zamanki gibi. Kitap anlaşması. Kapak duyurusu. Kapak duyurusu. Yıldızlı bir inceleme. Goodreads çekilişleri. Ön sipariş ricaları. İki Beyaz yakışıklının öne çıktığı kapağı başka bir aşk romanının kapağına çok benzeyen bir aşk romanı ve yazarlara mı, yayıncılara mı, tasarımcılara mı yoksa Genel Olarak Beyaz Üstüncülüğüne mi kızması gerektiğini bilemeyen Twitterati.

Buram buram çaresizlik kokuyor ama gözümü ayıramıyorum. Bir parçası olmakla ilgilendiğim yegâne dünyayla aramdaki tek bağ bu.

Yazabilseydim yalnızlık canımı sıkmazdı, yalnız olmaya alışığım, kendimi bildim bileli yalnızdım. Ama yazamıyorum – olmuyor, muhtemelen artık bir ajanım bile olmadığını bilirken olmuyor. Okuru olmayan yazar mı olur zaten?

Linç edilen yazarların –burada kastım cinsel tacizde veya ırk-

çı hakaretlerde bulunmak gibi haklı gerekçelere istinaden linç edilen yazarlar– yayın dünyasından dışlandığında nasıl hissettiklerini merak ederdim eskiden. Bazıları kendi kitaplarını çıkarmak gibi sefil çabalarla ya da tuhaf tuhaf, kült kokan atölyelerle yeniden içeri sızmaya çalıştı. Ama çoğu arkalarında yaşanan dramı özetleyen bayat manşetlerden başka bir şey bırakmadan sessiz sedasız sırra kadem bastı. Yeni meslekler edinip yeni hayatlar sürüyorlardır herhalde. Belki ofis işlerinde çalışıyorlardır. Belki hemşire, öğretmen, emlakçı ya da tam zamanlı ebeveyn filan olmuşlardır. Kitapçıların önünden geçerken neler hissettiklerini, kovuldukları peri diyarına karşı içlerini kemiren bir hasret çekip çekmediklerini merak ediyorum.

Geoff nihayetinde dönmenin bir yolunu buldu galiba. Öte yandan Geoff varlıklı, çekici, natrans, Beyaz bir erkek. Geoff'un sonsuz başarısızlık hakkı var. Dünya bana böyle bir müsamaha göstermez asla.

İntihar etmek de geçiyor aklımdan. Gecenin geç saatlerinde, zamanın durmak bilmeyen baskısı fazla geldiğinde kendimi karbonmonoksit ve jiletler hakkında araştırma yaparken buluyorum. Teoride bu boğucu karanlıktan kaçmak için kolay bir yol gibi görünüyor. Düşmanlarım kendilerini berbat hisseder hiç değilse. *Gördünüz mü yaptığınızı? Onu neye sürüklediğinizi gördünüz mü? Hiç utanmıyor musunuz? Yaptıklarınızı geri almak istemez miydiniz, ha?*

Ama bu da çok zahmetli geliyor ve ne kadar umutsuz olursam olayım, bu dünyadan son bir söz söylemeden ayrılma fikri içime sinmiyor.

Bir ay sonra Candice gerçekleri tüm çıplaklığıyla ortaya dökeceği, henüz proje aşamasındaki anı kitabını dudak uçuklatan yedi haneli bir anlaşmayla Penguin Random House'a satıyor.

Anlaşma haberinin altındaki yorumlara bakıyorum. Bazıları alçakça bir kutlama havasında; diğerleri bu kadar acı verici ve ki-

şisel bir trajedinin metalaştırılması karşısında duyduğu tiksintiyi dile getiriyor. Bir iki kişi de ilk kez kitap yazacak birinin henüz var olmayan bir kitap için bu kadar yüksek bir avans almasına inanamadığını belirtiyor.

Anlamıyorlar. Candice'in ne kadar iyi yazabildiğinin bir önemi yok. Doğru düzgün paragraf kurabiliyor mu kimbilir? Kimin umurunda ki? Athena'yla ben ulusal çapta haberiz artık. Bu ifşayı herkes ama herkes alıp okuyacak. Aylarca çoksatanlar listelerinin başında kalacak. Sektörün üzerine en çok konuşulan kitaplarından biri olacağına hiç şüphe yok ve o zaman itibarım sonsuza dek yerle bir olacak. Athena Liu'nun mirasını çalan kız olacağım her zaman. Asyalı kızın eserini çalan manyak, ırkçı, Beyaz kadın.

Bundan daha topyekûn, her şeyin içini daha çok boşaltan bir yenilgi hayal etmek zor.

Ama zihnim bu noktada garip bir şey yapıyor.

Ümitsizliğe kapılmıyorum. Yaklaşan bir panik atağa işaret eden semptomları hissetmiyorum. Bilakis: Alabildiğine sakinim, neredeyse bir Zen hâlindeyim. Kendimi canlı hissediyorum. Kendimi cümleler kurarken, değişik ifadeler hayal ederken, karşıt bir anlatının ana hatlarını çıkarırken buluyorum. Korkunç bir oyunun kurbanıyım ben. Siber zorbalığa uğradım, stalklandım, manipüle edildim delirdiğimi düşünmem için. Candice Lee merhum dostuma duyduğum sevgiyi alıp çirkin ve dehşetli bir şeye çevirdi. Asıl Candice beni kendi sanatı için istismar etti, tersi doğru değil.

Zira Candice o kayıtları ortalığa sererse düştüğüm gece *Şeytan* merdiveninde olduğunu açığa vurmuş olur. O zaman da ambulansı arayan meçhul şahsın kim olduğu sorusu cevaplanır. Bu da bana kendi suçlamalarımı yapabilmem için kapı açar.

Gerçek akışkandır. Hikâyeyi örmenin her zaman başka bir yolu vardır, anlatının çarkına sokacak bir çomak bulunur daima. Şimdiye kadar hiçbir şey öğrenmediysem bile bunu öğrendim. Candice bu raundu kazanmış olabilir ama sesimi silmesine izin

vermeyeceğim. Okurlarımıza neye inanmaları gerektiğini ben söyleyeceğim. Candice'in bütün iddialarını çürüteceğim, ona yeni saikler atfedeceğim ve olayların sırasını değiştireceğim. Yepyeni bir hikâye sunacağım, cazibesini okurlarımızın içten içe inanmak istediği şeyle örtüşmesinden alacak: Ben yanlış bir şey yapmamışım meğer; iğrenç, bencil ve aşırı talepkâr insanların ortada fol yok yumurta yokken yine bir ırkçılık hikâyesi uydurduğu örneklerden biri dahaymış bu da. Linç kültürünün geldiği nokta buymuş işte. Alçıma bakın. Alın size hastane faturalarım.

Yayın dünyasının kurduğu baskıların gerek Beyaz gerek Beyaz olmayan yazarlar için başarıya ulaşmayı imkânsız kılmasıyla ilgili bir hikâye kurgulayıp satacağım. Athena'nın başarısının nasıl imal edildiğini, Athena'nın bir numuneden ibaret olduğunu anlatacağım. Bu oyunu –çünkü buna hırsızlık yerine oyun da diyebiliriz– sektörün çürük temellerini ifşa etmek için oynadığımı açıklayacağım. Neticede kahraman benmişim meğer.

Sonraki adımlarımı planlamaya koyuluyorum. Önce bir proje önerisi yazacağım. Gün sonuna kadar bitiririm, çok yorulursam yarın sabaha kalır belki. Ama hafta sonuna kadar şekle şemaile sokarım kesin, sonra Brett'e yollarım, tabii Brett beni kovmadıysa. *Kovduysa* da telefonda konuşmak isterim, kendim anlatırım fikri. Hayır demesi için deli olması gerekir.

Önümüzdeki sekiz haftayı bütün düşünce ve anılarımı kâğıda dökerek geçireceğim. Yazdığım sözde-otobiyografideki malzemeleri kullanamam. Olmaz – o projede eğlence olsun diye kendimi kötü karakter yapmaya hazırdım. Bu versiyonda affedilmeye ihtiyacım var. Hikâyenin benim tarafımı görmelerini istiyorum. Athena sülüktü, vampirdi, bir türlü peşimi bırakmayan hayaletti; Candice de ona özenip yerine geçmek isteyen dengesiz biri. Ben masumum. Tek günahım edebiyatı çok sevmek ve Athena'nın fazlasıyla ham eserinin heba olmasına müsaade etmemek.

Dosya karman çorman olacak –ama sıkıntı değil– bu iş baştan aşağı karman çorman zaten. Demiri tavında dövmek daha

önemli. Brett'le bir olup yazım hatalarını elimizden geldiğince düzeltir, sonra yayınevlerine sunarız. Biri alır kesin. Hatta belki Eden alır – deste deste nakitle diz çöküp yalvardığı takdirde Daniella'yla tekrar çalışmaya razıyım. Ama seçeneklerim olacağını düşünüyorum. Sürüsüyle teklif gelecektir. Açık artırmaya gideriz. Bu proje önceki eserlerimden çok daha fazla para ederse şaşırmam hatta.

Bir sene sonra bütün kitapçılarda olurum. Basındaki ilk yankılar en iyi ihtimalle şüpheci, en kötü ihtimalle iğneleyici olur. *Beyaz hanımefendi her şeyin doğrusunu anlattığı bir kitap yayımlıyormuş! June Hayward hiçbirimizin istemediği anı kitabını yazıyor çünkü bu manyak durmayı beceremiyor.* Diana Qiu zıvanadan çıkar. Adele Sparks-Sato kafayı yer.

Ama bir noktada bir eleştirmen kitaba yakından bakar. Aykırı bir eleştiri yazısı yazar çünkü tıklama sayısı peşindeki editörler aykırı yorumlardan yanadır her zaman. *Ya hepimiz yanıldıysak?* Şüphe tohumları ekmek işte bu kadar kolay. Sırf tartışmak için tartışan netandaşlar Candice'in hikâyesinde boşluklar arar. Karakter suikastları başlar. Hep birlikte çamura yuvarlanırız ve ortalık durulduğunda geride bir tek şu soru kalır. *Ya Juniper Song haklıysa?*

Ve zamanla, bu benim hikâyem olur bir kez daha.

SON

GOODREADS
YILIN EN İYİ ROMANI

İNGİLİZ KİTAP ÖDÜLÜ
YILIN KURGU KİTABI

BU İNANILMAZ BİR HİKÂYE. AMA ONUN HİKÂYESİ DEĞİL.

Athena Liu edebiyat dünyasının sevgilisi, June Hayward ise kelimenin tam anlamıyla bir hiç kimseydi. June, delice kıskandığı arkadaşının başarısını Amerikalı-Çinli olmasına, kendi başarısızlığını da normal bir beyaz kız olmasına bağlıyordu.

TEHLİKELİ YALANLAR

Athena korkunç bir kazada ölünce June onun yayımlanmamış kitabını çalacak, Juniper Song adıyla kendi romanıymış gibi yayımlayacak ve çoksatanlar listesini kasıp kavuracaktı.

KARANLIK SIRLAR

Ancak kanıtlar ve gizemli bir Twitter hesabı June'un çalıntı başarısını tehdit ettikçe June hak ettiğini düşündüğü şöhreti elinde tutmak ve bu korkunç sırrı tüm dünyadan saklamak için ne kadar ileri gidebileceğini keşfedecekti.

ÖLÜMCÜL SONUÇLAR

Sonrasında olanlar ise tamamen diğerlerinin suçu.

R. F. Kuang'ın sansasyon yaratan romanı, pandemi sonrası dünyanın hâlini çarpıcı bir biçimde gözler önüne seriyor. *Sarı Yüz*, ilk sayfadan son sayfaya temposunu hiç düşürmeden, çeşitlilik, ırkçılık ve kültürel sömürü gibi önemli meseleleri işlerken sosyal medyanın ürkütücü yüzünü de etkileyici bir şekilde ortaya koyuyor.

Çeviren: Elif Ersavcı

ithaki

/ithakiyayinlari

9 786052 655634

www.ithakiyayingrubu.com